

ISSN 1330-3643

HRVATSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI

# PLANOVI RADA

ZA GODINU 2019.



ZAGREB, 2018.

ACADEMIA SCIENTIARUM ET ARTIUM CROATICA

Nakladnik  
HRVATSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI

Za nakladnika  
akademik Pavao Rudan, glavni tajnik

Urednik  
Dobriša Skok

Naklada  
300 primjeraka

Tisak  
Tiskara Zelina d.d.

ISSN 1330-3643

*Tiskano kao rukopis*

U ovoj knjizi prikazani su planovi rada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za 2019. godinu i to: njezinih Razreda, znanstvenoistraživačkih jedinica, znanstvenih vijeća, muzejskih i galerijskih jedinica, kabineta, jedinica u sastavu stručnih službi, odbora i drugih tijela Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

## U V O D

*Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti najviša je hrvatska znanstvena, umjetnička i kulturna institucija s tradicijom dugom 157 godina. Svojim dosadašnjim radom potvrdila je poziciju referentnog mjesta, savjesti nacije, korektiva društvenih zbivanja i nepristrane institucije koja promiče najviše vrijednosti nacije te dugoročno usmjerava društvene procese. Akademija inicira i potiče rasprave te otvara pitanja od javnog interesa djelujući time na formiranje društvene svijesti argumentiranim stavovima utemeljenima na znanstvenim, stručnim i etičkim načelima.*

*Zastupajući najviše kriterije kvalitete i slobode znanstvenog i umjetničkog stvaralaštva, Akademija neprestano potiče i promiče civilizacijski, intelektualni, znanstveni, kulturni, društveni i gospodarski napredak Hrvatske oslanjajući se ponajprije na priznati stvaralački i moralni autoritet svojih članova te prateći znanstvena i umjetnička postignuća na svjetskoj razini.*

*Akademijina uloga jest okupljanje, mobiliziranje, vođenje i predstavljanje znanstvene, stručne i umjetničke elite u svim područjima te provođenje analiza i procjena svih važnih nacionalnih pitanja. Hrvatska akademija čuva nacionalni identitet i promiče jedinstvo nacije nasuprot podjelama po bilo kojoj osnovi. Hrvatska akademija i nadalje će usmjeravati procese u društvu i bitno pridonositi stvaranju nove, bolje i naprednije Hrvatske.*

*U Akademiji će se i u 2019. održavati redovne aktivnosti: sjednice Akademijinih razreda kao njezinih temeljnih jedinica, zasjedanja Akademijine Skupštine te sjednice Predsjedništva i Uprave Akademije, kako bi se ostvarili ciljevi predviđeni Zakonom o HAZU, Statutom Akademije i Strateškim planom rada. Članovi Akademije i nadalje će na tematskim sjednicama raspravljati o aktualnim društvenim pitanjima i Akademijinim organizacijskim pitanjima.*

*Kako bi što kvalitetnije obavljala svoju odgovornu društvenu ulogu i još bolje promišljala aktualna društvena pitanja, Akademija će i ubuduće promovirati i unaprjeđivati svoju otvorenost javnosti.*

*Kao javne tribine za dijalog Akademije s javnošću i nadalje će služiti forumi četvrtkom.*

*Znanstvena djelatnost Akademije i njezinih članova te umjetničko stvaralaštvo promovirati će se brojnim događanjima i skupovima kao što su*

*kongresi, simpoziji, konferencije, znanstveni skupovi, okrugli stolovi, predavanja, predstavljanja knjiga, izložbe i koncerti.*

*Na znanstvenim i stručnim skupovima obradit će se sve relevantne društvene teme (pravo, gospodarstvo, poljoprivreda, okoliš, energetika, povijest, jezik, promet, zdravstvo, geologija, tehnologija, obrazovanje, antropologija, klimatologija, ornitologija, kristalografija itd.). Kako bi se potvrdila njezina multikompetentnost i sinergijske sposobnosti, Akademija će održavati i vrhunske umjetničke manifestacije u slikarstvu, kiparstvu, arhitekturi, glazbi i književnosti.*

*Znanstvena vijeća i odbori Akademije nastavit će okupljati najrelevantnije znanstvenike i stručnjake za pojedine teme iz Akademije i izvan nje.*

*Nastavit će se održavati okrugli stolovi Znanstvenog vijeća za državnu upravu, pravosuđe i vladavinu prava i tiskati zbornici u okviru edicije Modernizacija prava.*

*Izdat će se dva broja Glasnika HAZU, u tiskanom i elektroničkom obliku.*

*I u 2019. održat će se Dani otvorenih vrata Akademije kao važna manifestacija kojom se javnosti daju na uvid rad i postignuća Hrvatske akademije, njezinih članova te znanstvenoistraživačkih i umjetničko-galerijskih jedinica. U tu već tradicionalnu manifestaciju uključit će se svih 35 jedinica HAZU u Zagrebu, Cavtatu, Dubrovniku, Trstenom, Splitu, Zadru, Rijeci, Puli, Velikoj Gorici, Varaždinu, Bjelovaru, Križevcima, Požegi, Vinkovcima, Đakovu, Osijeku i Vukovaru.*

*Hrvatska akademija predstaviti će medijima i javnosti svoju nakladničku djelatnost u 2018. te rad Zaklade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, a organizirat će se i druženje članova Uprave Akademije i tajnikā razredā s predstavnicima medija – urednicima i novinarima.*

*Hrvatska će akademija i u 2019. sudjelovati u tradicionalnoj manifestaciji Noć muzeja sa svojim muzejsko-galerijskim jedinicama – Strossmayerovom galerijom starih majstora, Kabinetom grafike, Gliptotekom i Hrvatskim muzejom arhitekture, Hrvatskim muzejom medicine i farmacije te Knjižnicom.*

*Akademija će u 2019. obilježiti i važne obljetnice: 200. godišnjicu rođenja Vatroslava Lisinskog, 100. godišnjicu rođenja kardinala Franje Kuharića, 100. godišnjicu rođenja Jure Kaštelana, 500. godišnjicu smrti Leonarda da Vincija, 350. godišnjicu smrti Ivana Lučića, 100. godišnjicu smrti Antuna Radića, 70. godišnjicu smrti Vladimira Nazora i 20. godišnjicu smrti Franje Tuđmana.*

*Radit će se na osnivanju stalnih godišnjih ili dvogodišnjih foruma na kojima bi se sustavno i interdisciplinarno razmatrale teme od općeg interesa: Foruma o Jadranu, Foruma o Slavoniji, Foruma o demografiji, Foruma o obrazovanju i Foruma o Hrvatima izvan domovine.*

*Dio svojih aktivnosti Akademija će realizirati u koordinaciji i suradnji s visokim tijelima na državnoj razini, prije svega s Ministarstvom znanosti i obrazovanja, Ministarstvom kulture, Ministarstvom vanjskih i europskih poslova, Ministarstvom zdravstva, Ministarstvom rada i mirovinskog sustava, Ministarstvom gospodarstva, poduzetništva i obrta, Ministarstvom zaštite okoliša i energetike te s drugim ministarstvima, kao i s Hrvatskim vojnim učilištem "Dr. Franjo Tuđman". Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti podnijet će Hrvatskom saboru izvješće o svojem radu u 2018.*

*Hrvatska akademija nastavit će dobru suradnju i s Hrvatskim saborom, sa saborskim Odborom za obrazovanje, znanost i kulturu te s drugim tijelima Sabora i Vlade, kao i s Uredom predsjednice Republike, s Gradom Zagrebom, s drugim gradovima i županijama te sa sveučilištima, fakultetima, institutima, znanstvenim i umjetničkim organizacijama, udrugama i medijima.*

*Hrvatska akademija nastavit će programe međunarodne bilateralne suradnje s više od 30 akademija te svoje aktivno članstvo u asocijacijama: ALLEA-i (All European Academies), EMAN-u (Euro-Mediterranean Academic Network), EASAC-u (European Academies Science Advisory Council), IAP-u (Inter-Academy Panel), IAMP-u (Inter-Academy Medical Panel), DAC-u (Danube Academies Conference), SAPEA-i (Science Advice for Policy by European Academies), kao i s Europskim strateškim forumom za istraživačke infrastrukture (European Strategy Forum on Research Infrastructures) i drugim asocijacijama.*

*Svoju aktivnost u visokim znanstvenim tijelima Europske unije nastavit će akademik Pavao Rudan, predsjednik Euromediterranske akademske mreže (EMAN), akademik Ivo Šlaus, član Visokog savjetodavnog tijela Europske komisije za istraživanje, inovacije i znanost (Research, Innovation and Science Policy Experts High Level Advisory Body – RISE HLAB) i predsjednik grupe Otvoreno prema svijetu, akademkinja Milena Žic Fuchs, članica Visokog tijela za jačanje utjecaja istraživačkih i inovacijskih programa EU (The High Level Group on Maximising the Impact of EU Research and Innovation Programmes) te akademik Slobodan Vukičević kao predsjedatelj panela LS7–Diagnostic Tools, Therapies and Public Europskog vijeća za znanost (European Research Council – ERC).*

*Akademija će posvetiti veliku pozornost suradnji s tijelima Europske unije u područjima znanosti, kulture i umjetnosti, a među Akademijinim prioritetima bit će i prijavljivanje znanstvenih projekata na natječeje u Hrvatskoj i u sklopu strukturnih fondova Europske unije.*

*Blisku suradnju Akademija će i nadalje održavati s veleposlanstvima stranih država u Hrvatskoj.*

*Intenzivirat će se i unaprijediti suradnja Akademije sa studentima i učenicima, jednako kao i suradnja s inovatorima i dobitnicima prestižnih nagrada za znanost na međunarodnim natjecanjima.*

*Izdavačka djelatnost Akademije kao važan segment njezina rada obogatit će se brojnim novim izdanjima uz pomoć Zaklade HAZU i drugih izvora financiranja.*

*Nastavit će se ciklus predavanja o dobitnicima Nobelovih nagrada za mir, književnost, fiziku, kemiju, fiziologiju ili medicinu i ekonomiju.*

*U palači HAZU održat će se tradicionalna predavanja u povodu Uskrsa i Božića, kao i tradicionalni božićni koncert i drugi prigodni koncerti.*

*Odbor za zaštitu dobara od nacionalnog interesa, koji je u 2016. objavio ediciju s popisom hrvatskih prirodnih dobara, trebao bi 2019. završiti s radom dovršenjem i objavom edicije s popisom hrvatskih kulturnih dobara. Riječ je o opsežnom i kapitalnom projektu koji se opravdano može nazvati jednim od najvažnijih i najdalekosežnijih Akademijinih pothvata u proteklo stoljeće i pol. Odbor za koordinaciju rada znanstvenoistraživačkih i umjetničko-galerijskih jedinica treba nastaviti djelovanje zbog raznih neriješenih situacija, kao što su ingerencija pojedinih razreda nad multidisciplinskim centrima izvan Zagreba. Svoj rad nastavit će i Povjerenstvo za promicanje znanosti od nacionalnog značenja.*

*U 2019. godini potrebno je završiti i Akademijinu ediciju Hrvatska i Europa. Kako bi se i u izdavaštvu išlo ukorak s vremenom, trebalo bi omogućiti elektroničku dostupnost svih Akademijinih izdanja. Planira se i održavanje izložbe knjiga ili časopisa svih akademika u palači HAZU, što bi javnosti zorno i neposredno predstavilo izdavačku produkciju Akademije i njezinih članova. Održat će se i izložba najeminentnijih likovnih umjetničkih djela Akademijinih članova kroz povijest.*

*Hrvatska će se akademija i nadalje nastojati učinkovito koristiti objektima u svojem vlasništvu. Zbog financijskih restrikcija na svim razinama, od državnog proračuna do lokalnih razina, nužno je racionalizirati cjelokupno Akademijino poslovanje.*

*Budu li povoljne financijske prilike, pristupit će se obnovi Strossmayerove galerije.*

*Potrebno je izboriti se za valoriziranje Akademijinih časopisa pri izboru znanstvenika u znanstveno-nastavna zvanja.*

*Posebno je važno pitanje suradnja unutar i izvan Akademije, osobito suradnja među znanstvenim vijećima, stoga je potrebno oformiti asocijacije srodnih znanstvenih vijeća te povećati suradnju između znanstvenih vijeća i gospodarstva, među Akademijinim razredima te među zavodima i odjelima. Nužno je ostvariti dijalog između prirodnih i društvenih znanosti te umjetnosti. Važan je nastavak Akademijine suradnje s hrvatskim sveučilištima, Hrvatskom zakladom za znanost te Nacionalnim vijećem za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj.*

*Osim foruma četvrtkom predviđa se odabir važnih tema koje bi se tijekom nekoliko mjeseci obradile na više tematskih sjednica. Isto tako planira se održavanje tematskih sjednica Skupštine Akademije koje bi se posvetile nekoj važnoj temi o kojoj bi mogli raspravljati svi zainteresirani članovi Akademije. Potrebno je pokrenuti velike projekte s dugoročnim značenjem.*

*Hrvatska akademija ima dužnost meritornim mišljenjima i stavovima aktivno sudjelovati u svim bitnim pitanjima društva. Ona dijeli sudbinu Hrvatske i kao aktivan čimbenik hrvatskog društva prepoznaje potrebe sredine u kojoj djeluje.*

*Svaki akademik i Akademija u cjelini legitimiraju se svojim radom. Akademici su oduvijek njegovali kult rada i zato i danas, u doba krize sustava vrijednosti, trebaju biti uzor, poticaj i nadahnuće ostalima u društvu.*

*Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti i nadalje će okupljati ono najbolje što Hrvatska ima. Svojim se dosadašnjim radom višestruko potvrdila kao najveći autoritet nacije, a to će činiti i ubuduće, vjerna svojem povijesnom poslanju.*

Zagreb, 26. studenoga 2018.

Predsjednik Hrvatske akademije  
znanosti i umjetnosti

***Akademik Zvonko Kusić***





# **RAZREDI**

## **HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI**

### **RAZRED ZA DRUŠTVENE ZNANOSTI**

Rad Razreda provodit će se na sjednicama, a u narednoj godini predviđa se da će ih se održati devet.

Razred će nastaviti razvijati i koordinirati znanstvenoistraživački rad na područjima ekonomskih znanosti, povijesnih znanosti (povijest, arheologija), demografije, geografije, filozofije, pravnih znanosti, etnologije i sociologije.

U okviru svojih nadležnosti odobravat će se planovi i prihvaćati izvještaje o radu zavoda, vijeća, povjerenstva i odbora. Provodit će se izbori u viša zvanja za djelatnike zavoda koji spadaju u nadležnost I. Razreda. Članovi će sudjelovati u organizaciji javnih predavanja, prezentaciji novih knjiga, preuzimati pokroviteljstva domaćih ili međunarodnih znanstvenih skupova.

Recenzirat će se rukopisi za edicije Razreda, Akademijinih zavoda i vijeća.

U okviru Razreda za društvene znanosti djeluju Zavod za povijesne i društvene znanosti u Zagrebu (u sklopu kojeg djeluju Odsjek za povijesne znanosti, Odsjek za arheologiju, Odsjek za etnologiju i Odsjek za ekonomska istraživanja); Zavod za povijesne i društvene znanosti u Rijeci; Zavod za povijesne znanosti u Zadru; Zavod za povijesne znanosti u Dubrovniku; Jadranski zavod u Zagrebu i Kabinet za pravne, političke i sociološke znanosti i njihovu primjenu "Juraj Križanić" u Zagrebu.

Također u okviru Razreda djeluju i: Vijeće za ekonomska istraživanja i hrvatsko gospodarstvo, Vijeće za mir i ljudska prava, Vijeće za državnu upravu, pravosuđe i vladavinu prava

Razred će nastaviti stručni nadzor i rad u zavodima interdisciplinarnog karaktera kao što su Zavod za znanstveni i umjetnički rad u Bjelovaru, Zavod za znanstveni i umjetnički rad u Požezi, Zavod za znanstveni rad u Varaždinu, Zavod za znanstveni rad u Osijeku i Zavod za znanstveni i umjetnički rad u Splitu.

Razred će organizirati i komemoraciju u spomen na pokojnog akademika Nenada Vekarića.

## **Kabinet za pravne, političke i sociološke znanosti "Juraj Križanić"**

Voditelj Kabineta je akademik *Zvonko Posavec*.

Nastavlja se rad Kabineta "Juraj Križanić" skladu s planom

Predviđene su sljedeće teme:

- 1) Tipovi totalitarizama – fašistički, nacistički komunistički
- 2) Desni pokreti i njihovi uzori s početka 20. stoljeća
- 3) Liberalizam i kriza političkoga
- 4) Demokracija i digitalna revolucija

Rad će se odvijati u obliku predavanja, simpozija s naglaskom na diskusiju i razmjenu mišljenja. Centar istraživanja bit će kriza u EU kao i mogući projekti s obzirom na njezinu daljnju reformaciju.

## **RAZRED ZA MATEMATIČKE, FIZIČKE I KEMIJSKE ZNANOSTI**

Razred za matematičke, fizičke i kemijske znanosti ima 18 redovitih članova i 9 članova suradnika. Unutar samog Razreda rad će se odvijati na sjednicama Razreda. U narednoj godini predviđa se 10 sjednica prema unaprijed utvrđenom rokovniku. Razred će nastaviti u 2019. godini razvijati i koordinirati znanstveno-istraživački rad na području struka koje obuhvaćaju područje matematike, fizike i kemije.

Razred će u okviru svojih nadležnosti odobravati planove i prihvaćati izvještaje o radu zavoda, vijeća, povjerenstva i odbora. Članovi Razreda provodit će izbore u viša zvanja za djelatnike zavoda koji spadaju u nadležnost II. Razreda.

Razred će sudjelovati u organizaciji javnih predavanja, prezentaciji novih knjiga svojih članova, preuzimati pokroviteljstva domaćih i međunarodnih znanstvenih skupova ili drugih manifestacija, obilježavanja obljetnica i sl. Članovi Razreda recenzirat će rukopise za edicije Razreda, Akademije i njezinih zavoda i vijeća i brinuti se za tiskanje edicija.

Članovi Razreda sudjelovat će u radu Akademije i Predsjedništva te ostvarivati njihove odluke i zadatke. Putem svojih predstavnika redovito će pratiti i podupirati rad Akademijinih savjeta, odbora, komisija, a članovi Razreda sudjelovat će u međunarodnoj i međuakademsnoj suradnji te na međunarodnim skupovima.

U okviru Razreda djeluju ovi Odbori:

## **Odbor za biološku fiziku i bioinformatiku**

Predsjednik Odbora je akademik *Vladimir Paar*.

Razmatrat će se mogućnosti i pravci daljnjega razvoja na polju bioinformatike i biološke fizike u Hrvatskoj. Na serveru HAZU nastavit će se rad na bazi genomskih podataka s repeticijama višeg reda u kromozomima 1, 2, 13, 21 i Y kod čovjeka i neandertalca. Istraživat će se novi alfa-satelitski HOR-ovi, a naročito NBPF 3mer HOR u kromozomu 1 (povezan s razvojem i patologijom mozga) i 33-mer HOR u kromozomu 21 (povezan s Dawn sindromom) koji su otkriveni u Hrvatskoj. Nastavit će se rad na novom prirodnom zakonu "Natural law for DNA creation and conservation". Nastavit će se i suradnja u radu Odbora za primijenjenu genomiku.

## **Odbor za nuklearnu, atomsku i molekularnu fiziku**

Predsjednik Odbora je akademik *Dario Vretenar*.

Organizacija radionice o Nobelovim nagradama iz fizike za 2018 godinu. U veljači ili ožujku jedno jutro u knjižnici Akademije održat će se 3+3 predavanja od pola sata iz područja kvantne optike i laserske fizike.

Organizacija radionice: "Ion beams for future technologies", 1. do 3. travanj 2019, Interuniverzitetski centar, Dubrovnik.

Suorganizacija simpozija "13th European Conference on Accelerators in Applied Research and Technology", 5. do 10. svibanj, 2019, Split.

Organizacija simpozija "Nuklearna i subnuklearna fizika" u Akademiji, na kojem će biti predstavljena najnovija dostignuća i rezultati hrvatskih fizičara.

Održat će se nekoliko popularnih predavanja iz atomske, molekularne, plazma i optičke fizike. Svako predavanje će se popratiti popularnim člankom, koji će se objaviti u časopisima za popularizaciju znanosti.

Osim organizacije znanstvenih skupova, seminara i popularnih predavanja, članovi Odbora nastavit će s individualnim znanstvenim istraživanjima na sljedećim temama:

Proučavat će se procesi interakcije brzih iona i materijala zbog pronalaska efikasnijih mehanizama detekcije impakta pojedinačnih iona u materijal, a s posebnim osvrtom na produkte ionizacije na površinama. Također će se proučavati mogućnost simulacije uvjeta u fuzijskim reaktorima zračenjem materijala dvostrukim ionskim snopovima.

Predviđa se izvođenje nekoliko eksperimenata sa safirnim kivetama punjenim raznim mješavinama alkalija, kao na primjer: NaRb, NaCs, KRb i slično. U svim tim pokusima koristit će se nekoliko metoda spektroskopije za izučavanje procesa fotoionizacije alkalijskih dvoatomskih molekula pri visokim temperaturama i gustoćama metalnih para. Upotrijebit će se također laserom izazvanu fluorescenciju, povratnu refleksiju, transmisiju i nelinearnu lasersku tehniku.

Analize izmjerenih spektara K-alfa linija teških elemenata primjenom novog prilagodbenog računara.

Istraživanja u području teorijske nuklearne fizike i nuklearne astrofizike, u okviru Znanstvenog centra izvrsnosti za kvantne i kompleksne sustave te reprezentacije Liejevih algebri. Posebno će se proučavati teorija nuklearnih funkcionala gustoće i njihova primjena u opisu strukture egzotičnih atomskih jezgri, procesa nuklearne fisije i astrofizičkim procesima.

### **Odbor za kemiju**

Predsjednik Odbora je akademik *Mladen Žinić*.

Djelovanje Odbora nastaviti će se redovitim održavanjem sjednica svaka 2 mjeseca. U 2018.-toj Odbor je utemeljio web stranicu koja donosi obavijesti o radu Odbora a u izradi je i nova baza podataka kemičara s posebnim naglaskom na njihove kompetencije i ekspertnost. Odbor će nastaviti sa organizacijom predavanja u HAZU koje drže izabrani uspješni znanstvenici kemičari mlađe generacije, koji rade u Hrvatskoj i inozemstvu i to u pravilu po jedno predavanje mjesečno. U 2019.-toj Odbor planira organizirati okrugli stol o ulozi i važnosti kemije u multidisciplinarnim istraživanjima i osnivanju znanstveno-istraživačkih klastera u znanostima o životu (life sciences), znanosti o materijalima te bio- i nano-tehnologiji. Nakon završetka okruglog stola Odbor izdaje knjigu s predavanjima i diskusijama s okruglog stola. Odbor za kemiju svake godine organizira primanje u HAZU srednjoškolaca koji su osvojili medalje na kemijskoj olimpijadi i organizira praćenje njihovog daljnjeg razvoja na studiju. Odbor potiče i prati aktivnosti na osnivanju Komore kemijskih inženjera i tehnologa RH. Odbor će i dalje surađivati sa kemijskim strukovnim društvima, Hrvatskim kemijskim društvom (HKD) i Hrvatskim društvom kemijskih inženjera i tehnologa (HDKI) i kemijskim fakultetima zagrebačkog, splitskog i osječkog sveučilišta. U 2019.-toj Odbor za kemiju namjerava organizirati i raspravu o aktualnim pitanjima razvoja kemijske znanosti i industrije u RH i raspravu o sadržaju i kvaliteti osnovnoškolskih i srednjoškolskih udžbenika iz kemije.

### **Odbor za visokoenergijsku fiziku i kozmologiju**

#### **Odbor za fiziku kondenziranih stvari**

Tijekom godine odlučiti će se da li će se svi razredni odbori za fiziku ujediniti u jedan odbor koji će pokrivati područje fizike.

U okviru Razreda djeluje Zavod za povijest znanosti i filozofiju HAZU čiji je voditelj akademik Žarko Dadić, Znanstveno vijeće za kristalografiju HAZU – Hrvatske kristalografske zajednice (HKZ) čija je predsjednica profesorica Dubravka Matković-Čalogović, članica suradnica, te Znanstveno vijeće za obrazovanje i školstvo HAZU kojeg vode zamjenici predsjednika akademik Vladimir Bernanec i prof. dr.sc. Nevio Šetić, član suradnik.

Planirana izdavačka djelatnost Razreda u 2019. godini:

- 5) RAD HAZU, Matematičke znanosti
- 6) Spomenica posvećena akademiku Dragi Grdeniću

## **RAZRED ZA PRIRODNE ZNANOSTI**

Djelatnost Razreda za prirodne znanosti u 2019. bit će i dalje usmjerena na razvijanje, koordiniranje i praćenje znanstvenoistraživačkog rada u području geoznanosti i bioznanosti te aktivnosti akademijinih znanstvenih zavoda, znanstvenih vijeća, odbora, povjerenstava i centara. U djelokrugu Razreda su: Antropološki centar HAZU, Zavod za ornitologiju, Zavod za paleontologiju i geologiju kvartara, Arboretum Trsteno, Centar za znanstveni rad u Vinkovcima, Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Križevcima, Znanstveno vijeće za antropološka istraživanja, Znanstveno vijeće za zaštitu prirode, Znanstveno vijeće za poljoprivredu i šumarstvo, Vijeće za prirodnoznanstvena istraživanja Jadrana, Znanstveno vijeće za daljinska istraživanja, Odbor za geokemiju, Odbor za istraživanje kvartara (INQUA), Odbor za primijenjenu genomiku, Povjerenstvo za geodeziju i geofiziku te obnovljeni Odbor za krš.

Razred će u okviru svojih nadležnosti odobravati planove i prihvaćati izvještaje o radu zavoda, vijeća, povjerenstva i odbora.

Članovi Razreda provodit će izbore u viša zvanja za djelatnike zavoda koji spadaju u nadležnost III. razreda.

Razred će sudjelovati u organizaciji javnih predavanja, prezentaciji novih knjiga svojih članova, preuzimati pokroviteljstva domaćih i međunarodnih znanstvenih skupova ili drugih manifestacija, obilježavanja obljetnica i sl.

Članovi Razreda recenzirat će rukopise za edicije Razreda, Akademije i njezinih zavoda i vijeća.

Tijekom 2019. članovi Razreda individualnim će planovima samostalno ili u timskom radu provoditi istraživanja u okviru prihvaćenih projekata i zadataka.

### **Odbor za primijenjenu genomiku**

Predsjednik odbora je akademik *Stjepan Gamulin*.

1. Nastavit će kao i prethodnih godina organiziranja sastanaka o položaju i problemima primijenjene genomike u nas. Sažetci sastanaka i ispisi predavanja objavit će se na webu u pretincu Odbora na mrežnoj stranici HAZU.

2. Radit će se na organizaciji internetske genomičke mreže Hrvatske polazeći od postojećeg pretinca Odbora mrežnoj stranici HAZU.

3. Razmotrit će se mogućnosti izrade strategije razvoja primijenjene genomike u nas.

## RAZRED ZA MEDICINSKE ZNANOSTI

Razred za medicinske znanosti HAZU organizira, suorganizira i održi godišnje oko pedesetak događanja – znanstvenih kongresa, simpozija, okruglih stolova, promocije knjiga, otvorenja izložbi. To je u skladu s osnovnom zadaćom Razreda za medicinske znanosti, a to su istraživanja i koordinacija znanstvenog i stručnog rada na području humane, veterinarske i dentalne medicine te farmacije.

Članovi Razreda nastaviti će u 2019. godini istraživanja na znanstvenim temama iz područja njihovih znanstvenih disciplina uz organizaciju predavanja i znanstvenih i stručnih sastanaka, simpozija s međunarodnim sudjelovanjem i isto tako kongresa s međunarodnim sudjelovanjem. Ujedno će sudjelovati na mnogim međunarodnim znanstvenim i znanstveno-stručnim skupovima te nastaviti objavljivati radove u istaknutim domaćim i svjetskim časopisima.

Razred će u 2019. godini organizirati više predavanja svojih članova kao i istaknutih znanstvenika iz Hrvatske i inozemstva te desetak znanstvenih simpozija pojedinih odbora Razreda.

Razred namjerava objaviti sljedeće edicije u 2019.:

1. Rad HAZU, Medicinske znanosti br. 46
2. Zbornik radova XXIX. znanstvenog sastanka *Bolesti dojke* koji će se održati u rujnu 2019.
3. Zbornik radova znanstvenog sastanka *Prevenција ateroskleroze* koji će se održati u travnju 2019.
4. Zbornik radova znanstvenog sastanka *Tumori prostate koji će se održati u studenom 2019.*
5. Knjiga *Život i djelo Ive Padovana*

U okviru Razreda za medicinske znanosti djeluje deset odbora u skladu s određenom problematikom iz medicine i farmacije: Odbor za alergologiju i kliničku imunologiju, Odbor za animalnu i komparativnu patologiju, Odbor za aterosklerozu, Odbor za genomiku i proteomiku u onkologiji, Odbor za kardiovaskularne bolesti, Odbor za medicinsku leksikografiju, Odbor za medicinu rada, sporta i zdravstvenu ekologiju, Odbor za orofacijalne bolesti, Odbor za tumore i Odbor za neuroznanost i bolesti mozga. Navedeni odbori organiziraju najmanje jedan znanstveni sastanak godišnje što će nastaviti i tijekom 2019. godine.

Razred za medicinske znanosti utemeljitelj je Hrvatskog muzeja medicine i farmacije HAZU i plan rada HMMF HAZU za 2019. je sastavni dio Plana rada Razreda za medicinske znanosti.

Plan rada Odsjeka za povijest medicine i farmacije prikazan je u okviru Zavoda za povijest i filozofiju medicinskih znanosti Hrvatske akademije.

### **Odbor za genomiku i proteomiku u onkologiji**

Područje rada Odbora u 2019. će godini biti usmjereno na primjenu genomike i proteomike u onkologiji te druge srodne i povezane teme.

Članovi Odbora nastavit će s organizacijom znanstvenih i stručnih skupova i predavanja iz područja rada Odbora.

Odbor će 2019. sudjelovati u organizaciji *Onkoloških kolokvija* u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti. Kao teme *Onkoloških kolokvija* birat će se posebno aktualne teme iz područja djelovanja Odbora te druge zanimljive i relevantne znanstvene, kliničke i javnozdravstvene teme iz područja onkologije. Predavači na *Onkološkim kolokvijima* bit će vodeći stručnjaci koji se odabranom temom kolokvija bave iz različitih aspekata kako bi se postigla interdisciplinarnost.

Odbor će 26. ožujka 2019. u dvorani Knjižnice HAZU organizirati šesti godišnji simpozij *Apoptoza i novotvorine*. Kao pozvani predavač na simpoziju će sudjelovati prof. dr. sc. Siniša Volarević, jedan od najuspješnijih hrvatskih znanstvenika u području biomedicine. Ostali predavači na simpoziju bit će vodeći stručnjaci iz različitih institucija (Medicinski fakultet, Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Institut *Ruđer Bošković* i dr.) koji se bave proučavanjem apoptoze i raka na bazičnoj, kliničkoj i translacijskoj razini. Simpozij će biti organiziran s idejom da se stvori platforma za interdisciplinarnu suradnju i razmjenu ideja stručnjaka koji se bave različitim aspektima istraživanja apoptoze i raka.

## **RAZRED ZA FILOLOŠKE ZNANOSTI**

Razred za filološke znanosti ima 16 redovitih članova i 12 članova suradnika. Rad Razreda odvija se na sjednicama, a u narednoj godini predviđeno je 10 sjednica.

Razred će u okviru svojih nadležnosti odobravati planove i prihvaćati izvještaje o radu zavoda, vijeća, povjerenstva i odbora. Članovi Razreda provodit će iz-

bore u viša zvanja za djelatnike zavoda koji spadaju u nadležnost V. Razreda. Razred će sudjelovati u organizaciji javnih predavanja, prezentaciji novih knjiga svojih članova, preuzimati pokroviteljstva domaćih i međunarodnih znanstvenih skupova ili drugih manifestacija, obilježavanja obljetnica i sl. Članovi Razreda recenzirat će rukopise za edicije Razreda, Akademije i njezinih zavoda i vijeća i brinuti se za tiskanje edicija.

Članovi Razreda sudjelovat će u radu Akademije i Predsjedništva te ostvarivati njihove odluke i zadatke. Putem svojih predstavnika redovito će pratiti i podupirati rad Akademijinih savjeta, odbora, komisija, a članovi Razreda sudjelovat će u međunarodnoj i međuakademskej suradnji te na međunarodnim skupovima.

Zadaća Razreda također je poticati i usklađivati znanstveni istraživački rad kako pojedinih članova tako i radnih jedinica.

Rad Razreda odvije se na i u razrednim odborima kao i na projektima koje vode i u kojima sudjeluju članovi Razreda.

### **Odbor za dijalektologiju**

Predsjedništvo Odbora: predsjednica dr. *M. Menac-Mihalić*, potpredsjednik dr. M. Lončarić, tajnice dr. V. Zečević i dr. A. Celinić; član: dr. J. Maresić.

Članovi Odbora: dr. Anica Bilić, dr. Ž. Bjelanović, dr. Đ. Blažeka, dr. D. Brozović Rončević, dr. A. Celinić, dr. A. Čilaš Šimpraga, dr. G. Filipi, dr. V. Jakić-Cestarić, dr. Željko Jozić, dr. I. Kalinski, dr. M. Kapović, dr. Lj. Kolenić, dr. I. Kurtović Budja, dr. M. Kuzmić, dr. J. Lisac, dr. M. Lončarić, dr. I. Lukežić, dr. D. Mandić, dr. J. Maresić, dr. M. Menac-Mihalić, dr. I. Miloš, dr. B. Petrović, dr. L. Pliško, dr. M. Tomelić, dr. D. Vidović, dr. I. Virč, dr. S. Vranić, dr. S. Vukušić, dr. S. Vulić, dr. V. Zečević, dr. S. Zubčić.

Nastavit će se istraživanja hrvatskih govora u zemlji i u dijaspori.

Prikupljat će se i obrađivati hrvatska dijalekatna građa na svim jezičnim razinama. Nastavit će se pripremati i objavljivati rječnici kajkavskih, štokavskih i čakavskih mjesnih govora te znanstveni radovi s dijalektološkom tematikom. Nastavit će se izrada monografija o hrvatskim narječjima.

Članovi Odbora sudjelovat će na znanstvenim skupovima u zemlji i inozemstvu.

U okviru rada na međunarodnim projektima Općeslavenski lingvistički atlas (OLA) i Europski lingvistički atlas (ALE) izrađivat će se karte, davat će se podatci iz hrvatskih punktova (kao i njihova interpretacija) za druga nacionalna povjerenstva, sudjelovat će se na radnim konferencijama za OLA i ALE.

Hrvatski dijalektološki zbornik nastavit će izlaziti jedanput godišnje, u 2019. izdat će se Hrvatski dijalektološki zbornik 23.



## **Odbor za etimologiju**

Odbor za etimologiju vodi akademik *Ranko Matasović*.

Tijekom 2019. članovi Odbora za etimologiju priredit će za tisak odabrane članke s konferencije „Skokovi etimološko-onomastički susreti“ održane u listopadu 2018. u Čakovcu. Posvetit će se i vlastitim etimološkim istraživanjima, osobito radu na drugom svesku „Etimološkog rječnika hrvatskoga jezika“ (akademik Ranko Matasović i dr. Dubravka Ivšić), istraživanjima istrorumunjskoga idioma (akademik Goran Filipi) i drugim etimološkim istraživanjima hrvatskoga, slavenskih, romanskih i ostalih indoeuropskih jezika. Budući da koncem 2018. istječe projekt „Općeslavenski jezični atlas i Atlas europskih jezika“ koji je akademik Matasović vodio pri Hrvatskoj zakladi za znanost, tijekom 2019. pokušat će se prijaviti novi znanstveni projekt u sklopu kojega bi se provodila etimološka istraživanja.

## **Odbor za hrvatski latinitet**

Odbor za hrvatski latinitet vodi akademik *Darko Novaković*.

Članovi odbora priložima iz hrvatskoga latinizma sudjelovat će na domaćim i inozemnim skupovima. Nastavit će, u svojstvu urednika i suradnika, posao u razvijanju digitalne zbirke hrvatskoga latiniteta CroALa (Croatiae auctores Latini (CroALa): collectio electronica (<http://www.ffzg.unizg.hr/klafil/croala/>); priredit će izdanja pojedinačnih tekstova hrvatskih latinista u domaćim i inozemnim tiskanim publikacijama; nastavit će opisivanje rukopisne hrvatske latinističke baštine.

Kad je riječ o višesveščanoj dvojezičnoj hrestomatiji hrvatskoga latinizma, pozornost će i sljedeće godine biti usmjerena prema prijevodnoj, „desnoj“ strani. Kako je opetovano bilo istaknuto, u tom, prevodilačkom dijelu, financijska ograničenja, profesionalne obveze potencijalnih prevodilaca, kao i izostanak primjerenog znanstvenoga i stručnog vrednovanja prevodilačkoga posla, stvara goleme poteškoće.

## **Odbor za leksikografiju**

Predsjednik Odbora za leksikografiju bio je do svoje smrti u studenom 2017. akademik Milan Moguš. U 2019. planira se održati sastanak Odbora kako bi se imenovao novi predsjednik i novi članovi te utvrdile daljnje aktivnosti Odbora.

Također, u 2019. planira se objaviti Rječnik Kranjčevićevih pjesama: Razasuto stihovlje. Korpus djela za rječnik sastavljen je od pjesama koje nisu uvrštene ni u jednu pjesnikovu zbirku ili koje su objavljene samo u različitim serijskim publikacijama (Vijenac, Nada i dr.), u vremenskome rasponu od 1883. do 1903. godine. Autori rječnika su Milan Moguš i Marina Marinković. Uprava Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Andrea Moguš-Milanković u ime pokojnoga

akademika Moguša odobrili su u siječnju 2018. objavljivanje rječnika u elektroničkom izdanju u nakladi Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, a očekuje se i financijska potpora Ministarstva znanosti i obrazovanja, nakon čega će se objaviti i tiskano izdanje.

### **Odbor za onomastiku**

Odbor za onomastiku vodi prof. dr. sc. *Anđela Frančić*, članica suradnica HAZU.

Članovi Odbora nastaviti će znanstvenoistraživački rad na započetim temama i projektima, sudjelovat će referatima na znanstvenim skupovima u Hrvatskoj i inozemstvu te objavljivati radove iz onomastike u domaćim i inozemnim publikacijama.

### **Odbor za orijentalistiku**

Odbor za orijentalistiku vodi akademik *Mislav Ježić*.

Radovi šeste Dubrovačke međunarodne konferencije o sanskrtskim epovima i purāṇama skupljeni su i recenzirani te se priređuju za tisak. Stali su se skupljati i recenziranti i radovi Sedme konferencije koja se je održala 2014. g. Urednici su Ivan Andrianić i Sven Sellmer, a glavni je urednik Mislav Ježić.

Nastavlja se rad na istraživanju povijesti teksta klasičnih upanišadi.

Nastavlja se sudjelovanje u međunarodnome projektu novoga prijevoda ksamhite na njemački (izdavač: Suhrkamp / Insel Verlag / Verlag der Weltreligionen).

### **Izdavačka djelatnost**

Razred u 2019. godini planira objaviti:

1. Časopis *Filologija*, br. 72. i 73.
2. Časopis *Hrvatski dijalektološki zbornik*, br. 23
3. Časopis *Folia Onomastica Croatica*, br. 27
4. Spomenica posvećena akademiku Milanu Mogušu

U okviru Razreda djeluje Zavod za lingvistička istraživanja, a vršitelj dužnosti voditelja Zavoda je akademik Josip Bratulić. Od 1. studenog 2018. voditelj Zavoda je akademik Marko Samardžija.

## **RAZRED ZA KNJIŽEVNOST**

Razred za književnost planira u idućoj godini nastaviti sa svojim uobičajenim aktivnostima, među kojima se osobito ističu s jedne strane znanstveni skupovi, a s druge strane publikacije vezane uz djelatnost Razreda. Od znanstvenih skupova ističemo simpozije Dani Hvarskog kazališta u Hvaru, Dani Miroslava Krleže u Osijeku i Dani Ranka Marinkovića u Komiži.

Među publikacijama će – uz Spomenice preminulim akademikima – biti osobito važni, časopis Forum, Rad HAZU, Građa za povijest književnosti hrvatske, te zbornici s prije pobrojanih znanstvenih skupova.

Razred će organizirati i komemoraciju preminulom akademiku Nedjeljku Fabriju.

Razred će se također brinuti za funkcioniranje Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe, Vijeća za film, kazalište, radio i televiziju, kao i za rad drugih Akademijinih jedinica kojih je djelatnost povezana s književnošću.

## **RAZRED ZA LIKOVNE UMJETNOSTI**

Članovi Razreda za likovne umjetnosti u 2019. godini održat će deset sjednica na kojima će raspravljati o svim pitanjima i zadacima koji su u nadležnosti Razreda. Nastavit će sudjelovati u radu sljedećih znanstvenih vijeća i odbora: Znanstvenog vijeća za graditeljstvo, obnovu i razvoj, Znanstvenog vijeća za turizam, Znanstvenog vijeća za obrazovanje i školstvo, Odbora za imovinu HAZU, Knjižničkog odbora Akademijine knjižnice te Odbora za dodjelu nagrada HAZU. Također će nastaviti sudjelovati u radu Odbora za obnovu i unapređenje Arboretuma u Trstenom i u radu njegove radne grupe zadužene za pripremu natječaja na Europske fondove namijenjene spomeničkoj baštini. Zajedno će s ostalim članovima Odbora planirati i pratiti obnovu Arboretuma koja će se provoditi sredstvima odobrenim u 2018. godini.

Članovi Razreda vodit će Akademijine muzejsko-galerijske jedinice i sudjelovati u realizaciji programa Strossmayerove galerije starih majstora, Gliptoteke, Kabineta grafike, Hrvatskog muzeja arhitekture te Arhiva za likovne umjetnosti. U skladu s potrebama i zahtjevima drugih Akademijinih jedinica članovi Razreda će recenzirati radove iz svojeg područja. Objavit će se i novi broj «Art Bulletin», časopisa kojeg Razred priprema već više od 60 godina te će se nastaviti s objav-

ljivanjem spomenica preminulim academicima, članovima Razreda. Također, organizirat će se komemoracije academicima koje je Razred izgubio u 2018. godini, academicima Zlatku Boureku, Josipu Vaništi i Šimi Vulasu.

Članovi Razreda prezentirat će rezultate svojih djelatnosti personalnim i sudjelovanjem na skupnim izložbama, arhitektonskim projektima i njihovom realizacijom te objavljivanjem znanstvenih studija i knjiga.

## **RAZRED ZA GLAZBENU UMJETNOST I MUZIKOLOGIJU**

Članovi Razreda za glazbenu umjetnost i muzikologiju u 2019. godini nastavit će svoje aktivnosti na području glazbenog stvaralaštva, pedagoškog rada, znanstvenih istraživanja, organizacije znanstvenog rada i izdavačke djelatnosti.

Pratit će se rad u Odsjeku za povijest hrvatske glazbe Akademijinog Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe. Prihvaćat će izvješća Odsjeka o izvršenim i planiranim znanstvenim istraživanjima te provoditi izborne postupke u stručna i znanstvena zvanja njegovih djelatnika. Voditeljica Odsjeka bit će i u 2019. godini akademkinja Koraljka Kos, a upraviteljica članica suradnica Vjera Katalinić.

Članovi Razreda sudjelovat će u radu Akademije i Predsjedništva te ostvarivati njihove odluke i zadatke. Podupirat će rad Akademijinih savjeta, odbora, komisija, sudjelovati u pokroviteljstvu nad znanstvenim skupovima, prezentacijama izdavačkih projekata i organizaciji javnih predavanja. Članovi Razreda sudjelovat će u međunarodnoj i međuakademske suradnji, na međunarodnim skupovima, recenzirat će rukopise i brinuti se za tiskanje edicija.

Razred će nastaviti s organizacijom koncerata na Guarnerijevoj violini *King* u atriju Akademije kao i ostalih koncerata te s javnim predstavljanjem i promocijama djela čiji su autori članovi VIII. razreda. Također će se nastaviti s promocijama notnih izdanja, odmah po njihovom objavljanju.

## RAZRED ZA TEHNIČKE ZNANOSTI

Znanstvena i stručna aktivnost odvijat će se u tehničkim područjima bliskim članovima Razreda: u brodogradnji, računarstvu, strojarstvu, kemijskom inženjerstvu, naftno-plinskom gospodarstvu i energetici, prometnim znanostima, građevinskim znanostima i u biotehnologiji. Aktivnost će se poticati i organizirati u pet znanstvenih vijeća (Znanstveno vijeće za naftno-plinsko gospodarstvo i energetiku, Znanstveno vijeće za promet, Znanstveno vijeće za pomorstvo, Znanstveno vijeće za tehnološki razvoj i Znanstveno vijeće za istraživačku infrastrukturu Hrvatske) te u tri znanstvena zavoda (Zavod za istraživanje korozije i desalinaciju, Zavod za promet i Zavod za znanstveni i umjetnički rad u Osijeku). Razred će po potrebi sudjelovati, u projektima Akademije vezanim uz ministarstva i drugim društvenim i kulturnim institucijama. Organizacijski djelatnost će se odvijati na sjednicama Razreda. Razred će u narednoj godini održati do 10 sjednica prema unaprijed utvrđenom rokovniku koji se prihvaća na sjednici Razreda u siječnju 2019. Posebno će se razmatrati aktualne teme i područja tehničkih znanosti koja su važna za Republiku Hrvatsku. Pratit će se rad znanstvenih vijeća i zavoda, a o važnim pitanjima organizacije znanosti i društva općenito Razred će donositi stavove i po potrebi izvještavati upravna tijela Akademije. Razred će samostalno, ali i zajedno sa znanstvenim vijećima organizirati predavanja, okrugle stolove i skupove o aktualnim temama o razvoju gospodarstva, znanosti i dr. Organizirat će, također, pozivna predavanja istaknutih znanstvenika s područja tehničkih znanosti. Tijekom godine Razred će poticati zajedničke sastanke s drugim razredima, s ciljem razmjene mišljenja, koja po svom sastavu i predloženoj temi predstavljaju srodnu i kompatibilnu znanstvenu cjelinu. Rad u tijelima Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, u kojima Razred ima predstavnike, pratit će se na sjednicama Razreda i po potrebi o tome donositi preporuke i zaključke. Posebno se to odnosi na rad Predsjedništva i na odbore Akademije. U rad Razreda uključit će se i članovi suradnici koji će svojim znanjem i iskustvom predložiti teme predavanja iz područja tehničkih znanosti. Radi bolje povezanosti s redovitim članovima, na sjednice Razreda, pozivat će se jednom godišnje, a prema potrebi i češće svi članovi suradnici. Razred će i nadalje razvijati i njegovati odnose s odgovarajućim domaćim i inozemnim znanstvenim institucijama, s Akademijom tehničkih znanosti Hrvatske, Hrvatskim inženjerskim savezom i dr. Razred kao uredništvo nastojat će prikupiti priloge za časopis RAD 20, kako bi svi pridošli radovi bili recenzirani tijekom godine. I nadalje će članovi Razreda sudjelovati u pisanju članka i recenziranju za Hrvatsku tehničku enciklopediju te u radu njezinog Urediivačkog odbora. U pravilu će se sva komunikacija s članovima Razreda obavljati putem elektroničke pošte.

# ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKE JEDINICE HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

## ANTROPOLOŠKI CENTAR

U Antropološkom centru Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti djeluje pet znanstvenika: prof. dr. sc. Mario Šlaus (znanstveni savjetnik u trajnom zvanju), prof. dr. sc. Snježana Paušek-Badždar (znanstvena savjetnica u trajnom zvanju), dr. sc. Vlasta Vyroubal (znanstvena suradnica), dr. sc. Željka Bedić (znanstvena suradnica) i Anita Adamić Hadžić (asistent).

Voditelj jedinice je akademik *Pavao Rudan*, a upravitelj prof. dr. sc. *Mario Šlaus*.

### Znanstvenoistraživački rad

U 2019. godini dr. sc. *Mario Šlaus* bavit će se realizacijom zadataka vezanih uz projekte koje je Antropološki centar dobio na otvorenim međunarodnim javnim natječajima raspisanim od Centra za preventivno arheologiju, Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije. Radi se o tri projekta u okviru kojih će se tijekom 2019. g. analizirati osteološka građa s arheoloških nalazišta Turnišče, Mokrice, Sušec, Velike Njive i Kolomban. Dobivena financijska sredstva iskoristit će se za adaptaciju i uređenje novog prostora u Hatzovoj ulici koji je na neograničeno vrijeme dan na korištenje Antropološkom centru, a u koje će se pohraniti dio Osteološke zbirke Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Dr. Šlaus će, zajedno s kolegama iz Max Planck Instituta u Njemačkoj, nastaviti i s istraživanjima interakcija između čovjeka i zaraznih bolesti te će nastaviti ranije započetu suradnju u identificiranju genoma kuge u ljudskim osteološkim ostacima nađenim na arheološkim nalazištima u Hrvatskoj, kao i u paleogenetičkim istraživanjima željezno-dobnih populacija Europe.

*S. Paušek-Badždar* će u suuredništvu s akademikom Ksenofontom Ilakovcem i s akademikom Mirkom Orličem završiti pripremu i objaviti uredničku knjigu naslova *Kroz koru do plašta – Nove spoznaje o Andriji Mohorovičiću (1875 – 1936.)* iz edicije Rasprave i građa za povijest znanosti HAZU.

Sudjelovat će kao član organizacijskog odbora i kao predavač na znanstvenom skupu (9. svibnja 2019.) u HAZU: "Fizičar i kemičar Josip Franjo Domin (1754.

– 1819.) – Dvjesto godina poslije" i započeti pripreme za novu knjigu s radovima izlaganja s tog skupa, a u okviru iste edicije HAZU.

Također će sudjelovati na dva znanstvena skupa o prirodnim znanostima u doba Hrvatskog narodnog preporoda i objaviti radove o tome.

*Dr. sc. Vlasta Vyroubal* tijekom 2019.g. bavit će se znanstvenim radom u sklopu Antropološkog centra Hrvatske Akademije znanosti i umjetnosti. U suradnji s kolegama s Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i drugih institucija planira objaviti nekoliko izvornih znanstvenih radova koji će se baviti tematikom iz paleopatologije i antropologije, te ako to financije budu dopuštale planira sudjelovati na nekoliko inostranih i domaćih znanstvenih skupova. *Dr. sc. Vyroubal* također će se baviti i poslovima vezanim uz sređivanje i inventarizaciju osteološke zbirke Antropološkog centra Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti kao i paleodemografskim, paleopatološkim i bioarheološkim analizama te kranimetrijskim i antropometrijskim mjerenjima ljudskog osteološkog materijala s različitih arheoloških nalazišta iz Hrvatske. Također, nastavit će rad na izradi fotodokumentacije i digitalizaciji paleopatološke baze podataka osteološke zbirke Antropološkog centra Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Znanstvena suradnica *dr. sc. Željka Bedić* će tijekom 2019. godine sudjelovati u realizaciji zadataka vezanih uz projekte Centra za preventivno arheologiju, Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, prilikom čega će analizirati osteološku građu s arheoloških nalazišta iz Slovenije. Također će nastaviti sa sređivanjem i inventarizacijom osteološke zbirke Antropološkog centra Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, kao i sa antropološkim analizama koje uključuju paleodemografiju, paleopatologiju, kranijometriju te antropometrijska mjerenja na osteološkom materijalu iz Hrvatske. *Dr. sc. Bedić* u planu ima objaviti nekoliko izvornih znanstvenih radova koji će se baviti tematikom iz paleopatologije i antropologije u suradnji s kolegama s Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti te drugih institucija.

Asistentica *Anita Adamić Hadžić* će se tijekom 2019. godine baviti realizacijom zadataka predviđenih u Planu rada istraživača/doktoranda u trećoj godini Projekta razvoja karijera mladih istraživača – izobrazba novih doktora znanosti, financiranog od Hrvatske zaklade za znanost. Isto tako, bavit će se istraživačkim i znanstvenim radom u sklopu znanstvenog projekta raspisanog od Centra za preventivno arheologiju, Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, kao i u sklopu Antropološkog centra Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Planira i, sukladno financijskim mogućnostima, aktivno sudjelovati na domaćim i inozemnim znanstvenim skupovima, objavljivati izvorne znanstvene i stručne radove iz područja bioarheologije i paleopatologije, te raditi na pisanju doktorske disertacije pod naslovom "Komparativna analiza trauma na ljudskom koštanom materijalu od 12. do 19. stoljeća s područja Hrvatske". *Anita Adamić Hadžić* također će se baviti uređenjem i organizacijom osteološke zbirke Antropološkog centra Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, kao i njenom inventarizacijom i digitalizacijom. Prema potrebi sudjelovat će i u terenskim istraživanjima.

## **Nastavna djelatnost**

Prof. dr. sc. Mario Šlaus predavat će kao gost predavač na Sveučilištima u Zagrebu, Zadru i Splitu gdje će obavljati i mentorske dužnosti. Prof. dr. sc. Šlaus je trenutno mentor na četiri doktorske disertacije.

S. Paušek-Baždar će u svojstvu redovite naslovne profesorice predavati Povijest kemije u zimskom semestru (30 sati) na Odjelu za kemiju Sveučilišta J. J. Strossmayer u Osijeku.

## **Ostala djelatnost**

Dr. sc. Mario Šlaus nastavit će s radom u multidisciplinarnoj ekipi forenzičkih stručnjaka koju je Vlada Republike Hrvatske zadužila da provede identifikaciju žrtava Domovinskog rata te će nadgledati i koordinirati sve poslove vezane uz redovito funkcioniranje Osteološke zbirke Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Dr. Vyroubal, dr. Bedić i asistentica Adamić nastavit će tijekom 2019. godine s aktivnostima vezanim uz održavanje Osteološke zbirke Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti koja će nastaviti sa zaprimanjem i pohranom ljudskog osteološkog materijala s različitih arheoloških nalazišta u Hrvatskoj. Tijekom 2019. godine dogovoren je dolazak osteološkog materijala s više arheoloških nalazišta iz Hrvatske i Slovenije uključujući: Bribirsku glavicu, Žumberak, Pakoštane, Zadar - sv. Nikola, Bijela - sv. Margareta, Rudina, Streza i Pula. Neki od navedenih (Bribirska glavica, Žumberak, Bijela - sv. Margareta, Rudina, Streza i Pakoštane) nastavak su dugogodišnje sustavne analize ovih nalazišta. Prije pohrane u prostoru zbirke sav osteološki materijal bit će očišćen, signiran, rekonstruiran i analiziran.

Dr. Vyroubal nastavit će rad na izradi fotodokumentacije i digitalizaciji paleopatološke baze podataka osteološke zbirke Antropološkog centra Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, a Anita Adamić baviti će se inventarizacijom i digitalizacijom zbirke. Prema potrebi svi djelatnici Antropološkog centra osim S. Paušek-Baždar sudjelovat će u terenskim istraživanjima.

S. Paušek-Baždar nastavit će djelovati kao urednica za kemiju i kao autorica članaka u ediciji Hrvatski biografski leksikon Leksikografskog zavoda Miroslav Krleža, potom kao članica uredništva časopisa Prilozi za istraživanje hrvatske filozofske baštine (Zagreb) i članica uredništva časopisa Prirodoslovlje (Zagreb) i Jahrbuch (Osijek). Također će nastaviti djelovati kao članica uredničkog odbora Glasnika HAZU i u njemu objavljivati članke. Djelovat će i kao članica Vijeća za prirodne znanosti časopisa Acta Medico-Historica Adriatica Hrvatskog znanstvenog društva za povijest zdravstvene kulture (Rijeka). Sudjelovat će u radu Odjela za prirodoslovlje i matematiku Matice hrvatske.



## CENTAR ZA ZNANSTVENI RAD – VINKOVCI

### Organizacija jedinice

Centar za znanstveni rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti nalazi se u Ulici Jurja Dalmatinca 22, 32100 Vinkovci, tel./ fax: 385 32 332 316, e-mail: ha-zu.centar-vk@vk.t-com.hr

Voditelj Centra je akademik *Slavko Matić*. Upraviteljica Centra je dr. sc. **Anica Bilić**, znanstvena savjetnica.

U stalnom su radnom odnosu s punim radnim vremenom zaposlene upraviteljica dr. sc. Anica Bilić, znanstvena savjetnica, i administrativna tajnica Ksenija Petričić.

Uredničko vijeće Radova i Posebnih izdanja Centra čine akademici Slavko Matić i Dubravko Jelčić te dr. sc. Anica Bilić.

Centar će nastaviti dosadašnju znanstvenoistraživačku i nakladničku djelatnost, organizirati znanstvene i stručne skupove i sudjelovati na njima te obilježavati važne obljetnice, priređivati javna predavanja, predstavljanja knjiga, izložbe i književne priredbe.

Surađivat će s Akademijinim razredima, posebice s Razredom za prirodne znanosti i Razredom za književnost, kao i drugim Akademijinim jedinicama te znanstvenim, stručnim i kulturnim ustanovama u Hrvatskoj i inozemstvu.

Znanstvenoistraživačku i nakladničku djelatnost financirat će Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Grad Vinkovci, Vukovarsko-srijemska županija, Zaklada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, a Centar će se prijavljivati na natječaje predviđene za financiranje znanstvenoistraživačke i izdavačke djelatnosti.

### Znanstvenoistraživačka djelatnost

Centar će obavljati znanstvenoistraživačku djelatnost na programima iz područja šumarstva i kroatistike.

Akademik *Slavko Matić* usmjerit će svoj znanstvenoistraživački rad prema sljedećim projektima iz područja šumarstva: Njega mladih sastojina alepskoga bora s posebnim naglaskom na optimalni broj biljaka po jedinici površine, Njega i obnova kontinentalnih šuma s ciljem povećanja njihovih općekorisnih i gospodarskih vrijednosti, Šume i šumarstvo istočne Slavonije s posebnim naglaskom na odnos klimatogenih i pionirskih vrsta drveća, Šume hrvatskoga Sredozemlja i njihova do sada podcijenjena općekorisna i gospodarska uloga, Poljski jasen (*Fraxinus angustifolia* Vahl), njegovo mjesto, uloga i značaj u šumskim zajedni-

cama Hrvatske s posebnim naglaskom na uzroke njegova sušenja, Hrast lužnjak u uvjetima klimatskih promjena i sušenja.

Kao voditelj Centra za znanstveni rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Vinkovcima inicirat će i koordinirati rad u suradnji s upraviteljicom, nastojati održati Centrov visoki znanstveni i stručni položaj uz istovremenu koordinaciju rada i suradnje s drugim Akademijinim znanstvenoistraživačkim jedinicama s posebnim naglaskom na zavode u Slavoniji, a kao član Vijeća Zavoda za znanstveni i umjetnički rad u Đakovu sudjelovat će u njegovu radu.

Na sjednici Razreda za prirodne znanosti održanoj 9. listopada 2018. izabran je akademik Slavko Matić kao predstavnik Razreda za člana Predsjedništva Hrvatske akademije, a kao dugogodišnji predsjednik Znanstvenoga vijeća za poljoprivredu i šumarstvo inicirat će rad vijeća, Izvršnoga odbora Vijeća te Sekcije za šumarstvo, Sekcije za gospodarenje poljoprivredom, Sekcije za biljnu proizvodnju, Sekcije za stočarstvo, Sekcije za uporabu šuma i Sekcije za preradu poljoprivrednih proizvoda i biotehnologiju, te član Sekcije za međunarodnu suradnju Akademijina Znanstvenoga vijeća za promet. Budući da je član Odbora za obnovu i razvitak Arboretuma Trsteno, sudjelovat će u njegovu radu s posebnim težištem na njezi, održavanju i razvoju alohtone i autohtone vegetacije. Sudjelovat će u radu Odbora za nagrade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, te Odbora za dodjelu nagrada "Josip Juraj Strossmayer" i Akademijina Savjetodavnoga odbora za "Projekt Slavonija, Baranja, Srijem" za područje Šume i šumska bogatstva na koje ga je Akademijino Predsjedništvo imenovalo u siječnju 2018. godine.

Kao profesor emeritus u trajnom zvanju na Šumarskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu akademik Slavko Matić nastaviti će rad s kandidatima na izradbi magistarskih i doktorskih radova te posebnoj terenskoj nastavi na šumskim objektima u Hrvatskoj i inozemstvu.

Kao redoviti član Akademije šumarskih znanosti raditi će u Odsjeku za uzgajanje šuma s posebnim naglaskom na stanje šumarstva i šuma u Hrvatskoj danas. Kao član Upravnoga odbora Hrvatskoga šumarskog društva pridonositi će njegovu radu, a kao član Uredničkoga savjeta i Uredničkoga odbora "Šumarskoga lista", posebno će obavljati tehničke poslove iz djelokruga Uzgajanja šuma i hortikulture.

Znanstvena savjetnica dr. sc. *Anica Bilić* nastavlja svoj znanstvenoistraživački rad na području kroatistike i slavonistike te su joj u fokusu kanonski hrvatski pisci kao i neistražena književna i jezična baština Slavonije i Srijema, posebice zapostavljeni, zaboravljeni i(li) neproučeni hrvatski pisci XVIII., XIX. i XX. stoljeća kao što su Ante Benešić, Stjepan Đaković, Stjepan Adžić, Josip Lovretić, Ivan Berislav Grigić i dr. Urediti će i prirediti knjigu "Etnografska građa iz Retkovaca" Ivana Filakovca u suradnji Odsjeka za etnologiju Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti s Centrom za znanstveni rad u Vinkovcima te nastaviti istraživanja slavonskoga dijalekta i dijalektne stilistike, organizirati i voditi znanstveni skup o slavonskom dijalektu, urediti i prirediti zbornik radova "Šokačka rič 16". U okrilju hrvatskoga latinizma nastaviti će istraživati nepoznate opuse Stjepana Đakovi-

ća i Stjepana Adžića, urediti i prirediti knjigu Rukopisa Stjepana Adžića u prijevodu s latinskoga na hrvatski jezik. Uredit će i prirediti Knjiški Krnjaš III., zbornik radova Znanstvenoga skupa "Stjepan Đaković, Horatius cybaliensis". Organizirat će književnoznanstvenu manifestaciju Knjiški Krnjaš V., urediti knjižicu sažetaka i voditi Znanstveni skup "Jozi Ivakiću, u povodu 140. godišnjice rođenja".

Dovršit će ranije započeta istraživanja te pripremiti za recenziju i tisak teme: Hrvatska u poetskim vizijama Antuna Gustava Matoša, Biti ili ne biti malo u velikom i veliko u malom Petra Šegedina, Andrićeva „Žena na kamenu“ u kozmičkom solariju, Sva Tenina lica ili udes ženstvenosti, Revolucionarna i nacionalna 1848. godina i „Ilirizam u Osijeku“ Ante Benešića te Geografski okvir i meteorološka slika (k)rajolika Ivana Berislava Grigića.

Anica Bilić sudjelovat će na znanstvenim i stručnim skupovima te književnim događanjima ovisno o pristiglim pozivima, ponajprije na Danima Josipa Kozarca u Lipovljanima, Danima hvarškoga kazališta na Hvaru, Danima Julija Benešića u Iloku, Šokačkoj riči 17 i Knjiškom Krnjašu V. u Vinkovcima, a teme će uskladiti sa svojim istraživanjima.

Književnu tribinu Josip Kosor (1879. – 1961.) u povodu 140. godišnjice rođenja organizirat će u suradnji s Maricom Liović s Filozofskoga fakulteta u Osijeku. Osmislit će i organizirati Dane otvorenih vrata HAZU u Vinkovcima, sudjelovati u obilježavanju važnih obljetnica (Joza Ivakić, Josip Kosor, Vladimir Kovačić, Petar Šegedin), u predavljanju knjiga i dr.

Sudjelovat će kao član u radu Matičnoga odbora za izbor u znanstvena zvanja u području humanističkih znanosti polja filologije u Agenciji za znanost i visoko obrazovanje u Zagrebu, Odbora za priznanja Vukovarsko-srijemske županije, Kazališnoga vijeća Gradskoga kazališta "Joza Ivakić" u Vinkovcima, Organizacijskoga odbora Dana Josipa Kozarca u Lipovljanima, Organizacijskoga odbora Dana Julija Benešića u Iloku, Partnerskoga vijeća za strategiju razvoja Vukovarsko-srijemske županije i Partnerskoga vijeća za strategiju razvoja Grada Vinkovaca.

### **Organizacija i suorganizacija znanstvenih skupova**

Akademijin Centar za znanstveni rad u Vinkovcima organizirat će 16. studenoga 2019. Znanstveni skup "Jozi Ivakiću, u povodu 140. godišnjice rođenja (1879. – 1932.)" u okviru književnoznanstvene manifestacije Knjiški Krnjaš V. Isto tako Centar će u ožujku sudjelovati u suorganizaciji Znanstvenoga skupa o Josipu Kozarcu u Lipovljanima te u organizaciji drugih znanstvenih skupova ovisno o zaprimljenim pozivima za suradnju i suorganizaciju te sukladno odobrenjima Akademijine Uprave.

### **Predavanja**

Dr. sc. Anica Bilić održat će javna predavanja u programu popratnih priredbi 54. Vinkovačkih jeseni u rujnu u Vinkovcima, u sklopu nacionalne i obrazovne kampa-Planovi rada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za 2019.

nje i programa 13. Tjedna cjeloživotnoga učenja u Vinkovcima te druga predavanja u skladu s poslovnim i znanstvenim aktivnostima Centra.

### **Nakladnička djelatnost**

Uoči Znanstvenoga skupa Knjiški Krnjaš V. posvećenoga Jozi Ivakiću, bit će tiskana Knjižica sažetaka/Programska knjižica.

U suorganizaciji Akademijina Odsjeka za etnologiju i Centra za znanstveni rad u Vinkovcima priprema se za objavljivanje etnografska monografija "Retkovci" koju je od 1898. do 1902. godine napisao učitelj Ivan Filakovac prema "Osnovi za sabiranje i proučavanje građe o narodnom životu i običajima" Antuna Radića.

Radovi sudionika Znanstvenoga skupa Knjiški Krnjaš III., "Stjepan Đaković, Horatius cybaliensis, u povodu 155. obljetnice rođenja" bit će recenzirani u nadležnim Razredima Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti te tiskani u ediciji Posebnih izdanja Centra.

Isto tako, bit će prikupljeni radovi Znanstvenoga skupa Knjiški Krnjaš IV., "Ivan Berislav Grigić (1931. – 1992.), pjesnik i publicist".

U povodu 50. godišnjice djelovanja bit će pripremljeno za tisak prigodno izdanje Akademijina Centra za znanstveni rad u Vinkovcima.

### **Predstavljanje knjiga**

Centar će predstaviti javnosti svoja netom objelodanjena izdanja Zbornik radova "Rijeka Bosut i Pobosučje u prošlosti, sadašnjosti i budućnosti" te znanstvenu knjigu dr. sc. Anice Bilić "Slavonska književna geografija – Iz atara ratara i bećara".

### **Obilježavanje obljetnica**

Tijekom godine predavanjima, izložbama i drugim aktivnostima obilježit ćemo nekoliko obljetnica: 140. godišnjicu rođenja Joze Ivakića (1879. – 1932.) i Josipa Kosora (1879. – 1961.), 60. godišnjicu smrti Vladimira Kovačića (1907. – 1959.), 110. godišnjicu rođenja Petra Šegedina (1909. – 1998.) i dr.

### **Dan otvorenih vrata HAZU, 2019.**

Organizacijom Akademijina Dana otvorenih vrata Centar će popularizirati svoju znanstvenoistraživačku djelatnost u javnosti, promovirati svoja izdanja suvremenim oblicima javnoga priopćavanja s posebnim naglaskom na znanstvenu djelatnost akademika vezanih uz Vinkovce.

## **Izložbe**

Centar će prirediti izložbe u okviru Dana otvorenih vrata Hrvatske akademije, te u povodu obilježavanja važnih obljetnica.

## **Ostale aktivnosti**

Razmjenom s drugim Akademijinim jedinicama te drugim znanstvenim i kulturnim institucijama Centar će nabavljati znanstvenu i stručnu literaturu te dokumentaciju za priručnu knjižnicu.

Svojim će djelovanjem promicati temeljne vrijednosti znanstvenoga rada, značenje i ugled Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti zastupanjem njezinih interesa u najistočnijem dijelu Hrvatske. Sukladno tomu surađivat će s regionalnim ustanovama slavonsko-srijemskoga prostora u granicama svojih mogućnosti te ovisno o potrebama i zahtjevima sredine u kojoj djeluje te medijima javnoga pripočavanja.

# **JADRANSKI ZAVOD**

## **Organizacija jedinice**

Voditelj Jadranskog zavoda je prof. dr. sc. *Vladimir - Đuro Degan*, znanstveni savjetnik, član suradnik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, professor emeritus Sveučilišta u Rijeci.

Pored voditelja, znanstveno osoblje Zavoda čine dr. sc. Vesna Skorupan Wolff, znanstvena savjetnica; dr. sc. Božena Bulum, viša znanstvena suradnica; dr. sc. Adriana Vincenca Padovan, znanstvena suradnica i naslovni docent na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, te znanstvena novakinja Ivana Puljas, dipl. iur.

Voditeljica knjižnice je Marula Vujasinović, dipl. bibl., a administrativne poslove i poslove tehničke urednice časopisa "Poredbeno pomorsko pravo = Comparative Maritime Law" obavlja Vlatka Živojnović.

## **Znanstvenoistraživački i stručni rad**

U okviru istraživačkih djelatnosti ovoga Zavoda professor emeritus *Vladimir-Đuro Degan* priprema produbljenu analizu graničnoga spora Hrvatske sa Slovenijom u svim njegovim fazama, uključujući pravni domašaj arbitražne presude izrečene 29. lipnja 2017. godine.

Ukoliko bude pozvan, sudjelovat će u nastavi Forenzike na Sveučilištu u Splitu, te kao mentor kandidata za doktorat na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Mostaru.

Doc. dr. sc. *Adriana Vincenca Padovan* posvetit će se provođenju uspostavnog istraživačkog projekta (projekt namijenjen uspostavi istraživačkih karijera mladih znanstvenika) pod naslovom "Razvoj suvremenog pravnog i osigurateljnog režima za hrvatske marine – unapređenje konkurentnosti, sigurnosti, sigurnosne zaštite i zaštite morskog okoliša" / "Developing a Modern Legal and Insurance Regime for Croatian Marinas – Enhancing Competitiveness, Safety, Security and Environmental Standards" (DELICROMAR) financiranom od strane Hrvatske zaklade za znanost, na kojem je dr. Padovan voditeljica. Projekt je započeo 1. ožujka 2016., a predviđeno trajanje projekta je 3 godine, tj. do 28. veljače 2019. U ovom razdoblju projekta dr. Padovan će koordinirati rad projektnog tima u kojem kao suradnici sudjeluju kolegice iz Jadranskog zavoda (dr. sc. Vesna Skorupan Wolff i dr. sc. Božena Bulum), kolegice s Pravnog fakulteta u Rijeci (prof. dr. sc. Dorotea Ćorić i doc. dr. sc. Iva Tuhtan Grgić), prof. dr. sc. Nikoleta Radionov s Pravnog fakulteta u Zagrebu, kolege s Pomorskog fakulteta u Splitu (prof. dr. sc. Ranka Petrinović i dr. sc. Nikola Mandić), doc. dr. sc. Josip Pavliček s Visoke policijske škole te dr. sc. Marija Pijaca s Pomorskog odjela Sveučilišta u Zadru, u skladu s dodijeljenim ulogama i zadacima pojedinih članova tima. Dr. Padovan će kao voditeljica projekta proučavati pravni okvir relevantan za luke nautičkog turizma (koncesije, pomorsko dobro, osnivanje, kategorizacija, upravljanje, sigurnost, sigurnosna zaštita, zaštita okoliša, profesionalna odgovornost, osiguranje, zaštita potrošača, mjerodavno pravo, sudska nadležnost) u hrvatskom i komparativnom pravu, te pravu Europske unije, kao i odgovarajuće autonomno pravo (uvjeti poslovanja luka nautičkog turizma, opći uvjeti osiguranja odgovornosti luka nautičkog turizma). Pritom će analizirati dostupnu pravnu literaturu, zakonske i druge relevantne nacionalne propise te propise Europske unije i pojedinih stranih država, kao i sudsku i arbitražnu praksu, a održavat će suradnju s marinama i osigurateljima u zemlji i inozemstvu, te nastojati uspostaviti suradnju s dodatnim relevantnim gospodarskim subjektima od kojih će prikupljati podatke važne za predmet ovog znanstvenog izučavanja. U okviru projekta u siječnju 2018. boravit će u Centru Tulane za pomorsko pravo Pravnog fakulteta Tulane (*Tulane Maritime Law Center*) u New Orleansu (SAD) radi profesionalnog usavršavanja i istraživanja u specijaliziranoj knjižnici tog sveučilišnog centra.

Doc. dr. sc. *Adriana Vincenca Padovan* nastavit će pratiti i proučavati pomorskopravne institute pomorskog osiguranja, spašavanja, zajedničkih havarija i uklanjanja podrtina u hrvatskom pravu, komparativnim pravnim sustavima, autonomnom pomorskom pravu te u međunarodnom pomorskom pravu. U okviru navedenih područja interesa analizirat će pozitivne domaće propise i mogućnosti njihova osuvremenjivanja i usklađivanja s pretežitom međunarodnom pomorskopravnom praksom. Sustavno će pratiti i analizirati međunarodne pravne instrumente iz područja pomorskog prava, osobito Međunarodne pomorske organizacije (IMO) te institucija Europske unije kao i relevantnu sudsku i arbitražnu praksu domaćih i inozemnih sudova. Sudjelovat će u radnoj skupini Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture za izradu Pravilnika o načinu i postupku prodaje broda na javnoj dražbi te u Stručnom povjerenstvu istoga ministarstva za izradu Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Pomorskog zakonika, koordinirajući

radnu podskupinu za podržane te prijedloge *de lege ferenda* u okviru projekta DELICROMAR koji se obrađuju u radnoj podskupini za jahte i nautiku navedenoga Stručnog povjerenstva.

Nadalje, dr. sc. Padovan će sudjelovati s referatima na međunarodnim i nacionalnim znanstvenim konferencijama. Rezultate navedenih istraživanja dr. sc. Padovan planira objaviti u 4 znanstvena članka. Nastavit će suradnju s katedrom za Pomorsko i općeprometno pravo Pravnog fakulteta u Zagrebu gdje povremeno sudjeluje u nastavi iz predmeta Pomorsko i općeprometno pravo, te s Pomorskim fakultetom u Splitu gdje će sudjelovati u programu ljetne škole pomorskog prava. Predavat će kao gost predavač u sklopu programa poslijediplomskog magistarskog studija Međunarodnog instituta za pomorsko pravo IMO-a na Malti. Koordinirat će organizaciju jednog okruglog stola planiranog za veljaču 2018. godine i završne konferencije projekta DELICROMAR planirane za studeni 2018. koja će se održati u Zagrebu. Uređivat će službene internetske stranice Jadranskog zavoda, projekta DELICROMAR, konferencije i Hrvatskog društva za pomorsko pravo.

Dr. sc. *Skorupan Wolff* sudjelovat će u radu Radne skupine za izradu izmjena i dopuna Pomorskog zakonika koju je osnovalo i koju vodi Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture. Uz to, nastavit će se baviti sustavnim proučavanjem materije ugovora o vezu. Radit će na izradi komentara zakonskih odredbi i smjernica za njihovu primjenu u praksi ukoliko se novelom Pomorskog zakonika ugovor o vezu normira kao poseban imenovani ugovor.

Područje užeg interesa dr. sc. *Skorupan Wolff* je i sustavno praćenje, proučavanje i prikazivanje sudske prakse domaćih sudova, pa će u svom radu i sljedeće godine odgovarajuću pažnju posvećivati tom važnom pravnom izvoru pomorskog prava.

Zajedno sa projektnim timom u okviru realizacije znanstvenog projekta DELICROMAR proučavat će pravni okvir relevantan za pitanja građanskopravne odgovornosti luka nautičkog turizma u hrvatskom pravu. U svome radu znanstveno će obrađivati sljedeće teme: modeli ugovora o vezu u poslovnoj praksi hrvatskih marina, standardizacija općih uvjeta poslovanja hrvatskih marina, obveze korisnika veza iz ugovora o vezu, koncept stvarne nadležnosti sudova za sporove koji se odnose na brodove i plovidbu na moru te sporove na koje se primjenjuje plovidbeno pravo.

Dr. sc. *Vesna Skorupan Wolff* sudjelovat će s referatima na međunarodnim i nacionalnim znanstvenim konferencijama.

Dr. sc. *Božena Bulum* radit će na provođenju uspostavnog istraživačkog projekta DELICROMAR. Proučavat će pravna pravila relevantna za luke nautičkog turizma, s posebnim naglaskom na koncesije, pomorsko dobro te tržišno natjecanje u hrvatskom i komparativnom pravu, te pravu Europske unije. Posebnu pozornost posvetit će izučavanju relevantnih nacionalnih i komparativnih pravila te pravila Europske unije.

Dr. sc. Božena Bulum nastavit će s kontinuiranim praćenjem i proučavanjem instituta pomorskog prava koji spadaju u područje od njenog interesa kao što su ugovori o iskorištavanju pomorskih brodova, pomorska kabotaža i lučko pravo u hrvatskom pravu, komparativnim pravnim sustavima, međunarodnom pomorskom pravu te Europskom pravu. Rezultati istraživanja bit će objavljeni u referatima na međunarodnim i nacionalnim znanstvenim konferencijama te znanstvenim radovima.

Sudjelovat će u radnoj skupini Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture za izradu Prijedloga Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama, te u Stručnom povjerenstvu tog Ministarstva za izradu Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Pomorskog zakonika, u radnoj podskupini za jahte i nautiku navedenoga Stručnog povjerenstva. Davanje stručnih mišljenja nadležnom Ministarstvu glede donošenja novih zakonskih propisa odnosno izmjenu i dopunu postojećih propisa vezanih uz luke nautičkog turizma, jedna je od planiranih aktivnosti u okviru projekta DELICROMAR.

Znanstvena novakinja *Ivana Puljas*, dipl. iur. planira u narednoj godini završiti doktorsku disertaciju pod naslovom "Pravni problemi i perspektive uporabe elektroničkih prijevoznih isprava u prijevozu robe morem".

## **Knjižnica**

Doprinos knjižnice projektu "Razvoj suvremenog pravnog i osigurateljnog režima za hrvatske marine – unapređenje konkurentnosti, sigurnosti, sigurnosne zaštite i zaštite morskog okoliša (DELICROMAR) / doc. dr. sc. Adriana Vincenca Padovan / 2016. – 2019." i u 2018. godini će uključivati, pored ostalog, i obogaćivanje fonda novim naslovima iz predviđenih financijskih sredstava.

Što se tiče stručne obrade građe, predstoji uključivanje u zajedničke planove svih knjižnica Akademije na realizaciji novoga online kataloga. Do tada će se ažurirati postojeća verzija internetskog pretraživanja fonda naše knjižnice.

Nastavit će se selektivna stručna obrada članaka iz naših časopisa, te onih nabavljenih putem interneta ili razmjenom, i skeniranje za potrebe digitalnog repozitorija i web stranica Zavoda: "Knjižnica" i "Publikacije".

Knjižnica će obaviti sve potrebne predradnje i nastaviti prijavljivati časopis Poredbeno pomorsko pravo u više međunarodnih baza, u cilju boljeg znanstvenog vrednovanja.

Planira se nastavak suradnje u Akademijinom projektu DIZBI, na portalu Hrčak i u drugim specijaliziranim bazama (CROSBI, i dr.), u svrhu bolje vidljivosti radova naših znanstvenika i unaprjeđenja rada naše knjižnice. Među ostalim će se aktivno pratiti i koristiti sve pogodnosti nacionalnog Portala elektroničkih izvora za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu, obavještavati



## **Zavod o svim ponuđenim pristupima novim bazama znanstvenih i stručnih knjiga i časopisa.**

U okviru aktivnosti u Komisiji za pravne i srodne knjižnice podržat će inicijativu stvaranja konzorcija pravnih knjižnica u Hrvatskoj, za što može imati pozitivan efekt u rješavanju mnogih pitanja ove grupe knjižnica.

Rad s korisnicima će biti usmjeren na pretraživanje baza za potrebe Zavoda i sudionika na projektu, uz odgovaranje na povremene upite vanjskih stručnih suradnika i korisnika. Nastavit će se i vrlo korisna međuknjižnična suradnja sa srodnim fakultetima i institutima. U planu je i intenziviranje suradnje s Hrvatskim društvom za pomorsko pravo.

Knjižnica će se uključiti i na manifestacije kojima se obilježavaju Dani Akademije (u svibnju) te druge vrijedne kulturne i znanstvene obljetnice (Noć knjige, Dan hrvatskih knjižnica, Noć muzeja, i sl.) – vlastitim izložbama ili u skupnim predstavljajima.

Dio vremena će biti posvećen praćenju novosti iz područja knjižničarstva i informacijskih znanosti, no zbog manjka financijskih sredstava neće biti moguća stručna putovanja i aktivno sudjelovanje na skupovima izvan Zagreba, nego tek praćenje putem webinarara.

### **Nakladnička djelatnost**

U 2018. godini planira se objavljivanje dvaju brojeva časopisa "Poredbeno pomorsko pravo = Comparative Maritime Law".

Do kraja veljače 2018. planira se objavljivanje posebnog broja Poredbenog pomorskog prava – "Zbornika radova 2. Jadranske konferencije pomorskog prava /Book of Proceedings : 2nd Adriatic Maritime Law Conference (AMLC)" održane u Opatiji od 25. do 27. svibnja 2017. u suorganizaciji Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti – Jadranskog zavoda.

Redoviti broj Poredbenog pomorskog prava, god. 56, broj 172 bit će objavljen do kraja 2018. godine.

Glavni urednik časopisa je akademik Davorin Rudolf, zamjenica glavnog urednika je dr. sc. Dorotea Ćorić, redovita profesorica Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, a tehnička urednica je Vlatka Živojnović.

### **Ostalo**

Zaposlenici Zavoda aktivni su članovi Instituta za međunarodno pravo (V.Đ. Degan); Američkog društva za međunarodno pravo – American Society of International Law (V.Đ. Degan); Francuskog društva za međunarodno pravo – Société française pour le droit international (V.Đ. Degan); Portius-a – International Legal Center for Port Law (B. Bulum); Hrvatskog društva za pomorsko pravo

(V.Đ. Degan, V. Skorupan Wolff, B. Bulum, A.V. Padovan, I. Oršulić); Hrvatske udruge za pravo osiguranja (V. Skorupan Wolff, A.V. Padovan); Hrvatskog društva za transportno pravo (A. V. Padovan), Hrvatskog knjižničarskog društva i Hrvatskog informacijskog i dokumentacijskog društva (M. Vujasinović).

## ZAVOD ZA BIOMEDICINSKE ZNANOSTI -- RIJEKA

Zavod će i u 2019. godini nastaviti sa znanstvenim, stručnim i drugim aktivnostima koje su pokrenuti prethodnih godina, a dio su dugoročnih planova i ciljeva koji su zacrtani prigodom osnivanja Zavoda, a potvrđeni i u okviru rasprava o znanstvenoj strategiji Akademije. Te su aktivnosti imale izuzetno pozitivan odjek u riječkoj znanstvenoj i medicinskoj zajednici, pa i šire u društvenoj zajednici. Nastavit će s poticanjem i koordinacijom interdisciplinarnе suradnje temeljnih i kliničkih medicinskih znanosti i osmišljavanjem zajedničkih aktivnosti i projekata, a sve s ciljem napretka u području translacijskih istraživanja, unapređenja kliničke medicine i primjene novih tehnologija. Zavod će nastaviti s poticanjem sveukupnih aktivnosti članova riječke znanstvene zajednice, koji su izabrani u Akademijina tijela i odbore Razreda za medicinske znanosti. U navedenim aktivnostima najuže ćemo surađivati sa Sveučilištem u Rijeci, Medicinskim fakultetom i Odjelom za biotehnologiju te Kliničkim bolničkim centrom Rijeka. Posebno će održavati i suradnju s Podružnicom Rijeka Hrvatskog liječničkog zbora, kako bi što više zdravstvenih djelatnika iz naše regije dobilo obavijesti o našim aktivnostima i u njima mogli sudjelovati, a time i ostvarivati bodove za svoje stručno napredovanje.

Posebno se ističe izvrsna suradnja s Medicinskim fakultetom i Odjelom za biotehnologiju Sveučilišta u Rijeci te KBC Rijeka, koji su prepoznali visoku znanstvenu izvrsnost naših skupova i preporučuju ih svojim studentima doktorskih studija i liječnicima na specijalizaciji i dodjeljuju im ECTS bodove. Tu suradnju nastaviti će i u 2019. godini.

Nastavit će i do sada ostvarena suradnju s Podružnicom Rijeka – Akademije medicinskih znanosti Hrvatske, u pripremi i koordiniranju stručnih i znanstvenih programa i skupova i njihovom predstavljanju stručnoj javnosti.

Zavod će nastaviti aktivnosti na okupljanje znanstvenog i stručnog medicinskog potencijala iz područja biomedicine, biotehnologije i prirodnih znanosti u Rijeci, a u cilju promišljanja i osmišljavanja razvoja riječke medicinske zajednice i interdisciplinarnog i multidisciplinarnog okupljanja znanstvenika, a sve u cilju stvaranja kompetentnih timova koji će moći aplicirati na domaće i međunarodne istraživačke projekte i prerastati u prepoznatljive grupe za translacijska istraživanja koja potiču i ubrzavaju prijenos temeljnih spoznaja u kliničku praksu.

Tijekom 2019. godine namjerava održati šest znanstvenih simpozija i četiri znanstvene tribine na kojima će sudjelovati znanstvenici iz temeljnih i kliničkih znanstvenih područja iz Rijeke, Zagreba i drugih dijelova Hrvatske i ugledni znanstvenici iz inozemstva. Teme će biti iz područja neurodegenerativnih bolesti, demencija i Alzheimerove bolesti, personalizirane medicine, hiperbarične oksigenoterapije, imunologije, molekularne medicine, a posebno će se kao i do sada njegovati translacijski pristup. Kroz rasprave užih grupa i stručne skupove poticati će se rad na promišljanju razvoja Medicinskog fakulteta i Kliničkog bolničkog centra kako bi se doprinijelo njegovom prerastanju u Sveučilišnu bolnicu. Tijekom sljedeće godine Zavod će objaviti i dvije edicije s radovima predstavljenim na simpozijima održanim prethodne godine i tijekom 2018. godine.

Sukladno predloženoj Strategiji razvoja, koju je prihvatila Akademija 2017. godine i činjenici da je Zavod prerastao u Zavod za biomedicinske znanosti u Rijeci nastaviti će raditi, u suradnji s Upravom Akademije i osnivačima na stvaranju uvjeta za uspostavljanje kadrovske infrastrukture slične kao u drugim Akademijinim zavodima.

## **ZAVOD ZA IMUNOLOGIJU I GENETIKU TUMORA**

U 2019. godini planira se nastaviti istraživanje mutacija gena BRAF u bolesnika s melanomom. Analizirat će se uzorci 50 bolesnika s novodijagnosticiranim metastatskim melanomom kojima će se odrediti prisutnost V600E i V600K mutacija metodom kompetitivne alel-specifične lančane reakcije polimerazom u stvarnom vremenu uz primjenu specifičnih TaqMan proba. Za sve bolesnike prikupit će se klinički i demografski podatci kako bi se mogla napraviti statistička analiza povezanosti učestalosti i vrste BRAF mutacija s drugim parametrima. Kao poseban dio ovog istraživanja, planiramo nastaviti s ranije započetom analizom interlezijske heterogenosti s obzirom na prisutnost mutacija u genu BRAF. U tu svrhu planiramo analizirati uzorke tkiva metastaza i primarnog melanoma u istih bolesnika kako bi se odredio stupanj nepodudarnosti s obzirom na prisutnost mutacija gena BRAF.

U 2019. planira sezapočeti s istraživanjem povezanosti postotka BRAF mutiranih alela i odgovora na terapiju RAF i MEK inhibitorima u bolesnika s metastatskim melanomom. Hipoteza ovog istraživanja jest da je veći udio BRAF mutacije u uzorku tumora povezan s boljim ishodom liječenja i temelji se na preliminarnoj studiji provedenoj na 44 bolesnika s metastatskim melanomom koja je pokazala da je veći udio mutiranih BRAF alela u tumoru povezan s boljim odgovorom na liječenje BRAF inhibitorom vemurafenibom. U istraživanje će biti uključeni bolesnici s novootkrivenim metastatskim melanomom. Svim bolesnicima

odredit će se prisutnost i vrsta (V600E ili V600K) BRAF mutacije. Ako se nađe mutacija, odredit će se postotak mutiranih alela u uzorku tumora prije početka liječenja. Bolesnici će biti praćeni tijekom liječenja BRAF i MEK inhibitorima kako bi se odredio odgovor na terapiju.

U 2019. godini planira se završiti istraživanje uloge mutacija gena BRAF u nastanku melanoma *in situ* iz displastičnih nevusa koje smo započeli 2017. godine. Nakon što smo u 2018. godini završili s prikupljanjem i analizom svih 150 planiranih uzoraka tkiva displastičnih nevusa i melanoma *in situ*, u 2019. godini planiramo dobivene rezultate statistički obraditi te pripremiti za objavljivanje u obliku znanstvenog rada.

U 2019. godini planira se nastaviti istraživanje genotipizacije humanog papiloma virusa (HPV) visokog rizika u uzorcima brisa grlića maternice. Plan je u 2019. godini analizirati uzorke dodatnih 100 bolesnica ranije uhodanom metodom koja omogućuje točnu genotipizaciju i kvantifikaciju 14 tipova HPV-a visokog rizika. Prikupljat ćemo i druge kliničke i demografske podatke o bolesnicama kako bismo ih usporedili s distribucijom različitih HPV genotipa i učestalosti istovremene infekcije s više različitih HPV genotipa. Planiramo nastaviti i s prikupljanjem i HPV genotipizacijom uzoraka brisova ždrijela u bolesnika s papilomatozom larinksa i rakom ždrijela i usne šupljine nakon što smo 2018. godine uhodali metodu i analizirali prve uzorke. U 2019. godini planiramo proširiti istraživanje HPV genotipizacije na analizu distribucije HPV genotipa u bolesnika s kondilomima penisa i uretre.

## **ZAVOD ZA ISTRAŽIVANJE KOROZIJE I DESALINACIJU – DUBROVNIK**

### **Organizacija jedinice**

Znanstvenoistraživačka djelatnost Zavoda obuhvaća dvije znanstvene discipline: 1) korozija i zaštita metala od utjecaja morske vode i klime i 2) desalinizacija morske vode i slanih voda. U Zavodu je u stalnom radnom odnosu viši znanstveni suradnik dr. sc. Franjo Ivušić, administratorica i spremačica. Znanstveni voditelj Zavoda je akademik *Marin Hraste*, a upravitelj Zavoda je dr. sc. *Franjo Ivušić*.

### **Znanstvenoistraživačka djelatnost**

#### **Rad na području istraživanja korozije i zaštite metala**

U 2019. godini istraživat će se učinkovitost novih, dosad neistraženih, potencijalnih inhibitora korozije na smanjenje brzine korozijskih procesa ugljičnog čelika u morskoj vodi dubrovačkog akvatorija i/ili u čistim kloridnim otopinama.

Istraživanja će biti provedena na vodenim i alkoholnim ekstraktima plodnih tijela viših gljiva koje dosad nisu bile obuhvaćene prošlogodišnjim istraživanjima. Plodna tijela viših gljiva pokazuju antioksidacijska i antimikrobna svojstva te su potencijalni izvor bioaktivnih spojeva koji bi mogli biti učinkoviti inhibitori korozije. Prethodno istraženi ekstrakti (2018) pokazuju umjerena do relativno zadovoljavajuća inhibitorna svojstva (25-60 %). U cilju postizanja izraženije inhibicije korozije najučinkovitiji ekstrakti razdvojiti će se na osnovi veličine (gel kromatografija) i/ili na osnovi naboja pojedinačnih spojeva (ionoizmjenjivačka kromatografija) na više smjesa spojeva (eluata). Dobivenim eluatima bit će određena inhibitorna svojstva. Osim nabrojanih kromatografskih metoda te klasičnih elektrokemijskih metoda koristit će se i metoda impedancijske spektroskopije (EIS) te metoda elektronske mikroskopije (SEM). Rezultati istraživanja bit će poslani na recenziju u odgovarajuće međunarodne znanstvene časopise.

### **Rad na području desalinizacije**

Rad na području desalinizacije morske vode, te slanih i slankastih voda nastavit će se kad se ostvari mogućnost za još jedno radno mjesto znanstvenog djelatnika u Zavodu.

## **ZAVOD ZA LINGVISTIČKA ISTRAŽIVANJA**

Voditelj Zavoda za lingvistička istraživanja je akademik *Josip Bratulić*, a upraviteljica dr. sc. *Jela Maresić*. U 2019. godini Zavod planira rad na sljedećim projektima:

### ***Benešićev Rječnik hrvatskoga književnoga jezika od preporoda do I. G. Kovačića***

U povijesti hrvatske leksikografije, ali i u njenim suvremenim dosezima Benešićev se Rječnik hrvatskoga književnoga jezika od preporoda do I. G. Kovačića ukazuje kao iznimno vrijedan repozitorij izraza i sadržaja, oblika i poraba riječi koje su bile svojinom hrvatskoga književnog jezika u prevratnom razdoblju njegove povijesti, a koje postojeći rječnici, posebno suvremeni hrvatski jednojezičnici, ne bilježe. U skladu s tim, dovršavanje Benešićeva rječnika jedan je od prioritetnih zadataka hrvatske filologije.

Planira se da će se u 2019. godini nastaviti s obradom i pripremom za tisak trećega u nizu novih svezaka Benešićeva rječnika, petnaestoga sveska (ta – uljudba). Naime, novi će svezak, nasljeđujući metodološke postupke uvedene u 13.

(vjerodostojno bilježenje korpusnih glosa u skladu s citiranim izdanjima, puni podaci o izvorima, sustavna i dosljedna leksikografska obrada) i 14. svesku (paralelne korpusne glose) obuhvaćati rječničku građu šest kutija slova T i dvije kutije slova U. Uzimajući u obzir opseg građe još neobrađenih slova valja očekivati da će nakon objavljivanja 15. sveska početkom 2020. godine, trebati obraditi, pripremiti za tisak i objaviti još dva sveska: 16. (uljudno – vrebuške) i 17. (vutka – žvr-ljak).

Kako je rad na izradi novih svezaka i dalje nužno ovisan o objedinjujućem korpusu ponajboljih književnih djela nastalih na prijelazu stoljeća, na kojima se Rječnik temelji, u 2019. godini nastojat će se poduzeti koraci kojima bi se približilo ostvarenje takva korpusa. Naime, računalno pretraživ korpus djela iz kojih su uzimani citati izuzetno je važan za dovršavanje cjelovita Benešićevog rječnika i povezivanje svih njegovih svezaka, ali i s obzirom na svoj multidisciplinarni potencijal. U svrhu unapređenja postojeće tehnologije rada (korpus, programska podrška obradi te priprema mrežnog izdanja) suradnica projekta dr. sc. Ivana Filipović Petrović boravit će u veljači 2019. godine na znanstvenoistraživačkom usavršavanju u Center for Digital Humanities u Trieru, Njemačka, koji se poglavito bavi digitalizacijom vrijednih povijesnih rječnika te razvojem i uporabom odgovarajućih leksikografskih alata.

Očekuje se da će akademik Marko Samardžija biti potvrđen za Voditelja projekta na sjednici Predsjedništva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti krajem listopada, odnosno početkom studenog 2018. godine. Suradnice projekta su: dr. sc. Anja Nikolić-Hoyt, dr. sc. Ivana Filipović Petrović i dr. sc. Bojana Schubert. Na sjednici održanoj 1. listopada 2018. godine Uprava Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti imenovala je akademika Marka Samardžiju, akademika Josipa Bratulića i dr. sc. Anju Nikolić-Hoyt urednicima Benešićeva rječnika.

### ***Istraživanje hrvatskih dijalekata i povijesti hrvatskoga jezika***

Projekt Istraživanje hrvatskih dijalekata i povijesti hrvatskoga jezika počiva na dugogodišnjem proučavanju organskih govora hrvatskoga jezika, koje je u konačnici rezultiralo brojnim znanstvenim radovima te vrijednim dijalektološkim rječnicima i monografijama. Monografski tipovi opisa pojedinih mjesnih govora te izrada dijalektoloških atlasa postavljeni su još 80-ih godina prošloga stoljeća kao najvažniji zadatak hrvatske dijalektologije, a isti se pozivi prema istraživačima dijalektolozima (pa i cjelokupnome hrvatskome jezikoslovlju) upućuju i u suvremenoj kroatističkoj misli. Zbog znanstvene marginalizacije povijesne kajkavske dionice hrvatskoga jezika, posljednjih godina interes je u sklopu ovoga projekta usmjeren i prema otkrivanju novih spoznaja o hrvatskome kajkavskome književnome jeziku (polovica 16. – polovica 19. stoljeća).

Tijekom 2019. godine nastavit će se opća, frazeološka i onomastička dijalektološka istraživanja, s posebnim naglaskom na gorskokotarsko, karlovačko i sjeverozapadno čakavsko područje. Također će se nastaviti i povijesnojezična istraživanja hrvatskoga kajkavskog književnog jezika.

Na istočnogoranskome području u kajkavskim mjesnim govorima istražiti će se dosad neobrađene jezične razine, sintaktička i leksička, čime će se zaokružiti konačna slika ovoga dijalektološki vrlo heterogenoga područja. Heterogenost te dijalektološki kontakt prepoznatljiva su obilježja i govora na tronarječnome karlovačkom području, a u 2019. godini istražiti će se oni karlovački govori koji su dijelom kajkavskoga narječja, točnije govori na krajnjem jugozapadu cjelokupnoga kajkavskoga kompleksa (Brođani, Draganić, Lasinja, Šišljavić).

Nastavit će se i proširiti već započeta frazeološka istraživanja na sjeverozapadnome čakavskom području sa strukturnoga i sintaktičkoga te semantičkoga aspekta. Započet će terensko dijalektološko istraživanje mjesnih govora Jadrana, Dramlja i Selca koje bi s predviđenim završetkom dijalektološkoga terenskog istraživanja vinodolskoga područja zaokružilo suvremeni fonološki i morfološki opis crikveničko-vinodolskoga područja primorskoga poddijalekta ikavsko-ekavskoga dijalekta čakavskoga narječja. Nastavit će se onomastička obrada (leksičko podrijetlo, tvorbene značajke nadimaka te semantičko-motivacijska razradba crikveničkih obiteljskih i osobnih nadimaka).

Kajkavskome književnom jeziku pristupit će se s nekoliko gledišta. Prvenstveno će se promatrati njegova jezična norma s kraja 18. i početka 19. stoljeća. U tu svrhu transkribirat će se djela kajkavskih autora Josipa Ernesta Matijevića, Josipa Vračana i dr., analizirati njihova jezična obilježja i usporediti s onodobnim kajkavskim gramatičkim pravilima. Nastavit će se i nastojanja da se vjekovni, a danas uglavnom zaboravljeni hrvatski kajkavski književni jezik demarginalizira i vrati u hrvatsko kolektivno sjećanje popularizacijom znanosti (jezičnim radionicama, predavanjima, intervjuima).

Članice projekta rezultate istraživanja objavljivat će u hrvatskim i inozemnim publikacijama, sudjelovat će s izlaganjima na domaćim i inozemnim znanstvenim konferencijama.

Voditeljica projekta je dr. sc. *Jela Maresić*, a suradnice na projektu su dr. sc. Martina Bašić, dr. sc. Marina Marinković i dr. sc. Bojana Schubert.

### ***Općeslavenski lingvistički atlas i Europski lingvistički atlas***

U okviru međunarodnih projekata "Općeslavenski lingvistički atlas" (OLA) i "Europski lingvistički atlas (ALE)" lingvistički će se pripremati potrebna građa za nove planirane knjige. Svjetskoj dijalektologiji davat će se sređeni podatci o fonetskim, fonološkim, morfološkim, tvorbenim i leksičkim sustavima velikoga broja govora i time će se omogućavati čvrsto utemeljena proučavanja jezičnoga razvitka europskih jezika te će se dobiti građa za komparativna i tipološka istraživanja jezičnih sustava u slavenskom i neslavenskom svijetu. Predstavljat će se i interpretirati hrvatska građa te utvrđivati lingvistički odnosi između podataka iz istraženih govora. Zaključivat će se o povijesti i razvitku jezika, o odnosima među njima, a time i o odnosu dijelova hrvatskog jezika prema susjednim i udaljenim govorima. U obliku zemljovida i komentara t će sinkroni i dijakroni odnosi biti predstavljeni u knjigama OLA i ALE.

Hrvatska povjerenstva OLA i ALE sudjelovat će u međunarodnim radnim zasjedanjima.

Suradnici na projektu OLA: Mira Menac-Mihalić, Anita Celinić, Anđela Frančić, Mijo Lončarić, Silvana Vranić, Vesna Zečević

Suradnici na projektu ALE: Dunja Brozović Rončević, Dubravka Ivšić, Ivana Štokov

Goran Filipi, konzultant za oba projekta

### ***Somatski tezaurus hrvatskoga jezika***

Kako je zbog pomanjkanja ljudskih i financijskih resursa rad na dovršavanju i objavljivanju Somatskoga tezaurusa hrvatskoga jezika unekoliko usporen, planira se da se u 2019. godini nastavi s uredničkom redakturom svih 55 krovnih somatizama, usporedo s izradom modula prikaza odnosno objave polistrukturirane tezaursne baze.

Voditelj projekta je dr. sc. *Anja Nikolić-Hoyt*, a suradnici su: prof. dr. sc. Maja Bratanić i Karlo Schubert, u svojstvu računalnoga eksperta.

### ***Digitalni hrvatski frazeološki rječnik***

Projekt izrade mrežnoga frazeološkoga rječnika započeo je u rujnu 2018., uz financijsku potporu Zaklade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Voditeljica projekta je dr. sc. Ivana Filipović Petrović, a suradnica je Jelena Parizoska. Tri su cilja planirana za 2019. Najprije, planira se napraviti konfiguracija rječnika u programu Lexonomy kojom će se oblikovati izgled natukničkoga članka u rječniku. Nadalje, provest će se pretraga korupsa hrWaC kojim je rječnik vođen za prvu grupu frazema i zatim pripremiti dobivene rezultate za uključivanje u rječnik. Konačno, s krajem 2019. moći će se u slobodnome pristupu na mreži vidjeti prva grupa obrađenih frazema.

### ***Suvremeni dijalektološki opis mjesnoga govora Bribira, Grižana, Triblja, Drivenika, Križišća i Kraljevice***

Projekt Suvremeni dijalektološki opis mjesnoga govora Bribira, Grižana, Triblja, Drivenika, Križišća i Kraljevice Zavoda za lingvistička istraživanja financiran je iz sredstava Zaklade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Voditelj projekta do 2017. godine bio je akademik Milan Moguš, a suradnica na projektu dr. sc. Martina Bašić. Dr. sc. Martina Bašić nastavlja rad na projektu u svojstvu voditeljice projekta i jedine suradnice na projektu.

U 2019. godini planira se završetak dijalektološkoga terenskog istraživanja vinodolskoga područja i obrada fonološke i morfološke jezične razine projektom predviđenih mjesnih govora.



### ***Izdavačka djelatnost***

U 2019. pripremat će se za tisak i objavu na Hrčku – Portalu znanstvenih časopisa Republike Hrvatske novi brojevi časopisa *Filologija* (72 i 73), *Hrvatski dijalektološki zbornik* (23) te *Folia onomastica Croatica* (27), redovitih publikacija Razreda za filološke znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Svi navedeni časopisi u 2019. godini početak će s pripremanjem za tisak sljedećih brojeva.

## **ZAVOD ZA ORNITOLOGIJU**

Zavod za ornitologiju Hrvatske akademije znanosti i umjetnost će tijekom 2018. godine provoditi znanstvenu, stručnu, izdavačku i obrazovnu djelatnost te djelatnost zaštite prirode. Na provođenju ovih djelatnosti radit će, u središnjici u Zagrebu: upraviteljica dr. sc. *Jelena Kralj*, viša znanstvena suradnica, dr. sc. Vesna Tutiš, znanstvena suradnica, dr. sc. Davor Čiković, znanstveni suradnik, dr. sc. Sanja Barišić, poslijedoktorandica, mag. Miloš Martinović, asistent i dipl. ing. Marko Barišić, tehnički suradnik te dr. sc. Goran Sušić, znanstveni suradnik, u područnoj jedinici u Rijeci.

### **Znanstvenoistraživačka djelatnost**

Istraživački tim kojeg čine znanstvenici u središnjici Zavoda u Zagrebu nastavit će u 2019. rad na postojećim znanstveno-istraživačkim projektima.

Nastavit će se istraživanje kretanja crvenokljune čigre (*Sterna hirundo*) koja se gnijezdi na području Zagreba i Zagrebačke županije. Od rujna 2017. godine istraživanja se provode u sklopu projekta "Očuvanje populacija čigri u porječju Save i Drave (ČIGRA)", financiranog kroz program Interreg Slovenija-Hrvatska, čiji je vodeći partner Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti. U 2019. se planira prikupljanje podataka o kretanju čigri koje su 2018. opremljene odašiljačima za praćenje kretanja, analiza prikupljenih podataka i pisanje znanstvenih radova. Nastavit će se praćenje uspješnosti gniježđenja čigri na kolonijama uz rijeku Savu. Izradit će se stručna podloga za prekogranični akcijski plan zaštite crvenokljune čigre.

Nastavit će se istraživanje ornitofaune Nacionalnog parka Kornati započeto u 2017. godini. Istraživanje se provodi kroz projekt „Inventarizacija ornitofaune, kategorizacija i valorizacija ptičjih vrsta i staništa Nacionalnog parka Kornati“ financiranog od strane Javne ustanove NP Kornati.

Nastavit će se istraživanje izbora staništa i biologije gniježđenja crnoglave strnadice (*Emberiza melanocephala*) na kultiviranim površinama srednjedalmin-

skog zaleđa te njihovog selidbenog puta, područja zimovanja i dinamike selidbe. Istraživanje se provodi u suradnji s dr. Herbertom Hoiem (Konrad Lorenz Institut für Vergleichende Verhaltensforschung, Department für Integrative Biologie und Evolution, Veterinärmedizinische Universität Wien) i odjelom za istraživanje migracija ptica Švicarskog ornitološkog instituta (Schweizerische Vogelwarte, Abt. Vogelzugforschung, Sempach). U sklopu tog projekta će se tijekom 2019. naglasak staviti na istraživanje utjecaja kvalitete mužjaka na uspjeh razmnožavanja i gniježđenja. Planirano je objavljivanje rezultata istraživanja selidbenog puta i strategija selidbe, biologije gniježđenja te istraživanja izbora staništa.

Nastavit će se istraživanje brojnosti i rasprostranjenosti zlatovrane (*Coracias garrulus*) na području Ravnih kotara, započeto 2011. godine, koje predstavlja prvo ciljano istraživanje gnijezdeće populacije ove kritično ugrožene gnjezdarice u Hrvatskoj. Praćenjem parova u kućicama za gniježđenje olakšat će se istraživanje biologije gniježđenja te ishrane zlatovrane na ovom području. U 2018. godini Zavod se, kao izrađivač stručne podloge za plan upravljanja zlatovranom, uključio u projekt "Izrada prijedloga planova upravljanja strogo zaštićenim vrstama (s akcijskim planovima) u svrhu postizanja ili održavanja povoljnog stanja očuvanosti strogo zaštićenih vrsta u Republici Hrvatskoj" kojeg Hrvatska agencija za okoliš i prirodu provodi u sklopu provedbe Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014-2020. U 2019. godini nastavit ćemo s započetim aktivnostima na ovom projektu. Nastavit će se provođenje istraživanja korištenja staništa na način da će se običi područja gniježđenja kako bi se prikupili podaci s GPS logera koji su prethodne godine postavljeni na zlatovrane. Običi će se potencijalna gnjezdilišta u istočnoj Slavoniji i južnoj Hrvatskoj (Konavle i dubrovačko primorje). Održat će se tri radna sastanka te završna radionica za dionike na kojoj će se prezentirati nacrt stručne podloge te će se krajem kolovoza 2019. dostaviti naručitelju završna verzija stručne podloge za izradu plana upravljanja zlatovranom.

Nastavit će se istraživanje i zaštita jastrebače (*Strix uralensis*) u Hrvatskoj. Cilj istraživanja je stjecanje temeljnih znanja o rasprostranjenosti, biologiji i ekologiji jastrebače u Hrvatskoj te oblikovanje programa monitoringa i mjera za djelotvornu zaštitu hrvatske populacije ove vrste. U sklopu tog projekta u 2018. godini nastavit će se istraživanja biologije gniježđenja jastrebače na području Gorškog kotara.

Nastavit će se istraživanje međusobnog utjecaja kvalitete jedinki i opterećenosti parazitima kod pčelarice (*Merops apiaster*) te utjecaja parazita i drugih čimbenika na uspjeh gniježđenja kod ove vrste. Istraživanje se provodi na području Ravnih kotara u suradnji s dr. Herbertom Hoiem.

Modernizacija i uspostava održivosti sustavnog monitoringa selidbenih putova i demografije ptica u Hrvatskoj znanstvenim prstenovanjem (2018.-2020.) trogodišnji je projekt sufinanciran od strane Fonda za zaštitu okoliša i energetsku suglasnost. U sklopu tog projekta nastavlja se koordinacija rada prstenovača, obrada podataka o prstenovanim pticama, koordinacija programa označavanja ptica prstenima u boji, obrada nalaza prstenovanih ptica, suradnja s ostalim

europskim prstenovačkim centralama i Europskom unijom za znanstveno prstenovanje ptica (EURING), praktična obuka i ispit novih prstenovača te priprema priručnika za znanstveno prstenovanje ptica u Hrvatskoj kojim će se unaprijediti volonterski rad suradnika na projektu znanstvenog prstenovanja ptica u Hrvatskoj. Nastavit će se razvoj računalnog alata za arhiviranje i razmjenu podataka o prstenovanju i nalazima označenih ptica. Aktivirat će se međunarodna suradnja na izradi atlasa selidbe ptica Europe te organizirati Drugi stručni skup prstenovača Hrvatske.

U sklopu projekta "Održivi regionalni razvoj uključivanjem prirodne baštine kroz osnivanje edukativno-prezentacijskog centra Natura Sisačko-moslavačke županije" koji provodi Sisačko-moslavačka županija planiramo osmisлити edukaciju djelatnika Javne ustanove za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Sisačko-moslavačke županije i izraditi volonterski edukativni program o pticama na području te županije.

Dr. sc. *Goran Sušić* će nastaviti provoditi istraživanje populacijske dinamike bjeloglavih supova (*Gyps fulvus*) na otocima Krku, Prviću, Cresu, Plavniku i Pagu. Nastavit će s prstenovanjem mladih supova radi praćenja njihovih kretanja, stope preživljavanja i sociobioloških odnosa. Nastavit će istraživanja s ciljem utvrđivanja čimbenika koji uzrokuju emigraciju subadultnog dijela populacije iz područja cjelogodišnjeg obitavanja adultnog dijela populacije, ustanovljavanja putova i dinamike redovite selidbe, odnosno disperzijskih postnatalnih kretanja supova izvan područja stalnog obitavanja. U tu će svrhu provoditi analizu podataka prikupljenih praćenjem signala supa obilježenog satelitskim odašiljačem. Nastavit će s provedbom faunističkih i zoogeografskih istraživanja ornitofaune Kvarnera i NP Krka s težištem na istraživanja u SPA Kvarnerski otoci, SPA Velebit i SPA Gorski kotar i Lika, pri čemu će posebnu pažnju posvetiti pticama grabljivicama (Falconiformes) te monitoringu rasprostranjenosti surih orlova (*Aquila chrysaetos*), drugih orlova (rod *Aquila*, rod *Hieraetus* i rod *Circaetus*), kao i sivih i krških sokolova (*Falco peregrinus* i *Falco biarmicus*). U 2019. planira nastaviti istraživanja rasprostranjenosti i sezonske dinamike rijetkih vrsta ptica grabljivica na području NP "Krka" i okolice. U suradnji s Institutom "Siniša Stanković" iz Beograda, radit će na komparaciji višegodišnjih podataka o populacijskoj dinamici i ekologiji bjeloglavih supova u Srbiji i Hrvatskoj.

### **Ostale djelatnosti**

Dr. sc. *Jelena Kralj* će održavati predavanja u sklopu kolegija Ornitologija za studente diplomskog studija Eksperimentalna biologija - Zoologija na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu i voditi izradu diplomskih i doktorskih radova. Kao član uređivačkog odbora nastavit će obavljati poslove uredništva i recenzije slovenskog ornitološkog časopisa *Acrocephalus*. Kao predstavnik Hrvatske u znanstvenom tijelu Bonske konvencije, sudjelovat će u aktivnostima tog tijela i njegovih dviju radnih grupa: radne grupe za selidbene sustave ptica i radne grupe za kopnene ptice Eurazije i Afrike te surađivati s Ministar-

stvom zaštite okoliša i energetike u pripremama za 13. sastanak zemalja potpisnica Banske konvencije koji će se održati početkom 2020. a tijekom kojeg će Hrvatska predsjedati Europskom Unijom. Obavljat će redovite poslove upraviteljice Zavoda za ornitologiju.

Dr. sc. *Vesna Tutiš* nastaviti će obavljati poslove vezane uz uređenje postava Centra za posjetitelje Krasno - segment ptice u svrhu ispunjavanja obaveza prema Ugovoru o javnoj nabavi sklopljenim s Javnom ustanovom Nacionalni park Sjeverni Velebit. Sudjelovat će u provođenju COST projekta "ERBFacility - European Raptor Biomonitoring Facility" čiji je voditelj dr Guy Duke sa Sveučilištu u Oxfordu, UK. Cilj projekta je povezivanje europskih znanstvenika u svrhu prikupljanja kvalitetnijih podataka o izloženosti i štetnom djelovanju kemikalija na ptice grabljivice. Kao predatori ptice grabljivice izvrsni su indikatori za izloženost postojećim, bioakumulativnim i toksičnim spojevima u okolišu. Projektom se nastoji poboljšati procjena učinkovitosti propisa / konvencija o potencijalno toksičnim spojevima, dobiti pouzdanija procjena rizika njihovog djelovanja u okolišu te unaprijediti sustav za rano upozorenje o nastanku kontaminacije.

Dr. sc. *Davor Čiković* će u svojstvu člana Upravnog vijeća EURING-a sudjelovati na sastanku Vijeća u Helsinkiju te će sudjelovati u radu Odbora za izradu atlasa selidbe ptica Europe. Nastavit će obavljati poslove nužne za održavanje zbirke ptičjih svlakova, jaja, skeleta i perja.

Dr. sc. *Sanja Barišić* će provoditi koordinaciju rada Hrvatske komisije za rijetke vrste. Obavljat će poslove vezane uz funkcioniranje biblioteke Zavoda za ornitologiju, uključujući arhiviranje i posudbu časopisa te međuknjižničnu razmjenu. Sudjelovat će u provođenju COST projekta "ERBFacility - European Raptor Biomonitoring Facility" čiji je voditelj dr Guy Duke sa Sveučilištu u Oxfordu, UK. Cilj projekta je povezivanje europskih znanstvenika u svrhu prikupljanja kvalitetnijih podataka o izloženosti i štetnom djelovanju kemikalija na ptice grabljivice.

Dr. sc. *Goran Sušić* će sudjelovati u realizaciji obrazovnih i drugih programa u vezi zaštite bjeloglavih supova kroz programe udruge za zaštitu ptica grabljivica Grifon. Sudjelovat će u koordiniranju aktivnosti prilikom početka djelovanja prirodnog rezervata uz rijeku Momon (Amazonia, Peru). U suradnji s JU Park prirode Paklenica i JU Nacionalni park Krka te kolegama iz BiH, Srbije, Bugarske, Makedonije i Grčke nastaviti će pripreme za uspostavu trajnih hranilišta za bjeloglave supove i sure orlove kao mjera smanjenja mortaliteta mladih supova i povećanja uspješnost gniježđenja.

Mag. Miloš Martinović će nastaviti doktorski studij biologije na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Također će održavati edukacijske aktivnosti planirane u sklopi projekta ČIGRA te u aktivnostima administracije i izvještavanja za projekt. Nastavit će i s uređivanjem internetskih stranica Zavoda.

## Izdavačka djelatnost

Zavod za ornitologiju izdaje godišnjak "Larus" koji izlazi od 1947. godine, a od 49. volumena dostupan je i u digitalnom obliku na portalu <http://hrcak.srce.hr>. U 2018. godini planira se objavljivanje 53. volumena tog časopisa.

## ZAVOD ZA PALEONTOLOGIJU I GEOLOGIJU KVARTARA

Zaposlenici/istraživači Zavoda za paleontologiju i geologiju kvartara sudjelovat će i tijekom 2019. godine u planiranim istraživanjima kroz već započete znanstvene projekte i suradnje. Tako će dr. sc. Jadranka Mauch Lenardić, dr. sc. Ankica Oros Sršen i dr. sc. Siniša Radović, koji je ujedno i voditelj završnog radnog paketa WP4, nastaviti s aktivnostima unutar europskog projekta H2020-TWINN-2015 Smart Integration of Genetics with Sciences of the Past in Croatia: Minding and Mending the Gap (akronim: MendTheGap; nositelji: hrvatski konzorcij CrEAMA, University of Cambridge i University of Pisa), a koji potiče integraciju više znanstvenih disciplina (Sciences of the Past) s ciljem stvaranja holističkog pristupa proučavanju prošlosti. Ovaj projekt završit će 31. siječnja 2019. godine.

*J. Mauch Lenardić* nastavit će paleontološke analize fosilnog materijala (proboscidi i mali sisavci) s različitih nalazišta Hrvatske i Bosne i Hercegovine (lokalitet Cebara kod Tomislavgrada), a u svojstvu upraviteljice organizirati i voditi rad i administrativne poslove Zavoda.

*Dr. sc. Ljerka Marjanac* nastavit će izradu digitalne baze podataka o glacigenim sedimentima Hrvatske, kao i izradu web stranice s interaktivnom kartom, za što je potreban višegodišnji angažman.

*Siniša Radović* će nastaviti arheozoološka istraživanja skeletnih ostataka sisavaca i riba iz špilje Vlakno (Dugi otok) te će se uključiti u prijavu novog projekta u potpori HRZZ u svojstvu suradnika, voditelja izv. prof. dr. sc. Darija Vujevića (Sveučilište u Zadru, Odjela za arheologiju). S. Radović je kao konzultant uključen i u rad HRZZ projekta Primjena NGS metoda u procjeni genomske varijabilnosti preživača, voditeljice izv. prof. dr. sc. Vlatke Čubrić Čurik (Sveučilište u Zagrebu, Agronomski fakultet, Zavod za opće stočarstvo). Također planira tijekom sljedeće godine prijaviti projekt u potpori HRZZ u svojstvu voditelja.

*Ankica Oros Sršen* nastavit će analizirati avifaunski materijal iz špilja Zala i Žukovica, kao i ptičje skeletne ostatke s raznih kvartarnih nalazišta Hrvatske.

Kao i prijašnjih godina, terenska istraživanja u 2019. godini planiraju se pro-

vesti u suradnji i potpori s domaćim i inozemnim znanstvenicima u trajanju od oko mjesec i pol dana. Višegodišnja sustavna istraživanja Vele spile na Korčuli nastavit će se i dalje u organizaciji Centra za kulturu Vela Luka i Department of Archaeology and Anthropology University of Cambridge. Nastavit će se već ranije započeta, a privremeno prekinuta, istraživanja Spile nad Procjepom na otoku Mljetu u suradnji s NP Mljet. Kao i prijašnjih godina, a s obzirom na ogromnu količinu različitih podataka, kao što su na primjer brojne fotografije, karte, skice, rezultati analiza, fosilni materijali iz zavodskih zbirki i slično, nastavit će se intenzivno raditi na detaljnoj digitalizaciji baze podataka ukupnog zavodskog fonda. Uz popisivanje i unošenje podataka u oblikovane digitalizirane baze, fosilni i drugi materijal preparirat će se i konzervirati u svrhu očuvanja i sprječavanja daljnjeg oštećivanja i propadanja, a u mjeri koju dozvoljavaju ograničena financijska sredstva Zavoda. Nastavit će se rad na separaciji, analizama i pripremama za daljnju znanstvenu obradu više stotina ostataka malih sisavaca iz sedimentnih uzoraka s različitih spiljskih i ostalih kvartarnih lokaliteta Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Nastavit će se paleontološka i zoarheološka obrada koštanog i dentalnog materijala velikih sisavaca i ptica, s posebnim osvrtom na tafonomske analize. Nastavit će se i kabinetska obrada velikog fonda podataka o glaciogenim naslagama koji su prikupljeni tijekom dosadašnjih istraživanja te nastaviti s nadopunjavanjem atlasa glaciogenih sedimenata Hrvatske. Nastavlja se također i izrada GIS baze podataka nalazišta koja su tijekom više od šest desetljeća istraživali istraživači i zaposlenici Zavoda. Fosilni i drugi materijali s različitih lokaliteta bit će i dalje stručno fotografirani, a izrađivat će se i specijalne fotografije koje dokumentiraju mehaničko-kemijska oštećenja (tragove rezanja, grizenja, gorenja ili probavljanja) na kostima životinja. Permanentni problem tijekom znanstveno-stručno-tehničkog rada je nedostatak licenciranih kompjuterskih programa bez kojih nije moguće kvalitetno obavljati ove radne zadatke, a na što već godinama bezuspješno ukazujemo.

Nadalje, nastavit će se suradnja s dr. sc. Davorkom Radovčić (Hrvatski prirodoslovni muzej u Zagrebu) na tafonomskim analizama ptičjih kostiju iz Krapine, s dr. sc. Jelenom Kralj (Ornitološki zavod HAZU) na paleoekološkim istraživanjima avifaune u Hrvatskoj, prof. Damianom Marchiem i Giovannijem Boschianom (Sveučilište u Pisi) na geometrijsko-morfometrijskim analizama metapodija konja s hrvatskih i talijanskih lokaliteta.

Nastavlja se suradnja s Gradom Rabom, Općinom Lopar, turističkim zajednicama Raba, Pučkim otvorenim učilištem Rab i Centrom za kulturu Lopar na uspostavljanju Geoparka otok Rab i interpretativnog centra Terra Arbia u Rabu za posjetitelje Geoparka.

Nastavit će se suradnja s Institutom za arheologiju u Zagrebu, Odsjekom za arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Arheološkim muzejom Istre u Puli i Odjelom za arheologiju Sveučilišta u Zadru, na analizi skeletnih ostataka životinja s više arheoloških nalazišta. Planira se nastaviti ranije započetu suradnju na istraživanjima paleontološkog lokaliteta Cebara (BiH) s Naturhistorisches museum u Beču i Senckenberg Forschungsstation für Quartärpaläontolo-

gie u Weimaru, te s novoosnovanim Franjevačkim muzejom u Tomislavgradu. S obzirom da se tijekom 2018. godine nije uspjela ostvariti suradnja u istraživanjima nalazišta Dubci na Biokovu sa Senckenberg Forschungsstation für Quartärpaläontologie u Weimaru (Njemačka), ista se planiraju ostvariti u 2019. godini. Nadalje, nastavljaju se istraživanja određenih taksona pleistocensko-holocenske faune sa Zavodom za opće stočarstvo Agronomskog fakulteta u Zagrebu, u svrhu utvrđivanja genetske povezanosti europskih populacija pripadnika različitih porodica, rodova i vrsta velikih i malih sisavaca. Na zaštiti geološke baštine i dalje se nastavlja suradnja s Ministarstvom zaštite prirode i okoliša RH te ostalim relevantnim institucijama u zemlji. I druga dugogodišnja suradnja s mnogim domaćim i inozemnim institucijama i pojedincima planira se i tijekom 2019. godine.

Suradnja i učestvovanje u nastavi s Geološkim odsjekom Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu nastavlja se kroz predavanja, kao i vođenje/komentorstvo seminarskih i diplomskih radova, te kroz kolegij Zooarheologija u ljetnom semestru akad. god. 2018./2019. u kojem zajedno učestvuju S. Radović i A. Oros Sršen. Nadalje, S. Radović će nastaviti s izvođenjem nastave na diplomskoj razini studija arheologije (Odjel za arheologiju, Sveučilište u Zadru) u ljetnom semestru akad. god. 2018./2019. na kolegiju Bioarheologija (arheozooloģija i arheobotanika), a nastavlja suradnju i s Odsjekom za arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u svojstvu konzultanta i mentora na diplomskom i poslijediplomskom doktorskom studiju arheologije.

Nastavlja se dugogodišnja suradnja sa znanstvenicima i istraživačima s više međunarodnih institucija, kao što su Department of Archaeology and Anthropology (University of Cambridge), Senckenberg Forschungsstation für Quartärpaläontologie iz Weimara, Naturhistorisches Museum Wien, s kojima su za 2019. godinu dogovoreni studijski boravci na Zavodu i/ili njihovo učešće u dijelu naših terenskih i znanstvenih istraživanja.

Nastavlja se rad u okviru aktivnosti Nacionalnog odbora INQUA.

Krajem siječnja 2019. godine završava europski H2020 projekt MendTheGap, u sklopu kojeg će S. Radović, kao znanstveni koordinator za Akademiju, sudjelovati na finalnoj konferenciji u siječnju te do kraja ožujka intenzivno raditi na pripremi završnog financijskog i projektnog izvještaja.

Rezultate svojih znanstvenih i stručnih istraživanja zaposlenici Zavoda će i tijekom 2019. godine objavljivati u različitim domaćim i stranim časopisima i drugim edicijama, a bit će također prezentirani i na domaćim i inozemnim znanstveno-stručnim skupovima.

Tijekom 2019. godine J. Mauch Lenardić planira kraće boraviti na Senckenberg Forschungsstation für Quartärpaläontologie u Weimaru radi analiza donjio- srednjopleistocenskih fosilnih ostataka malih sisavaca s različitih lokaliteta.

## **Skupovi i radionice**

Planirano je sudjelovanje kroz poster prezentacije i predavanja na 6. Hrvatskom geološkom kongresu koji će se održati u Zagrebu.

Ljerka Marjanac nastavit će s popularizacijom geoznanosti kroz sudjelovanje na različitim manifestacijama kao na primjer: Festival znanosti, Dan asteroida, Rapska noć istraživača, Noć knjige, Dani otvorenih vrata Akademije, Noć muzeja i drugo.

J. Mauch Lenardić će sudjelovati u postavljanju izložbe „Duvanjski praslon – div iz pretpovijesti“, koja će biti otvorena početkom 2019. godine u Tomislavgradu. Također će na znanstveno-stručnom skupu o znanstvenoj valorizaciji Zrinske gore i njezine kategorizacije kao regionalnog parka učestvovati s rezultatima istraživanja proboscida s ovog područja Hrvatske.

## **ZAVOD ZA POVIJESNE I DRUŠTVENE ZNANOSTI – RIJEKA S PODRUČNOM JEDINICOM U PULI**

### **Organizacija i rad jedinice**

U Zavodu za povijesne i društvene znanosti HAZU u Rijeci s Područnom jedinicom u Puli zaposleno je devetero djelatnika. U Zavodu u Rijeci to su znanstvene suradnice dr. sc. Sanja Holjevac, dr. sc. Maja Polić i dr. sc. Nina Spicijarić Paškvan; asistent Nikola Cesarik, mag. archeol; stručna suradnica Tihomira Stepinac Fabijanić, prof.; knjižničarka Hana Lencović, prof. i administrativna tajnica Ljudmila Valčić, a u Područnoj jedinici u Puli znanstveni suradnici dr. sc. Sandi Blagonić i dr. sc. Milan Radošević.

Voditelj je Zavoda akademik *Petar Strčić*, a upraviteljica je znanstvena suradnica dr. sc. *Sanja Holjevac*.

I nadalje će se nastojati na popunjavanju radnih mjesta upražnjenih odlascima djelatnika u mirovinu, smrću ili prelaskom u drugu ustanovu.

U 2018. godini Zavod za povijesne i društvene znanosti HAZU u Rijeci s Područnom jedinicom u Puli nastavit će znanstvenoistraživački rad na historiografskim, filološkim i etnološkim istraživanjima, i to ponajviše vezanima uz prostor zapadne Hrvatske (Rijeka, Istra, Kvarnersko primorje, Gorski kotar), a započet će znanstvenoistraživački rad u okviru znanstvenoga polja arheologije. Djelatnici će se pritom ponajviše baviti gospodarskim, društvenim, socijalnim, nacionalnim, pravnim, crkvenim, političkim, jezičnim, etnološkim, etnografskim, antropološkim, kulturološkim i drugim temama. Sukladno financijskim mogućnostima, za potrebe svojega znanstvenoistraživačkoga rada istraživat će u arhivima i knjižni-



cama u zemlji i inozemstvu te će provoditi terenska istraživanja. Ovisno o svome sudjelovanju u znanstvenim i drugim projektima u Hrvatskoj i inozemstvu, obavljat će i povjerene im projektne zadatke.

Zavod će samostalno ili u suradnji s drugim znanstvenim institucijama i udrugama i nadalje organizirati i održavati znanstvene i stručne skupove (npr. XVII. Dane dr. Franje Račkoga s Udrugom dr. Franjo Rački iz Fužina) te skupove i predavanja posvećena važnim događajima i znamenitim ličnostima zapadne Hrvatske. I nadalje će organizirati predstavljanja novih znanstveno-stručnih edicija te druge manifestacije s ciljem promicanja znanstvenoistraživačkoga rada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i njezinih članova, rada njezina Zavoda u Rijeci s podružnicom u Puli i njegovih djelatnika te znanosti uopće (npr. u okviru manifestacije Dani otvorenih vrata HAZU itd.).

Po završetku dosadašnjih projekata i drugih oblika međuinstitucijske suradnje u zemlji i inozemstvu, provodit će se aktivnosti vezane uz osmišljavanje i oblikovanje novih.

Rezultate svojega znanstvenoistraživačkoga rada djelatnici Zavoda objavljuivat će u izdanjima Hrvatske akademije i ovoga njezina Zavoda te u ostalim domaćim i inozemnim zbornicima, časopisima i knjigama, a svojim će izlaganjima sudjelovati na domaćim i inozemnim znanstvenim skupovima.

U planu je objavljivanje 17. sveska Zavodova časopisa "Problemi sjevernog Jadrana", čiji je glavni urednik član suradnik Hrvatske akademije prof. emeritus Miroslav Bertoša, a članovi Uredništva akademici Tomislav Raukar i Petar Strčić, te monografije povodom 70. obljetnice osnutka Zavoda (autori: prof. dr. sc. Slaven Bertoša i dr. sc. Maja Polić).

Plan rada Zavoda izvršavat će se u okviru djelatnosti Akademijina Razreda za društvene znanosti, a prema sljedećim individualnim planovima rada:

## **Znanstvenoistraživačka djelatnost**

### ***Povijest***

Dr. sc. *Maja Polić*, znanstvena suradnica, nastavlja istraživanja o hrvatskome čitaoničkom pokretu u zapadnoj Hrvatskoj. Nastavit će prikupljanje materijala za pisanje povijesti Hrvatske čitaonice u Kastvu i o pojedinim značajnim i znamenitim ličnostima pokopanima na groblju u Bakru. Bavit će se izradom više biobibliografija. Rezultate svojih istraživanja priopćit će i na do sada dogovorena tri znanstvena skupa i dva stručna skupa.

Dr. sc. *Milan Radošević*, znanstveni suradnik, tijekom 2018. nastavit će s konzultacijom građe u hrvatskim, slovenskim i talijanskim arhivskim, knjižničnim i muzejskim institucijama vezano za povijest Istre prve polovice XX. st., s posebnim osvrtom na: 1. nacionalna, politička, socijalna i kulturna događanja u Puli 1918. – 1922. godine te 2. pojavu fašizma i posljedično antifašizma u Istri 1919./1920. – 1922. godine. Vezano uz tu problematiku posebnu pozornost po-

svetit će konzultaciji arhivske, knjižne i fotografske građe u Središnjem državnom arhivu u Rimu (Archivio centrale dello stato) u svibnju 2018. godine. S pripócnjima planira sudjelovati na dva znanstvena skupa, od kojih jednom međunarodnom.

### ***Filologija***

Dr. sc. *Sanja Holjevac*, znanstvena suradnica, i nadalje će u okviru glavnoga područja svojega znanstvenoga rada nastaviti filološka istraživanja stare rukopisne i tiskane građe pisane hrvatskim jezikom, ponajprije one nastale do konca 19. stoljeća na sjevernojadranskom hrvatskom području ili mu namijenjene. U okviru toga rada nastavit će istraživanja rukopisnih latiničnih bogoslužnih priručnika iz 17. – 19. st. s toga područja, posebice misala, te riječke tiskarske produkcije 19. stoljeća. Izlaganjima planira sudjelovati na dva – tri znanstvena skupa.

Dr. sc. *Nina Spicijarić Paškvan*, znanstvena suradnica istraživat će na području kontaktne lingvistike. U okviru toga, proučavat će romansko-slavenske jezične dodire na području zapadne Hrvatske. Istraživat će i na području frazeologije provodeći kontrastivnu analizu primjera hrvatskih frazema u usporedbi s frazema iz drugih jezika.

### ***Etnologija i etnografija***

Dr. sc. *Sandi Blagonić*, znanstveni suradnik, završit će rad na publikaciji koja će kroz etnoantropološku, sociološku, lingvističku i povijesnu perspektivu kritički obraditi sastavnice hrvatskoga etnonacionalnog identiteta. Nastavit će dosadašnja istraživanja kolektivnih identiteta na području Istre. Ovisno o nalazima istraživanja, napisat će rad koji obrađuje korelaciju brzine konzumacije hrane i prostora u kojima se ona obavlja.

*Tihomira Stepinac Fabijanić*, prof., stručna suradnica, nastavit će obradu etnološke građe prikupljene u istraživanjima na prostoru Istre, Kvarnerskoga primorja i Gorskoga kotara te šire. Također će nastaviti međunarodnu suradnju na projektu "Mali gradovi i trgovišta Europe" u okviru ECOVAST-a (Europsko vijeće za sela i male gradove).

### ***Arheologija***

*Nikola Cesarik*, mag. archeol., asistent, radit će na izradi doktorske disertacije pod naslovom "Rimska vojska u provinciji Dalmaciji od Augustova do Hadrijanova principata", koju je pod mentorstvom prof. dr. sc. M. Glavičića prijavio na posljediplomskom studiju "Arheologija istočnog Jadrana" na Sveučilištu u Zadru. Krajnji rok za predaju disertacije je 28. rujna 2018.

### ***Izdavačka djelatnost***

U 2018. planira se objavljivanje 17. sveska Zavodova časopisa "Problemi sjevernog Jadrana", a ako se osiguraju financijska sredstva i okonča priprema rukopisa i koautorske knjige prof. dr. sc. Slavena Bertoše i dr. sc. Maje Polić: "Zavod

za povijesne i društvene znanosti HAZU u Rijeci s Područnom jedinicom u Puli – neraskidiva poveznica ljudi i znanosti. U povodu 70. obljetnice djelovanja".

Djelatnici Zavoda očekuju objavljivanje svojih znanstvenih radova, prikaza i ocjena koje su prethodne godine ili još prije predali za objavljivanje u različitim domaćim i inozemnim znanstvenim i stručnim publikacijama.

Svoj rad na pripremi i objavljivanju znanstvenih i drugih priloga u 2018. djelatnici će Zavoda provoditi sukladno sljedećim individualnim planovima:

Dr. sc. Sandi Blagonić objavit će članak o rodnoj distribuciji pobjednika Big Brothera te o medijskoj reprezentaciji janjetine u javnom diskursu.

Nikola Cesarik, mag. archeol., planira predati za objavu nekoliko znanstvenih članaka, nastalih kao rezultat istraživanja u okviru rada na doktorskoj disertaciji "Rimska vojska u provinciji Dalmaciji od Augustova do Hadrijanova principata".

Dr. sc. Sanja Holjevac će kao rezultat svojega znanstvenoistraživačkoga rada za tisak pripremiti nekoliko znanstvenih i stručnih radova s temama iz hrvatske književnojezične povijesti.

M. Polić objavit će knjigu o hrvatskim preporoditeljima Pokrajine Istre i Kvarnerskoga primorja i koautorsku knjigu o Zavodu HAZU u Rijeci, više članaka vezanih uz teme koje će istraživati te ocjene i prikaze.

Dr. sc. Milan Radošević pripremit će za tisak dva znanstvena članka i nekoliko prikaza stručnih i znanstvenih knjiga te zbornika s područja historiografije. Uz doc. dr. sc. Mihovila Dabu dovršit će uređivanje zbornika radova s međunarodnoga znanstvenog skupa "U sjeni Velikoga rata: odraz ratnih zbivanja na život istarskoga civilnog stanovništva", održanoga u Puli 13. – 15. listopada 2016. Kao glavni urednik namjerava pripremiti drugo, dopunjeno izdanje knjige Vjekoslava Ladavca naslova Moji zatvori.

Dr. sc. Nina Spicijarić Paškvan u okviru rezultata znanstvenoistraživačkoga rada pripremit će za tisak radove te prikaze i ocjene.

Tihomira Stepinac Fabijanić, prof., pripremit će za objavljivanje rezultate svojega rada na obradi etnološke građe.

### **Ostali rad**

Dr. sc. Sandi Blagonić napisat će više tekstova u formi komentara kojima se obrađuju recentni politički i društveni fenomeni, a bit će biti objavljeni na hrvatskim internetskim *news*-portalima. Zasebno će biti govor o Istri.

Dr. sc. Sanja Holjevac obavljat će poslove upraviteljice Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU u Rijeci s Područnom jedinicom u Puli. Sudjelovat će u pripremi i organizaciji znanstvenih i stručnih manifestacija u organizaciji ili surorganizaciji Zavoda te obavljati i ostale poslove vezane uz unaprjeđenje rada i promidžbu ovoga Akademijina Zavoda. Obavljat će i poslove tajnice uredništva Zavodova časopisa "Problemi sjevernog Jadrana" te pomagati u pripremi za tisak

eventualnih drugih izdanja Zavoda. Sudjelovat će u radu znanstvenoga projekta "Hrvatska pisana baština od 17. do 19. stoljeća", voditeljice prof. dr. sc. Diane Stolac, koji financira Sveučilište u Rijeci. Kao vanjska suradnica na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Rijeci izvodit će nastavu iz izbornoga kolegija Glagoljaštvo na jednopredmetnome diplomskom studiju hrvatskoga jezika i književnosti. Sudjelovat će u radu Partnerskoga vijeća Urbane aglomeracije Rijeka.

Dr. sc. Maja Polić nastavit će djelovati kao predsjednica Izdavačkoga odbora Katedre Čakavskoga sabora "Bakarskoga kraja", Škrlevo (Bakar), i članica njezina Upravnoga odbora, urednica izdanja Udruge Mavrica Srdoči (Rijeka), tajnica Povijesnoga društva Rijeka i njegova časopisa Rijeka i članica uredništva Bakarskoga zbornika (izdavač Grad Bakar). Sudjelovat će kao predavač obveznoga kolegija Povijest na Učiteljskome fakultetu Sveučilišta u Rijeci.

Dr. sc. Milan Radošević nastavit će biti članom uredničkoga odbora znanstvenoga časopisa *Histria*, u izdanju Istarskoga povijesnog društva – Società Storica Istriana, urednikom mrežne stranice Društva ([www.ipd-ssi.hr](http://www.ipd-ssi.hr)) te koordinatorom više projekata. U sklopu toga društva nastavit će biti voditeljem projekta "Stoljeće europskog antifašizma. Istra između lokalnog i globalnog", započetog 2017. godine. Bit će članom organizacijskoga odbora znanstvenog skupa 3. Zavičajni medulinski annale "Mate Demarin". U okviru Udruge antifašističkih boraca i antifašista Grada Pule sudjelovat će u organizaciji više povijesnih predavanja, predstavljanja knjiga i drugih manifestacija vezano uz antifašizam u Istri.

Dr. sc. Nina Spicijarić Paškvan nastavit će djelovati u okviru Katedre Čakavskoga sabora Kostrena.

Tihomira Stepinac Fabijanić, prof. sudjelovat će na nekoliko znanstvenih i stručnih skupova u zemlji i inozemstvu. Nastavit će surađivati s domaćim i međunarodnim znanstvenim i stručnim institucijama i udruženjima, osobito kao dopredsjednica međunarodne udruge ECOVAST. S obzirom na ispunjenje uvjeta i rokova planira se odlazak u mirovinu po navršeni 65 godina starosti.

## **Knjižnica**

Hana Lencović, prof., knjižničarka, obavljat će uobičajene poslove u knjižnici. Inventarizirat će i obrađivati knjižnu građu pristiglu uobičajenim sustavom nabave, tj. razmjenom ili darovanjem pojedinaca te institucija, uključujući i knjižnu građu iz donacije akademika Petra Strčića. Prema dogovoru s knjižnicom HAZU u Zagrebu, a ovisno o financijskim i tehničkim mogućnostima, radit će na preuzimanju novoga elektroničkog kataloga te uvođenju knjižne građe Zavoda u navedeni katalog. Na taj način katalog knjižnice Zavoda bio bi dostupan na mreži. Redovito će provoditi istraživanja u svrhu pružanja informacijskih usluga te posuđivati građu zaposlenicima Zavoda i vanjskim korisnicima. Provodit će se uobičajena distribucija i razmjena zavodskih publikacija. Ovisno o mogućnostima, knjižničarka će pohađati seminare Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj.

# ZAVOD ZA POVIJESNE I DRUŠTVENE ZNANOSTI

## ODSJEK ZA POVIJESNE ZNANOSTI

### Organizacija jedinice

Dužnost voditelja Odsjeka za povijesne znanosti obavljat će akademik *Tomislav Raukar*, a upravitelja dr. *Damir Karbić*.

Odsjek za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU u Zagrebu tijekom 2019. g. predviđa nastavak kontinuiranog znanstvenoistraživačkog rada unutar stalnih skupina znanstvenih i stručnih djelatnosti:

- a) nastavak rada na evidentiranju, prikupljanju i objavljivanju povijesne građe vrela,
- b) izrada povijesnih studija i pomagala,
- c) izrada priručnika i pomagala za znanstveni rad iz područja povijesnih znanosti,
- d) obrazovanje znanstvenih kadrova s osobitim težištem na istraživački rad iz područja srednjovjekovne hrvatske povijesti, povijesti novog vijeka od 16. do kraja tzv. dugog 19. st. i povijesne metodologije.

Rad na spomenutim zadacima u najvećoj se mjeri odvija unutar znanstvenog projekta *Izvori*, pomagala i studije za hrvatsku povijest od srednjeg vijeka do kraja dugog 19. stoljeća, koji je prihvaćen i financiran od strane Hrvatske zaklade za znanost, te započeo s radom 1. lipnja 2015. godine, a sada slijedi posljednja godina rada na ovom projektu čije financiranje završava 31. svibnja 2019. godine. Na projektu, uz deset znanstvenika iz Odsjeka, sudjeluje još 12 drugih znanstvenika iz hrvatskih i inozemnih znanstvenih ustanova (Hrvatski institut za povijest, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Mađarski nacionalni arhiv u Budimpešti, Istraživačka skupina Mađarske akademije znanosti u Budimpešti i Segedinu, Sveučilište Eötvös Loránd u Budimpešti te fakultet School of Slavonic and East European Studies, University College London). Po završetku projektnog razdoblja planira se prijava na nove projekte u skladu s natječajima Hrvatske zaklade za znanost i drugih hrvatskih i europskih ustanova.

U skladu s znanstvenom tradicijom i nasljeđem, započetom još od njegova osnutka 1948. godine, Odsjek će i tijekom 2019. osobitu pažnju posvetiti razmatranju i primjeni znanstvenih spoznaja iz područja metodologije povijesnih znanosti i pomoćnih povijesnih znanosti, a što proizlazi kako iz rada istraživača na samim vrelima tako i iz praćenja suvremene historiografske literature. Ovaj je aspekt

djelovanja istraživača Odsjeka na spomenutom projektu osobito važan obzirom da je usklađen sa redovitim znanstveno-istraživačkim radom djelatnika u samoj ustanovi, ali i zbog nužnosti cjelovite izobrazbe znanstvenih novaka zaposlenih u Odsjeku te mlađih istraživača, asistenata, doktoranada i poslijedoktoranada i drugih znanstvenika iz niza drugih hrvatskih znanstvenih ustanova koji u svojim znanstvenim istraživanjima nužno posežu za metodološkim spoznajama iz raznih historiografskih područja.

Kao i tijekom svih prethodnih godina, Odsjek za povijesne znanosti nastavit će raznoliku znanstvenu suradnju sa srodnim znanstvenim ustanovama (instituti- ma, akademijama, arhivima, sveučilištima i knjižnicama) te drugim odgovaraju- ćim znanstvenim i stručnim institucijama u zemlji i inozemstvu. Nastavit će se znanstvena suradnja s Povijesnim institutom i Institutom za povijest književnosti Mađarske akademije znanosti u Budimpešti, Srednjoeuropskim sveučilištem u Budimpešti i njegovim odsjecima za srednjovjekovne studije i povijest, Sveučili- štem u Segedinu, Sveučilištem Eötvös Loránd i drugim znanstvenim institucija- ma u Budimpešti, Mađarskim institutom u Zagrebu, australskim Centre of Excel- lence for the History of Emotions u Perthu, Britanskom akademijom i Školom za slavističke i istočnoeuropske studije u Londonu te Institutom za materijalnu kul- turu srednjeg i ranog novog vijeka Sveučilišta u Salzburgu u Kremsu. Također će se nastaviti suradnja s Francuskim institutom u Zagrebu, pariškim Sveučilištem Paris-I (Panthéon-Sorbonne), te nizom drugih povijesnih instituta i knjižnica Aus- trije, Bugarske, Francuske, Italije, Mađarske, Rumunjske, Velike Britanije i dru- gih zemalja. Od izuzetne je važnosti međunarodna suradnja i rad na zajedničkom projektu za proučavanje hrvatsko-bugarskih veza koji se kroz dvadesetak godina odvija u suradnji između Odsjeka i Balkanološkog instituta Bugarske akademije znanosti, a temeljem koje suradnje je do sada organizirano više bilatelarnih znanstvenih skupova u Hrvatskoj i Bugarskoj i objavljeno više zbornika radova. U te je skupove, uz same djelatnike Odsjeka i Instituta bio uključen i veliki broj drugih hrvatskih i bugarskih znanstvenika različitih humanističkih disciplina (od povjesničara do jezikoslovaca, uključujući i više članova Hrvatske akademije). Obzirom na organizacijsku razinu, ova suradnja postojano prima podršku Hrvat- ske akademije znanosti i umjetnosti i Bugarske akademije znanosti. Od nemalog znanstvenog značaja je i suradnja uspostavljena 2013. između Odsjeka i Sveučili- šta Salento u Lecceu u Italiji u okviru znanstvenog projekta The Way to Jerusa- lem: Pilgrimage, Cultural and Maritime Routes koji podupire Europsko vijeće, a na kojem surađuju i znanstvenici iz Italije, Austrije, Slovenije, Albanije, Grčke, Bugarske i Rumunjske s ciljem multidisciplinarnih promišljanja civilizacijskih veza Zapadne i srednje Europe sa Svetom zemljom.

Značajan doprinos radu djelatnika u njihovim znanstvenim istraživanjima unutar Odsjeka, kao i programima nacionalne i međunarodne suradnje Odsjeka, pruža njegova knjižnica. Unutar financijskih mogućnosti, nastavit će se nabava i razmjena novoobjavljenih domaćih i stranih knjiga kao i znanstvenih publikacija s područja povijesnih i srodnih, prije svega humanističkih, znanosti kao jedne od temeljnih djelatnosti knjižnice Odsjeka.

U Odsjeku za povijesne znanosti HAZU zaposleno je 11 redovnih znanstvenih i stručnih djelatnika, pri čemu je njih osam u radnom odnosu na neodređeno vrijeme, dok su troje znanstveni novaci. Od spomenutih osam stalno zaposlenih, njih sedam radi na poslovima znanstvenika istraživača, a jedan je knjižničar. To su: dr. Goran Budeč, dr. Sabine Florence Fabijanec, dr. Branka Grbavac, dr. Damir Karbić, dr. Iva Kurelac, dr. Zoran Ladić, dr. Tihana Luetić te dr. Ivica Zvonar (knjižničarski savjetnik). Znanstveni novaci u Odsjeku su: dr. Suzana Miljan, dr. Zrinka Novak i dr. Mirko Sardelić. Dr. Zrinka Novak nalazi se na roditeljskom dopustu, a dr. Sabine Florence Fabijanec od 1. studenog 2018. do 31. srpnja 2019. koristi slobodnu studijsku godinu. Za znanstvene novake dr. Suzanu Miljan i dr. Mirka Sardelića, kojima poslijedoktorandski status prestaje u ožujku 2019., Akademija je od Ministarstva znanosti i obrazovanja zatražila odobrenje njihovog primanja u radni odnos na neodređeno vrijeme te se ono očekuje, a po njegovom primanju pristupit će se raspisivanju natječaja.

Pojedini zadaci iz znanstvenog programa obavljat će se i u suradnji s nizom vanjskih suradnika: dr. Frances Andrews, dr. Tonija Andrić, dr. Krisztina Arany, dr. Sándor Bene, dr. Ivan Botica, akad. Josip Bratulić, dr. Lovorka Čoralić, dr. Ivan Erceg, mr. Judit Gal, dr. Tomislav Galović, dr. Miroslav Granić, dr. Éva B. Halász, prof. dr. Richard Helmholz, dr. sc. Zsolt Hunyadi, prof. dr. David Ibbetson, dr. Ivan Jurković, dr. Marija Karbić, dr. Arijana Kolak Bošnjak, dr. Slavko Kovačić, dr. Meri Kunčić, dr. Krešimir Kužić, mr. Robert Lejsek, dr. Judit Majorossy, prof. Natko Martinić Jerčić, dr. Mirjana Matijević-Sokol, dr. Nenad Močanin, dr. Ante Nazor, dr. Chris Nicholson, dr. Zrinka Nikolić Jakus, prof. Filip Novosel, dr. Elvis Orbanić, dr. Géza Pálffy, prof. dr. Olja Perić, dr. Tomislav Popić, dr. Franjo Pšeničnjak, dr. Martyn Rady, dr. Eleonora Rava, dr. Gordan Ravanić, dr. Krešimir Regan, dr. Guido Rossi, dr. Tajana Sekelj Ivančan, akad. Franjo Šanjek, dr. Bruno Škreblić, dr. Mario Šlaus, dr. Dinko Šokčević, prof. Ivan Šutić, dr. Tatjana Tkalčec, dr. Anna Trono, dr. Vesna Tudjina, dr. Szabolcs Varga, dr. Ian Williams i drugi.

### ***Znanstvenoistraživački rad na objavljivanju izvora***

Nastavak rada na pripremi 3. sv. serije *Diplomatički zbornik – Dodaci. Codex diplomaticus – Supplementa*, kao jednog od zadataka u sklopu projekta *Izvori, pomagala i studije za hrvatsku povijest od srednjeg vijeka do kraja dugog 19. stoljeća* (V. Tudjina, M. Matijević Sokol, G. Budeč, B. Grbavac, D. Karbić, I. Kurelac i S. Miljan).

Nastavak rada na trećem svesku serije *Spisi splitskih bilježnika, Spisi splitskog bilježnika Franje iz Bolonje* (B. Grbavac, D. Karbić).

Nastavak rada na izradi kritičkog izdanja hrvatskih srednjovjekovnih zakona (D. Karbić, B. Grbavac, S. Miljan, M. Rady, Ch. Nicholson i drugi vanjski suradnici).

Tiskanje knjige *Spisi istarskih bilježnika II, Spisi porečkih bilježnika sv. I,*

Registri porečkih bilježnika Henrika de Artizanibus (1433.-1434.) i Antuna de Teodoris (1435. 1449.). Nastavak rada na knj. II iz iste serije (Z. Ladić).

Završetak rada na pripremi za tisak kritičkog izdanja ljetopisa Cronica Iadertina. Izrada uvodnih studija i bilježaka (O. Perić, D. Karbić, Z. Ladić).

Nastavak rada na prijepisu knjige inventara šibenskog bilježnika Karotusa Vitalea iz 15. stoljeća (Z. Ladić, G. Budeč).

Nastavak rada na transkripciji bilježničkog sveščića Testamenta Traguriensia iz 14 i 15. stoljeća koji se čuva u Arhivu HAZU (Z. Ladić, G. Budeč).

Predviđa se objavljivanje srednjovjekovne računske knjige Poslovna knjiga Donata Matafarića iz druge polovice XV. stoljeća u časopisu Starine (S. F. Fabijanec).

Nastavak rada na izradi diplomatarija obitelji Zrinskih (14. i 15. stoljeće) s ciljem njegovog objavljivanja u seriji Povijesni spomenici obitelji Zrinskih i Frankopana. Monumenta historica familiarum Zrinski et Frankopan, sv. 2. Nastavlja se transkripcija dosad prikupljenih isprava i izrada znanstvenog aparata (S. Miljan, D. Karbić).

Nastavak rada na izradi Protokola turopoljske plemićke općine iz 16. stoljeća (S. Miljan, N. Antičić).

Nastavak istraživanja arhivskog gradiva iz fondova vezanih uz šibenske humaniste. Fondovi arhivskog gradiva u Biskupijskom arhivu u Šibeniku i arhivu samostana sv. Frane u Šibeniku (I. Kurelac).

Nastavit će se rad na pripremi kritičkog izdanja djela arhivske građe iz fonda rapskih bilježnika za razdoblje XVI. stoljeća iz Državnog arhiva u Zadru (Z. Novak).

Nastavak rada na izradi diplomatarija zagrebačkih župana (S. Miljan, É. B. Halász).

Nastavak rada na izradi diplomatarija obitelji Talovac (S. Miljan, K. Arány).

Radit će se na pripremi izdanja medicinskog rukopisa Avicene Cantica cantiorum iz Metropolitanske knjižnice u Zagrebu (MR 154) (B. Grbavac).

Nastavit će se izrađivati baza podataka o studentima Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu za razdoblje 1874.-1914. na temelju Imenika upisanih studenata iz fonda: Pravni fakultet u Zagrebu iz Hrvatskog državnog arhiva u Zagrebu (T. Luetić).

### ***Studije iz hrvatske povijesti razdoblja srednjeg i novog vijeka do kraja 19. stoljeća***

Predviđa se tiskanje knjige Svakodnevni život stanovnika Šibenika u drugoj polovini 15. stoljeća u zrcalu inventara i oporuka s posebnim osvrtom na razinu



materijalne kulture, izdavač: Gradska knjižnica Juraj Šišgorić Šibenik (G. Budeč).

Početak rada na pripremi knjige Religiozni život Rabljana u drugoj polovini 16. stoljeća (Z. Novak).

Završetak rada na izradi monografije o Sveučilištu u Zagrebu (T. Luetić, Ž. Holjevac i drugi).

Nastavak rada na monografiji o srednjovjekovnim hrvatskim hodočašćima (Z. Ladić).

Radit će se na poslovima pripreme i uređivanja zbornika radova o hrvatsko-bugarskim odnosima Bugari i Zagreb. Povijest, kultura i politika. Zbornik radova sa znanstvenog skupa Hrvatski i bugarski kulturni djelatnici u Zagrebu održanog u Zagrebu, 2.-4. listopada 2017., čiji se izlazak očekuje tijekom 2019. (T. Luetić, D. Karbić, H. Mihanović-Salopek).

Radit će se na pripremi i uređivanju zbornika o hrvatsko-ugarskoj nagodbi u suizdavaštvu s Pravnim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu (D. Čepulo, D. Karbić).

Tiskanje znanstvenog rada Recluses in Medieval Dalmatia za Zbornik radova sa okruglog stola Rethinking Voluntary Reclusion in Mediterranean Europe: Hagiographical Sources, održanog pri University of St. Andrews, Institute of Medieval Studies, 3.-4. svibnja 2018. (Z. Ladić).

Predviđa se objavljivanje rada With Sword or by Marriage? Social Connections of Slavonian Nobility at the Court of Sigismund of Luxemburg (1387-1437), u: zborniku radova The court and Chancery of Emperor Sigismund as a political centre and as a social system, Beč – Brno 2017. (S. Miljan).

Predviđa se objavljivanje rada Neighbours, Friends and Communal Sentiment in Late Medieval Zagreb, u: The Experience of Neighbourliness in Medieval Europe, c.1000-1600, ur. Bronach Kane – Simon Sandall, Ashgate (Farnham, Surrey, UK) (S. Miljan).

Predviđa se objavljivanje rada Some Expressions of Domestic Devotion in the Late Medieval Dalmatian Communes u: Religions. Special Issue Domestic Devotions in Medieval Europe: Encountering the Sacred in the Everyday, ur S. Ryan, vol. 10/2019. (Z. Ladić).

Priprema za tisak knjige The role of emotions in contacts between Eurasian cultures, čije se objavljivanje očekuje tijekom 2019. (M. Sardelić).

Svi djelatnici Odsjeka predviđaju objavljivanje niza drugih znanstvenih članaka te prikaza i recenzija u domaćim i stranim znanstvenim časopisima te u zbornicima s domaćih i inozemnih simpozija i kongresa (B. Grbavac, D. Karbić, I. Kurelac, Z. Ladić, T. Luetić, Z. Novak, S. Miljan, G. Budeč, M. Sardelić, S. F. Fabijanec).

U okviru financijskih i drugih mogućnosti, predviđaju se arhivska istraživanja djelatnika Odsjeka u domaćim (Hrvatski državni arhiv, Arhiv Hrvatske akademije Planovi rada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za 2019.

znanosti i umjetnosti, Državni arhiv u Zadru, Državni arhiv u Pazinu, Nadbiskupski i kaptolski arhiv u Zagrebu, Biskupski arhiv i Arhiv samostana sv. Frane u Šibeniku, Kaptolski arhiv u Zadru, Znanstvena knjižnica u Zadru i dr.) i stranim arhivima (Državni arhiv u Veneciji, Mađarski državni arhiv, arhivi u Bologni i dr.) i knjižnicama u Budimpešti, Beču, Londonu, Cambridgeu, Bologni i Veneciji za potrebe rada na objavljivanju izvora kao i za izrade studija i priručnika (D. Karbić, Z. Ladić, T. Luetić, Z. Novak, G. Budeč, B. Grbavac, I. Kurelac, S. Miljan, S. F. Fabijanec, M. Sardelić).

### **Priručnici, pomagala, pomoćne povijesne znanosti**

Nastavit će se rad na pripremi priručnika o dalmatinskom notarijatu od 13. do kraja 14. stoljeća (B. Grbavac).

Završetak rada na prvom svesku priručnika Hrvatska srednjovjekovna arhontologija te nastavak rada na drugom svesku (D. Karbić).

Nastavit će se rad na izradi riječnika pojmova vezanih uz problematiku materijalne kulture na mletačkom narječju talijanskog jezika u dalmatinskim notarskim spisima (G. Budeč, Z. Ladić).

### **Znanstveno usavršavanje**

U sklopu programa projekta Izvori, pomagala i studije za hrvatsku povijest od srednjeg vijeka do kraja dugog 19. st. predviđa se kraći studijski boravak na Sveučilištima u Londonu i Winchesteru te sudjelovanje na njihovim seminarima (S. Miljan).

### **Izdavačka djelatnost**

Uz gore navedeni rad na objelodanjivanju spomenutih zbirki vrela, monografija, priručnika i zbornika, u izdanjima Akademije i drugih uglednih znanstvenih i arhivskih ustanova, predviđa se objavljivanje redovitog broja časopisa Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti za 2018., sv. 36, te prikupljanje radova i priređivanje sv. 37 za 2019. godinu (D. Karbić, S. Miljan, A. Gulin, M. Sardelić, S. F. Fabijanec, V. Tudjina, Z. Ladić, T. Luetić i dr.).

Završetak rada na zborniku radova o vladavini kralja Žigmunda (suurednici: Alexandra Kaar, Sveučilište u Beču; Christopher Nicholson, London). Očekuje se predaja za tisak izdavačkoj kući Brepols (Turnhout, Belgija) tijekom 2018. godine (suurednici: Alexandra Kaar, Sveučilište u Beču; Christopher Nicholson, London). Očekuje se predaja za tisak izdavačkoj kući Brepols (Turnhout, Belgija) tijekom 2018. (S. Miljan).

Nastavak rada na uređivanju zbornika radova Putovanje u srednjovjekovnoj i renesansnoj Hrvatskoj u europskom kontekstu (Z. Ladić, S. F. Fabijanec).

## Ostale djelatnosti

Nastavit će se suradnja na međunarodnom projektu The Way to Jerusalem: Pilgrimage, Cultural and Maritime Routes kao član Znanstvenog vijeća projekta. Sjedište projekta je pri Sveučilištu Salento u Lecceu, Italija. (Z. Ladić).

Nastavit će se rad u Odjelu za povijest Matice hrvatske Zagreb (članovi Odjela Z. Ladić, I. Zvonar, S. F. Fabijanec).

Vršit će se dužnost glavnog urednika edicije Povijest Hrvata u sedam knjiga u izdanju Matice hrvatske u Zagrebu. (Z. Ladić). Predviđa se završetak uređivanja i predaja drugog sveska serije u tisak i objavljivanje trećeg sveska iste serije. Nastavit će se rad na pisanju tekstova za spomenutu ediciju (G. Budeč, S. F. Fabijanec, B. Grbavac, D. Karbić, Z. Ladić).

Pojedini djelatnici Odsjeka sudjelovat će u pripremi enciklopedijskog izdanja Hrvatski biografski leksikon Leksikografskog zavoda Miroslav Krleža.

Djelatnici Odsjeka obavljat će dužnosti urednika i članova uredništva u pojedinim hrvatskim i inozemnim serijskim znanstvenim publikacijama: Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti ZPDZ HAZU, Povijesni prilozi, Historijski zbornik, Cris Časopis Povijesnog društva Križevci, Central Europe, Hiperborea Journal (A. Gulin, D. Karbić, S. F. Fabijanec, V. Tudjina, Z. Ladić).

Predviđa se sudjelovanje djelatnika Odsjeka, ponajprije ovisno o financijskim mogućnostima, na više domaćih i međunarodnih znanstvenih skupova. Također, pojedini će djelatnici sudjelovati u organizaciji znanstvenih skupova u Hrvatskoj i inozemstvu (G. Budeč, S. F. Fabijanec, B. Grbavac, I. Kurelac, D. Karbić, Z. Ladić, T. Luetić, S. Miljan, Z. Novak, M. Sardelić, V. Tudjina).

Pojedini djelatnici obavljat će funkcije mentora, komentora i članova komisija pri izradi diplomskih (magisterij struke) i doktorskih disertacija (Z. Ladić, D. Karbić, B. Grbavac).

## Knjižnica

Tijekom 2017. u Knjižnici Odsjeka planira se obavljati sljedeće zadatke:

- korisnicima će se davati informacije o knjižnom fondu Odjeka;
- inventarizirat će se i katalogizirati novopristigle omeđene i serijske publikacije;
- redovito će se mjesečno ažurirati on-line katalog Knjižnice Odsjeka te prema potrebi ujednačavati obradu knjižnog fonda s Akademijinom središnjom knjižnicom;
- nastavit će se s računalnom obradom starijih dijelova fonda i ažuriranjem kataloga;
- zbog stalnog povećanja knjižnog fonda obavljat će se prema potrebi poslovi otpisa i premještaja dijelova fonda;

- nastaviti će se s uvezom i zaštitom oštećenih publikacija reparaturnim trakama, a prema mogućnostima dati dio građe na uvez u knjigovežnicu Hrvatske akademije;
- poslat će se svim korisnicima, koji već više godina ne vraćaju posuđene knjige i časopise, zahtjev da iste vrate u najkraćem mogućem roku;
- posredovanjem Odjela za izdavačku djelatnost HAZU poslat će se u razmjenu novi broj Zbornika Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU;
- održavat će se postojeći sustav razmjene publikacija s drugim znanstvenim institucijama i knjižnicama u Hrvatskoj i inozemstvu, jer to je, zbog nedostatka novca za kupovinu knjiga i časopisa, trenutno jedini način nabave novih publikacije za Knjižnicu Odsjeka;
- pokušat će se putem razmjene ili donacija pribaviti pojedine naslove periodike koje prijašnjih godina zbog nedostatka novca nismo mogli kupiti.

## **ODSJEK ZA ARHEOLOGIJU**

U Odsjeku za arheologiju djeluje četiri znanstvena djelatnika: dr. sc. Branka Migotti, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju, dr. sc. Alka Domić Kunić, znanstvena savjetnica, dr. sc. Ljubica Perinić, znanstvena suradnica, i dr. sc. Tino Leleković, znanstveni suradnik.

Voditelj jedinice je prof. dr. sc. *Marin Zaninović*, član suradnik, a upraviteljica je dr. sc. *Branka Migotti*.

### **Znanstvenoistraživački rad**

Dr. sc. *Branka Migotti* je u 2018. završila rad na projektu Hrvatske zaklade za znanost "Rimski grobni spomenici jugozapadne Panonije u svome materijalnom, društvenom i religijskom kontekstu", koji je rezultirao publikacijom troje autora na engleskom jeziku. U 2019. preurediti i prilagoditi će svoje tekstove iz te knjige, prevesti ih na hrvatski jezik i pripremiti za objavu kao samostalnu publikaciju, kako bi rezultati spomenutog projekta bili dostupniji domaćoj akademskoj zajednici.

Dovršit će i predati za tisak radove s dva skupa na kojima je sudjelovala u 2018. godini: "I. skup hrvatske ranokršćanske arheologije" (Zagreb, ožujak 2018., naslov rada: Teoretske postavke ranokršćanske arheologije u kontekstu post-moderne paradigme); "Na izvoru zdravlja – znanstveni skup povodom 200

godina suvremenog Lječilišta Topusko" (Topusko, studeni 2018., naslov rada: Rimski grobni spomenici iz Topuskog). Na poziv Katedre za antičku provincijalnu i ranokršćansku arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, napisat će prilog za spomen-zbornik prof. dr. M. Sanader, kao i prilog za 19. svezak časopisa "Arheološki radovi i rasprave", koji se priprema u Odsjeku za arheologiju.

Zajedno s drugim kolegama u Odsjeku za arheologiju osmislit će prijedlog projekta za prijavu Hrvatskoj zakladi za znanost.

Dr. sc. *Alka Domić Kunić* prikupljat će i sistematizirati iznimno obimnu građu koju kani uobličiti u knjigu o Greima na Jadranu, počevši od tzv. mitskih vremena pa do prve rimske intervencije u 3. st. pr. Kr. U završnoj je fazi rad na drugoj knjizi, čija su tema Augustovi ratovi u Iliriku od 35. pr. Kr. do zaključno 9. godine, odnosno vojni zapovjednici u Augustovom stožeru i njihove međusobne vrlo isprepletene veze koje će pokazati koliko je i kako uspješno princeps oko sebe umrežio ljude koji su imali biti potpora njegovoj vlasti.

U pripremi je nekoliko znanstvenih radova za domaće i inozemne znanstvene publikacije (Odjeci panonsko-dalmatinskog ustanka u Rimu; rad o Kolapijanima; rad o Mezejima), a tema koju također planira obraditi (prosopografija ratova u Iliriku od 3. do 1. st. pr. Kr.) će, nakon opsežne obrade, biti namijenjena objavi u znanstvenom radu ili pak u knjizi, već prema tome koliko građe bude prikupljeno.

Zajedno s ostalim kolegama iz Odsjeka, osmišljavat će prijedlog projekta kojeg Odsjek planira prijaviti Hrvatskoj zakladi za znanost.

Dr. sc. *Ljubica Perinić* će u lipnju 2019. sudjelovati na međunarodnoj konferenciji "RoMEC XX (Roman Military Equipment Conference)" u Kölnu. Glavna tema RoMEC-a za 2019. godinu je oružje u kulturnom kontekstu. Za tu temu napisat će prilog: River finds of Roman *militaria* from Siscia: votive deposits or accidental losses?. Planira napisati dva rada – jedan u suradnji s Mariom Novakom (Institut za antropologiju) koji će obrađivati antičku populaciju Prozora kod Otočca, te drugi za zbornik u prigodi 65. rođendana prof. dr. sc. Mirjane Sanader.

Zajedno s kolegama u Odsjeku za arheologiju osmislit će prijedlog projekta za prijavu Hrvatskoj zakladi za znanost. Obavljat će i dužnosti vezane uz međunarodnu inicijativu "The iconography of Rider". Kako je u prethodnim planovima već spomenuto, zadatak ove inicijative je reevaluacija svih različitih tipova spomenika ovoga kulta, a prvenstveno je nužno usuglasiti metodološke osnove prema kojima će se izvoditi daljnje analize.

Ako dr. sc. *Tino Leleković* dobije stipendiju JESH (Joint Excellence in Science and Humanities) Austrijske akademije znanosti, prvu polovicu godine (15.I.–15.VII.2019.) provest će u Beču u radu na projektu "Hadrian's Pannonia", koji je prijavio u suradnji s dr. sc. Christianom Guglom. Ako ne bude odabran kao stipendist Austrijske akademije, navedeno razdoblje provest će u Zagrebu, gdje će se nastaviti baviti temama vezanima uz arheologiju rimske provincije Panonije,

objavljajući rezultate tih istraživanja kroz niz znanstvenih radova. U prvom redu usredotočit će se na obradu rimske keramike iz Vinkovaca i pripremiti za tisak rukopis o teri sigilati iz Cibala.

Od kolovoza do listopada 2019. nastavit će redovni rad na svojim arheološkim projektima "Baština antičke Murse i Rimska vila Ciglenice kod Osekova", s tim da je za tu godinu zatražio sredstva koja Ministarstvo kulture daje za istraživanje arheološke baštine, pod nazivom "Otok Majsan".

U osmoj godini istraživanja u Osijeku vodit će arheološko istraživanje u Parku kraljice Katarine Kosače, gdje se sustavno istražuju ostaci antičke Murse s ciljem prezentacije središta antičke kolonije u obliku javnog urbanog arheološkog parka, te u Sveučilišnom kampusu u okviru nastavka zaštitnih iskopavanja na području gradnje novih fakultetskih građevina. U 2019. obavit će osmu kampanju istraživanja pokraj sela Osekova gdje se provodi arheološko iskopavanje rimske rustične vile Ciglenice, s konačnim ciljem stvaranja arheološkog parka.

### **Nastavna djelatnost**

Dr. sc. Branka Migotti obavljat će mentorske i druge dužnosti kao stalna suradnica na Poslijediplomskom studiju iz antičke provincijalne i ranokršćanske arheologije na Odsjeku za arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Dr. sc. Alka Domić Kunić obavljat će dužnosti člana stručnog povjerenstva vezane uz izradu jednoga doktorskog rada na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, kao i dužnosti vanjskog predavača dvojici doktoranada na doktorskom studiju arheologije na istom fakultetu.

### **Izdavačka djelatnost**

Prikupljat će se prilozi za 19. svezak Arheoloških radova i rasprava, znanstvenog časopisa Razreda za društvene znanosti i Odsjeka za arheologiju, te će se obavljati svi ostali poslovi vezani uz njihovu objavu, koji obuhvaćaju uredničke zadatke, pripremu tekstova (unos, lektura, korektura, prevođenje sažetaka na strane jezike) i dio grafičke pripreme. Te poslove obavit će dr. sc. Branka Migotti i dr. sc. Alka Domić Kunić.

### **Ostala djelatnost**

Dr. sc. Branka Migotti sudjelovat će u pripremi međunarodnog znanstvenog skupa "Roman Archaeology Conference 2019", koji će se na poticaj dr. sc. Tina Lelekovića održati 2020. godine u Splitu u organizaciji Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Dr. sc. Alka Domić Kunić obavljat će administrativne poslove vezane uz djelatnost Odsjeka za arheologiju (zaprimanje i arhiviranje dopisa). Osim toga će prikupiti, unijeti u računalno, po potrebi lektorirati i korigirati izvješća i druge tek-

stove predviđene za objavu u *Ljetopisu* Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za 2018. godinu.

Dr. sc. Ljubica Perinić obavljat će tekuće poslove vezane uz priručnu knjižnicu Odsjeka (održavanje, unos i popis novih knjiga i časopisa).

Dr. sc. Tino Leleković tijekom godine bit će angažiran u organizaciji skupa "Roman archaeology conference 2020", koja će se održati u Splitu. U organizaciji tog skupa sudjeluje

potrebi lektorirati i korigirati izvješća i druge tekstove predviđene za objavu u *Ljetopisu* Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za 2018. godinu.

Dr. sc. Ljubica Perinić obavljat će tekuće poslove vezane uz priručnu knjižnicu Odsjeka (održavanje, unos i popis novih knjiga i časopisa).

## ODSJEK ZA ETNOLOGIJU

Voditelj Odsjeka za etnologiju bio je akademik *Ivan Cifrić*. Djelatnici Odsjeka su: znanstveni suradnik dr. sc. Jakša Primorac i viša stručna suradnica dr. sc. Klementina Batina.

Nakon vrlo uspješne recepcije od strane znanstvene zajednice i javnosti nedavno objavljenih *Zbornika za narodni život i običaje* i posebnih izdanja u kojima je sadržano gradivo pisano prema *Osnovi sabiranje za proučavanje i građe o narodnom životu* Antuna Radića iz 1897., u Odsjeku se kontinuirano pripremaju za objavljivanje isti takvi antologijski etnološki i folkloristički rukopisi iz 19. i prve polovice 20. stoljeća. Ova složena djelatnost obuhvaća stručne poslove prepisivanja, kolacioniranja i digitaliziranja te znanstvene poslove kritičkog obrađivanja i multidisciplinarnog proučavanja arhivske građe. Djelatnici i vanjski suradnici Odsjeka pritom surađuju s drugim znanstvenim ustanovama, te udrugama i pojedincima iz lokalnih zajednica iz kojih potječe gradivo. Tempo objavljivanja odvija se u skladu s financijskim mogućnostima. Glavni i odgovorni urednik svih izdanja je akademik Ivan Cifrić.

U 2018. u Odsjeku će se obavljati sljedeći poslovi:

1. stručni rad s vanjskim korisnicima arhiva i dokumentiranje i uređivanje arhivskog gradiva.

2. objavljivanje etnološke monografije *Retkovci u zapisima Ivana Filakovca* izrađene prema Radićevoj *Osnovi* (urednica: dr. sc. Anica Bilić; zajedničko izdanje dviju Akademijinih znanstvenoistraživačkih jedinica: Centra za znanstveni rad u Vinkovcima i Odsjeka za etnologiju Zavoda za povijesne i društvene znanosti u Zagrebu).

3. nastavak rada na kritičkoj obradi gradiva predviđenog za objavljivanje u 2020. i 2021. godini: 1) Mijo Žuljić, *Narodni običaji u Varešu*, sign. SZ 60, 160 (urednik: dr. sc. Mario Katić, Sveučilište u Zadru); 2) Nikola Novaković, *Staro Štefanje*, sign. SZ 110a-d (urednica: Marina Junger, prof., Općina Štefanje); 3) Luka Lukić, *Opis sela Klakarja: Narodni život i običaji. I. i II. dio.*, sign. SZ 128a-d, NZ 28a-e (urednik: dr. sc. Marinko Vuković, Arhiv HAZU).

Uz redovnu djelatnost, djelatnici Odsjeka istražuju i pišu znanstvene radove iz svojih specijalističkih područja te odlaze na znanstvene skupove.

Dr. sc. *Jakša Primorac* pisat će članak o materijalnoj kulturi sela Popovići u Konavlima uoči Domovinskog rata, na temelju detaljnog upitnika dr. med. Katice Radić i mr. sc. Nike Ljubimir, napravljenog krajem 1990-ih u kontekstu osobnog stradalništva i želje za zaštitom i obnovom lokalne baštine. Teorijski okvir bit će poznata *hrvatska ratna etnografija*, odnosno propitivanje sveobuhvatne društvene traume uzrokovane iskustvima progonstva, straha, nemoći, gubitka domova i najmilijih, a u najbližem poraću i straha od gubitka materijalne i nematerijalne kulturne baštine kao i nagle transformacije lokalnog identiteta i identifikacije. J. Primorac će u području etnomuzikologije nastaviti istraživati odnos akordskoga (klapskoga) i jednoglasnog pjevanja na primjeru Boke kotorske i pisati o tome znanstvenu studiju, a u području mikrotonalnog pjevanja nastavit će istraživati najnovije teorijske radove o toj temi. Odlazit će na terenska istraživanja i znanstvene skupove.

Dr. sc. *Klementina Batina* će pružiti stručnu pomoć vanjskim korisnicima Odsjeka pri korištenju arhivskog gradiva i priručne literature te voditi evidenciju i dokumentaciju Odsjeka. Popisat će i urediti terenske zapise i dokumentaciju Vesne Čulinović-Konstantinović, bivše djelatnice Etnološkog zavoda Hrvatske Akademije. Kao tajnica uredništva *Zbornika za narodni život i običaje* vodit će poslovnu administraciju i korespondenciju vezanu uz suradnju s vanjskim suradnicima Odsjeka na poslovima kritičkog obrađivanja i objavljivanja etnoloških i folklorističkih monografija, uključujući i apliciranje na razne natječaje za osiguravanje potrebnih novčanih sredstava. Započet će prepisivati opsežnu etnološku monografiju *Hrnetić (kraj Karlovca)*. *Narodni život i običaji* Milene Sajvert-Pokupske (sign. SZ 29). Zajedno s dr. sc. Tanjom Perić-Polonijio, vanjskom suradnicom Odsjeka, nastavit će pripreme za objavljivanje folklorističke monografije *Narodne pjesme iz dubrovačkog kraja* Balda Melkova Glavića (sign. MH 31, MH 58, MH 179a-i). Nastavit će digitalizirati arhivsko gradivo Odsjeka kao predstavnicu Odsjeka u Akademijinu Digitalnom repozitoriju.



## ODSJEK ZA EKONOMSKA ISTRAŽIVANJA

Plan rada za 2019. godinu u skladu je sa strateškim ciljevima Odsjeka (koji obuhvaćaju analizu modela i odrednica dugoročnog ekonomskog rasta/razvoja; praćenje dinamike hrvatskoga gospodarskog sektora; te analizu konkurentnosti hrvatskog drvnog sektora).

Odsjek za ekonomska istraživanja ponovno pokreće znanstveni časopis pod nazivom "Suvremeni ekonomski problemi", čiji je izdavač Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, te će u 2019. godini objaviti novi broj nakon dvadesetčetverogodišnje pauze.

U povodu desete godišnjice smrti akademika i prof. dr. sc. Ive Perišina, Ekonomski fakultet - Zagreb i Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti organiziraju znanstveni skup pod nazivom "Svjetski financijski vrtlog – 30 godina poslije", koji će se održati u Zagrebu. Pored toga, predviđa se objavljivanje istoimenog Zbornika radova.

Nadalje se predviđa se sudjelovanje znanstvene suradnice dr. sc. *Martine Basarac Sertić* na konferenciji pod nazivom "nterdisciplinary Management Research XV", koja će se održati od 16.-18. svibnja 2019. godine u Opatiji.

Očekuje se objavljivanje članka znanstvene suradnice dr. sc. *Martine Basarac Sertić* pod nazivom "Do mutual formal institutions affect convergence or divergence? Governance trends among European Union countries". Članak preispituje postojeća saznanja o upitnoj konvergenciji zemalja Istočne Europe kao moguće posljedice transfera Zapadnih formalnih institucija u te zemlje i usvajanja pravne stečevine. Ovo pitanje seže do početka 1990-ih kada je prevladavalo očekivanje da će uspješne formalne institucije iz Zapadnih zemalja rezultirati sličnim rezultatima u tranzicijskim zemljama. U međuvremenu, uglavnom zbog neformalnih ograničenja, u većini slučajeva to se pokazalo pogrešnim shvaćanjem. Štoviše, kvantitativna analiza trendova upravljanja u EU u posljednja dva desetljeća pokazuje prilično divergentne puteve među Istočno- i Zapadnoeuropskim društvima. Rezultati analize indikatora upravljanja (WGI) ukazuju da su Liberalne, Nordijske i Kontinentalne zemlje znatno uspješnije od Mediteranskih i od Srednje- i Istočnoeuropskih zemalja. Dodatno, nalazi istraživanja sugeriraju malu vjerojatnost sustizanja vodećih zemalja od strane Mediteranskih i od Srednje- i Istočnoeuropskih zemalja.

Dr. sc. *Martine Basarac Sertić* objavit će članak pod nazivom „The speed of a large-scale transformation: insights from (post)transitional EU Countries“. Unatoč dominantnoj sklonosti postupnom pristupu reformama u početnim tranzicijskim godinama, ekonomski pokazatelji sugeriraju superiorniju izvedbu „big

bang“ reformatora tijekom posljednjeg desetljeća. Ipak, pristup (post) tranzicijskim procesima mora biti višedimenzionalan i obuhvaća više od brzine transformacije i ključnih ekonomskih pokazatelja. Stoga kvantitativna analiza u radu obuhvaća nekoliko aspekata povezanih s društveno-ekonomskim promjenama. Rezultati kvalitete demokracije, tržišnog gospodarstva i uspješnosti menadžmenta u postsocijalističkim članicama EU pokazuju da su zemlje koje su primijenile šok terapiju, u posljednjem desetljeću znatno bolje u svim navedenim područjima. To sugerira da usporeni reformatori zaostaju u razvoju demokratskih institucija i suvremenog tržišnog gospodarstva i vjerojatno nemaju dovoljno kapaciteta za brzu nadoknadu uspješnijih zemalja.

Također se predviđa sudjelovanje dr. sc. Martina Basarac Sertić kao vanjske suradnice u izvođenju nastave (predavanja i seminara) na kolegiju Održivi razvoj i prirodni resursi u zimskom semestru 2018./2019. godine na Specijalističkom diplomskom stručnom studiju «Ekonomika energije i okoliša» Ekonomskog fakulteta – Zagreb.

## **ZAVOD ZA POVIJESNE ZNANOSTI – DUBROVNIK**

### **Organizacija jedinice**

Zavod u svom sastavu ima dvije po sadržaju rada različite i međusobno odvojene radne jedinice: istraživačku radnu jedinicu (po kojoj Zavod nosi ime), smještenu u renesansnom Sorkočevićevu ljetnikovcu na Lapadu i Zbirku Balda Bogišića u Cavtatu. Zavod nema voditelja, a dužnost v. d. upravitelja obnaša prof. dr. sc. *Stanislava Stojan*. Voditeljica Zbirke Balda Bogišića je mr. sc. Stane Đivanović. Sveukupno je uposlono 12 djelatnika, i to: 8 na znanstvenim poslovima (5 znanstvenih savjetnika i 3 znanstvena suradnika), 1 na stručnim poslovima, 1 na administrativno-računovodstvenim poslovima i 2 pomoćna službenika.

### **Znanstvenoistraživački rad**

Tijekom 2019. godine nastavit će se istraživanja pojedinih tema iz političke, gospodarske i kulturne prošlosti Dubrovnika i okolice koje vezuje zajednički projekt “Intrada”, projekt koji je dobio potporu Hrvatske zaklade za znanost. Izdavački plan Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku uključuje sljedeće projekte u 2019. godini: Časopis Anali Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku 57 (2019) i Časopis na engleskom jeziku Dubrovnik Annals, 23 (2019).

Predviđeno je izdavačkim planom u narednom razdoblju, do konca 2019. godine, objaviti i pet knjiga, i to:

1. Stanislava (Slavica) Stojan, "Ombla, vile i vilani: Povijest svakodnevice u ljetnikovcima Rijeke dubrovačke (15. do 19. st.)"
2. Nikša Varezić, „Dosta je reći u Rimu da bi se reklo čitavom svijetu: Dubrovačka Republika i Sveta Stolica u 16. i 17. stoljeću"
3. Nenad Vekarić, "Vlastela grada Dubrovnika", knjiga 10: Kazala
4. Nenad Vekarić, "Nobility of Dubrovnik", knjiga 11
5. Marina Gjurašić, "Razvoj otoka Mljeta u 19. stoljeću: Goveđari i Babino Polje prema katastru Franje" I., sv. 2.

Pojedinačni rad znanstvenika Zavoda odvijat će se na sljedeći način:

Dr. sc. *Vesna Miović*, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju, planira nastaviti s opsežnim istraživanjem dubrovačko-osmanskih odnosa u 16. stoljeću, s posebnim naglaskom na vrijeme sultana Sulejmana Veličanstvenog. Također, planira provesti istraživanje službenih kadijskih (sudskih) spisa koji su sastavni dio fonda Acta Turcarum Državnog arhiva u Dubrovniku i predstavljaju važan izvor za proučavanje svakodnevice u odnosima stanovnika Dubrovačke Republike i Osman-skog Carstva.

Dr. sc. *Nella Lonza*, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju, član suradnik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, nastavit će istraživanja institucionalne i pravne povijesti Dubrovnika i drugih hrvatskih područja u srednjem vijeku i ranom modernom razdoblju. Objavit će radove o naputku mletačkog kneza u Dubrovniku iz 13. stoljeća, o ulozi mletačke vlasti na institucionalno strukturiranje dalmatinskih gradova, o pustinjačkom stanu na Sv. Orsuli te o dubrovačkoj bratovštini Sv. Lazara. Završit će pisanje knjige o dubrovačkim rekluzama. Istraživat će opsežnu arhivsku građu o mletačkoj vlasti u Dubrovniku (1205-1358) u Državnom arhivu u Dubrovniku i Archivio di Stato di Venezia. Suradivat će na pripremi izdanja biskupske vizitacije dubrovačke nadbiskupije G. F. Sormanija iz 16. stoljeća. Radit će na prijevodnom izdanju procesa Zrinskom i Frankopan u i na kritičkom izdanju Umaškog statuta. Vodit će kao mentor doktorande na doktorskom studiju zagrebačkog i dubrovačkog sveučilišta. Djelovat će kao urednik časopisa Dubrovnik Annals i urednik pravne struke za Hrvatski biografski leksikon. Održat će javna predavanja o povijesnim i pravnopovijesnim temama za širu publiku.

Prof. dr. sc. *Zdenka Janeković-Römer*, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju, nastavit će istraživanja za monografiju o komunalnom razvoju dalmatinskih gradova od ranog srednjeg vijeka do 14. stoljeća, kao i sintezu "Povijest Dubrovačke Republike", na izvorima i literaturi – uz hrvatsku historiografiju posebnu će pažnju posvetiti komparativnoj literaturi o talijanskim komunama te onoj o Istočnom Rimskom Carstvu/Bizantu i njegovu političkom, administrativnom, vojnom i kulturnom utjecaju na Jadranu tijekom formativnih stoljeća istočnojadranskih komun. Istraživat će literaturu o pučanima, osobito poduzetnicima, u Dubrovniku te

dalmatinskim i talijanskim gradovima. I dalje će istraživati problematiku otvorenosti/zatvorenosti dubrovačkog društva počevši od 11. stoljeća, mogućnosti asimilacije novopridošlih stranaca te socijalnu pokretljivost pojedinih slojeva društva s osobitim naglaskom na trgovce i njihovo društveno pozicioniranje u 13. i 14. stoljeću. Dovršit će rad o ulozi dubrovačkih bratovština u vjerskom i društvenom životu dubrovačkog područja, s naglaskom na bratovštinu Sv. Spasa u Mokošici. Radit će na ostvarenju izložbe Dubrovačkih muzeja u povodu obljetnice podizanja Orlandova stupa, s temom Povijesni okvir kraja XIV. i početka XV. stoljeća Dubrovačke Republike u europskim političkim procesima, tijekom vladavine Anžuvina i kralja Žigumnda Luksemburškog.

Prof. dr. sc. *Slavica Stojan*, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju, nastavit će na knjizi o pisanim i usmenim izvješćima o Velikoj trešnji u Dubrovniku 1667. Godine s naglaskom na povijest emocija. Održat će niz predavanja iz starije hrvatska književnosti na državnom sveučilištu Federico II. u Napulju, na slavističkoj katedri, na poziv predstojnice prof. dr. sc. Rosanne Morabito. Održat će predavanje u povodu 550. obljetnice matrikule bratovštine Sv. Spasitelja u Mokošici. Sudjelovat će u nastavi preddiplomskog studija "Povijest Jadrana i Mediterana" (Sveučilište u Dubrovniku). Održat će nekoliko predavanja iz književne povijesti i svakodnevice života za širu publiku u Dubrovniku i Zagrebu. Nastavit će uređivati časopis Dubrovnik kao odgovorna urednica. Radit će na uređivanju zbornika u povodu 550. godišnice matrikule Sv. Spasitelja u Mokošici.

Dr. sc. *Relja Seferović*, znanstveni savjetnik, bavit će se prvenstveno stvaralaštvom adventskih i korizmenih propovjednika u Dubrovniku u razdoblju srednjeg i novog vijeka, i to s obzirom na njihov status i ulogu u javnom i političkom životu grada, kao i na njihov doprinos razvitku opće duhovne i uže retoričke kulture. Rezultate svojih istraživanja očekuje iz rada s rijetkim knjigama i rukopisima pohranjenima u Biskupskom arhivu u Dubrovniku, Državnom arhivu u Dubrovniku, Dominikanskom samostanu, Franjevačkom samostanu Male braće, Znanstvenoj knjižnici i knjižnici Zavoda za povijesne znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Dubrovniku. Svojim će radom obuhvatiti i rubna područja ove središnje tematike, osobito vezano uz klasičnu dubrovačku historiografiju i povijest ideja u svakodnevici pred pad Dubrovačke Republike.

Dr. sc. *Rina Kralj-Brassard*, znanstvena suradnica, završit će knjigu o dubrovačkom nahodištu i njegovim štićenicima u 19. stoljeću. Proučavat će državni proračun Dubrovačke Republike iz 16. i 17. stoljeća kao i procese osiromašenja pripadnika elitnih slojeva dubrovačkog društva. Rezultate istraživanja objavit će u znanstvenim časopisima. Suradivat će na znanstvenom projektu Hrvatske zaklade za znanost pod naslovom Tradicionalizam i inovacije u Dubrovniku od srednjeg vijeka do devetnaestog stoljeća (Intrada).

Dr. sc. *Ivana Lazarević*, znanstvena suradnica i docentica Sveučilišta u Dubrovniku, nastavit će raditi na istraživanju stanovništva i demografskih kretanja specifičnih i dosad neobrađenih otočnih mikroćelina: otoka Mljeta i grada Korčule na temelju matičnih knjiga i drugih dokumenata mahom Državnog arhiva u

Dubrovniku. U okviru doktorskog studija "Povijest stanovništva" zamijenit će pok. akademika Nenada Vekarića na više kolegija. Također, kao članica projekt-nog tima Gradovi hrvatskog srednjovjekovlja: urbane elite i urbani prostor (Urbes) sudjelovat će na završnoj konferenciji s izlaganjem Voda u urbanom prostoru Dubrovnika (15. do 19. st.).

Dr. sc. *Lovro Kunčević*, znanstveni suradnik, istraživat će političku povijest Dubrovačke Republike u kasnom srednjem vijeku i ranom novovjekovlju, a posebice povijest odnosa između Venecije i Dubrovnika tijekom 17. stoljeća. Radi se o početku opsežnog istraživanja koje bi trebalo rezultirati znanstvenom monografijom o odnosima dvaju jadranskih republika. Također, pisat će rad o romanstvu i slavenstvu u dubrovačkim mitovima o osnutku, koji priprema za jednu monografiju na engleskom jeziku. Konačno, pripremat će rad o tzv. Lokrumskoj aferi, odnosno jednoj od ključnih kriza u dubrovačko-mletačkim odnosima tijekom 17. stoljeća.

### **Izdavačka djelatnost**

Tijekom 2018. godine predviđa se tisak sljedećih publikacija: 1) Anali Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku 56 (2018); 2) Dubrovnik Annals 22 (2018); 3) Nenad Vekarić, "Vlastela grada Dubrovnika, knjiga 9. Osobna imena"; 4) Slavica Stojan, "Život u ljetnikovcima Rijeke dubrovačke"; 5) Nikša Varezić, "Dosta je reći Rimu da bi se reklo cijelom svijetu. Dubrovačka Republika i Sveta Stolica tijekom 16. i 17. stoljeća"; 6) Antun Koncul, "Stanovnišvo Graca u Hercegovini" i 7) Marija Gjurašić, Otok Mljet prema zemljišniku Franje I"; 8) Ivana Brković, "Političko i sveto. Identitet prostora i prostori identiteta u dubrovačkoj književnosti 17. stoljeća".

## **ZBIRKA BALDA BOGIŠIĆA U CAVTATU**

Zbirka Balda Bogišića u Cavtatu će i nadalje biti otvorena za javnost – stalni postav i aktualna tematska izložba Vrijeme Bogišićeva odlaska i 'povratka' - muzeološki aspekt kulture sjećanja, uz povremena stručna vodstva. Obzirom na već dodijeljene i predvidive potpore u idućoj godini, očekuje se i konačno tiskanje kataloga predmetne izložbe. Nastavit će se znanstvena istraživanja uz konzultacije s osobljem Zbirke; suradnja sa Svečilištem u Dubrovniku (studij Istočnog Jadrana i Mediterana, te studij Konzervacije i restauracije), prigodna sudjelovanja u radio i tv emisijama; učešće u manifestaciji Otvorena vrata Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti; posudbe građe u svrhu izlaganja i sl. Planira se završno snimanje i reinventiranje arheološke zbirke, poglavito keramičke građe, u digitalnom programu M++ (vanjski suradnik, volonter, mag. archeol. Bruno Bijadija u suradnji s višom kustosicom Zbirke), te izrada digitalnog inventara dijela ostalih

muzejskih kolekcija Bogišićeva kabineta, prioritetno zbirke oružja i predmeta od tkanine u etnografskoj zbirci (S. Đivanović), u svrhu registriranja navedenih kolekcija kod Ministarstva kulture Republike Hrvatske. Obzirom na nedavno doniranu novu opremu za pohranu muzejske građe, predviđa se preuređenje dviju čuvaonica u Zbirci, u aneksu 1. kata (grafika, oružje, etnografija) i prizemlju (arheologija).

Mr. sc. *Stane Đivanović* će nastaviti svoja tekuća znanstvena istraživanja, a ovisno o tijeku izrade Izvedbenog projekta/Knjige detalja za rekonstrukciju Bogišićeve rodne kuće, u suradnji s autoricama projektne dokumentacije će nastojati definirati muzeološku koncepciju novog stalnog postava kuće s radnim naslovom Običajno pravo kao paradigma Bogišićeva opusa (zbirka predmeta s običajno-pravnom simbolikom, zbirka poslovice, Crnogorska kodifikacija (investitor Knjige detalja: Tisak d.o.o., zakupac poslovnog prostora u prizemlju objekta).

Ovisno o okolnostima i financijskim mogućnostima nastaviti će se sanacijski i obnoviteljski radovi i na ostalim objektima u vlasništvu Hrvatske Akademije u Cavtatu (knežev dvor, zgrada u Klaićevoj ul. 2), radovi na hortikulturnom održavanju okoliša kneževa dvora, konzervatorsko-restauratorski zahvati na fundusu ostavštine, osobito na djelima likovne umjetnosti i predmetima od tkanine; kupnja nove opreme za pohranu i prezentaciju građe, nabava dodatnih dijelova novog informatičkog sustava Zbirke, dopuna priručne stručne knjižnice i dr.

## ZAVOD ZA POVIJESNE ZNANOSTI – ZADAR

### Organizacija jedinice

U Zavodu za povijesne znanosti uposlena su ukupno sedam djelatnika: dva stalno uposlena znanstvena djelatnika (dr. sc. Tado Oršolić i dr. sc. Marija Zanić Rumora), voditeljica Pomorske zbirke (dr. sc. Grozdana Franov Živković), asistentica-posdoktorantica (dr. sc. Martina Dubonić Glavan), stručna djelatnica (Ivna Anzulović, prof.), knjižničarka (Ljiljana Ugrinić, prof.) i domar-spremač (Zorinko Lalić).

Voditelj Zavoda je akademik *Nenad Cambi* a upravitelj dr. sc. *Tado Oršolić*.

### Znanstvenoistraživački rad

*Tado Oršolić*, viši znanstveni suradnik, u 2019. planira završiti s pisanjem, pripremiti za tisak i objaviti monografiju naslova "Dalmatinska pukovnija grof Lacy br. 22. u Prvom svjetskom ratu". Nastaviti s daljnjim znanstveno-istraživač-

kim radom, prikupljanju arhivskih i drugih izvora te nastaviti rad na pisanju monografije naslova: "Nepokorena Posavina: Rat u Bosanskoj Posavini – Oraško bojište 1992. – 1995." Tijekom 2019. raditi na izradbi dvaju znanstvenih radova: "Berčić u preporodnom pokretu i njegov doprinos u promicanju hrvatske kulturne baštine – glagoljice" i "Dalmatinske postrojbe u zadnjoj godini Prvog svjetskog rata – primjer 22. dalmatinske pješačke pukovnije grof Lacy". Kao sudionik znanstvenog projekta Hrvatske zaklade za znanost, naslova "Vojnički život i slike ratnika u hrvatskom pograničju od 16. stoljeća do 1918." (Project IP-2014-09-3675) vršit će daljnja znanstvena istraživanja vezana uz društveno-vojnu povijest Dalmacije od kraja 18. do 1918. te sudjelovati u radu na projektu. Vršiti arhivska i druga znanstvena istraživanja vezano uz društveno-vojnu prošlost Dalmacije za vrijeme Austro-Ugarske Monarhije i suvremene hrvatske povijesti. U svojstvu tehničkog urednika i člana uredništva, radit će na prikupljanju radova, pripremi, izradbi i tiskanju znanstvenog godišnjaka Radovi Zavoda za povijesne znanosti u Zadru, sv. 61 za 2019. Sudjelovati u radu ostalih projekata koje planira Zavod u Zadru, organizirati predavanja i promocije knjiga i monografija u Zavodu.

Marija Zaninović-Rumora, viša znanstvena suradnica, na temelju arhivskih izvora zadarskog notarijata 14. i 15. stoljeća, u Državnom arhivu u Zadru, istražiti, analizirati i obraditi temu: "Hvarani u zadarskom notarijatu 14. i 15. stoljeća. Regeste dokumenata". (s obzirom na obimnu građu sadržaj će biti objavljen kao knjiga). U suradnji s Odjelom za klasičnu filologiju Sveučilišta u Zadru, sudjelovati u višegodišnjem projektu kritičkog izdanja Hvarškoga statuta (izdavač - Književni krug Split).

*Grozdana Franov-Živković*, znanstvena suradnica (voditeljica Pomorske zbirke), nastaviti sa sređivanjem postave Pomorske zbirke Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru te postavljati prigodne izložbe za manifestacije Dani otvorena vrata HAZU, Kliofest – festival povijesti, Dani izvannastavnih aktivnosti. Vršiti nabavu predmeta i dokumenata vezanih uz temu izložbe. Raditi na izradi malog kataloga s najzanimljivijim predmetima. Predviđena je izrada promotivnog materijala na više jezika. Planira polagati Državni stručni ispit za kustosa.

Kao suradnik će aktivno sudjelovati na međunarodnom projektu: "Digitalizacija i istraživanje tekstova zadarsko-šibenskog područja iz razdoblja do kraja 19. st. pisanih glagoljicom, bosančicom i latinicom" Odjela za informacijske znanosti Sveučilišta u Zadru i Vestigia instituta za istraživanje rukopisa sa Sveučilišta u Grazu, Austrija. Planira objaviti sljedeće knjige: Grozdana Franov-Živković, Martina Dubolnić Glavan, Dragan Nimac: "Glagoljaško pučko crkveno pjevanje otoka Vrgade", Hrvatska kulturna udruga Pjevana baština, Zagreb, Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb, Hrvatsko katoličko sveučilište, Zagreb; Grozdana Franov-Živković, Pavao Kero, Marija Kero, "Glagoljska madrikula Bratovštine Gospe od Lužarija 1768. – 1803.", Monumenta glagolitica Archidioecesis Iadertianae, Stalna izložba crkvene umjetnosti i Sveučilište u Zadru. Raditi istraživanju i pripremi knjiga sljedećih naslova: Grozdana Franov-Živković, Pavao Kero, Marija Kero, "Glagoljski spisi ninske biskupije 1634. – 1750.", Monumenta glagolitica Archidioecesis Iadertianae, Stalna izložba crkvene umjetnosti i Sveučilište u

Zadru; Grozdana Franov-Živković, Pavao Kero, Marija Kero, *Glagoljski spisi ninske biskupije, 1750. – 1819.*, *Monumenta glagolitica Archidioecesis Iadertianae*, Stalna izložba crkvene umjetnosti i Sveučilište u Zadru; "Bratovštine zadarskog područja i njihove glagoljske evidencije". Planira objaviti slijedeće radove: 1. Grozdana Franov-Živković i Ivica Vigato: "Glagolitic Documents about Visitations of Nin Bishops in the 17<sup>th</sup> and 18<sup>th</sup> Centuries / Glagoljski dokumenti o vizitacijama ninskih biskupa iz 17. i 18. stoljeća", za zbornik radova s međunarodnog znanstvenog skupa, Digital Humanities: Empowering Visibility of Croatian Cultural Heritage; 2. "Društveni položaj pripadnika mletačkih teritorijalnih snaga (*černida*) sa zadarskog područja u 17. i 18. stoljeću na temelju glagoljskih matičnih knjiga i ostalih dokumenata", u zborniku radova s međunarodnog znanstvenog skupa: Vojnici i vojnički život u serijalnim izvorima od 16. stoljeća do 1918. godine; 3. "The Glagolitic Confraternities Books of the Zadar Area and their Value as Historical Documents", u zborniku radova s međunarodnog znanstvenog skupa: Conference and School on Authority, Provenance, Authenticity, Evidence; 4. Grozdana Franov-Živković, Danijela Deković, "Bratovštine Polače i okolnih mjesta: Nadina, Raševića, Tinja i Jagodnje u XVIII. i XIX. st.", za zbornik radova sa znanstvenog skupa: Polački kraj u prošlosti i sadašnjosti; 5. "Povijesna demografija Nadina na temelju matičnih knjiga i ostalih evidencija Ninske biskupije od 17. do sredine 19. stoljeća", za zbornik radova sa znanstvenog skupa: Polački kraj u prošlosti i sadašnjosti; 6. "Povijesna demografija Raševića na temelju matičnih knjiga i ostalih evidencija Ninske biskupije od 17. do sredine 19. stoljeća", za zbornik radova sa znanstvenog skupa: Polački kraj u prošlosti i sadašnjosti; 7. "Naredba ninskog biskupa Franciska Grasija pisana hrvatskom ćirilicom za sastanak župnika ninske biskupije 1669. godine", časopis Bašćina br. 19 za 2018.; 8. "Glagoljski ugovor o zajedničkom kućanstvu biogradske obitelji Tolić iz 1736. godine iz fonda zadarskog bilježnika Tomassa de Franceschija", za časopis Bašćina br. 19 za 2018.; 9. "Glagoljska oporuka Antonije žene pokojnoga Frane Damiana kneza od Vrgade iz godine 1750.", za časopis Bašćina br. 19 za 2018.; 10. Grozdana Franov-Živković, Biserka Draganić, "Časopis Bašćina Društva prijatelja glagoljice iz Zagreba", za časopis Bašćina br. 19 za 2018.; 11. "Bratovštine otoka Pašmana i njihove glagoljske evidencije" za zbornik radova s međunarodnog znanstvenog skupa Fenomen glagoljice; 12. "Don Jure Čubanov (Lukoran, oko 1754. – Lukoran, 22.10.1830.)" zbornik radova sa znanstvenog kolokvija: Svećenici glagoljaši i njihovo nasljeđe; 13. Grozdana Franov-Živković, Mate Bobanović, "Povijesna demografija Starigrada na temelju matičnih knjiga iz 19. stoljeća i glagoljskih i ostalih dokumenata nastalih u razdoblju od kraja 17. do sredine 19. stoljeća", za zbornik radova sa znanstveno-stručnog skupa Starigrad-Paklenica; 14. Grozdana Franov-Živković, Mate Bobanović, "Povijesna demografija Selina na temelju matičnih knjiga iz 19. stoljeća i glagoljskih i ostalih dokumenata nastalih u razdoblju od kraja 17. do sredine 19. stoljeća", za zbornik radova sa znanstveno-stručnog skupa Starigrad-Paklenica; 15. Grozdana Franov-Živković, Mate Bobanović, "Povijesna demografija Tribnja na temelju matičnih knjiga iz 19. stoljeća i glagoljskih i ostalih dokumenata nastalih u razdoblju od kraja 17. do sredine 19. stoljeća", za zbornik radova sa znanstveno-stručnog sku-



pa Starigrad-Paklenica; 16. "Svakodnevni život Bibinja 17. i 18. stoljeća na temelju glagoljskih rukopisa" za Zbornik sa znanstvenog skupa Bibinje; 17. "Glagoljica u Ninskoj biskupiji", za zbornik radova sa znanstvenog skupa Ecclesia Nonensis: prošlost Ninske biskupije; 18. "Sukošanske bratovštine od 17. do 19. stoljeća", za Zbornik sa znanstvenog skupa Sukošan; 19. Grozdana Franov-Živković, Mate Bobanović, "Stanovništvo Sukošana od 1608. do kraja 19. stoljeća", za zbornik radova sa znanstvenog skupa Sukošan; 20. Grozdana Franov-Živković, Ivica Vigato, Marijana Tomić, "Povijesni izvori o rukopisnim glagoljskim brevijarima zadarskog područja i model njihova opisa u digitalnom okruženju", za časopis Slovo. Kao član uredništva Radova Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru sudjelovati u tehničkoj pripremi radova za tisak.

Martina Dubolnić Glavan, postdoktorand, znanstveni suradnik, u 2019. planira ostvariti objaviti znanstvenu monografiju Grozdana Franov-Živković, Dragan Nimac, Martina Dubolnić Glavan, "Glagoljaško pjevanje otoka Vrgade". Radit će na pripremi studije/monografije o istraživanja na prostoru Velebita. Planira objaviti slijedeće radove: 1. Martina Dubolnić Glavan, Miroslav Glavičić, "Posveta carskom numenu iz Privlake kod Nina (arhivska istraživanja)", za zbornik radova sa znanstvenog skupa Antiquitatis sollemnia - Antidoron Mate Suić; 2. Martina Dubolnić Glavan, Igor Kulenović, Neda Kulenović Očelić, "Sites Twice Removed: a Case Study from Roman Dalmatia", za Recent Developments in Archaeometry and Archaeological Methodology in Southeastern Europe; 3. Martina Dubolnić Glavan, Igor Kulenović, Neda Kulenović Očelić, "Rural Landscape Transformations in a Roman *civitas Aenona*", za Transformations of the Adriatic Europe 2nd - 9th century; "Starigrad Paklenica: arheološka topografija krškog krajolika u: zborniku radova sa znanstveno stručnog skupa Starigrad Paklenica; 4. Martina Dubolnić Glavan, Mate Mustać, Roko Surić, "Aenona – Nona – Nin: preobrazba arheološkog krajolika" u: zbornik radova sa znanstvenog skupa Ecclesia Nonensis: prošlost Ninske biskupije; 5. "Dr. Luka Jelić i počeci proučavanja ninskih starina" u zborniku radova sa znanstvenog skupa "Ecclesia Nonensis: prošlost Ninske biskupije".

Nastavit će s radom na projektu "Najraniji tragovi uzgoja vinove loze na širem Ninskom području, *Vitis vinifera* – analiza bioarheoloških uzoraka" u suradnji s društvom Kraljevski vinogradi d.d. i nastavak rada na provođenju bioarheoloških analiza. Sudjelovati u radu na Uspostavnom znanstvenom projektu Hrvatske zaklade za znanost (kao suradnik) "Kulturni krajolik - model valorizacije, zaštite, upravljanja i korištenja kulturne baštine" [The Cultural Landscape - A Model for Valorisation, Protection, Management and Use of Cultural Heritage] (UIP-05-2017), voditelja doc. dr. sc. Igora Kulenovića.

U svojstvu voditelja nastavit će rad na programima: Zaštite arheološke baštine pod naslovom "Pećine s kulturnim ostacima na području Zadarske županije" i "Velebit, kulturno-povijesna baština Južnog Velebita". Sudjelovati u pripremi znanstvenog skupa o dr. Luki Jeliću.

Nastavit će rad na izradi dokumentacije te obradi građe i prostornih podataka

prikupljenih terenskim istraživanjima provedenim 2008. – 2010. g. 2016. i 2018. g. na prostoru Općina Starigrad-Paklenica i Jasenice i izrade cjelovite GIS baze podataka kulturno-povijesne baštine. Izradi GIS prostorne baze podataka "Speleoloških objekata od kulturnog značaja na prostoru Južnog Velebita" i izradi GIS prostorne baze podataka "Arheoloških lokaliteta na širem prostoru Nina".

Planira održati predavanje u Speleološkoj školi u Zadru, pod naslovom "Arheološki i kulturni sadržaj špiljskih sedimenata" i predavanje u Općoj planinarskoj školi P. D. "Paklenica" u Zadru, pod naslovom "Zaštita prirode i kulturne baštine".

*Ivna Anzulović*, viši stručni suradnik, u sljedećoj godini nastavit će obrađivati prikupljenu povijesnu građu, najvećma pohranjenu u Državno arhivu u Zadru, vezanu za prostorni razmještaj srednjovjekovnih sela Ravnih kotara. U monografiji o Bibinjama, u kojoj će biti objavljeni radovi sa znanstvenog skupa o Bibinjama, planiram objaviti rad "Srednjovjekovna sela na području Katastarske općine Bibinje", a u monografiji o Sukošanu, u kojoj će biti objavljeni radovi sa znanstvenog skupa Sukošan na dodiru Kotara i mora, rad "Srednjovjekovna sela na području k. o. Sukošan: (od srednjega vijeka do konca Ciparskog rata)".

*Ljiljana Ugrinić*, knjižničarka, planira raditi na prelasku novog kompjuterskog programa LT EKO knjižnice Zaovda. U skladu s time ažurirati postojeću i obraditi novo pristiglu građu da bude *on-line* dostupna za pretraživanje. Kao i do sada pokušati zamjenom i darom dobiti recentne naslove u fond knjižnice, te nabavom novih polica omogućiti adekvatno korištenje iste prema potrebama i zahtjevima korisnika. Napraviti popis duplikata i ponuditi zainteresiranim Akademijinim knjižnicama. Suradivati s institucijama srodne struke, pratiti novosti i sudjelovati na edukativnim predavanjima iz knjižničarstva.

Kroz izložbe i kataloge informirati javnost o vrijednosti i posebnosti fonda, kako monografskih, a posebno periodičkih publikacija. Pomagati u realizaciji izdanja časopisa Radovi i iste poslati na adrese uspostavljene zamjene.

### **Organizacija i suorganizacija znanstvenih skupova, tribina i izložbi**

Zavod planira sudjelovati u organizaciji i suorganizaciji sljedećih znanstvenih skupova: 1. *Ecclesia Nonensis: prošlost Ninske biskupije*, Nin, 1.–3. lipnja 2018. u organizaciji s Društvom za povjesnicu Zadarske nadbiskupije i Sveučilištem u Zadru; 2. *Sukošan*, rujna 2018., u organizaciji sa Sveučilištem u Zadru, Maticom Hrvatskom u Zadru i Općinom Sukošan; 3 međunarodni znanstveni skup o "Ivanu Berčiću (1824. – 1870)" u listopadu 2018. u suorganizaciji sa Sveučilištem u Zadru. Zavod planira nakon završetka projekta NETWORLD, u suorganizaciji ustanove INOVAcija pri Zadarskoj županiji organizirati tribinu i izložbu u svibnju 2018. te nakon toga u Pomorskoj zbirci Zavoda postaviti stalnu izložbu povodom 100-te godišnjice potonuća ratnog broda Szent Istvana, jednog od najvećih ratnih brodova austrougarske mornarice, koji je potopljen kod otoka Premude 10 lipnja 1918.

## **Izdavačka djelatnost**

Tiskanje Radova Zavoda za povijesne znanosti HAZU sv. 61., 2018.; Zbornika radova za znanstvenog kolokvija "Svećenici glagoljaši i njihova ostavština"; Tado Oršolić, "Dalmatinska pukovnija grof Lacy br. 22. u Prvom svjetskom ratu", serija "Djela" Zavod za povijesne znanosti HAZU u Zadru.

## **ZAVOD ZA POVIJEST I FILOZOFIJU ZNANOSTI**

### **Organizacija jedinice**

Rad Zavoda za povijest i filozofiju znanosti odvija se unutar tri Odsjeka:

- 1) Odsjek za povijest prirodnih i matematičkih znanosti
- 2) Odsjek za povijest medicinskih znanosti
- 3) Odsjek za filozofiju znanosti

Voditelj Zavoda je akademik *Žarko Dadić*. Upraviteljica u Odsjeku za povijest medicinskih znanosti je prof. dr. sc. *Stella Fatović-Ferenčić*.

### **ODSJEK ZA POVIJEST PRIRODNIH I MATEMATIČKIH ZNANOSTI**

Djelatnici Odsjeka za povijest prirodnih i matematičkih znanosti istražuju u sklopu svojih tema razvoj ideja, metoda i koncepcija u matematici, fizici i kemiji. Poseban naglasak u istraživanjima stavljen je na povijesni razvoj ovih znanosti u Hrvata.

Dr. sc. *Branko Hanžek*, znanstveni savjetnik, završit će obradu rukopisa i uskladiti ih s objavljenim radovima (o istraživanju o motrenjima i primjeni matematičkih metoda te razvijanju teorija, kao i o znanstvenim i nastavnim mjerenjima u sklopu egzaktnih znanosti, u Hrvatskoj u 19. i 20. stoljeću) za knjižni tisak. Isto tako će završiti obradu rukopisa, o istraživanju u tematskom pravcu hrvatskih znanstvenih i nastavnih vrijednosti i identiteta, kao i pripremiti ih za objavljivanje. U suradnji s Gradskim poglavarstvom Grada Zagreba, Prirodoslovno-matematičkim fakultetom, Fakultetom elektrotehnike i računarstva u Zagrebu te Ministarstvom znanosti prosvjete i športa, započet će s traženjem prikladnih prostora za prikupljene mjerne uređaje, nastavna pomagala i filmova iz hrvatske prirodos-

lovne prošlosti. Isto će tako završiti sustavno istraživanje začetaka i razvitka poslijediplomske nastave iz prirodoslovnih znanosti u Hrvatskoj u razdoblju prvih 35 godina.

Prema potrebi sudjelovat će na zadacima vezanim uz djelatnost Razreda za matematičke, fizičke i kemijske znanosti HAZU.

Također će sudjelovati na znanstvenim skupovima s temama iz povijesti znanosti, osobito iz povijesti fizike.

Dr. sc. *Marijana Borić*, znanstvena suradnica nastavit će istraživanje života i opusa Marina Getaldića. Radit će na autorskoj korekturi monografije o Marinu Getaldiću, monografije o Faustu Vrančiću i popularne knjige o Nikoli Tesli.

Radit će na pripremi tekstova i sadržaja za virtualni muzej Marina Getaldića. Uz to za Gradsku knjižnicu "Juraj Šižgorić" u Šibeniku priredit će popularnu knjigu o Faustu Vrančiću na engleskom jeziku. Pored toga u sklopu aktivnost projekta «Upoznajmo hrvatsku znanstvenu baštinu tijekom 2017.» uz održavat će radionice i predavanja, te organizirati znanstvenu tribinu u biblioteci Ambrosiana u Milanu posvećenu Faustu Vrančiću. Također, nastavit će istraživačke poslove u sklopu rada u Odsjeku za povijest prirodnih i matematičkih znanosti, kao i Hrvatske Akademije, u dogovoru s voditeljem Zavoda za povijest i filozofiju znanosti. O temama iz povijesti znanosti izlagat će na znanstvenim skupovima i znanstvenim tribinama, te sudjelovati u radu međunarodne ljetne škole Faust Vrančić. Nastavit će istraživati radove hrvatskih znanstvenika na prijelazu iz renesanse u novovjekovlje. Suradivat će priložima iz povijesti znanosti s HRT-om.

*Vanja Flegar*, prof. fizike i kemije, znanstvena novakinja u Odsjeku za povijest prirodnih i matematičkih znanosti, nastavit će istraživanja vezana uz recepciju periodnoga sustava elemenata u hrvatskoj kemiji. Kao i okolnosti osnivanja i djelovanju prve farmaceutske tvrtke u jugoistočnoj Europi, koja se nalazila u Hrvatskom zagorju, u gradu Pregradi, a čije osnivanje vežemo uz obitelj francuskog podrijetla Thierry de Chateavieux. Suradivat će s Odjelom za prirodoslovlje i matematiku Matice hrvatske prilikom organizacije tradicionalnog godišnjeg skupa posvećenog hrvatskim prirodoslovcima. U okviru projekta popularizacije znanosti "Upoznajmo hrvatsku znanstvenu baštinu", kojeg podupire Zaklada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti sudjelovat će u organizaciji i provedbi raznih radionica, javnih predavanja, okruglih stolova, izložbi kojima će se obilježavati 150. godišnjica otkrića periodnoga sustava elemenata.

Sudjelovat će na znanstvenim skupovima koji u svojem sklopu imaju teme iz povijesti znanosti. Uz to će, u dogovoru s voditeljem Zavoda obavljat istraživačke i organizacijske poslove u sklopu rada u Odsjeku za povijest prirodnih i matematičkih znanosti.

## ODSJEK ZA POVIJEST MEDICINSKIH ZNANOSTI

*Stella Fatović-Ferenčić* planira nastaviti rad na istraživanju povijesti ljekarništva na području Hrvatske s naglaskom na istraživanje marketinških strategija oglašavanja farmaceutske industrije nakon Prvog svjetskog rata. Nastavit će sudjelovanje na edu-projektu "Dijabetes horizontalna i vertikalna integracija" u okviru Ureda za e-učenje Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, pokrivajući tematiku razvoja shvaćanja vezanih uz ovu bolest na međunarodnoj i nacionalnoj razini. U suradnji s Martinom Kuharom finalizirat će započeta istraživanja sudsko-medicinskih vještačenja u političkim procesima s osobitim naglaskom na suđenje Luki Jukiću 1912. godine. S istim koautorom objavit će studiju razrade Štamparove ideologije u kontekstu inicijative Universal Health Coverage (UHC) koju su pokrenule Svjetska zdravstvena organizacija i Svjetska banka. Kao zamjenica voditelja Hrvatskoga muzeja medicine i farmacije HAZU akademika Pećine, te članica muzejskoga vijeća nastavit će aktivnosti vezane uz razvoj tog muzeja. U sklopu tih aktivnosti, a u suradnji s upraviteljicom planira se studijska izložba iz fundusa pod naslovom "Diplome i povelje hrvatskih farmaceuta iz zbirke Hrvatskog muzeja medicine i farmacije". Autorice koncepcije izložbe su Stella Fatović - Ferenčić i Silvija Brkić Midžić.

Poslijedoktorand *Martin Kuhar* u 2019. godini će finalizirati započeta istraživanja sudsko-medicinskih vještačenja u političkim procesima te objaviti analizu razrade Štamparove ideologije u kontekstu inicijative Universal Health Coverage (UHC). Nastavit će istraživanje eugenike u Hrvatskoj s posebnom pozornošću na razdoblje prije Prvoga svjetskog rata kao i profesionalizaciju eugenike u međuratnom razdoblju. Kuhar će također nastaviti rad na projektu realizacije Hrvatskog muzeja medicine i farmacije HAZU. Sa *Stellom Fatović-Ferenčić* započet će istraživanje klasnih suprotnosti unutar ljekarničkog staleža u razdoblju prve polovice 20. stoljeća

## ODSJEK ZA FILOZOFIJU ZNANOSTI

Djelatnici Odsjeka za filozofiju znanosti bave se proučavanjem znanosti općenito, a posebice razumijevanjem prirodnih znanosti, i to kako njihova povijesno-ga razvoja, tako i njihova unutarnjega ustroja. Pri tome se naglasak osobito stavlja na odnos prirodnih prema društvenim znanostima, te na njihovu svezu sa širim duhovnim i povijesnim kontekstom. Posebice se pak istražuje odnos prema ostalim ljudskim djelatnostima. Iznimna se pozornost također polaže i na odnos zna-

nosti i jezika, tako da razmatranje pojedinih pitanja filozofije jezika zauzima važno mjesto u istraživanju. K tomu, istražuju se i različiti hrvatski filozofi kojima je znanost, odnosno pojedina znanstvena pitanja, bila sastavnim dijelom njihova filozofiranja.

U Odsjeku su tri djelatnika: dr. sc. Bojan Marotti, prof. dr. sc. Željko Dugac i dr. sc. Vedran Duančić.

### **Znanstvenoistraživački rad**

Godine 2019. svi će djelatnici Odsjeka i dalje sudjelovati na projektu "Hrvatska znanstvena i filozofska baština: transferi i aproprijacije znanja od srednjega vijeka do dvadesetoga stoljeća u europskome kontekstu" Hrvatske zaklade za znanost (broj IP-2016-06-6762), koji je započeo 2017. Sam je projekt usredotočen na proces aproprijacije od strane hrvatskih znanstvenika i filozofa, na njihov doprinos u različitim posebnim lokalnim kontekstima, kao i na njihov doprinos globalnim znanstvenim procesima, već prepoznatima u povijesti, filozofiji i sociologiji znanosti. Cilj je istraživanja kritički analizirati nove i neobjavljene izvore, te ponuditi novi pogled na neke od najbitnijih i najutjecajnijih primjera transfera i aproprijacija znanstvenoga znanja na hrvatskome prostoru od srednjega vijeka do dvadesetoga stoljeća.

Voditelj je projekta prof. dr. sc. *Željko Dugac*, suradnici su na projektu: dr. sc. Bojan Marotti, dr. sc. Vedran Duančić (sve djelatnici Odsjeka), dr. sc. Marijana Borić (iz Odsjeka za povijest prirodnih i matematičkih znanosti), dr. sc. Branka Grbavac (iz Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU), te prof. dr. sc. Zrinka Blažević (s Odsjeka za povijest Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu), a savjetnik je na projektu akademik Žarko Dadić.

Dr. sc. *Bojan Marotti*, suradnik projekta "Hrvatska znanstvena i filozofska baština: transferi i aproprijacije znanja od srednjega vijeka do dvadesetoga stoljeća u europskome kontekstu", radit će tijekom 2019. godine na realizaciji radnoga plana projekta. Tako će nastaviti rad na rukopisnoj ostavštini hrvatskoga filozofa, književnika, filologa, kazališnoga i književnoga kritičara, te prvoga profesora filozofije na obnovljenome Zagrebačkome sveučilištu (1874.) Franje pl. Markovića (1845. – 1914.). Pri tome će se posebno istraživati Markovićeve rukopisne Logika, koja se čuva u Arhivu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, s nakanom da se u konačnici objavi njezino kritičko izdanje (pri tome se valja držati istih načela po kojima je već objelodanjeno kritičko izdanje Markovićeve Etike). U vezi s time namjerava se napisati i znanstveni rad o Markovićevoj kritici Hegelove logike. Ta je kritika izložena u šestome odsjeku uvodnoga dijela Logike pod naslovom Razlozi proti absolutnoj logici.

U idućoj će godini B. Marotti nastaviti i s proučavanjem filozofije jezika, područja kojim se i inače bavi, kao i s istraživanjem filozofije američkoga mislioca Charlesa Sandersa Peircea (1839. – 1914.), jednoga od osnivača semiotike. Posebice će se pri tome istraživati Peirceovo poimanje znaka u razlici spram Ferdi-

nanda de Saussurea i Gottloba Fregea, s jedne strane, te spram Franje pl. Markovića, s druge.

Također će se razmatrati i pojedini hrvatski filozofi koji su se na različite načine bavili filozofijom jezika, kao i neki hrvatski gramatičari, koji su se u svome radu, opisujući hrvatski jezik, doticali spomenutih problema.

Prof. dr. sc. *Željko Dugac*, znanstveni savjetnik u trajnome zvanju, voditelj projekta "Hrvatska znanstvena i filozofska baština: transferi i apropijacije znanja od srednjega vijeka do dvadesetoga stoljeća u europskome kontekstu", radit će tijekom 2019. godine na realizaciji radnoga plana projekta. Nastavit će proučavanje srednjovjekovnih medicinskih rukopisa, prvenstveno djela arapskoga mislioca i liječnika Avicenne (Abū 'Alī al-Ḥusain ibn 'Abd Allāh ibn Sīnā, 980. – 1037.) *Cantica canticorum* (sign. MK 154), koje se čuva u Metropolitanskoj knjižnici u Zagrebu. Navedeno je djelo, unatoč važnosti za proučavanje razvoja znanosti i prirodne filozofije, do danas u hrvatskoj historiografiji ostalo potpuno zanemareno. Na navedenom će rukopisu raditi zajedno s dr. sc. Brankom Grbavac, znanstvenom suradnicom iz Odsjeka za povijesne znanosti HAZU.

Ž. Dugac također će, kao suradnik znanstvenoga projekta "Tranzicija hrvatskih elita iz Habsburške Monarhije u jugoslavensku državu" (voditelj prof. dr. sc. Iskra Iveljić) Hrvatske zaklade za znanost i Odsjeka za povijest Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, istraživati djelovanje pojedinih hrvatskih liječnika u kontekstu prijelaza iz Habsburške Monarhije u jugoslavensku državu.

Dr. sc. *Vedran Duančić*, poslijedoktorand, suradnik na projektu "Hrvatska znanstvena i filozofska baština: transferi i apropijacije znanja od srednjega vijeka do dvadesetoga stoljeća u europskome kontekstu", tijekom 2019. godine izvršavat će zadatke predviđene radnim planom za prvu i drugu godinu trajanja projekta. Nastavit će istraživanje o odnosu ideologije i politike spram prirodnih znanosti u Hrvatskoj i bivšoj Jugoslaviji između 1945. i kraja 1950-ih godina. Dovršit će pisanje znanstvenoga rada na temu Lisenkove agrobiologije te predstaviti rezultate istraživanja na više međunarodnih skupova u inozemstvu. Ujedno će surađivati s kolegama sa sveučilišta Johns Hopkins u vezi s transferom znanja i znanstvene suradnje u vrijeme Hladnoga rata.

## **Ostalo**

Zavod za povijest i filozofiju znanosti, kroz svoj Odsjek za filozofiju znanosti, sudjeluje u uređivanju i izdavanju multidisciplinarnoga časopisa *Encyclopaedia moderna*, kojemu je tajnik uredništva B. Marotti.

B. Marotti bavi se prevođenjem rasprava iz povijesti filozofije i znanosti, te uređivanjem i priređivanjem različitih djela iz hrvatske i svjetske kulturne baštine. U godini 2019. predviđa se sudjelovanje na nekoliko znanstvenih skupova, kao i objavljivanje nekolicine radova, te jedne knjige.

Ž. Dugac na Filozofskome će fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, na doktorsko-me studiju "Hrvatska moderna i suvremena povijest u europskom i svjetskom

kontekstu“, na Odsjeku za povijest, voditi kolegije pod nazivom "Izabrana poglavlja iz povijesti medicine i znanosti", te „Javno zdravstvo i socijalizacija medicine u 20. stoljeću“. Vodit će također pripremu i provedbu istraživačkih seminara koji će se održavati u sklopu navedenoga projekta.

V. Duančić sudjelovat će u pripremi i provedbi kolokvija iz povijesti i filozofije znanosti koji se održavaju u sklopu projekta, na kojima će povjesničari i filozofi znanosti, kao i znanstvenici iz srodnih disciplina, moći stručnoj javnosti predstaviti svoja tekuća istraživanja. Na jednome od kolokvija sâm će održati izlaganje o lisenkizmu u Jugoslaviji. Također, pomagat će prof. dr. sc. Željku Dugcu u provođenju nastave na doktorskome studiju "Hrvatska moderna i suvremena povijest u europskom i svjetskom kontekstu" na Odsjeku za povijest Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

## **ZAVOD ZA POVIJEST HRVATSKE KNJIŽEVNOSTI, KAZALIŠTA I GLAZBE**

### **ODSJEK ZA POVIJEST HRVATSKE KNJIŽEVNOSTI**

U Odsjeku za povijest hrvatske književnosti, kojemu je voditelj član suradnik prof. dr. sc. *Tomislav Sabljak*, stalno su zaposleni znanstveni savjetnici prof. dr. sc. *Tihomil Maštrović* i dr. sc. *Hrvojka Mihanović-Salopek* i dr. sc. *Andrea Sapunar Knežević*, viši znanstveni suradnik dr. sc. *Ivica Matičević*, znanstveni suradnici dr. sc. *Antun Pavešković* i dr. sc. *Ana Batinić*, znanstvene novakinje dr. sc. *Josipa Dragičević* i *Martina Čavar*, prof., arhivist *Željko Trbušić*, mag. inf. zn. te administrativna djelatnica *Tatjana Skendrović*, koja jedan tjedan radi tri dana u Odsjeku za povijest hrvatskog kazališta i dva dana u Odsjeku za povijest hrvatske književnosti, a drugi obratno.

Prof. dr. sc. *Tihomil Maštrović*, znanstveni savjetnik u trajnom zvanju:

Znanstvenoistraživački projekt "Hrvatski književni povjesničari"

Kao glavni istraživač nastavit će organizaciju rada na znanstveno-istraživačkom projektu Hrvatski književni povjesničari, provođenjem književnopovijesnih istraživanja hrvatske književnoznanstvene baštine, napose one što ju je ostvario književni povjesničar *Ljubomir Maraković*.



U skladu s dogovorenom koncepcijom rada na projektu, nastaviti će se istraživanje dosadašnjih književnopovijesnih sinteza hrvatske književne historiografije XIX. i XX. stoljeća, u sklopu izradbe cjelovite hrvatske književnopovijesne bibliografije.

Kao predsjednik Organizacijskog odbora Znanstvenog skupa o Ljubomiru Marakoviću (Zagreb / Topusko, 25. i 26. travnja 2019.) provoditi će poslove na organizaciji tog sedamnaestoga znanstvenog skupa u okviru projekta Hrvatski književni povjesničari.

Znanstveni skupovi: Sudjelovati će referatom o Marakovićevom prinosu hrvatskoj književnoj historiografiji na Znanstvenom skupu o Ljubomiru Marakoviću što će se održati u Zagrebu i Topuskom 25. i 26. travnja 2019.

Sudjelovati će u radu Okruglog stola o Zori dalmatinskoj koji će se povodom 175. obljetnice izlazenja tog preporodnog časopisa u listopadu 2019. održati na Sveučilištu u Zadru.

Na Trećim danima Petra Preradovića u Preku u svibnju 2019. održat će izlaganje o uredničkom radu Petra Preradovića.

Znanstveni radovi: Objaviti će znanstvenu raspravu o Marakovićevom prinosu hrvatskoj književnoj historiografiji za Zbornik o Ljubomiru Marakoviću čiji se objavljivanje očekuje 2020.

Nastavak priređivačkih poslova na projektu izdavanja Sabranih djela Antuna Barca.

Objavljivanjem znanstvenih i stručnih članaka surađivat će u nizu znanstvenih i stručnih publikacija.

Dr. sc. *Hrvojkja Mihanović-Salopek*, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju:

Na bilateralnom hrvatsko-bugarskom projektu između Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe, HAZU i Instituta za balkanistiku s Centrom za trakologiju Bugarske akademije nauka planira se priređivanje zbornika i objavljivanje znanstvenih radova s održanog Međunarodnoga znanstvenog skupa Hrvatski i bugarski kulturni djelatnici u Zagrebu. Na jesen 2019. planira se sudjelovanje na Okruglom stolu i koncertnom festivalu posvećenom nasljeđu Ćirilometodske tradicije u Bugarskoj.

Na znanstvenom projektu Hrvatski književni povjesničari istraživat će građu o Ljubomiru Marakoviću za pisanje znanstvenoga priloga.

U planu je dovršetak istraživanja posthumne građe i dovršetak IV. knjige Izabranih djela Miroslava S. Madera uz priloge: predgovor, biobibliografska bilješka, pregled prijevoda, izbor iz fotografske građe.

Skupljanje putopisne i ostale književne građe za knjigu o hrvatskom moreplovcu, kapetanu i stručnjaku za pomorsko pravo Franu V. Maroeviću. U 2019. se

očekuje dovršetak knjige, uz izradu rječnika stručnih termina i tisak izabranih književnih i stručnih pomorskih radova.

Pripremi se građa za Izabrana djela Borisa Biletića.

Istraživanje arhivske građe i izrada monografije o opernoj primadoni Branki beretovac, dugogodišnjoj prvakinji HNK u Zagrebu, prigodom 55. obljetnice 1. javnog nastupa i 50. godišnjice kontinuiranog solističkog rada u Operi HNK u Zagrebu.

Dovršetak znanstvenog rada koje je kao predavanje pod nazivom Propovjedništvo Štefana Zagrepca u kontekstu književnog baroka, održano na Međunarodnom znanstvenom simpoziju Franjevci kapucini: 400 godina u Zagrebu (1618.-2018.).

Dr. sc. *Andrea Sapunar-Knežević*, znanstvena savjetnica

Znanstvenoistraživački projekt "Hrvatski književni povjesničari"

Završetak rada na Zborniku o Miloradu Mediniju u kojem će se objaviti izvorni znanstveni članak Andree Sapunar Knežević: Recepcija Medinijeve Povjesti hrvatske književnosti u Dalmaciji i Dubrovniku.

Biobibliografskim, knjižničnim i arhivskim istraživanjima, započela pripreme za sudjelovanje u radu Znanstvenoga skupa o Ljubomiru Marakoviću, sedamnaestog u nizu Hrvatski književni povjesničari, koji će se održati u Zagrebu i Topuskom 25. i 26. travnja 2019.

Izdavačka djelatnost: Nastavit će rad na autorskoj knjizi Kroatističke teme u kojoj će biti objavljeni znanstveni i stručni radovi tiskani u znanstvenim zbornicima i književnoj periodici nakon izlaska njezine prve autorske knjige Književni prsten godine 2012.

Nastavak priređivačkih poslova na projektu izdavanja Sabranih djela Antuna Barca.

Suradnja u znanstvenim i stručnim časopisima.

Dr. sc. *Antun Pavešković*, znanstveni suradnik planira:

Za simpozij Šoljanovi dani u Rovinju čija je tema književno djelo Jure Kaštelana prijaviti referat o književnom djelu Jure Kaštelana i u tom kontekstu analizirati i njegovu nastavnu i znanstvenu djelatnost te se u istraživanju posebno osvrnuti i na Kaštelanovu djelatnost u Akademiji s osobitim uvidom u njegovo djelovanje u tadašnjem akademijinu Zavodu za književnost i teatrologiju.

Za Akademijin simpozij Dani hvarškoga kazališta pripremiti temat o odnosu žanrovskog i autorskog u hrvatskoj književnosti i kazalištu. Osobito se osvrnuti na ulogu suvremenih autora kao što je Miro Gavran koji je unutar žanra izgradio karakteristično autorsko pismo. U tom kontekstu proširiti i svoja vlastita dosadaš-

nja istraživanja opusa Gorana Tribusona koji je, kao i Gavran, unutar žanrovskih pravila kriminalističkog romana i romana fantastike, izgradio vrlo specifično autorsko pismo.

Kao jedan od moderatora i član Povjerenstva za tradicionalnu manifestaciju Zagrebački književni razgovori izraditi elaborat za narednu sesiju toga simpozija u 2019. godini na temu književne kritike i njena odnosa spram književnosti i društvenog okruženja.

Kao urednik u Maloj knjižnici Društva hrvatskih književnika prijaviti i urediti niz knjiga suvremenih hrvatskih književnika svih žanrovskih profila.

Nastaviti istraživanja i pripreme za knjigu o spjevu Smrt Smail-age Čengića Ivana Mažuranića. Većina književnopovijesnog materijala za knjigu je gotova te se planira posvetiti izučavanjima teorijskih gabarita navlastito žrtvovne teorije R. Girarda kako bi se temeljito osvijetlio postupak kojim je Mažuranić glavnoga junaka svog spjeva iz autentične povijesne osobnosti pretvorio u simbol tlačenja, samovolje i tiranstva.

Završiti dosadašnja istraživanja o historijatu simpozija Dani hvarskog kazališta te spremati materijal za knjigu o tom simpoziju u povijesnoj perspektivi.

Dosadašnja istraživanja o Ivanu Gunduliću zaokružiti primjenom žrtvovne teorije pomoću koje izraditi hermeneutičku matricu zatumačenje književnikova karakterističnog progonstvenoga diskursa, osobito nazočna u melodrami Dubravka i epu Osman, o kojima sam već napisao nekoliko studija, ali i u drugim Gundulićevim djelima.

Pripremajući materijale za knjigu o Pijerku Boni Lukoviću, osobito se usmjeriti na tematski dio njegova opusa povezana s dubrovačkim lokalitetima s osobitom pažnjom na pučki kontekst njegovih uprizorenja čija je radnja smještena u dubrovačku okolicu te o njegovoj vezanosti za lokalitete izraditi posebnu studiju kao predradnju knjizi o Pijerku Boni i pučkoj književnosti.

Za niz Hrvatski književni povjesničari izraditi sudiju o teatrološkoj i kritičarskoj djelatnosti Ljubomira Marakovića.

Dr. sc. *Ivica Matičević*, viši znanstveni suradnik:

Knjige: Kruženje oko priče. Književnokritički ogleđi o novoj hrvatskoj prozi. 250 kartica, Ex libris, Zagreb

Znanstveni radovi: Domovina kao trauma: Matoš, Krleža, Andrić, Maruna. U: Dani hvarskoga kazališta, 2019.

Between Cry and Hope: The WWI and Croatian Avantgarde. U: Studi Slavistici, Firenza, II/2018.

Priredene knjige. Arnolt Bronnen: Oceubojstvo. Drama. Niz Ekspresionizam, knj. 9, Ex libris, Zagreb., 120 kartica

Sudjelovanje na znanstvenim skupovima: Dani Antuna Šoljana, Rovinj, travanj 2019. Tema: Jure Kaštelan. Dani hvarskoga kazališta, Hvar, svibanj 2019. Tema: Autorsko i žanrovsko u hrvatskoj književnosti i kazalištu.

Međunarodni događaji. Sudjelovanje na susretu kubanskih i hrvatskih pisaca kao član izaslanstva hrvatskih književnika, Havana, studeni 2019.

Rad izvan Zavoda: Član Uprave DHK. Urednik Male knjižnice DHK. Član Vijeća za knjigu, nakladništvo i knjižnice Ministarstva kulture Republike Hrvatske.

Dr. sc. *Ana Batinić*, znanstvena suradnica:

Nastavak znanstvenoistraživačkog i stručnog rada na temama iz novije hrvatske književnosti, posebice iz područja hrvatske dječje književnosti te čitanja dječjeknjiževnih djela iz motrišta književne i kulturne animalistike. Pojedini radovi i veće studije nastat će kao rezultat arhivskog istraživanja ostavština hrvatskih književnika (primjerice, Ivane Brlić-Mažuranić, Marije Kumičić i Krešimira Kovačića) koje se čuvaju u arhivu Akademijina Odsjeka za povijest hrvatske književnosti. U tome smislu, dio će rada tematski biti usmjeren i uokviren suradnjom na znanstvenom projektu *Moderne misleće žene* voditeljice prof. Andree Feldman (Učiteljski fakultet, Zagreb) koji je, uz potporu Hrvatske zaklade za znanost, s radom počeo u listopadu 2018.

Prilogom o djelu i životu Gustava Krkleca surađivat će u novome broju *Kronike* – časopisa Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe (ur. prof. dr. sc. Tomislav Sabljak), koji će tematski biti posvećen tom značajnom hrvatskom kulturnom djelatniku.

Za Akademijinu publikaciju *Rad HAZU* pripremit će rad o Tinu Ujeviću i Krešimiru Kovačiću, a dovršit će i za tisak u zborniku predati integralni rad sa skupa VII. dani Petra Šegedina koji se u rujnu 2018. održao u Korčuli.

Kao članica organizacijskog odbora sudjelovat će u pripremama međunarodne znanstvene konferencije *The Child and the Book*, koja će se u organizaciji Hrvatske udruge istraživača dječje književnosti i Sveučilišta u Zadru održati u svibnju 2019. u Zadru.

Izlaganjima će sudjelovati u radu sljedećih znanstvenih skupova:

Znanstveni skup o Ljubomiru Marakoviću (Zagreb – Topusko, 25. – 26. travnja 2019.)

*The Child and the Book Conference* (Zadar, 8. – 10. svibnja 2019.)

IRSL conference 24th Biennial Congress of the International Research Society for Children's Literature (Stockholm, 14. – 18. kolovoza 2019.)

VIII. dani Petra Šegedina (Korčula – Orebić, rujan 2019.)

Nastavit će se izradom bibliografija djela preminulih akademika za Spomenice preminulim academicima u izdanju Akademijina Razreda za književnost, a recen-

zijama će surađivati u novim brojevima časopisa za istraživanje dječje književnosti i kulture Libri & Liberi (ur. doc. dr. sc. Smiljana Narančić Kovač).

Kao vanjska suradnica sudjelovat će u izvedbi nastave u okviru izbornog kolegija Elementi naracije o medicini i u medicini za studente 2. godine Medicinskog fakulteta u Zagrebu nositeljice doc. dr. sc. Ane Borovečki, u kojem će biti riječi o liječnicima književnicima predstavljenima u posebnom otisku Kronike Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe pod naslovom Liječnici pisci u hrvatskoj književnosti od Dimitrije Demetra do danas (prir. A. Batinčić, ur. T. Sabljak, HAZU, 2008.).

Dr. sc. *Josipa Dragičević*, znanstvena novakinja

Znanstveno-istraživački projekt Hrvatski književni povjesničari

Nastavak suradnje na znanstveno-istraživačkom projektu Hrvatski književni povjesničari, voditelja prof. dr. sc. Tihomila Maštrovića.

Nastavak priprema za Znanstveni skup o Ljubomiru Marakoviću, sedamnaesti skup iz niza Hrvatski književni povjesničari, koji će se održati 25. i 26. travnja 2019. u Zagrebu i Topuskom, a u čijoj organizaciji sudjelujem kao izvršna tajnica.

Sudjelovanje izlaganjem na Znanstvenom skupu o Ljubomiru Marakoviću.

Početak rada na Zborniku o Ljubomiru Marakoviću u kojem ću sudjelovati kao izvršna tajnica i korektorica te autorica više članka i kazala imena.

Znanstveni i stručni rad: Sudjelovanje u radu i organizaciji događanja u Odsjeku za povijest hrvatske književnosti te sudjelovanje u pripremama za tisak Odsječškoga časopisa *Kronika* kao lektorica i korektorica.

Nastavak rada na ostavštini Ivke Kralj koja se čuva u Odsjeku za povijest hrvatskog kazališta Akademijina Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe i pripreme za tisak rukopisa memoara Ivke Kralj.

Sveučilišna nastava: Sudjelovanje u nastavi u akademskoj godini 2018./2019. i 2019./2020. na Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu u sklopu kolegija Hrvatska književnost romantizma i realizma, voditelja prof. dr. sc. Tihomila Maštrovića.

*Željko Trbušić*, mag. inf. zn.:

Digitalizacijom arhivskoga gradiva fonda Ivan Goran Kovačić nastavit će se ovaj oblik aktivnosti koja za svoj cilj ima dugoročno očuvanje najvrednijih rukopisa arhiva Odsjeka, ali i poboljšanje dostupnosti putem portala DiZbi. Sređivanje ostalih rukopisnih ostavština, koje će biti izabrane u dogovoru s voditeljem i prema kriteriju zaštite, pripremit će temelj za druge projekte digitalizacije i za općenito bolju upotrebljivost i snalaženje putem arhivskih pomagala. Arhivsko gra-

divo Odsjeka upotrijebit će se i u znanstveno-istraživačkom radu kojime će se putem optičkog prepoznavanja skeniranih dokumenata poboljšati pretraživost i dostupnost.

Nadopunjavanje knjižničnog fonda relevantnim izdanjima će kao i suradnja i ispunjavanje potreba vanjskih korisnika arhiva biti i dalje jedna od osnovnih zadaća arhiva. Započet će se sa izradom kataloga periodičkih publikacija koje se nalaze u priručnoj knjižnici Odsjeka, a ostatak publikacija organizirat će se radi lakše dostupnosti i snalaženja.

## **ODSJEK ZA POVIJEST HRVATSKOGA KAZALIŠTA**

Dužnost voditelja Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe obnaša akademik *Boris Senker*.

U Odsjeku za povijest hrvatskog kazališta stalno su zaposlene znanstvena savjetnica u trajnom zvanju prof. dr. sc. Antonija Bogner-Šaban, više znanstvene suradnice dr. sc. Ana Lederer, koja je imenovana Pročelnicom Gradskog ureda za kulturu Grada Zagreba, a na čiju zamjenu je primljena asistentica Anamarija Žugić i dr. sc. Martina Petranović, kao i administrativno računalna djelatnica Tatjana Skendrović, koja jedan tjedan radi tri dana u Odsjeku za povijest hrvatskog kazališta i dva dana u Odsjeku za povijest hrvatske književnosti, a drugi obratno, te arhivske tehničarke Marica Bugarin, koja planira otići u mirovinu u prvoj polovici 2019., i Jasna Đurđević.

### **Znanstveni rad**

Znanstvena savjetnica u trajnom zvanju prof. dr. sc. *Antonija Bogner-Šaban* 2019. nastavit će rad na projektu *Kazališni život u Vukovaru 1885. – 1941.*, istraživanjem i presnimavanjem dokumenata u Arhivu grada Vukovara. Nakon toga pristupiti iz povijesnog i teatrološkog aspekta objedinjenju dosad već prikupljene građe (istraživanja u Muzeju grada Vukovara su dovršena u svibnju 2018.) što bi trebalo rezultirati opsežnom studijom, popraćenom dosad nepoznatim kazališno-likovnim priložima.

Napisat će predgovor za knjigu Srgjan Tucić za niz *Collection Classiques* izdavača Prozor éditions, Pariz. Knjiga obuhvaća francuske prijevode drama Srgjana Tucića *Povratak i Golgota*, predgovor i izbor literature.

Priredit će izbor iz djela Julia Šenoe. Dovršiti pregovor i tekstološku obradu Šenoinih dramskih tekstova za izdavača: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad Koprivničko-križevačke županije u Križevcima.

Viša znanstvena suradnica, dr. sc. *Martina Petranović* završit će rad na monografiji o scenografu i akademskom slikaru Zlatku Kauzlariću Ataču u sklopu biblioteke Kazališna likovnost u knjizi, koju su pokrenuli i vode ULUPUH i Odsjek za povijest hrvatskog kazališta te nastaviti istraživanja za monografiju o Ljubi Babiću, koje će biti autorica i urednica.

Suradivat će na znanstvenom projektu Politike identiteta i hrvatska drama od 1990. do 2016., koji financira Hrvatska zaklada za znanost.

Završit će rad na koautorskoj knjizi *Ideja sinteze* (s Anom Lederer).

### **Stručni rad**

Dr. sc. *Martina Petranović* uredit će zbornik sa znanstvenoga skupa *Dani Ranka Marinkovića* 2018.

Anamarija Žugić istraživat će za doktorat "Novolatinska drama i kazalište u ranonovovjekovnoj Hrvatskoj".

### **Sudjelovanje na znanstvenim skupovima i kolokvijima**

Znanstvena savjetnica u trajnom zvanju prof. dr. sc. *Antonija Bogner-Šaban* sudjelovat će na znanstvenom skupu o Ljubomiru Marakoviću u travnju 2019. te na skupu *Krležini dani* u Osijeku, u prosincu 2019.

Viša znanstvena suradnica, dr. sc. *Martina Petranović* sudjelovat će na znanstvenim skupovima: *Dani Hvarskog kazališta* u svibnju 2019. i *Krležini dani* u Osijeku u prosincu 2018.

Anamarija Žugić sudjelovat će na znanstvenim skupovima: *Colloquia Maruliana* u travnju 2019., *Dani Hvarskoga kazališta* u svibnju 2019. i *Krležini dani* u Osijeku u prosincu 2019.

Odsjek za povijest hrvatskog kazališta bit će i u 2019. godini organizator znanstvenog skupa i popratnih manifestacija u sklopu kazališno-teatrološke manifestacije *Krležini dani* u Osijeku. Na ovogodišnjim danima konstituirat će se novi Odbor koji će izabrati novoga voditelja *Krležinih dana* u Osijeku. U radu odbora sudjelovat će znanstvena savjetnica u trajnom zvanju, prof. dr. sc. *Antonija Bogner-Šaban* i dr. sc. *Martina Petranović*. Administrativno računalna djelatnica *Tatjana Skendrović* i arhivske tehničarke *Marica Bugarin* i *Jasna Đurđević* obavljat će organizacijske i administrativno-računalne poslove vezane za znanstveni skup i popratne manifestacije te objavljivanje zbornika *Krležini dani* u Osijeku 2018., *Redatelji* i glumci hrvatskog kazališta, drugi dio.

### **Izdavačka djelatnost**

a) U sunakladništvu Akademije i AGM-a tiskat će se *Repertoar hrvatskih kazališta*, knjiga četvrta, glavnog istraživača i priređivača izdanja znanstvenog savjetnika, dr. sc. *Branka Hećimovića*.

b) U sunakladništvu Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU / Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta, Hrvatskoga narodnog kazališta u Osijeku i Filozofskog fakulteta, Osijek objavit će se zbornik Krležini dani u Osijeku 2018., Redatelji i glumci hrvatskog kazališta, drugi dio.

### **Digitalizacija muzejsko-arhivske kazališne građe**

a) Nastavit će se rad na digitalizaciji, unosu i obradi metapodataka novodigitaliziranih cedulja Hrvatskoga narodnog kazališta, Zagreb. Za 2019. zatražena su sredstva za skeniranje hemeroteke od Ministarstva kulture Republike Hrvatske i Gradskog ureda za kulturu Grada Zagreba, a skeniranje građe ovisit će o odobrenim sredstvima.

b) Digitalizirana verzija Repertoara hrvatskih kazališta, knjiga četvrta, objavit će se na portalu [www.dizbi.hazu.hr](http://www.dizbi.hazu.hr).

### **Rad na prikupljanju, sređivanju i obradi kazališnoga gradiva**

U skladu s programskim ustrojem Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta te znanstvenom i muzejsko-arhivskom radnom, praksom i brigom za istraživanje i prezentiranje hrvatske dramske književnosti i kazališta, kao i obogaćivanjem i ažuriranjem Muzejsko-kazališne zbirke Odsjeka za povijest hrvatskoga kazališta, nastavit će se rad na prikupljanju i preuzimanju raznovrsnoga muzejskog i arhivskog gradiva profesionalnih (institucionalnih i neovisnih), poluprofesionalnih i važnijih alternativnih kazališta, kazališnih družina i grupa te festivala, smotri i susreta, kao i gradiva o kazališnim umjetnicima i djelatnicima svih relevantnih kazališnih struka, te o dramskim i glazbeno-scenskim autorima. Opseg radova ovisit će o kadrovskim i prostornim mogućnostima.

Prof. dr. sc. Antonija Bogner-Šaban preuzet će i stručno obraditi ostavštinu Berislava Brajkovića.

Sukladno Zakonu o arhivskom gradivu i arhivima te drugim općim aktima koji se odnose na čuvanje, pristupanje i evidentiranje arhivskog gradiva i Pravilniku o sadržaju i načinu vođenja muzejske dokumentacije o muzejskom gradivu, arhivske tehničarke će sređivati muzejsko-arhivsko gradivo konzultirajući se s nadležnim stručnjacima Hrvatskoga državnog arhiva i Muzejskog dokumentacijskog centra (Izvršitelji zadatka: Marica Bugarin i Jasna Đurđević).

Arhivska tehničarka Jasna Đurđević preuzet će evidenciju posudbi i povrata fonda te naplaćivanje usluga korisnicima gradiva Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta prema Cjeniku Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Nadovezujući se na praksu, začetu još 1902. u Hrvatskom narodnom kazalištu te produženu u Odsjeku, nastavit će se rad na svakidašnjem odabiranju, bibliografskom označavanju, izrezivanju i lijepljenju članaka, osvrtu, prikaza, reportaža, razgovora i intervjua iz dostupnih dnevnika (Jutarnji list, Večernji list) o hr-



vatskim profesionalnim (institucionalnim i neovisnim) te važnijim poluprofesionalnim i alternativnim kazalištima, kazališnim družinama i grupama, kao i o festivalima, smotrama i susretima, a i o dramskim, glazbeno-scenskim i baletnim praižvedbama, premijerama i obnovama, pa i različitim gostovanjima, te o kazališnim umjetnicima, dramatičarima, glazbeno-scenskim i baletnim autorima. (Izvršitelj zadaće: Marica Bugarin, Jasna Đurđević).

Nastavit će se također i sustavno presnimavanje svih tekstova o kazališnoj umjetnosti i umjetnicima, te o dramskim i glazbeno-scenskim autorima iz dnevnog tiska dostupnog na Internetu. (Izvršiteljica zadaće: Tatjana Skendrović).

Nastavit će se preuzimanje kao i razvrstavanje, sređivanje i obrada već preuzetog muzejskog i arhivskog gradiva, kao i njegovo evidentiranje. (Izvršiteljice zadaće: Marica Bugarin i Jasna Đurđević).

Nastavit će se ažurno voditi katalogizacija novopribavljenih i doniranih, dramskih, teatroloških, književnih, muzikoloških, leksikografskih i drugih izdanja te rad na katalogizaciji dramskih i teatroloških izdanja na stranim jezicima. (Izvršitelj zadaće: Tatjana Skendrović).

Nastavit će se voditi katalogizacija novonabavljenih ili novodobivenih audio i video zapisa. (Izvršitelj zadaće: Jasna Đurđević).

Redovito primanje stranaka obavljat će se kao i prethodnih godina u čitaonici Odsjeka, koja će biti otvorena za korisnike svakog utorka i četvrtka od 9 do 13 sati, a snimanja gradiva, kao i drugi opsežniji uslužni poslovi za zainteresirane kazališne, muzejske, novinske, radiotelevizijske i nakladničke ustanove obavljat će se prema prethodnom dogovoru. (Izvršitelji zadaće: Marica Bugarin i Jasna Đurđević). Nastavit će se naplaćivanje usluga korisnicima gradiva Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta, uvedeno 17. listopada 2016., prema Cjeniku Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. (Izvršitelj zadatka Jasna Đurđević).

## **ODSJEK ZA POVIJEST HRVATSKE GLAZBE**

U Odsjeku za povijest hrvatske glazbe stalno je zaposleno šest znanstvenika i istraživača te jedna muzikologinja s ugovorom na određeno vrijeme. Stalno su zaposleni: dr. sc. Hana Breko Kustura (znanstvena savjetnica), dr. sc. Vjera Katalinić (znanstvena savjetnica u trajnome zvanju, član sur. HAZU), dr. sc. Lucija Konfic (znanstvena suradnica), dr. sc. Sanja Majer-Bobetko (znanstvena savjetnica u trajnome zvanju), dr. sc. Rozina Palić-Jelavić (znanstvena suradnica), Sara Ries (doktorandica na projektu HRZZ-a NETMUS19) i dr. sc. Ennio Stipčević (znanstveni savjetnik u trajnome zvanju, član sur. HAZU).

Voditeljica Odsjeka je akademkinja *Koraljka Kos*, a zamjenjuje ju upraviteljica *V. Katalinić*.

Znanstvenici će nastaviti s individualnim istraživanjima u okviru projekata i izvan njih prema svojim specijalizacijama.

## **Znanstveni i stručni rad**

### ***Individualni rad u Odsjeku***

*Hana Breko Kustura*, voditeljica projekta "Hrvatski glazbeni i liturgijski kodeksi srednjega vijeka: Interdisciplinarna obrada" (CROMUSCODEX70), HRZZ IP-2016-06-6619 (2017-2021) planira: digitalizaciju i interdisciplinarnu obradu glazbenog izvora iz Staroga Grada (novo otkriveni Antifonarij iz 15. stoljeća), istraživanje i digitalizacija beneventskih fragmenata biskupije Hvar, 13. stoljeće i obrada nepoznatog misnog kodeksa iz 15. stoljeća, istraživanje glazbenog izvora iz 18. stoljeća iz franjevačkog samostana Sinj (bez signature), istraživanje u arhivu franjevaca u Zadru, digitalna obrada novo-pronađenih kantuala fra Frane Divnića iz 17. stoljeća, i dvaju Antifonarija iz 15. stoljeća.

*Vjera Katalinić*, voditeljica projekta "Umrežavanje glazbom: promjene paradigmi u 'dugom 19. stoljeću' – od Luke Sorkočevića do Franje Ks. Kuhača" (NETMUS19), HRZZ IP-2016-06-4476 (2017-2021) planira: rad na bazi podataka: natuknice za teme Sorkočević, Opera i Kuhač i pisanje komentara, arhivsko istraživanje u zagrebačkim arhivima vezano uz temu Opera i Kuhač te u Trstu i Udinama uz temu Opera, istraživanje konteksta nastanka Lisinskijevih opera: zagrebačka opera 1840-ih i 1850-ih godina, rad na pripremi za objavljivanje Sorkočevićevog dnevnika: kontrola transliteracije i prijevoda, rad na natuknicama (komentarima), dovršetak rada na pripremi 2. knjige Kuhačeve korespondencije: finaliziranje prijevoda i rad na natuknicama (komentarima), nastavak istraživanja i pisanja studije o operi u Hrvatskoj u 19. stoljeću, osobito pitanja financiranja i organizacije kazališta, istraživanje djelovanja dirigenta Petra Strmića u Beču, Pragu, Poznanu i Varšavi.

*Lucija Konfic planira*: nastavak rada na prikupljanju i obradi građe o Mileni Šugh Štefanac, pripremni radovi i pisanje članka o muzikalijama iz zbirke Zavičajnog muzeja Poreč

*Sanja Majer-Bobetko* planira: suradnju na projektu NETMUS19: prikupljanje podataka za unos u bazu i izrada komentara za temu Korespondencija Franje Ks. Kuhača, istraživanje glazbenohistoriografskih prinosa Janka Barleà, pisanje teksta o hrvatskim glazbenim časopisima 1903-1945. kao glazbeno historiografskim izvorima

*Rozina Palić-Jelavić* planira: rad na rukopisu knjige pod radnim naslovom: Hrvatska nacionalna povijesna operna trilogija (Mislav, Ban Leget, Nikola Šubić Zrinjski) Ivana pl. Zajca, istraživanje i pisanje rada na temu Porin i Nikola Šubić Zrinjski – oris glazbene heroizacije (glavnih) likova u operama Lisinskoga i Zajca u svjetlu romantičarskih i nacionalnih ideja 19. stoljeća, napisati članak na temu Bela pl. Adamovich Čepinski i njegove solo popijevke, rad na priređivanju notnoga izdanja Ferdo Wiesner Livadić: Missa in C, napisati uvodni tekst za notno izdanje Boris Papandopulo: Istarske freske iz Berma, rad na priređivanju notnoga izdanja Boris Papandopulo: Istarske freske iz Berma dovršiti istraživanje i pisanje rada na temu Odjeci zrinsko-frankopanskih tema u hrvatskom (umjetničkom) glazbenom stvaralaštvu s osobitim obzirom na motiviku zrinsko-frankopanske tragedije / urote, dovršiti istraživanje (prikupljanje građe) i pisanje rada na temu Fra Marija Zvonko Pšag – kapucin glazbenik, nastaviti istraživanje na temu Ivan pl. Zajc i Hrvatsko pjevačko društvo Kolo, ažurirati rad pod naslovom Recepcija (prihvatanje) Zajčeve prve hrvatske nacionalnopovijesne operne trilogije (Mislav) u doba njezina nastanka. Odjeci u tisku, ažurirati rad na temu Između Ivana Zajca i Blagoja Berse – Zagrebačko operno kazalište na prijelomu stoljeća: opera Maričon Srečka Albinija

Sara Ries planira: suradnju na projektu NETMUS19: rad na korespondenciji Fr. Ks. Kuhača: dovršetak prijevoda i komentara 2. knjige i transliteracija 3. knjige, istraživanje kontakata Franje Ks. Kuhača, rad na bazi projekta NETMUS19.

*Ennio Stipčević* planira: dovršetak rada na kritičkom izdanju zbirke *Sacrae cantiones* (1620) Ivana Lukačića, nastavak proučavanja renesansne glazbe i kulture u Dubrovniku, transkripcija i proučavanje zbirke *Compositioni armoniche* (1619) Francesca Uspera, nastavak rada na internetskoj stranici *Renaissance Music in Croatia*, u sklopu suradnje s *Centre d'Études Supérieures de la Renaissance* (Tours, Francuska); predviđa se rad na korekturama transkripcija i redakturi više glazbenih izvora.

### **Međunarodni projekti**

1) Međunarodni projekt RILM (New York). suradnja u Hrvatskoj nacionalnoj komisiji: nastavak obradbe novoga materijala i addenda

2) Međunarodni projekt RISM (Frankfurt), nastavak suradnje sa središnjicom u Frankfurtu i s korisnicima te obradba i unos muzikalija u program Muscat (Katalinić, Konfic, Ries)

**Rad u knjižnici:** nastavak vođenja Knjižnice Odsjeka za povijest hrvatske glazbe HAZU: prebacivanje knjižničnog kataloga u novi softver, obrada i unos nove građe; obrada mikrofilmova i indeksiranje digitalizirane zbirke mikrofilmova  
Planovi rada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za 2019.

va; nabava časopisa; posudba; održavanje web stranice Knjižnice; rad na održavanju glazbenog dijela digitalnog portala HAZU – DIZBI: sudjelovanje na sastancima (Konfic, Ries)

**Stručni rad:** priprema izložbe "Vatroslav Lisinski – u povodu 200-godišnjice skladateljevog rođenja" (listopad 2019.) (Konfic, Ries), ažuriranje podataka na web stranici Odsjeka (Konfic), nastavak prikupljanja bibliografskih jedinica o Ivanu pl. Zajcu (Palić-Jelavić), priprema prezentacija za Dane otvorenih vrata HAZU (svi članovi Odsjeka).

**Rad izvan Odsjeka:** uredništvo u časopisima (Arti musices – Katalinić, Majer-Bobetko, Konfic, Ries; Gitara – Majer-Bobetko i Konfic; Muzyka, Current Musicology – Katalinić),

urednički rad na knjizi Mirne Marić, Glazba iz franjevačkih arhiva Bosne i Hercegovine (Breko Kustura),

urednički rad na knjizi Lade Duraković „Glazba kao odgojno sredstvo u formiranju „socijalističkog čovjeka“: nastava glazbe u osnovnim školama u Hrvatskoj (1945.-1965.) (Konfic),

nastavak uredničkih poslova na notnom izdanju Giacomo Finetti, Opera omnia (nakladnik: Centro di Studi Antoniani, Padova) (Stipčević),

nastavak rada, u funkciji glavnog suurednika, na objavljivanju niza notnih izdanja *Tomaso Cecchini – Opera omnia* (nakladnik: MIC, Zagreb) (Stipčević),

nastava na dodiplomskom i diplomskom/doktorskom studiju na Odsjeku za muzikologiju Muzičke akademije i Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu te Svučilištu J.J. Strossmayera u Osijeku, mentorstvo (Breko Kustura, Katalinić, Konfic, Majer-Bobetko),

sudjelovanje u radu HUMKAD-a i Komisije za glazbene knjižnice Hrvatskog knjižničarskog društva (Konfic),

rad u upravnom odboru Hrvatskoga muzikološkog društva (Breko Kustura, Konfic, Majer-Bobetko, Palić-Jelavić),

suradnja u ciklusima emisija Hrvatskog radija (Breko Kustura, Katalinić, Majer-Bobetko, Palić-Jelavić),

rad na 14. Zagrebačkom međunarodnom festivalu komorne glazbe (Ries),  
recenzije znanstvenih i stručnih radova (svi u Odsjeku).

### **Znanstveni skupovi, seminari, usavršavanja i javna predavanja**

Organizacija i suorganizacija skupova

1. 20. godišnji susret Hrvatskog muzikološkog društva, svibanj 2019. (Katalinić)

2. Glazba, romantizam i revolucije 1815. – 1860. u Hrvatskoj i Europi. Uz 200. obljetnicu rođenja Vatroslava Lisinskoga (1819. – 1854.) i 150. obljetnicu smrti bana Josipa Jelačića (1801. – 1859.) / Music, Arts and Politics: Revolutions and Restorations in Europe and Croatia 1815-1860, 16-19. listopada 2019. u Knjižnici HAZU – međunarodni skup u suradnji s Hrvatskim muzikološkim društvom i Hrvatskim institutom za povijest; koncert i izložba (Katalinić, Konfic, Majer-Bobetko, Palić-Jelavić, Ries)

Dani otvorenih vrata HAZU: studeni 2019, priprema i prezentacije (svi suradnici)

Sudjelovanje na skupovima, seminarima i posebnim predavanjima te usavršavanja:

priprema i održavanje pozvanog predavanja na temu hrvatske barokne glazbe u sklopu Večeri barokne glazbe u Križevcima (veljača 2019) (Konfic),

predavanja o temi CROMUSCODEX, nove spoznaje (Dubrovnik, Würzburg) (Breko Kustura)

stručni članak o temi CROMUSCODEX, časopis Baščina (Breko Kustura),

20. godišnji susret Hrvatskog muzikološkog društva, Zagreb, svibanj 2019. (istraživači iz Odsjeka),

Glazba, romantizam i revolucije 1815. – 1860. u Hrvatskoj i Europi. Uz 200. obljetnicu rođenja Vatroslava Lisinskoga (1819. – 1854.) i 150. obljetnicu smrti bana Josipa Jelačića (1801. – 1859.), 16-19. listopada 2019. u Knjižnici HAZU (Katalinić, Konfic, Majer-Bobetko, Palić-Jelavić, Ries),

stručno usavršavanje na Julius Maximilian Sveučilištu Würzburg, Institut für Musikforschung (Breko Kustura),

Matica hrvatska Zagreb: predavanje Zajčeva nacionalnopovijesna operna trilogija (Palić-Jelavić),

Sveučilišni poslijediplomski doktorski studij Znanosti o književnosti, teatrologije i dramatologije, filmologije, muzikologije i studija kulture na Muzičkoj akademiji Sveučilišta u Zagrebu (obavljanje svih obaveza vezanih uz 2. godinu studija, pripreme radnje za doktorsku disertaciju) (Ries).

### **Predviđene publikacije**

1) Kantual fra Frane Divnića iz Imotskog, za Zbornik radova o 300. obljetnici obrane Imotskoga od osmanske vlasti (Breko Kustura)

2) Doprinos multimedijalnog, e-članka, Katarina Livljanić – Hana Breko Kustura: Le chant liturgique dans la vie quotidienne en Dalmatie médiévale (Breko Kustura)

3) Notacija glazbe srednjega vijeka u Hrvatskoj: Nove spoznaje, priprema rada za Rad HAZU (Breko Kustura)

## ZAVOD ZA PROMET

### **Organizacija Zavoda**

Zavod za promet Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti djeluje na temelju Ugovora o sufinanciranju rada Zavoda za promet Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, broj: 10-42/11-2017, sklopljenoga 27. ožujka 2017. između Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Grada Zagreba. Zavod je lociran na adresi Kušlanova 2 u Zagrebu.

Voditelj Zavoda je akademik *Josip Božičević*, upraviteljica Zavoda je prof. dr. sc. *Sanja Steiner*, a u Zavodu se na tematskim istraživanjima angažiraju znanstveni i stručni suradnici. Vijeće Zavoda imenovano je 31. svibnja 2017. u sastavu: akademik *Josip Božičević*, akademik *Marin Hraste*, akademik *Franjo Tomić*, prof. dr. sc. *Sanja Steiner* i mr. sc. *Ivica Lovrić*.

### **Izvori financiranja**

Znanstvenoistraživačku i nakladničku djelatnost Zavoda financiraju Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti putem Znanstvenog vijeća za promet, Zaklade Akademije i donacija, te Grad Zagreb slijedom Ugovora o sufinanciranju te odobrenjem pojedinačnih programskih zadaća i aktivnosti.

### **Znanstvenoistraživačka djelatnost**

Zavod za promet Akademije angažiran je u istraživanju pod radnim naslovom: *Strateški prometni pravci*. Ciljani tematski fokus usmjeren je na razvojne potencijale Jadransko-jonskog pravca, te njegovih ekstenzija na Baltičko-jadranski koridor i Sjevernomorsko/Istočno-mediteranski koridor. Istraživanje multimodalnih prometnih opcija koridorskom trasom uzduž hrvatske obale Jadranskog mora, Crne Gore i Albanije ima cilj strateški pozicionirati i geoprometno valorizirati nacionalne prometne resurse i potencijale u kontekstu inicijative triju mora i prometnog povezivanja Baltika, Jadrana i Crnog mora.

Zavod za promet Akademije sudjeluje u pripremi i organizaciji znanstvenog savjetovanja *Prometni razvoj zagrebačkog prstena*, koje je, slijedom recentno usvojene Strategije razvoja Urbane aglomeracije Zagreb, usmjereno na projekciju rješenja prometnog umrežavanja metropolitanske regije.

### **Nakladnička djelatnost**

Zavod će u 2019. godini tiskati jednu ediciju u nakladi Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti:

– Prometni razvoj zagrebačkog prstena, zbornik radova sa znanstvenog savjetovanja.

### **Sudjelovanje u skupovima**

Zavod za promet Akademije sudjelovat će u radu skupova s tematikom strateškog planiranja prometnog razvoja i trans-europske mreže prometne infrastrukture.

### **Ostale aktivnosti**

Zavod za promet sudjelovat će putem svojih članova u izradi Nacionalne razvojne strategije, koju koordinira Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije. Zavod za promet sudjelovat će putem svojih članova u radu Ekspertne skupine Europske komisije za upravljanje Strateškim programom istraživanja i inovacija u području prometa (STRIA).

## **ZAVOD ZA ZNANSTVENI I UMJETNIČKI RAD -- ĐAKOVO**

Okvirni plan rada Zavoda HAZU u Đakovu za 2019. godinu. Taj program je načelno podržalo Vijeće Zavoda na svojoj sjednici 21. rujna 2018. godine u Đakovu:

1. Veljača 2019.: Predstavljanje zbornika: Kamo ide istočna Hrvatska?
2. Dani hrvatskoga jezika: 11.-17. ožujak 2019. Tema: Identitet i jezik.
3. Travanj 2019. Predstavljanje monografije Ivo Andrić i Miroslav Krleža.
4. Svibanj 2019. Predstavljanje knjige Prijevodi o katedrali.
5. Lipanj 2019.: Predstavljanje zbornika o biskupu Sučiću: Đakovo i Subotica.
6. Listopad 2019.: Predavanje *Traume rastave i razvoda braka i obitelji*.
7. 19. studeni 2019. kolokvij o biskupu Ćirilu Kosu o 100.-oj godišnjici rođenja.

## ZAVOD ZA ZNANSTVENI I UMJETNIČKI RAD – OSIJEK

### Nakladnička djelatnost

#### *Sakralna arhitektura osječke Tvrđe*

Unutar kompleksa osječke Tvrđe, među brojnim vojnim i civilnim građevinama posebno mjesto pripada sakralnim građevinama. Panoromom Tvrđe dominira župna crkva sv. Mihovila izgrađena u prvoj polovici 18. stoljeća. U stilskom pogledu ona je preslika austrijskog baroka s vrlo vrijednim i bogatim crkvenim inventarom. Sjeveroistočnim dijelom Tvrđe, između Trga. V. Lisinskog, Vodenih vrata i sjevernog tvrđavskog bedema ističe se crkva sv. Križa u kompleksu franjevačkog samostana. Franjevačka crkva sv. Križa građena je na samom početku 18. stoljeća, a tijekom prve polovice 18. stoljeća podignut je i novi veliki franjevački samostan. Crkve i samostan bili su središta kulture, znanja i duhovnog života, te su u njima već u prvoj polovici 18. stoljeća organizirane škole, prvi studij, djelovala je tiskara i sl.

Prilikom izvođenja zaštitnih radova na crkvi sv. Križa 1989. - 1990. godine arheološkim su istraživanjem otkriveni ostatci romaničko gotičke crkve dijelom u crkvi, a dijelom u dvorišnom dijelu samostana. Crkva je rađena u gotičkom slogu a masivni kameni portal ima sva obilježja romanike. U apsidalnom dijelu crkve nađeni su ostaci nadgrobne ploče Filipa Koroga iz kraja 14. stoljeća. Postavlja se pitanje kad je zapravo izgrađena prva crkva u Tvrđi. Iz povijesnih izvora znamo da se u 12. stoljeću u Osijeku pojavljuju Cisterciti, te se postavlja pitanje je li romanička faza izgradnje vezana uz njihovo djelovanje. Povijesni izvori također govore da je u vremenu između 14. i 16. stoljeća u Tvrđi bila još jedna crkva o kojoj nemamo nikakvih podataka, pa čak ne znamo ni njezinu lokaciju. Iz svega proizlazi potreba da se crkvenim građevinama u Tvrđi posveti posebna pozornost, da se temeljito istraže i publiciraju. U tom smislu predlaže se tema istraživanja i prezentacije sakralnih građevina osječke Tvrđe:

I Prva pojava sakralnih građevina u Tvrđi: izvori i literatura – povijesni podatci; ubikacija sakralnih građevina u urbanom tkivu Tvrđe; kronologija i okolnosti izgradnje

II Crkva sv. Mihovila: povijesni podaci, vrijeme izgradnje; opis građevine, stilske karakteristike; digitalizacija tehničke dokumentacije (tlocrt, presjeci, karakteristični detalji); obrada inventara (može se obraditi kataloški ili samo napraviti izbor najvrjednijih); fotodokumentacija

III Crkva sv. Križa s franjevačkim samostanom: povijesni podaci, vrijeme izgradnje; rezultati arheoloških istraživanja iz 1989./90. s opisom ostataka roma-



ničko-gotičke; bazilike, vrijeme nastanka, stilsko određenje, valorizacija; opis građevine, stilske karakteristike; digitalizacija tehničke dokumentacije (tlocrt, presjeci, karakteristični detalji); obrada biblioteke i inventara (kataloški ili samo izbor najvrjednijih djela); fotodokumentacija; obrada i crkvu i samostan

IV Zaključna razmatranja o nastanku, položaju, stilskim karakteristikama i ulozi sakralnih građevina i njihov značaj u osječkoj Tvrđi

V Pripreme za tisak: lektura tekstova, recenzija; prijevod na engleski; dizajn publikacije, prijelom i tisak

Autori: *Zvonko Bojčić*, prof. i suradnici.

### ***Kužni pil Sv. Trojstva u Osijeku***

Barokni kužni pil koji zauzima središnji prostor Trga u osječkoj Tvrđi nastao je po uzoru na brojne slične koji su postojali u gradovima Austrijske monarhije. Izradu kipa 1729.-1730.g financirala je barunica Marija Ana Petraš, udovica hvarsarskog generala, podmaršala Maksimilijana Petraša, zapovjednika osječke Tvrđe, u znak trajnog sjećanja i zavjeta na haranje kuge u Slavoniji i Osijeku. Kompozicija ovog baroknog spomenika izvedena je kamenom pješčenjakom u obliku stupa na kružnom razvedenom podnožju položenom na pravokutnoj platformi s prilaznim četverostranim stubištem. Na vrhu spomenika je prikaz Sv. Trojstva.; grupa kipova s atributima. Kipovi Krista i Boga Oca su kameni, a lik Duha Svetoga i aureole su izrađeni od metala.

Na glavnom postolju smješteno je pet svetačkih likova: Sv. Sebastijan, Sv. Franjo Ksaverski, Sv. Karlo Boromejski i Sv. Rok te Sv. Rozalija u ležećem položaju.

Naknadno su u uglove stuba, prilikom obnove 1784. godine, ugrađeni postamenti s kipovima Immaculate, sv. Katarine, sv. Ivana Nepomuka i sv. Josipa, za koje se zna da su izvorno stajali na drugim mjestima u gradu

Postolje spomenika raščlanjeno je na vijenac, valjkasto tijelo s ugaonim volta- ma i poligonalno podnožje a leži na širokom, piramidalno oblikovanim stubama. Na spomeniku je uklesano pet latinskih natpisa koji imaju kronograme. Na njima se čitaju godine izgradnje te obnove spomenika: 1729., 1730., 1829. i 1867. godina.

Kako je osječki Pil najznačajniji barokni spomenik javne plastike nužno je predstaviti ga kroz monografiju domaćoj i stranoj javnosti.

U sklopu monografije obradit će se svi povijesni podaci sva arhivska dokumentacija, napraviti kronologija svih zahvata rađenih na spomeniku s iscrpnom fotodokumentacijom i dati jedna povijesna i povijesno-umjetnička valorizacija.

Autor: *M. Braun*, prof. i dr. sc. *M. Repanić – Braun*

### *Osječki tramvaj od konjskog do električnog*

Monografija sadrži uvod u kojemu se govori o javnom prometu u Osijeku prije izgradnje tramvaja, opisane su prve inicijative za izgradnju tramvaja (Ante Čop, Friedrich Rosenberg, Rechnitz, Ullman, Hoffman i drugovi, François Gärtner iz Antwerpena, D.W. Klein i drug.), državna regulativa za izgradnju tramvaja, kao i neke inicijative za izgradnju tramvaja koji bi Osijek povezo sa susjednim gradovima. U poglavlju "Osječki tramvaj grade Osječani" piše se o osnutku Osječkog dioničarskog društva konjske željeznice i njegovo funkcioniranje (Utemeljujući odbor, Statut (pravila) Osječkog dioničarskog društva za konjsku željeznicu). Nadalje, opisana je izgradnja konjske željeznice, poteškoće u izgradnji, pritužbe građana prije i za vrijeme izgradnje, postupci vlasti kao što je Tehničko-redarstveni obhod, a posebno su obrađeni njemački i austrijski uzori u organiziranju i funkcioniranju osječke konjske željeznice i ostali izvori uredbi za organizaciju konjske željeznice u Osijeku, u koje spadaju: Upute za rad konduktera i kočijaša, Vozni i prometni red konjske željeznice u Osijeku itd. Nakon izgradnje i puštanja u promet 1884. godine opisane su još neke inicijative za izgradnju tramvaja i malih željeznica u okolici Osijeka, predstavljen je prvi zakupnik osječkog konjskog tramvaja Schönberger i prikazano je poslovanje osječkog konjskog tramvaja u 1884. i 1885. godini, prikazane su promjene ugovora grad Osijek - Dioničarsko društvo konjske željeznice, inicijative Osječana: Poduzetnik Klein iz Osijeka izgradio je uspinjaču u Zagrebu, inicijativa za izgradnju parnog tramvaja u Beogradu 1886. godine. Opisani su radovi na proširenju tramvajskih pruga u gradu Osijeku i postupci ishoda dozvola za te radove, kao i funkcioniranje osječkog konjskog tramvaja (uprava, nadzorni odbor i sl.), te problemi u funkcioniranju osječkog tramvaja kao što je to bilo prilikom asfaltiranja osječkih ulica 1895. godine.

Posebno poglavlje je "Poslovanje osječke konjske željeznice" u kojem je prikazan broj prevezenih putnika, duljina pruga, ostvarena dobit i sl., za razdoblje od 1891. do 1. svjetskog rata.

Zasebno poglavlje je inicijativa Osječkog dioničarskog društva konjske željeznice iz 1895. godine za izgradnju tramvaja od Osijeka do Batine koja još nije obrađena u literaturi. U ovom poglavlju opisane su: Najave gradnje tramvaja od Osijeka do Batine, prikazane su dozvole za prethodne radove za izgradnju tramvaja Osijek - Batina i njihova višestruka produljenja, partnerstvo nadvojvode Friedricha od Austrije u tom projektu, prikazan je rad na pripremi izgradnje željeznice Osijek - Kneževi Vinogradi – Batina - Beli Manastir i konačno rezultat: izgrađena je Podravska vicinalna željeznica: Branjin Vrh (Beli Manastir) – Karanac - Kneževi Vinogradi – Suza – Zmajevac - Batina.

U poglavlju "Povijest elektrifikacije konjskog tramvaja u Osijeku" prikazani su naponi Osječkog dioničarskog društva konjske željeznice i Poglavarstva grada za elektrifikaciju osječkog konjskog tramvaja, problem grada Osijeka i dioničarskog društva s plinarskim društvom Imperial - Continental Gas - Association iz Londona, koje je kočilo elektrifikaciju tramvaja i grada. U ovom poglavlju prika-

zane su inicijative i aktivnosti više gradonačelnika Osijeka (Graff, Pinterović ...) na elektrifikaciji grada i uvođenja električnog tramvaja od 1890. do I. Svjetskog rata, prikazana je inicijativa Osječkog dioničarskog društva za konjski tramvaj koje konkurrira i dobiva koncesiju za izgradnju električnog tramvaja u Novom Sadu. Prikazano je i stanje osječkog tramvaja, nesreće i pokušaji grada da otkupi dionice i preuzme osječki tramvaj kao preduvjet elektrifikaciji. Prikazano je funkcioniranje osječkog konjskog tramvaja za vrijeme trajanja I. Svjetskog rata kao i štrajk radnika osječkog tramvaja 1918. godine.

Prikazane su i ponude najznačajnijih europskih tvrtki za radove na elektrifikaciji grada i tramvaja koje se zbog I. Svjetskog rata nisu ostvarile. Posebno je obrađena uspješna izgradnja električne centrale i električnog tramvaja za mandata gradonačelnika Dr. Vjekoslava Hengla. Prikazan je njegov Program rada gradonačelnika, odluke gradskog zastupstva, preko izbora izvoditelja radova Charles B. Mc Daniel Jr., do suradnika - savjetnika na projektu (za električni tramvaj, ravnatelj Zagrebačkog električnog tramvaja ing. Košak iz Zagreba, ravnatelj elektrane u Karlovcu, ing. Montina). Prikazane su mnogobrojne žalbe, projekt za izgradnju tramvaja (Osnova električnog tramvaja), opisan je tijekom izgradnje, te rad gradskog odbora za elektrifikaciju.

Dan je Tehnički opis crveno - žutog osječkog električnog tramvaja te je istraženo i potvrđeno da je električni dio kola tramvaja isporučila tvrtka "Škoda", a da je karoseriju izradila tvrtka "Ringhoffer" iz Smichova kod Praga, ista koja je izradila carski vlak Franje Josipa s kojim je 1897. godine doputovao u lov na Beljsko vlastelinstvo.

Detaljno su prikazane trase električnog tramvaja, više peticija građana Osijeka (s imenima): kao ona da se izgradi tramvajska linija kroz današnju Divaltovu do Hutlerove pa do Trga bana Jelačića u Donjem gradu, za trasu pruge kroz Cvjetkovu do donjogradskog groblja ili inicijativa građana da tramvajska pruga ide od Strossmayerove ulice preko Rokove prema kolodvoru. U radu su prikazane tramvajske stanice gradskog električnog tramvaja, a i Pravila električnog tramvaja slobodnog i kraljevskog grada Osijeka, dan je Vozni red na gradskom električnom tramvaju u njegovom početku funkcioniranja, koje su bile cijene pretplatnih karata za đake i državne činovnike, prikazana su imena namještenika tramvaja te reakcije građana na elektrifikaciju grada i tramvaja. U radu se spominju i neki događaji sa značajnim ljudima kao što je "tramvajska nesreća" biskupa Strossmayera, opis vožnje omnibusom Vilme Vukelić, ilustracije konjskog i električnog tramvaja Ivana Rocha i karikature o elektrifikaciji grada i tramvaja slikara Vladimira Filakovca u osječkom "Hrvatskom listu".

Autori: *Darko Varga*, dipl.ing., akademik *Dragutin Feletar*

### **Zavičajna arhitektura**

Knjiga je nastavak suradnje autora, rođenog i školovanog u Osijeku, s Gradom Osijekom u objavljivanju knjiga iz povijesti i teorije suvremene arhitekture. Grad Osijek je financirao objavljivanje (putem nakladnika "Revija Osijek") auto-

rovih knjiga ENDEMSKA ARHITEKURA (1987.) i TERCIJARNI GRAD (1988.). Nadalje, autor je kao glavni urednik u suradnji sa Zavodom za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, inicirao, organizirao i oblikovao ediciju MURSA AETERNA u čijem su sastavu objavljene knjige Danice Pinterović "Mursa" i grupe autora "Veliki osječki most", s predgovorima autora. Obavljene su pripreme za izdavanje sljedeće tri knjige i to u ulozi Murse u ovom dijelu Rimskog carstva, o crkvenoj arhitekturi Tvrđe, te o projektima gradnje Tvrđe.

Program predložene knjige ZAVIČAJNA ARHITEKTURA/VERNACULAR ARCHITECTURE obuhvaća autorove projekte izrađene za Osijek i Vukovar u okviru međunarodnih teza o autohtonoj regionalnoj arhitekturi, kao poticajnom faktoru u kreiranju suvremenog arhitektonskog izraza. Knjiga sadrži: autorovo razumijevanje povijesnog razvitka Osijeka (Mursa Aeterna); odavanje počasti osječkim velikanima i formiranje reprezentativnog pristupa Tvrđi (Rondel velikana), istraživanje formiranja suvremenog grada na tradiciji slavonske arhitekture (Novi Grad Osijek); oblikovanje suvremene arhitekture s asocijacijom na osječku secesiju (Gradska i sveučilišna knjižnica); istraživanje formiranja novog urbanog prostora u sastavu Sveučilišnog ambijenta (Sveučilišni centar); podržavanje teza eko-arhitekture primjenom u urbanoj interpolaciji (Ribarska ulica); primjena ideja bionike u koncipiranju zdravstveno-nastavne arhitekture (Veleučilište Lavoslav Ružička); koncipiranje tema pejzažne arhitekture pri obnovi i revitalizaciji postojeće zgrade (Ribarski dom); istraživanje mogućeg oblikovanja suvremene arhitekture kao asocijacije na arhitekturu u vrijeme života osnivačice crkvenog reda (Crkva Svetih Ćirila i Metoda); uvažavanje aktualnih teza topografske arhitekture kao protežirane koncepcije formiranja ambijenata unutar gradske jezgre ili atraktivnog pejzaža (Bijela lađa); istraživanje očekivane budućnosti arhitekture na temelju koncipiranja arhitektonskih zgrada s kinetičkim svojstvima kretanja ili spontanijet umetanja (Stambena zgrada Sjenjak); oblikovanje urbanističkog detalja kao spomeničkog ambijenta i reprezentativnog pristupa zgradi (Spomenik Lavoslava Ružičke); dizajn popisa članova HAZU u predvorju Osječke gimnazije kao spomen i kao poticaj učenicima gimnazije (Spomen ploča članova Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti iz Osijeka); sažetak biografije i bibliografije autora kao osnovna informacija o djelu autora.

Autorova arhitektonska istraživanja aktualnosti zavičajne arhitekture u interpretaciji novih arhitektonskih formi obuhvaćaju i druge regije. Kao primjer navodi se istraživanje bizantsko-islamske arhitekture, kao suvremenog arhitektonskog izraza, realizirano u projektu Nacionalne i sveučilišne biblioteke Kosova, a koji je u pregledu značajnih događanja u stogodišnjoj povijesti arhitekture (1914. – 2014.) na prošlogodišnjem Biennalu arhitekture u Veneciji apostrofirano kao najznačajniji arhitektonski događaj 1982. godine. Projekt Sjenjak uvršten je u autorovu knjigu "Kinetička arhitektura", a ova knjiga navedena je kao jedina recentna literatura u natuknici "Kinetic Architecture" u Oxfordskom leksikonu svjetske arhitekture.

Autorov opus dobio je veći broj i društvenih priznanja od kojih su značajnije:

nagrade Udruženja hrvatskih arhitekata za nakladničku djelatnost i za životno djelo; Godišnja nagrada i nagrada za životno djelo Vladimir Nazor; Nagrada Grada Zagreba za životno djelo; Nagrada Grada Osijeka za znanost; Odličje zasluga za narod sa srebrnim vijencem i Odličje Marka Marulića.

Autor: akademik *Andrija Mutnjaković*.

### ***Palača Slavonske generalkomande u osječkoj Tvrđi***

Palača Slavonske generalkomande u osječkoj Tvrđi zbog svoje je monumentalnosti i arhitektonske kvalitete jedno je od najznačajnijih spomenika barokne arhitekture u Hrvatskoj. Izgrađena je 1723. godine kao jednokatnica, a 1765. godine dograđen je drugi kat južnog (glavnog) i zapadnog krila. Tijekom 20. stoljeća zgrada je pretrpjela nekoliko radikalnih adaptacija unutrašnjosti i pročelja koji su narušili njezinu kvalitetu.

Izvorno građevina je središte vojne (Generalata), a potom i civilne (Zemaljske) uprave. Nakon što je 1783. godine zapovjedništvo Vojne krajine preseljeno u Petrovaradin, zgrada je prenamijenjena u vojarnu što će i ostati sve do 1970.-ih. Vanjska pročelja su obnovljena i vraćena u izvorno stanje 2005. godine. Danas je u zgradi smještena uprava Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera.

Iako se smatra da je gradnju palače inicirao jedan od tada vodećih ljudi Habsburškog Carstva – princ Eugen Savojski, njezin projektant nije poznat, tek se zna da je njezinu gradnju u početku nadzirao inženjer Heisse. Četverokrlna zgrada svojim volumenom zauzima čitav gradski blok na sjevernoj strani središnjeg tvrđavskog Trga sv. Trojstva te od vremena svoje izgradnje do danas ostaje najveća palača na području Hrvatske. U njezinu oblikovanju karakteristično je glavno (južno) pročelje u čijem su središnjem dijelu prizemlja reprezentativni portal s atlantima i veža (vestibul), a na katu glavna prostrana dvorana s balkonom.

Uzimajući u obzir da su krila zgrade oblikovanjem i veličinom stupnjevana po važnosti, zgrada svojim tipološkim karakteristikama predstavlja prijelaz iz tradicionalnog četverokrlnog u suvremeni trokrilni tip palače. Također, primjena enfilade (niz prostorija povezanih prolazima u osi) u unutrašnjosti pokazuje odlike baroknog stila.

No, najveću inovaciju u arhitekturi ovih područja predstavlja oblikovanje pročelnog portala s istaknutim bočnim kompozitnim stupovima i figuralnim atlantima – hermima koji nose valovitu ogradu balkona prvog kata. Dodatno, portal je obogaćen fino klesanom vegetabilnom ornamentikom. Navedeni elementi svrstavaju ovaj portal među najreprezentativnije portale kontinentalne Hrvatske.

Drugu veliku vrijednost ove građevine predstavlja veža-vestibul kojim dominiraju monumentalni kameni toskanski stupovi iza kojih slijede dva simetrično postavljena stubišna kraka kojima se pristupa katu građevine.

Upravo način oblikovanja pročelnog portala i veže upućuju na srednjoeuropsko porijeklo projekta Slavonske generalkomande, koji se mogu usporediti s ta-  
Planovi rada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za 2019.

dašnjim suvremenim ostvarenjima vodećih bečkih arhitekata.

Ova građevine predstavlja važan dio povijesti hrvatske barokne arhitekture i zasigurno pripada srednjoeuropskom baroknom korpusu. Cilj monografije je objediniti dosadašnja istraživanja, ali još više istražiti otvorena pitanja i navedene smjernice te dati potpunu valorizaciju te izuzetno važne građevine. Istraživanje bi se usmjerilo na arhitekturu zgrade, njezin povijesni razvoj, okolnosti gradnje, porijeklo projekta te njezin kontekst i valorizaciju unutar hrvatske i srednjoeuropske barokne arhitekture. Objavljivanjem monografije na hrvatskom i engleskom jeziku rezultati istraživanja bili bi dostupni stručnoj i široj domaćoj i stranoj publici.

Autori: doc. dr. sc. *Margareta Turkalj Podmanicki*, dr. sc. *Katarina Horvat-Levaj*.

### ***Struktura kapitala - teorija i politika malih i srednjih poduzeća u Republici Hrvatskoj***

Dr. sc. Martina Harc, znanstvena suradnica Zavoda u suradnji s prof.dr.sc. Ljiljanom Vidučić i izv.prof.dr.sc. Sandrom Pepur s Ekonomskof fakulteta u Splitu u 2018. godini radit će na zajedničkom projektu izdavanja knjige *Struktura kapitala u kontekstu hrvatskog poduzetništva*. Knjiga je nastavak znanstveno istraživačkog rada dr.sc. Martine Harc.

Teorija strukture kapitala važna je za poduzeća koja svakodnevno donose financijske odluke. Iz razloga jer ona pokušava objasniti izvore i strategiju financiranja poslovanja poduzeća. Odluke o strukturi kapitala Stewart Mayers (1984.) je nazvao zagonetkom strukture kapitala (engl. the capital structure puzzle) jer niti jedna teorija ne može u potpunosti objasniti financijske odluke poduzeća. Osnovna dilema koja se nameće prilikom donošenja odluka o financiranju je financirati se putem duga ili vlastitog kapitala. Također se nameće pitanje kako pronaći optimalan način financiranja na tržištu na kojem su budući novčani tijekovi nesigurni, a izvori kapitala se pojavljuju u različitim oblicima.

Od kada su Modigliani i Miller objavili svoj poznati rad 1958. godine, tema strukture kapitala generirala je veliki interes među znanstvenicima. Teorijska podloga strukture kapitala počiva na dvije osnovne teorije strukture kapitala koju čine teorija izbora i teorija postupka slaganja. Ove dvije teorije na najbolji način opisuju modele financiranja poduzeća. Prema teoriji izbora postoji optimalna poluga poduzeća kojoj poduzeće teži. Stupanj optimalne poluge postignut je u točki u kojoj se izjednačavaju koristi i troškovi zaduživanja. Koristi zaduživanja proizlaze iz porezne zaštite koja se ostvaruje kroz trošak kamata koje predstavljaju poreznu olakšicu. Troškovi zaduživanja predstavljaju troškove financijskih neprilika koji nastaju kako se poduzeće zadužuje. Nasuprot ove teorije je teorija postupka slaganja koju su prvi predložili Myers i Majluf (1984.) prema kojoj ne postoji optimalna poluga kojoj poduzeće teži. Poduzeća slijede hijerarhiju zaduživanja prema modelu da se prvo financiraju interno generiranim sredstvima, a tek onda eksternim načinom financiranja.

U "savršenim tržištima" investicijske odluke neovisne su o financijskim uvjetima na tržištu jer sva poduzeća imaju jednak pristup tržištima kapitala, a financijska struktura poduzeća irelevantna je u financiranju poslovanja poduzeća. U "nesavršenim tržištima" struktura kapitala poduzeća odnosi se na različite kombinacije financiranja u svrhu financiranja poslovnih odluka poduzeća. Izbor načina financiranja ima posljedice na buduće poslovanje poduzeća.

Financiranje je proces. Započinje potrebom za financijskim sredstvima i pretpostavlja postojanje ponude i potražnje za istim. Svrha financijskog zaduživanja u bilo kojem obliku je rast i razvoj poduzeća. Kako bi poduzeće osiguralo financijski kontinuitet koji mu je neophodan, ukoliko želi rasti i time biti direktno konkurentno u svom okruženju, tada proces financiranja zauzima vrlo važno mjesto u politici upravljanja poduzećem. Financiranje predstavlja proces pribavljanja, korištenja i vraćanja financijskih sredstava njihovim izvorima. Ukoliko je prihod, koji se ostvari korištenjem tuđih sredstava, veći od kamatne stope troška kapitala tada se može govoriti o isplativosti korištenja takvog načina financiranja. Ipak još uvijek ostaje otvoreno pitanje je li se bolje financirati vlastitim (interno generiranim) sredstvima (gotovina, dividenda, neisplaćena dobit) ili upravljati tuđim izvorima financija i za to plaćati naknadu u obliku kamate. Oblik financiranja i vrsta izvora financiranja utjecat će na strukturu kapitala poduzeća. U literaturi se često pod pojmom struktura kapitala koristi izraz «financijska poluga poduzeća» pod kojom se podrazumijeva udio korištenja duga za financiranje poduzeća u odnosu na ukupni kapital poduzeća. Pitanje vertikalne financijske strukture ostaje uvijek otvoreno kako za menadžere tako i za teoretičare jer relativno je teško donijeti odluku o optimalnom načinu financiranja s obzirom na dinamičnost poslovnih promjena, ali i onih institucionalnih i zakonodavnih. Ipak, jedna stvar je neosporna, a to je da pristup eksternom načinu financiranja imaju samo likvidna poduzeća čiji financijski pokazatelji odgovaraju kriterijima financijskih institucija. Za hrvatske pojmove likvidno poduzeće je ono koje pravovremeno podmiruje sve svoje obveze te je kao takvo i poželjan partner izvorima financiranja. U Hrvatskoj, struktura kapitala još uvijek je neistražen pojam iako je esencijalna u poslovanju poduzeća. Prilikom definiranja i načina mjerenja strukture kapitala, različiti autori različito su tumačili strukturu kapitala. Prema Orsagu (2003.) struktura kapitala predstavlja dugoročnu financijsku strukturu koja obuhvaća (dugoročne) dugove i vlasničku glavnica poduzeća. Odnosno, iz ukupne financijske strukture isključene su kratkoročne i tekuće obveze poduzeća. Titman i Wessels (1988.) navode šest mjera financijske poluge: dugoročni dug podijeljen s tržišnom vrijednosti kapitala, dugoročni dug podijeljen s knjigovodstvenom vrijednosti kapitala, kratkoročni dug podijeljen s tržišnom vrijednosti kapitala, kratkoročni dug podijeljen s knjigovodstvenom vrijednosti kapitala, konvertabilni dug podijeljeni s tržišnom vrijednosti kapitala i konvertabilni dug podijeljeni s knjigovodstvenom vrijednosti kapitala. Frank i Goyal (2007.) koristili su četiri različite mjere poluge koje se razlikuju po tome koriste li se tržišne ili knjigovodstvene vrijednosti te koristi li se vrijednost ukupnog duga ili samo dugoročnog duga. Rajan i Zingales (1995.) tvrdili su da izbor relevantne mjere kao zavisne varijable prilikom mjerenja poluge ovisi o objektivnosti analize. U ovom radu korist će se termin

struktura kapitala poduzeća kao odnos ukupnih obveza poduzeća u odnosu na njegovu ukupnu imovinu jer će struktura kapitala biti mjerena polugom poduzeća kao odnosom ukupnih obveza i ukupna imovine poduzeća.

Dosadašnja istraživanja o strukturi kapitala bila su usmjerena prema dvjema teorijama: teoriji izbora i teoriji postupka slaganja. S obzirom da svaka teorija sugerira kako neke varijable mogu biti korelirane s polugom poduzeća, oko tih dviju teorija znanstvenici su postavljali hipoteze shodno zemlji u kojoj je istraživanje napravljeno te ih testirali odgovarajućom metodologijom. Cilj je bio identificirati ključne varijable koje utječu na strukturu kapitala. Prema rezultatima istraživanja pojedina teorija je podržavana ili osporavana. Prema Harrisu i Ravivu (1991.) istraživanja su se općenito slagala oko toga da se poluga poduzeća povećava s povećanjem materijalne imovine, porezne zaštite, razvojnim mogućnostima poduzeća, a smanjuje povećanjem volatilnosti, troškova oglašavanja, istraživanja i razvoja, mogućnosti stečaja, profitabilnosti i jedinstvenosti proizvoda. Ramlall (2009.) je istraživao strukturu kapitala poduzeća s Mauricijusa koja ne kotiraju na burzi. S obzirom na dobivene rezultate, model je podržao teoriju postupka slaganja. Jong et al. (2007.) ispitali su utjecaj specifičnih faktora poduzeća i specifičnih faktora države na stupanj zaduženosti poduzeća u 42 zemlje svijeta. Došli su do zaključka da se specifični faktori poduzeća razlikuju među državama odnosno da faktori karakteristični za poduzeće ne utječu u istoj mjeri na poduzeća u različitim državama. Njihovo istraživanje podržava konvencionalne teorije strukture kapitala ističući važnost indirektnog utjecaja specifičnih faktora države na determinante strukture kapitala.

Stoga, uvažavajući prethodne pretpostavke i istraživanja, temeljni zadatak ove knjige jest doprinijeti boljem poznavanju strukture kapitala s aspekta ekonomskih znanosti, identificirati ključne varijable koje utječu na strukturu kapitala hrvatskih poduzeća te unaprijediti i promicati važnost strukture kapitala u kvaliteti upravljanja poduzećem.

Autori: dr. sc. *Martina Harc*, prof. dr. sc. *Ljiljana Vidučić*, doc. dr. sc. *Sandra Pepur*

Napomena: Kao jedna od aktivnosti, odnosno plana rada Zavoda za znanstveni i umjetnički rad HAZU u Osijeku, je i nakladnička aktivnost. S obzirom da nakladništvo podrazumijeva i osiguranje financijskih sredstava, Zavod u Osijeku se, za svaki od projekata koji uključuje i sve radnje oko objave knjiga, monografija i sl., javlja na sve moguće natječaje, za potporu objavljivanja takvih djela. Gore navedene publikacije, planirane u idućoj 2018. godini bi se financirale, isključivo novčanim iznosima koji bi se za te svrhe dobile po osnovi dobivenih sredstava putem javnih natječaja.



## Časopisi

Iz redovnih sredstava Zavoda financiralo bi se izlaženje časopisa Zavoda HAZU u Osijeku, Anali, u cijelosti ili uz sufinanciranje, objavljivanje radova sa skupova na kojima su u organizaciji ili suorganizaciji Zavoda održana predavanja. Napomena se temelji na Odluci Predsjedništva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, a na prijedlog Uprave Akademije od 27. svibnja 2015. godine, u kojoj stoji: "troškove tiska i nakladničke djelatnosti te isplate autorskih honorara za nakladničku djelatnost potrebno je svesti u okvire dobivenih financijskih potpora. Autorski honorari isplaćivat će se isključivo u okviru odobrene potpore u kojoj su sredstva izričito namijenjena isplati autorskih honorara."

- 1) Znanstveno stručni časopis Anali svezak 31
- 2) Znanstveno stručni časopis Anali svezak 32

## Znanstveno stručni skupovi i simpoziji

1) Osmi međunarodni znanstveni simpozij Gospodarstvo Istočne Hrvatske – jučer, danas, sutra – u suradnji s Ekonomskim fakultetom Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku.

2) Interdisciplinary Management Research Conference XV – međunarodna znanstvena konferencija - rezultat suradnje Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ekonomskog fakulteta u Osijeku – Poslijediplomskih studija Management i Pforzheim University, Business School, kao organizatora u suradnji s Hrvatskom akademijom znanosti i umjetnosti.

## Znanstveno-stručna predavanja

Prof. dr. sc. Marko Turina, dopisni član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti "Kardiokirurško obrazovanje: novi izazovi, nove mogućnosti", u suradnji s Akademijom medicinskih znanosti Hrvatske i Medicinskim fakultetom u Osijeku

## Ostalo

– Predstavljanje knjige Emilia Marina Mursa – Hadrijanova kolonija uz limes rimskog carstva u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti u Zagrebu i u Družbi hrvatskoga zmaja u Zagrebu

– Predstavljanje reprinta Rondela učenika Gimnazije u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti u Zagrebu i u Družbi hrvatskoga zmaja u Zagrebu

– Predstavljanje reprinta radova akademika Mije Kišpatića u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti u Zagrebu i u Družbi hrvatskoga zmaja u Zagrebu

## ZAVOD ZA ZNANSTVENI I UMJETNIČKI RAD – POŽEGA

Upravitelj Zavoda je akademik *Dubravko Jelčić*, a upraviteljica dr. sc. *Snježana Jakobović*.

### Znanstvenoistraživački i ostali rad

- Znanstveni skup o domovinskom ratu u Požeško-slavonskoj županiji (rujan 2019.)
- Koncert pijanista Rubena Dalibaltayana u povodu 10. obljetnice rada Zavoda za znanstveni i umjetnički rad u Požegi ( listopad 2019.)
- Predstavljanje časopisa „Radovi br. 8 Zavoda za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Požegi“
- Predstavljanje knjige „Bjelobrdski kulturni krug“, autora akademika Željka Tomičića (ako se bude tiskala)

### Nakladnička djelatnost

Zavod za znanstveni i umjetnički rad HAZU u Požegi planira u 2019. godini tiskati:

- časopis "Radovi br. 8 Zavoda za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Požegi"
- knjigu "Bjelobrdski kulturni krug", autora akademika Željka Tomičića.

## ZAVOD ZA ZNANSTVENI I UMJETNIČKI RAD – SPLIT

Voditelj Zavoda za znanstveni i umjetnički rad u Splitu je akademik *Davorin Rudolf*.

### Izdavačka djelatnost

Zavod za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Splitu tiskati će u 2019. dvobroj 24/25 časopisa "Adrias".

## **Manifestacije**

– "Tehnološki park – Split grad inovacija i inkubator za visoke tehnologije"- rasprava u organizaciji Zavoda HAZU u Splitu i Sveučilišta u Splitu.

– "Dani kršćanske kulture" u suradnji s nakladničkom kućom Verbum iz Splita, u trajanju od 10 dana, održat će se od 6. do 16. travnja. Manifestaciju će obilježiti kulturno javni događaji, koncerti, tribine, projekcije filmova, predstave, muzejski programi, predstavljanja knjiga.

– "Marulićevi dani", kulturna manifestacija međunarodnog karaktera posvećena hrvatskoj dramskoj riječi i djelu Marka Marulića u suradnji s Književnim krugom iz Splita održat će se od 18. do 21. travnja.

– "Dani otvorenih vrata HAZU – 2019.", osma su po redu manifestacija u organizaciji Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti kojom se građanima približava raznovrsna djelatnost, te bogata kulturna i prirodna baština HAZU-a, posebice splitskoga Zavodu Akademije. U sklopu manifestacije bit će postavljena izložba austrijskog akademskog slikara Heima Zooberniga. Uz kratku prezentaciju o povijesti Akademije, akademici i članovi suradnici primat će posjetitelje i upoznati ih s djelatnostima i zadacima Akademije. Voditelj splitskoga Zavoda HAZU-a akademik Davorin Rudolf održat će predavanje "Tri desetljeća splitskoga Zavoda HAZU-a".

– "Knjiga Mediterana" međunarodni znanstveni skup u suradnji s Književnim krugom iz Splita, održat će se od 22. do 29. rujna. U sklopu manifestacije tri su znanstvena skupa, predavanja i predstavljanja knjiga. Na skupu će sudjelovati znanstvenici i stručnjaci iz područja književnosti, povijesti umjetnosti, arheologije i prava.

– Sredinom prosinca 2019. u organizaciji splitskoga Zavoda HAZU, održat će se "Večer božićnih pjesama". Nastupit će prvakinja splitske opere Cynthia Hansell Bakić zajedno sa zborom Umjetničke akademije u Splitu.

## **Predavanja**

Nastavit će se ciklus predavanja "Petkom u Zavodu HAZU" u proljeće i jesen 2019. Izlagat će znanstvenici, političari, kulturni radnici, umjetnici i stručnjaci o aktualnim zbivanjima u Hrvatskoj i o stručnim temama iz područja međunarodnog prava, gospodarstva, pomorstva, arheologije, arhitekture i povijesti umjetnosti (predavanja akademika Arsena Bačića, Nenada Cambia, Jakše Fiamenga, Dinka Kovačića, Davorina Rudolfa i Radoslava Tomića, te članova suradnika HAZU-a koji stalno žive u Splitu, znanstvenika i stručnjaka sa Sveučilišta u Splitu, kulturnih djelatnika, umjetnika i dr.).

Početak veljače organizirat će se razgovor akademika s gradonačelnikom Grada Splita Androm Krstulovićem Oparom "O Splitu s potešatom".

## **Izložbe**

U suradnji sa splitskom Kulturnom ustanovom Galerija Kula priredit će se tri izložbe:

- 1) od 20. svibnja do 20. lipnja retrospektivna izložba austrijskog akademskog umjetnika Heima Zoberniga
- 2) od 14. srpnja do 14. kolovoza izložba akademskog umjetnika Gorana Trbuljaka
- 3) od 7. listopada do 7. studenoga izložba akademskog umjetnika Ton Cragga.

## **Predstavljanje knjiga**

Zavod za znanstveni i umjetnički rad u Splitu organizirat će predstavljanje novoobjavljenih knjiga pretežito autora koji žive i djeluju na području Splitsko – dalmatinske županije.

U splitskom Zavoda HAZU-a u Splitu, pored u planu navedenih manifestacija priredit će se i druge znanstvene i kulturne manifestacije u organizaciji ovoga Zavoda, ali i institucija izvan Zavoda, uz novčanu naknadu za korištenje naših prostora, nakon odobrenja Uprave Akademije.

# **ZAVOD ZA ZNANSTVENI RAD – VARAŽDIN**

## **Organizacija jedinice**

Zavod za znanstveni rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Varaždinu (dalje Zavod) smješten je u prostorijama palače Keglević, Vladimira Nazora 14, u Varaždinu.

Voditelj Zavoda je akademik *Stjepan Damjanović*, a upravitelj dr. sc. *Vladimir Huzjan*. U Zavodu su zaposlene dvije osobe: upravitelj i administrativna tajnica Ljiljana Biškup.

Zavod se kontinuirano bavi znanstveno-istraživačkim radom što je njegova osnovna djelatnost te je jedina takva institucija Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u sjevernoj Hrvatskoj. Rad Zavoda obuhvaća interdisciplinarna istraživanja poput arheologije, glazbe, gospodarstva, informatike, jezika, književnosti, povijesti, tehnike, umjetnosti i drugih znanstvenih područja kao i iniciranje te organiziranje znanstveno-stručnih skupova, okruglih stolova i predavanja. Znan-

tveno-istraživačku i nakladničku djelatnost Zavoda financira Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Varaždinska županija i Grad Varaždin, a neke projekte dodatno odgovarajuća ministarstva, gospodarstvenici te lokalna uprava i samouprava.

Članovi Znanstvenog vijeća Zavoda su: akademik Stjepan Damjanović (predsjednik), akademik Stanislav Tuksar, prof. dr. sc. Slobodan Kaštela (član suradnik Hrvatske akademije), Tomislav Paljak (zamjenik župana Varaždinske županije), Sandra Malenica (zamjenica gradonačelnika Grada Varaždina) i dr. sc. Vladimir Huzjan.

## **Nakladnička djelatnost**

### ***Varaždin u 17. stoljeću: grad, ljudi, kultura***

Iako je o povijesti Varaždina napisano mnogo, 17. stoljeće ostalo je izvan značajnijeg zanimanja povjesničara. Stoga je cilj ovog projekta detaljnije istražiti i objasniti razvoj grada kao urbane cjeline, a opisane procese staviti u širi ekonomski i društveni kontekst 17. stoljeća. Rad će se sastojati od sljedećih temeljnih cjelina: 1. "Uvodni dio" s pregledom historiografije i izvora s naglaskom relevantnih za temu; 2. U temi "Grad" objasniti će se urbanistički razvoj grada tijekom stoljeća, uključujući i suburbije, gradsku topografiju kao i kulturu stanovanja. Jedna od podtema je gradski okoliš (teritorij gradske općine), zatim prirodni resursi, šume, oranice, sjenokoše, pašnjaci, mlinovi, vinogradi i njihov značaj za gradsku privredu. Pažnja će se posvetiti i topografiji gradskog okoliša u 17. stoljeću. 3. Tema "Ljudi" sastojat će se od više podtema. Uz usporedbe procjene stanovništva relevantnih povjesničara, analizirat će se struktura gradskog stanovništva prema zanimanjima, ekonomskom i društvenom statusu - građani, stranci, obrtnici, trgovci, gradski kmetovi, vojnici, žene, djeca, plemstvo, svećenstvo. Analizirat će se tijek vertikalnog raslojavanja i njegove posljedice na život u gradu kao i na ustroj i djelovanje gradske uprave. Jedna od podtema bit će gradska privreda, poljoprivredna proizvodnja, obrt i trgovina. 4. U temi "Kultura" analizirat će se obrazovna struktura i obrazovanje gradskog stanovništva, uloga isusovaca u otvaranju kolegija i suzbijanju protestantizma, prisutnost varaždinskih studenata na europskim sveučilištima i njihova uloga u životu grada kao i njihovo djelovanje i utjecaj izvan grada. 5. Zaključni dio "Prema novom stoljeću" bit će sinteza 17. stoljeća kao i najava novog. Rad će biti opremljen grafičkim prikazima, priložima i kartama kojima će se dokumentirati i argumentirati ocjene, valorizacija i stavovi autorice Višnje Burek, prof., iz Varaždina. Planirano vrijeme tiska monografije, ovisno o završetku rada na rukopisu i recenzentskom postupku, je tijekom 2019. godine.

### ***Varaždin i sjeverna Hrvatska u desetljeću nakon Velikog rata***

Na temelju rezultata projekta "Varaždin i sjeverozapadna Hrvatska u Velikom ratu 1914. - 1918." (čiji je znanstveni skup uz predstavljanje istoimenog zbornika

održan u Varaždinu 3. i 4. srpnja 2014.), Zavod će obilježiti i 100. godišnjicu završetka Velikog rata znanstvenim skupom: "Varaždin i sjeverna Hrvatska u desetljeću nakon Velikog rata". Projekt se sastoji od istraživačkog rada prijavljenih autora, organizacije znanstvenog skupa u studenome 2018. te tiskanjem radova u posebnom zborniku.

Ciljevi projekta su da se kroz znanstveno - stručne priloge obradi i predstavi političko-kulturno-društveno-ekonomska zbivanja u Varaždinu i sjevernoj Hrvatskoj neposredno nakon završetka Velikog rata te u prvih deset godina postojanja jugoslavenske državne zajednice (do proglašenja diktature kralja Aleksandra 6. siječnja 1929. godine). Geografski se teme odnose na područje Grada Varaždina i Varaždinske županije, a pod područjem sjeverne Hrvatske podrazumijeva se i područje Međimurske županije. Ovakav projekt još nije pokrenut za navedeno područje i razdoblje, stoga će se po prvi puta dobiti znanstveni uvid u brojne sfere ljudskog djelovanja u Varaždinu i sjevernoj Hrvatskoj od listopada/ studenoga 1918. do siječnja 1929. godine. Vrijeme održavanja projekta: siječanj 2016. – studeni 2018. godine. Planirano vrijeme tiska zbornika radova, ovisno o završetku rada na rukopisu i recenzentskom postupku, je tijekom 2019. godine.

### ***Radovi Zavoda za znanstveni rad Varaždin***

U redovitom godišnjem broju znanstvenog časopisa Zavoda pod nazivom: Radovi Zavoda za znanstveni rad Varaždin br. 29 tiskat će se radovi sa skupova koje je Zavod organizirao tijekom 2017. i 2018. godine, zajedno s ostalim pristiglim radovima. Časopis Radovi ima najvišu važnost za humanističke znanosti na užem području sjeverozapadne Hrvatske jer će se njegovim tiskanjem sva nova znanstvena i umjetnička saznanja o Varaždinu, Varaždinskoj županiji te sjeverozapadnoj Hrvatskoj objaviti i sačuvati te biti besplatna za čitatelje. Planirano vrijeme tiska, ovisno o završetku rada na rukopisu i recenzentskom postupku, je krajem 2019. godine.

### ***Izvori za povijest Grada Varaždina 1209. - 1850.***

Najvažniji izvori za povijest grada Varaždina čuvaju se u Državnom arhivu u Varaždinu, a fond Poglavarstvo slobodnog i kraljevskog grada Varaždina (1209. - 1850.) jedan je od najbolje sačuvanih komunalnih arhiva kontinentalne Hrvatske u kojem se čuva ukupno 1.675 isprava i spisa za razdoblje od 1209. do 1850. godine. S obzirom na izuzetnu povijesnu vrijednost navedenih dokumenata, objavljivanje gradiva ovog fonda otpočelo je već u prvoj polovici 20. stoljeća. U "Povijesnim spomenicima slobodnoga kraljevskoga grada Varaždina" iz 1942., Zlatko Tanodi i Adolf Wissert objavili su dio isprava iz serije "Radikalni arhiv" (njih 226) za razdoblje od 1209. do 1526. godine. Izvori su objavljeni po svim tada važnim mjerilima za objavljivanje izvornog arhivskog gradiva - za svaku ispravu napravljena je kratka regesta na hrvatskom jeziku, transkripcija čitavog dokumenta u latinskom izvorniku te opis fizičkog izgleda isprave uz navođenje ranijih

izdanja u kojima je, eventualno, pojedina isprava već objavljena. S obzirom na izuzetnu povijesnu vrijednost isprava i spisa koji čine tzv. Radikalni arhiv fonda "Poglavarstvo slobodnog i kraljevskog grada Varaždina (1209.-1850.)", odlučili smo nastaviti rad na objavljivanju izvora pripremom za tisak i objavljivanjem cjelokupnog Radikalnog arhiva. Posebno se napominje da bi se zbog drugačijeg pristupa objavljivanju izvornika, naknadno objavile isprave iz razdoblja do 1526. godine.

Na osnovu karakteristika samog gradiva i njegovu količinu, a uvažavajući određene povijesne kriterije planirano je objavljivanje isprava i spisa Radikalnog arhiva u tri, vremenski ograničena, sveska: od 1209. do 1525., od 1526. do 1740. te od 1741. do 1850. godine. Treba napomenuti da bi se sadržaj sveska koji je objavljen 1942. korigirao i ponovno tiskao s prijevodom na hrvatski jezik i fotografijama svih (ili odabranih) isprava. Svaki svezak sastojao bi se od uvodne studije u kojoj se daje osvrt na osnovne diplomatičke i paleografske karakteristike objavljenog gradiva, kao i sažeti pregled povijesnih događanja o gradu Varaždinu i varaždinskoj regiji u vremenskom razdoblju na koje se odnosi dotični svezak. Središnji dio svakog sveska donosi latinsku transkripciju isprava i spisa, kao i njihov prijevod na hrvatski jezik (regesta), a cilj je učiniti latinske izvornike dostupnijim širem krugu potencijalnih korisnika/ istraživača. Za svaki svezak bit će izrađena kazala mjesta i osoba. Planirano je da se priprema i tisak svakog pojedinog sveska realizira u višegodišnjem razdoblju. Nositelji Projekta su Zavod i Državni arhiv u Varaždinu, a vrijeme održavanja prvog dijela je od siječnja 2016. do 2019. godine. Planirano vrijeme tiska, ovisno o završetku rada na rukopisu i recenzentskom postupku, je tijekom 2019. godine.

### ***Sabrana djela Mladena Kerstnera (I. - V.)***

O 90. obljetnici rođenja hrvatskog književnika Mladena Kerstnera (Ludbreg, 1928. – Zagreb, 1991.) Zavod, Ogranak Matice hrvatske u Koprivnici i Knjižnica Mladena Kerstnera u Ludbregu pokrenuli su ediciju: "Sabrana djela Mladena Kerstnera (I-V)". Pet monografija će imati sljedeće teme: "Mladen Kerstner, Sabrana djela, Televizijske serije/ Mejaši, Guntovčani, Dirigenti i mužikaši"; "Mladen Kerstner, Sabrana djela, Proza i poezija"; "Mladen Kerstner, Sabrana djela, Prilozi"; "Studija o opusu M. Kerstnera, životopis, bibliografija, mediji, intervjui, feljtoni, časopisi, korespondencija"; "Mladen Kerstner, Sabrana djela/ Zbornik sa znanstvenoga skupa Mladen Kerstner: život i djelo (2021)". Inicijativu i nacrt te odabir glavnog urednika za Sabrana djela dali su i u nacrt zapisali Dražen Ernečić, prof., predsjednik Ogranak Matice hrvatske u Koprivnici, Mladen Kerstner ml., u ime obitelji Kerstner te Edita Kutnjak Zlatar, ravnateljica Knjižnice i čitaonice Mladena Kerstnera u Ludbregu. Glavni urednik edicije je prof. emeritus Stjepan Hranjec iz Čakovca. Planirano vrijeme tiska, ovisno o završetku rada na rukopisu i recenzentskom postupku, je tijekom 2019. godine.

## **Znanstveno-stručni skupovi i okrugli stolovi**

### ***Forenzika okoliša***

Zavod i varaždinski Geotehnički fakultet Sveučilišta u Zagrebu planiraju organizirati u Varaždinu znanstveni skup pod radnim nazivom: "Forenzika okoliša". Okolišna forenzika definira se kao kombinacija analitičke kemije i biogeokemije okoliša čija je svrha stručna pomoć pravnicima prilikom sastavljanja optužnice, kao i tijekom sudskog postupka. Naime, u posljednjih nekoliko desetljeća velika većina gospodarski razvijenijih država prevela je nezakonito postupanje protiv okoliša iz prekršajnog u kaznenopravne okvire. Stoga se, prilikom pravnog postupanja vezanih uz kaznena djela protiv okoliša, pri pravosudnim tijelima pojavljuje izrazita potreba za stručnom pomoći prilikom utvrđivanja činjenica vezanih uz onečišćenje i zagađenje okoliša, identifikaciju počinitelja kao i vrijeme izvršenja djela, utvrđivanje opsega zagađenja kao i potencijalnu, odnosno stvarnu opasnost po zdravlje ljudi i životinja, kolateralne štete te kaznenu, ali i materijalnu odgovornost prema načelu "zagađivač plaća".

Stručnjaci klasičnih policijskih forenzičkih laboratorija i ustanova često su nedovoljno profilirani za stručni pa i znanstveni rad u oblasti okolišne forenzike, pa se ukazuje potreba za temeljnom i kontinuiranom edukacijom ne samo okolišnih forenzičara-analitičara, već cijelog niza aktera – interventnih ekipa policije i vatrogastva (tzv. rapid response teams), pripadnika inspeksijskih službi u području zaštite okoliša i prirode, državnog odvjetništva/ tužiteljstva i sudaca.

Područje primjene okolišne forenzike izrazito je interdisciplinarno, pa se stoga ukazuje i potreba za aktivnom međunarodnom suradnjom jer mnoga djela protiv okoliša predstavljaju prekogranična zagađenja koja zahtijevaju bilateralna pa i multilateralna postupanja i nadzor. Stoga se i posljednjih desetak godina u organizacijama kao što su Interpol i Europol puna pažnja posvećuje međunarodnom umrežavanju nacionalnih službi nadležnih za zaštitu okoliša kao i standardizaciji postupanja vezanih za kaznena djela protiv okoliša. Na ovom znanstvenom skupu predstaviti će se radovi iz te oblasti zbog upoznavanja šireg kruga znanstvenika i stručnjaka kako bi se išlo u korak sa suvremenim trendovima. Vrijeme održavanja skupa bit će tijekom 2019. godine.

### ***Centri izvrsnosti Varaždinske županije***

Zavod i Varaždinska županija planiraju organizirati u Varaždinu znanstveni skup pod radnim nazivom: "Centri izvrsnosti Varaždinske županije". Varaždinska županija je još školske godine 2002./03. započela rad s nadarenim učenicima iz matematike i fizike kroz dodatnu nastavu u osnovnim i srednjim školama. Matematika i fizika bile su temelj razvoja tehničkih, tehnoloških, bioloških, medicinskih i drugih znanosti u prošlosti, a zajedno s informatikom imaju posebno značenje za razvoj tih i drugih znanosti/ djelatnosti danas i u budućnosti. Prvi centar izvrsnosti koji je započeo s radom je Centar izvrsnosti za matematiku, osnovan pri Strojarskoj i prometnoj školi Varaždin 2007. godine. Centri izvrsnosti kao nova



ideja u obrazovanju doprinijeli su promijeni strukture upisa u srednje škole i na fakultete. Tako je Varaždinska županija prema mjerilima UN-a najkonkurentnija županija u Hrvatskoj. U tom smislu, želja je na skupu predstaviti dosadašnje uspjehe centara izvrsnosti te planove za budućnost. Vrijeme održavanje skupa bit će tijekom 2019. godine.

### ***Očuvanje i predstavljanje arheološke baštine sjeverne Hrvatske***

Vrijednost i važnost hrvatskih arheoloških lokaliteta od velikog je značaja za hrvatsku i svjetsku kulturu i znanost jer se mnogi hrvatski arheološki lokaliteti nalaze na popisu svjetske baštine ili su pak upisani kao lokaliteti koji su utjecali na povijest civilizacije u periodu od prapovijesti, antike i srednjeg vijeka, te novovjekovnog razdoblja.

Sadašnja zaštita i očuvanje arheološke baštine provodi se kroz Upravu za zaštitu kulturne baštine Ministarstva kulture i kroz razgranatu mrežu konzervatorskih odjela te Upravu za arhivsku djelatnost i arheološku baštinu Ministarstva kulture. Vizija očuvanja, zaštite i gospodarskog korištenja kulturne baštine Republike Hrvatske definirana je sljedećom rečenicom u Strategiji zaštite, očuvanja i održivog gospodarskog korištenja kulturne baštine Republike Hrvatske: "Kulturna baština temelj je očuvanja kulturnog i nacionalnog identiteta te kulturnog razvitka i održivog gospodarskog razvoja Republike Hrvatske".

Cilj održavanja znanstvenog skupa je predstavljanje aktualnog stanja na području očuvanja i prezentacije arheološke baštine sjeverozapadnog dijela Republike Hrvatske. Želja organizatora je okupiti stručnjake iz područja arheologije, muzeologije, konzervacije, restauracije, turizma te predstavnike jedinica lokalne, regionalne i županijske razine kao i gospodarstvenike s jedinstvenim ciljem predstavljanja i promišljanja na kompleksnu temu problematike očuvanja i prezentacije arheološke baštine kontinentalnog dijela Republike Hrvatske.

S obzirom na sve veći problem uništavanja, pojave organiziranih krađa i neprimjerenog postupanja na arheološkim lokalitetima i zaštićenim kulturnim krajolicima okupljanje stručnjaka na skupu u 2019. bit će usmjereno na aktivnu izmjenu iskustava, znanja i problematiku iz prakse pri očuvanju i zaštiti kao i prezentaciji arheološke pokretne i nepokretne baštine. Vrijeme održavanje skupa bit će u prvom djelu 2019. godine.

### ***O životu i radu Matije Skurjenija (1898.-1990.)***

Zavod, Gradski muzej Varaždin i Galerija Matija Skurjeni iz Zaprešića planiraju tijekom 2019. organizirati u Varaždinu prigodnu izložbu i okrugli stol o životu i radu hrvatskog slikara naive Matije Skurjenija (Veternica kraj Golubovca, 14. XII. 1898 – Zagreb, 4. X. 1990). Radio je kao rudar, završio soboslikarski zanat, a od 1955. posvetio se isključivo slikarstvu. Nadahnut nadrealističkom poetikom, istančanim je koloritom i sitnim potezima kista slikao krajolike svojega zavičaja,

maštovite urbane ambijente i motive iz Zaprešića gdje je živio (*Sanjao sam da moram preplivati ovu uzburkanu Savu*, 1969). Izradio je više mapa grafike i crteža, ilustrirao djela hrvatskih književnika (A. Dedić, *Zamišljeno pristanište*, 1975). Galerija "Matija Skurjeni" otvorena je 1987. u Novim dvorima u Zaprešiću. Vrijeme održavanje skupa bit će u drugom djelu 2019. godine.

### ***Gustav Krklec (1899.-1977.). U povodu 120 obljetnice rođenja***

Zavod i Gradska knjižnica i čitaonica Metel Ožegović Varaždin planiraju 2019. godine obilježiti prigodnim okruglim stolom 120. godišnjicu rođenja Gustava Krkleca. Rođen je u Udbinju kraj Karlovca 1899., a umro je u Zagrebu 1977. godine. Djetinjstvo je proveo u Maruševcu što je ostavilo trag u njegovu poetskom opusu. Gimnaziju je polazio u Varaždinu, Zagrebu i na Sušaku, a u Zagrebu je studirao filozofiju. Bio je hrvatski književnik, prevoditelj s ruskog, češkog, slovenskog i njemačkog jezika, prvi predsjednik Društva hrvatskih književnih prevodilaca. Jedan od najvažnijih hrvatskih književnika 20. stoljeća. Gradska knjižnica i čitaonica Metel Ožegović čuva njegovu bogatu ostavštinu. Vrijeme održavanja skupa predviđeno je u prvom djelu 2019. godine.

### ***Varaždinske barokne večeri. Uloga u istraživanju, očuvanju i predstavljanju barokne glazbene baštine***

Zavod i Koncertni ured Varaždin uoči svečanog jubileja 50. VBV-a žele sumirati sve osobne i institucionalne dosege, poticaje i rezultate Varaždinskih baroknih večeri u istraživanjima, očuvanju i promociji barokne hrvatske glazbene baštine, kao i arhitektonske, društvene i kulturne baštine. Od samih početaka, VBV je veliku pažnju posvećivao predstavljanju i prvim suvremenim izvedbama novootkrivenih djela hrvatske glazbene baštine u čemu je sudjelovao veliki broj muzikologa i glazbenika među kojima se najviše ističu akademik Lovro Županović i dr. sc. Ennio Stipčević, kao i dugogodišnji ravnatelj VBV dirigent Vladimir Kranjčević. Veliku su ulogu VBV imale u promociji hrvatske glazbene baštine baroka jer se većina novootkrivenih djela ili suvremenih izvedbi inkorporirala u suvremeni život. Vrijeme održavanja skupa predviđeno je u drugom djelu 2019. godine.

### ***Ferdo Pažur (1845.-1911.). Zaboravljeni varaždinski klasični filolog i prevoditelj***

Rođen je u Varaždinu 1845. godine, a u rodnom gradu je i umro 21. lipnja 1911. godine. Osnovnu školu i gimnaziju završio je u Varaždinu, a klasičnu filologiju studirao je u Beču. Radio je kao suplent u Požegi, zatim niz godina kao gimnazijski profesor u Varaždinu. Nažalost, bio je otpušten iz službe, potom je duševno obolio i umro u varaždinskoj ubožnici. Kad je ostao bez zaposlenja, izdržavao se instrukcijama i prijevodima latinskih klasika, za koje su mu knjigoti-

skari plaćali minimalnu naknadu. Po njihovoj je narudžbi napisao i njemačku gramatiku hrvatskog jezika: *Kurzgefasste praktische Gramatik der Kroatischen Sprache für Deutsche* jedan od najboljih udžbenika tog vremena u Hrvatskoj. Vrijeme održavanja predavanja predviđeno je u drugom djelu 2019. godine.

## **Istraživački projekt**

### ***Varaždin u vrijeme Nezavisne Države Hrvatske (1941.-1945.)***

Novi istraživačko-nakladnički projekt Zavoda pod nazivom: "Varaždin u vrijeme Nezavisne Države Hrvatske (1941.-1945.)" osmišljen je kao nastavak već u svibnju 2017. završenog projekta: "Varaždin i vojska u međuratnom razdoblju (1918.-1941.)", autora dr. sc. Vladimira Huzjana, kada je tiskana istoimena monografija. Novi projekt je tematski i kronološki nastavak dosadašnjeg.

Zbivanja u gradu Varaždinu tijekom trajanja Nezavisne Države Hrvatske uglavnom su nepoznata jer se dosadašnja (lokalna) historiografija nije time bavila. Sada će se naglasak staviti na političko-društvena zbivanja u gradu Varaždinu s posebnim osvrtom na stradanje domicilnog stanovništva. Plan je da se tijekom 2019. provede novo istraživanje u arhivima u Republici Hrvatskoj i inozemstvu dok se završetak rada i tisak monografije očekuje krajem 2019. ili u prvom djelu 2020. godine (moguće produženje ovisno o završetku rukopisa, recenzijskog postupka i sl.). Istraživač/ autor je dr. sc. Vladimir Huzjan.

## **Druge aktivnosti**

Obilježavanje najstarije trigonometrijske točke u Republici Hrvatskoj

Zavod i Varaždinska biskupija planiraju u prostoru Varaždinske katedrale obilježiti najstariju trigonometrijsku točku u Hrvatskoj. Ona je ujedno i zadnja točka lanca trokuta koji je poslužio za geodetsku izmjeru Bečkoga meridijana zaslugom Josepha Xavera Liesganiga (1719.-1799.) i Josipa Ruđera Boškovića (1711.-1787.). Vrijeme obilježavanje predviđeno je u prvom djelu 2019. godine.

## **Doniranje naklade Zavoda**

U više od trideset godina postojanja Zavod je tiskao veći broj monografija, zbornika radova i časopisa koje planira tijekom 2019. godine donirati kulturnim, obrazovnim ili znanstvenim ustanovama.

## **Knjižnica**

Tijekom 2019. godine Zavod će nastaviti dosadašnji rad na sustavnom uređivanju i zbrinjavanju postojećeg knjižnog fonda te na popunjavanju i nabavi novih izdanja putem donacija i razmjene s drugim zavodima Hrvatske akademije kao i drugim znanstvenim i kulturnim ustanovama. Planira se nabava novih polica kako bi knjižni fond bio pregledniji i dostupniji, a pri preslagivanju izdvojit će se duplikati.

## **ZAVOD ZA ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKI I UMJETNIČKI RAD – BJELOVAR**

### **Organizacija Zavoda**

Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Bjelovaru djeluje na temelju Ugovora o radu Zavoda između Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Grada Bjelovara i Bjelovarsko-bilogorske županije koji je potpisan 9. svibnja 2005. Prostorije su Zavoda u Ulici A. B. Šimića 1.

Upravitelj Zavoda je prof. dr. sc. Vladimir Strugar koji je imenovan 21. studenoga 2005., 3. prosinca 2008., 25. listopada 2012. i 26. listopada 2016. Poslove administrativne tajnice obavlja Sandra Kljaić od 1. prosinca 2010. Prof. dr. sc. Slobodan Kaštela, član suradnik imenovan je 24. rujna 2008., 27. lipnja 2012. i 29. lipnja 2016. za voditelja Zavoda. Znanstveno vijeće Zavoda utemeljeno je 25. ožujka 2009., a njegovi su članovi prof. dr. sc. Slobodan Kaštela, prof. dr. sc. Vladimir Strugar, mr. sc. Tatjana Badrov i Ilija Pejić, prof.

### **Izvori financiranja**

Znanstvenoistraživačku i umjetničku djelatnost te nakladničku djelatnost Zavoda financiraju: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Bjelovarsko-bilogorska županija i Grad Bjelovar.

Pojedinačne programske zadaće i aktivnosti Zavoda financiraju Bjelovarsko-bilogorska županija, Grad Bjelovar, Zaklada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti te druge institucije i organizacije.

### **Osobni i materijalni rashodi**

Osobni i materijalni rashodi, stručno-administrativni te materijalni i drugi troškovi Zavoda podmiruju se na temelju Ugovora o radu Zavoda koji su potpisali Grad Bjelovar i Bjelovarsko-bilogorska županija 9. svibnja 2005. i Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti.

### **Znanstvenoistraživačka i umjetnička djelatnost**

Znanstveni skup Razvoj gospodarstva u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji. Cilj je skupa prikazati stanje u gospodarstvu te predložiti smjernice za daljnji razvoj.

Suorganizatori znanstvenog skupa su Bjelovarsko-bilogorska županija, Grad Bjelovar i Hrvatska gospodarska komora – Županijska komora Bjelovar. Skup će se održati u lipnju/rujnu 2019. godine.

### **Peti Festival povijesti Kliofest 2019.**

Zavod će se aktivno uključiti u popularizaciju povijesti i povijesnih istraživanja u okviru Petog festivala povijesti Kliofest 2019. koji će se održati u svibnju 2019. godine. Tom će prigodom održati predavanja: akademik Dragutin Feletar: Demografija kao faktor razvoja Hrvatske i dr. sc. Željko Karaula: Kraj Prvog svjetskog rata i rekonstrukcija Europe – mirotvorci u Versaillesu, a bit će predstavljene i objavljene knjige iz povijesti.

### **Dani otvorenih vrata**

Zavod će organizirati Dane otvorenih vrata Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Programom će biti obuhvaćene sljedeće aktivnosti: prigodna izložba, konferencija za medije, razgovor na Bjelovarsko-bilogorskom radiju o postignutim rezultatima Zavoda i planu rada.

### **Predavanja**

Predavanje Osnovno školstvo Bjelovarsko-bilogorske županije: stanje i tendencije održat će prof. dr. sc. Vladimir Strugar, član suradnik.

### **Izložbe i manifestacije**

Zavod će se aktivno uključiti u manifestaciju Dani Ede Murtića koja će se održati 4. i 5. svibnja 2019. u Velikoj Pisanici, rodnom mjestu akademika Murtića.

Osim toga, Zavod će biti suorganizator izložbe povodom obilježavanja 70. godišnjice rada Gradskog muzeja Bjelovar.

### **Nakladnička djelatnost**

Zavod će tiskati:

- dvanaesti broj (2018.) časopisa Radovi Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru, a sadržavat će izlaganja sa znanstvenog skupa Prilozi za povijest gradova Bjelovarsko-bilogorske županije;

- Posebna izdanja, 9. knjiga: Željko Karaula: Povijest Grubišnog Polja

- Posebna izdanja, 10. Knjiga: Slobodan Kaštela, Vladimir Strugar: Prilozi za povijest gradova Bjelovarsko-bilogorske županije: Kronologija.

## **Predstavljanje izdanja Zavoda**

Zavod će predstaviti dvanaesti svezak (2018.) časopisa Radovi Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru (u rujnu 2019.) i dvije knjige: Željko Karaula: Povijest Grubišnog Polja i Slobodan Kaštela, Vladimir Strugar: Prilozi za povijest gradova Bjelovarsko-bilogorske županije: Kronologija.

## **Ostale aktivnosti**

Zavod će održati dvije sjednice Uredništva časopisa Radovi Zavoda i dvije zajedničke sjednice članova Znanstvenog vijeća i Organizacijskog odbora za pripremu znanstvenog skupa Razvoj gospodarstva u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji.

Zavod će nabavljati znanstvenu i stručnu literaturu te dokumentaciju za knjižnicu i to prije svega razmjenom s drugim zavodima Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, te će pribavljati izdanja Akademije kao i izdanja drugih znanstvenih i kulturnih institucija.

Ostvarivanje planiranih aktivnosti u velikoj mjeri ovisit će o visini financijskih sredstava za redovnu djelatnost koju financiraju osnivači Zavoda.

# **ZAVOD ZA ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKI I UMJETNIČKI RAD – KRIŽEVCI**

Utemeljenje Zavoda: Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti Koprivničko-križevačke županije u Križevcima, utemeljen 1. ožujka 2013. godine. Premda djeluje na području Koprivničko-križevačke županije, Zavod otvara mogućnosti za djelovanje i na širem području.

Organizacija Zavoda: Zavod je smješten u prostorijama pavlinskog samostana, na adresi Ivana Zakmardija Dijankovečkoga 3 u Križevcima. Odlukom Predsjedništva Hrvatske akademije, za voditelja Zavoda imenovan je akademik *Franjo Tomić*, a za upravitelja dr. sc. *Ivan Peklić*.

Članovi Znanstvenog vijeća Zavoda su: akademik Franjo Tomić, akademik Dragutin Feletar, prof. dr. sc. Hrvoje Petrić (predstavnik Županije Koprivničko-križevačke), mr. sc. Mladen Tenodi (predstavnik Grada Križevaca) i dr. sc. Ivan Peklić. – upravitelj Zavoda.

Djelatnost Zavoda obuhvaća sljedeće: znanstvena i stručna istraživanja na području biotehničkih znanosti (znanstveno polje: poljoprivreda /agronomija/, šumarstvo, drvna tehnologija, biotehnologija, prehrambena tehnologija, interdisci-

plinarne biotehničke znanosti), kao i društvenih te humanističkih znanosti. Zavod samostalno ili u suradnji s znanstvenim i stručnim institucijama, kao i vanjskim znanstvenim i stručnim suradnicima organizira: znanstvene skupove, savjetovanja, radionice i javna predavanja u svrhu razvoja znanosti i primjene rezultata znanstvenih istraživanja u praksi; priprema i održava izložbe i radionice iz područja biotehničkih, društvenih i humanističkih znanosti; objavljuje rezultate znanstvenoistraživačkog i umjetničkog rada u odgovarajućim edicijama, sukladno Akademijinim kriterijima na području izdavačke djelatnosti.

U 2019. godini radit će na realizaciji:

#### ***Prirodnoznanstvene teme***

1. Siniša Srećec Taksonomija, ekologija i uzgoja rogača
2. Vladimir Bermanec: Prezentacija o Čileu
3. Žaklina Juršić. Poljoprivreda u Evropskoj uniji
4. akademik Ferdo Bašić: 110 godina pedologije-Kišpatic
5. Gabrijel Horvat: Kalničke šume
6. Roman Ozimec: Praživotinje
7. Franjo Husinec: Fran Gundrum povodom 100 godina smrti

#### ***Društveno-humanističke teme***

8. Okrugli stol o Mojsiju Baltiću
9. Lucija Markulin Konfic: Janja Hanžek
10. Dragutin Feletar, Ivan Peklić, Đuro Škvorc: Povijest Općine sveti Petar Orehovec
11. Okrugli stol o svetom Marku Križevčaninu povodom 400 godina smrti
12. Antonija Bogner Šaban i Ivan Peklić: Nina Vavra i Josip Bach.

#### ***Umjetnost***

1. Koncert uz kavu'- koncert u Muzeju, solo glas uz pratnju klavira
2. Sakralni program-koncert u Crkvi sv.Križa-solo glas uz pratnju orgulja.
3. G. Verdi, F.P.Tosti, D. Pejačević, M. Reger
4. Arije i solo popijevke
5. Javno predavanje o glazbi s početak 20. stoljeća
6. Sofija Cingula-mezzosopran
7. Zlata Životić-klavir/orgulje
8. Predstava Mire Gavrana

## Nakladništvo

1. Ranko Pavleš, *Križevačko, Kalničko i Vrbovečko područje u srednjem vijeku Povijesna topografija srednjovjekovnog Kalničkog kotara*
2. *Topografija srednjovjekovne Križevačke županije: knjiga treća*
3. Dragutin Feletar, Davorin Hećimović; *Narodna tkalačka baština u Podravini* (u suradnji s izdavačkom kućim Meridijani)
4. Civitas crisiensis, *Radovi Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad Koprivničko križevačke županije u Križevcima, vol. 4.*
5. e-knjiga: Taksonomija, ekologija i uporaba rogača (*Ceratonia siliqua* L.) i lovora (*Laurus nobilis* L.) u Hrvatskoj“ ur. Siniša Srećec
6. Dnevnik Milana Grlovića. sv. II. ur. Željko Karaula
7. Zbornik radova o Križevcima(u suradnji s Maticom hrvatskom)
8. Dragutin Feletar, Ivan Peklić, Đuro Škvorc. *Povijest Općine Seveti Petar Orehovec* (financira općina Sveti Petar Orehovec)

## ZAVOD ZA ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKI I UMJETNIČKI RAD – VELIKA GORICA

Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad HAZU, Velika Gorica osnovan je 31. kolovoza 2018. Zavod će promicati znanstvenoistraživačku i umjetničku djelatnost na području Velike Gorice i Turopolja.

Predsjedništvo Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti na temelju prijedloga Razreda za medicinske znanosti imenovalo je 25. travnja 2018. akademika Željka Cvetnića voditeljem Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Velikoj Gorici u mandatnom razdoblju od četiri godine s početkom od 25. travnja 2018. godine. Uprava HAZU imenovala je 16. listopada 2018. gđu *Katicu Matković Mikulčić* upraviteljicom Zavoda na vrijeme od četiri godine uz mogućnost ponovnog imenovanja.

### Vijeće Zavoda

Predsjednik Vijeća Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Velikoj Gorici je akademik *Željko Cvetnić*, a članovi: akademik Dario Vretenar; akademik Goran Durn; akademik Ranko



Matasović; akademik Branko Kincl; član suradnik Ratko Cvetnić; Dražen Barišić, gradonačelnik Velike Gorice; Zvonko Kunić, pročelnik Upravnoga odjela za društvene djelatnosti i Katica Matković Mikulčić, upraviteljica Zavoda. Predsjednik i članovi Vijeća Zavoda imenovani su na vrijeme od 4 godine, počam od 5. studenoga 2018.

## **Djelatnost**

Djelatnost Zavoda u 2019. obuhvatit će znanstveni i stručni rad te istraživanja s multidisciplinarnim pristupom u području biomedicinskih, biotehničkih, humanističkih, društvenih i prirodnih znanosti u suradnji s vanjskim znanstvenim i stručnim suradnicima. Zatim organizaciju znanstvenih skupova i savjetovanja značajnih za razvoj znanosti i primjenu znanstvenih rezultata u praksi. Organizaciju različitih izložaba i radionica s područja znanosti i umjetnosti kojima se Zavod bavi. Rezultati znanstveno i stručni rad te umjetničkog rada bit će objavljivani u odgovarajućim edicijama prema kriterijima Akademije.

# **ZAVOD ZA ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKI I UMJETNIČKI RAD – VUKOVAR**

## **Organizacija jedinice**

Na inicijativu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Vukovarsko–srijemske županije i Gradskog poglavarstva grada Vukovara, u Vukovaru je 2. travnja 2008. godine osnovana ustrojbeno jedinica Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, pod nazivom Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Vukovaru. Zavod je smješten u neposrednoj blizini gradskog centra, u ulici Josipa Jurja Strossmayera 25, na I. katu rodne kuće nobelovca Lavoslava Ružičke. Zavod je počeo s radom 15. prosinca 2011. Voditelj Zavoda je akademik *Pavao Pavličić*, a od 1. 1. 2018. godine upraviteljica Zavoda je dr. sc. *Vlasta Novinc*.

## **Znanstvenoistraživački rad**

Planira se organizacija znanstvenog kolokvija pod naslovnom temom "Iskustvo pisanja i čitanja o ratu" krajem svibnja 2019. na kojemu bi sudjelovali književnici i znanstvenici (predviđa se do šest sudionika). Kolokvij je zamišljen kao

dijalog o pisanju i(li) čitanju o ratu, a tako bi se stekla spoznajna podloga kojom bi se pridonijelo razumijevanju mehanizama koji sudjeluju u transponiranju iskustva rata u tekst. Prvi dio kolokvija bio bi znanstvenoga karaktera, a u drugom se planiraju književni susreti s piscima.

### **Predavanja**

U 2019. godini planira se nastavak ciklusa predavanja pod nazivom "Tema: rat". U ovome je ciklusu 2018. godine održano četiri predavanja iz književnoteorijskog stajališta, a u 2019. godini nastojat će interdisciplinarno pristupiti istraživanju ove složene tematike.

### **Manifestacije**

U okviru manifestacije "Dan otvorenih vrata" planira se održati prigodna izložba s kojom će se nastaviti daljnje upoznavanje vukovarske publike s radom akademika rođenih u Vukovaru te predavanje o Janku Matku povodom četrdesetogodišnjice smrti.

### **Nakladnička djelatnost**

U 2019. godini nastojat će se prikupiti tekstovi za izdavanje znanstveno-stručnog godišnjaka pod nazivom »Radovi Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Vukovaru" izloženi na znanstvenom kolokviju u kojemu bi se tiškali radovi sa znanstvenog kolokvija "Iskustvo pisanja i čitanja o ratu".

### **Ostale djelatnosti**

Nastavit će se se formiranje zavičajne zbirke "Vukovar u ratu" kako bi se stvorila knjižna građa vezana za ratna događanja 1991. čime bi se djelatnost Zavoda uže usmjerila znanstvenom istraživanju dotične problematike te bila poticaj daljnjem interdisciplinarnom pristupu. Planira se suradnja s ostalim Zavodima, a posebno s onima u bliskom susjedstvu.

# ZNANSTVENA VIJEĆA

## HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI U UMJETNOSTI

### ZNANSTVENO VIJEĆE ZA ANTROPOLOGIJSKA ISTRAŽIVANJA

Tijekom 2019. godine Znanstveno vijeće za antropologijska istraživanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u nastavku dugogodišnje suradnje s Institutom za antropologiju, Zagreb, Antropološkim centrom HAZU, Hrvatskim antropološkim društvom, Hrvatskim društvom za medicinsku antropologiju HLZ te Komisijom za medicinsku antropologiju i epidemiologiju Internacionalne unije antropoloških i etnoloških znanosti (IUAES) organizirat će i sudjelovati u organizaciji/suorganizaciji sljedećih znanstvenih, znanstveno-stručnih i nastavnih skupova, kolokvija i okruglih stolova.

1. 45. Zagrebačka škola antropologije 'Dr. Hubert Maver' / 45<sup>th</sup> Zagreb's School of Anthropology 'Dr. Hubert Maver': "Multikulturno naslijeđe, pamćenje i identiteti" / "MULTICULTURAL HERITAGE, MEMORY AND IDENTITIES". Organizatori: Znanstveno vijeće za antropologijska istraživanja Hrvatske akademije za znanost i umjetnost, Hrvatsko antropološko društvo i Institut za antropologiju, Zagreb.

2. 38. znanstveno-nastavni skup 'Antropologija i zdravlje' / 38<sup>th</sup> Scientific-educational Conference 'Anthropology and Health': "Budućnost kohortnih studija rođenih" / "DESIGN FOR FUTURE BIRTH COHORT STUDIES". Organizatori: Znanstveno vijeće za antropologijska istraživanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Hrvatsko antropološko društvo i Institut za antropologiju, Zagreb.

3. Znanstveno-nastavni skup: "Psihodinamski pristup ljudima i organizacijama u svijetu koji se mijenja" / PSYCHODYNAMIC APPROACH TO PEOPLE AND ORGANIZATIONS IN THE CHANGING WORLD". Organizatori: Znanstveno vijeće za antropologijska istraživanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Hrvatsko društvo za personologiju i poremećaje hranjenja, Hrvatsko društvo za psihoanalitičku psihoterapiju, Klinika za psihijatriju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Kliničkog bolničkog centra Zagreb, Centar za unaprjeđenje mentalnog zdravlja Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatsko psihoanalitičko društvo.

4. Znanstveni simpozij: "Digitalno zdravlje – najnovija dostignuća" / "DIGITAL HEALTH - STATE OF THE (HE)ART". Organizatori: Znanstveno vijeće za antropologijska istraživanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Institut za

antropologiju, Zagreb, Poliklinika Srčana, Zagreb, Stomatološki fakultet Sveučilišta "Josip Juraj Strossmayer" u Osijeku.

5. Znanstvena konferencija / Scientific Conference: "Centar za primijenjenu bioantropologiju i budućnost antropoloških istraživanja u hrvatskoj" / "CENTER FOR APPLIED BIOANTHROPOLOGY AND FUTURE OF ANTHROPOLOGICAL RESEARCH IN CROATIA". Organizatori: Znanstveno vijeće za antropološka istraživanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Institut za antropologiju, Zagreb.

6. "11<sup>th</sup> ISABS CONFERENCE ON FORENSIC AND ANTHROPOLOGIC GENETICS AND MAYO CLINIC LECTURES IN INDIVIDUALIZED MEDICINE" ([www.isabs.hr](http://www.isabs.hr)). Organizatori: International Society for Applied Biological Sciences (ISABS), Mayo Clinic, Specijalna bolnica "Sveta Katarina", Znanstveno vijeće za antropološka istraživanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Hrvatsko društvo za humanu genetiku, Penn State University, University of New Haven and George Washington University, USA.

7. "THE SECOND SYMPOSIUM OF COMPREHENSIVE JOINT CARE". Organizatori: World Academy of Pain Medicine and Ultrasonography, International Society for Applied Biological Sciences (ISABS), Specijalna bolnica "Sveta Katarina" i Znanstveno vijeće za antropološka istraživanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

8. Međunarodni znanstveni skup / International Scientific Conference: "Dubrovački medijski dani" / "DUBROVNIK MEDIA DAYS". Organizatori: Odjel za komunikologiju Sveučilišta u Dubrovniku i Znanstveno vijeće za antropološka istraživanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

9. Znanstveno vijeće za antropološka istraživanja, Hrvatsko društvo za medicinsku antropologiju HLZ, Institut za antropologiju, Zagreb, Antropološki centar HAZU, Hrvatsko antropološko društvo i Komisija za medicinsku antropologiju i epidemiologiju Internacionalne unije antropoloških i etnoloških znanosti (IUAES) organizirat će stručne kolokvije: "Dr. Božo Peričić u paleopatologiji" i "Paleoradiološke metode u kontekstu arheologije, paleopatologije i antropologije". U okviru rada Vijeća priredit će se i održati predavanje na temu "Španjolska gripa u Hrvatskoj – 100 godina od pandemije".

Znanstveno vijeće za antropološka istraživanja, Razred za prirodne znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Hrvatsko antropološko društvo; te kao suizdavači Institut za antropologiju, Zagreb, Hrvatsko društvo za medicinsku antropologiju HLZ, Komisija za medicinsku antropologiju i epidemiologiju Internacionalne unije antropoloških i etnoloških znanosti (IUAES) te nakladnička tvrtka Laser-plus d.o.o. nastavit će i u 2019. godini objavljivati znanstveni časopis "Collegium Antropologicum", i to: Volumen 43 s brojevima 1, 2, 3 i 4; te ako se za to ukaže potreba i suplementom. Glavni i odgovorni suurednici te neki članovi Uredničkog odbora i Savjeta časopisa članovi su Znanstvenog vijeća za antropološka istraživanja HAZU.

Članovi Znanstvenog vijeća za antropologijska istraživanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti sudjelovat će individualno u domaćim i međunarodnim znanstvenoistraživačkim projektima te u nastavnom radu na dodiplomskim, diplomskim i doktorskim studijima u okviru pojedinih sveučilišta u Hrvatskoj.

## ZNANSTVENO VIJEĆE ZA DALJINSKA ISTRAŽIVANJA

Izvršni odbor Znanstvenog vijeća za daljinska istraživanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti sastajat će se tijekom godine prema potrebi. Sekcije će obavljati svoje redovite aktivnosti a ciljem razvijanja i promoviranja različitih metoda daljinskih istraživanja u brojnim područjima primjene, s posebnim naglaskom na interdisciplinarnost.

**Sekcija za snimanje, opću interpretaciju i GIS** (pročelnik sekcije: dr. sc. *Dubravko Gajski*)

Sekcija za snimanje, opću interpretaciju i GIS radi na uključivanju i poticanju vlastitih članova na istraživanja u području fotogrametrije, daljinskih istraživanja i GIS-a, upoznavanju šire zajednice sa mogućnostima suvremenih senzora i metoda analiza i obrada podataka u ovom području, te popularizaciju i razvijanje interesa kod mladih za daljinska istraživanja i GIS.

U tom smislu članovi Sekcije planiraju izvoditi sljedeće aktivnosti:

1) redovito održavati nastavu iz fotogrametrije i daljinskih istraživanja te GIS-a na preddiplomskom i diplomskom studiju Geodetskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, te održavati nastavu iz fotogrametrije, daljinskih istraživanja i GIS-a na poslijediplomskom specijalističkom studiju Geodetskog fakulteta.

2) popularizirati metode daljinskih istraživanja i fotogrametrije te mogućnosti njihove primjene na skupovima otvorenim za građanstvo kao što su npr. "Znanstveni piknik", "Dan otvorenih vrata Geodetskog fakulteta", "Festival znanosti" "GIS dan", te ostalim znanstvenim i stručnim skupovima.

3) promovirati i unaprjeđivati Copernicus program aktivnim sudjelovanjem u radu Copernicus relay ureda RH.

4) aktivno sudjelovati u istraživanjima suvremenih fotogrametrijskih tehnika i daljinskih istraživanja pri praćenju stanja urbane vegetacije, a u sklopu projekata HRZZ: "Geoprostorno praćenje zelene infrastrukture na temelju terestričkih, zračnih i satelitskih snimaka" (akronim projekta: Gemini), "Advanced Forest

Environmental Services Assessment" (akronim projekta: Aforensa) i "Uporaba podataka daljinskih istraživanja dobivenih različitim 3D optičkim izvorima u izmjeri šuma" (akronim projekta: 3D-Forinvent).

5) poticati interdisciplinarnu suradnju na primjeni fotogrametrije i daljinskih istraživanja gdje god postoji potreba, a posebno u arheologiji, šumarstvu, građevinarstvu i geologiji. Istraživati svojstva i mogućnosti suvremenih slikovnih senzora i popularizirati primjene daljinski upravljanih letjelica za snimanja u svrhu fotogrametrijske izmjere i daljinskih istraživanja.

6) promovirati potrebu trajnog usavršavanja i predlagati nove specijalističke tečajeve i/ili studijske programe poslijediplomskog specijalističkog studija o suvremenim fotogrametrijskim metodama i daljinskim istraživanjima, posebno o snimanju iz zraka daljinski upravljanim letjelicama.

7) poticati studente na izvrsnost u svladavanju tehnologije daljinskih istraživanja te njene primjene u praksi.

8) aktivno pridonositi pripremi materijala suvremenog sadržaja iz područja daljinskih istraživanja i GIS-a, u svrhu njihove objave na internet stranicama Vijeća (kad se one osnuju).

#### **Sekcija za geologiju i geofiziku** (ročelnik sekcije: dr. sc. *Laszlo Podolszki*)

U okviru ove sekcije metode daljinskih istraživanja će se u idućoj godini primjenjivati sukladno mogućnostima kako na znanstvenom tako i na gospodarstvenom planu.

U Hrvatskom geološkom institutu težište primjene metoda daljinskih istraživanja bit će u okviru provedbe programa Interreg-IPA CBC odnosno projekta "Transnational advanced management of land use risk through landslide susceptibility maps design" (akronim projekta: safEarth, trajanje 2017.–2019.). U sklopu projekta će se za probna pilot područja u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini te Crnoj Gori izvršiti identifikacija klizišta na detaljnom DEM-u koji je dobiven pomoću Lidara, a prema potrebi će se pojedina klizišta dodatno obraditi i na terenu (2018. i 2019. godina). U okviru programa Horizon 2020 Widespread Twinning Hrvatski geološki institut sudjeluje u projektu Geotwinn (2018.–2021.) s britanskom (BGS-UKRI) i danskom (GEUS) geološkom službom u sklopu koje će se provoditi i edukacije vezane uz metode daljinskih istraživanja i njihovu primjenu.

#### **Sekcija za oceanografiju** (ročelnica sekcije: dr. sc. *Mira Morović*)

Institut za oceanografiju i ribarstvo će nastaviti mjesečno prikupljanje različitih in-situ podataka tijekom oceanografskih krstarenja na srednjem Jadranu, od kojih će se podaci o boji (koncentracije klorofilnih pigmenata) i prozirnosti mora koristiti pri usporedbi sa satelitskim podacima. Prikupljat će se satelitski podaci boje mora i površinske temperature od različitih svjetskih baza satelitskih podata-

ka (NASA, ESA) te će se obrađivati različitim matematičkim metodama a neki od podataka će biti od koristi i kao pomoć pri modeliranju različitih procesa na Jadranu.

I nadalje će se u surađivati s DHMZ-om te arhivirati podaci za korisnička sučelja na Web-u virtualnog laboratorija (<http://www.izor.hr/web/guest/virtual-laboratory>) te objavljujivati podatke srednje-jadranskog profila s ciljem praćenja vremenske varijabilnosti oceanografskih parametara.

Predviđa se sudjelovanje u radu nekoliko konferencija s oceanografskom (svibanj 2019. CIESM, Portugal) i satelitskom tematikom (listopad 2019. Living Planet; ESA, Italija).

Nastavit će se suradnja s kolegama iz Rusije (P.P. Shirshov Institute of Oceanology, Academy of Sciences) na temi o uljnim mrljama na Jadranu i ostalim pojavama vidljivim preko SAR satelitskih snimaka i sličnih senzora. Predviđa se i publiciranje radova proizašlih iz te suradnje.

**Sekcija za zaštitu okoliša i prostorno planiranje** (pročelnik sekcije: dr. sc. *Ivan Landek*)

U 2019. godini nastavit će se sa radovima na ERDF projektu "Uspostavljanje službenog topografsko-kartografskog informacijskog sustava, koji će se koristiti kao podloga za geoinformacijske sustave tijela državne uprave i javnog sektora". U komponentama projekta izradit će se :

Model podataka za mjerilo 1: 50 000 i pripadajući kartografski ključ te Specifikacije proizvoda TK50

Model podataka za mjerilo 1:100 000 i pripadajući kartografski ključ te Specifikacije proizvoda TK100

Model podataka za mjerilo 1:250 000 i pripadajući kartografski ključ te Specifikacije proizvoda TK250

Za sva navedena mjerila izradit će se inicijalno punjenje topografskih i kartografskih baza

Izvršit će se edukacija za djelatnike iz javnog i privatnog sektora u pet gradova diljem Republike Hrvatske, vezano za gore navedene poslove.

Nastavit će se ažuriranje TTB-a (Temeljne topografske baze) i TK25 (Topografske karte) za 52 lista po novoj podjeli.

Izvršit će se kontrola kvalitete za sve listove DOF-a (Digitalne ortofotokate), TTB (Temeljna topografska baza), TK25 (Topografske karte u mjerilu 1: 25 000) koji su izrađeni u 2018. godini.

Izradit će se nova Uredba o snimanju iz zraka

Izradit će se novi Poslovnik o radu povjerenstva za pregled zračnih snimaka.

Izradit će se baza orijentacijskih točaka

Izradit će se Specifikacije proizvoda Snimanje iz zraka i orijentacijske točke v2.2

Izradit će se Specifikacije proizvoda za aerotriangulaciju v2.1

Izradit će se Specifikacije proizvoda v2.1

Nastavit će se izrada kartozida, ortofotozida i ortofotozida 3D za različite lokacije diljem Republike Hrvatske

Izvršit će se LIDAR snimanje za cijekupno područje Republike Hrvatske.

Aerofotogrametrijsko snimanje 50% teritorija Republike Hrvatske i izrada digitalnih ortofotokarata za isto područje.

Izradit će se Pravilnik o prostornim planovima

Izradit će se Pravilnik ePlanovi –Poslovni planovi nove generacije

**Sekcija za hidrometeorologiju** (pročelnica sekcije: dr. sc. *Petra Mikuš Jurković* i izvjestitelj: *Izidor Pelajić*, mag. phys.-geophys.)

1) Suradnja s organizacijom EUMETSAT – kao predstavnik RH u organizaciji EUMETSAT, DHMZ će nastaviti sudjelovanje u radu delegatskih tijela EUMETSAT-a (Vijeće, Znanstveno-tehnička grupa, Grupa za administraciju i financije, Savjetodavni odbor za politiku, ...). Predstavnici DHMZ-a planiraju sa znanstvenim radovima iz područja satelitske meteorologije sudjelovati na redovnoj godišnjoj EUMETSAT-ovoj konferenciji koja će se održati ove godine u suorganizaciji s NOAA-om i AMS-om u Bostonu krajem godine.

2) Projekt METMONIC – u sklopu projekta modernizacije meteorološke motriteljske mreže u Hrvatskoj (METMONIC, KK.05.1.1.01.0001) vrijednog oko 340.000.000 HRK, u 2019. godini DHMZ će nabaviti Radarski Wind Profiler i Mikrovalni radiometar koji će biti instalirani u Istri.

3) SEEMET tečajevi za obuku – u 2019. U Sarajevu, Bosna i Hercegovina održat će se osnovni tečaj iz satelitske meteorologije "SEEMET Basic Satellite Course" gdje će se obučavati operativno osoblje službi u regiji u primjeni i interpretaciji satelitskih slika i produkata za potrebe analize i prognoze vremena te pravovremenih izdavanja upozorenja na opasne vremenske pojave. Stručnjaci s DHMZ-a sudjelovat će na radionici kao predavači.

4) Projekt EUMeTrain – DHMZ će i u 2019. aktivno sudjelovati na projektu EUMeTrain, kojeg sufinancira EUMETSAT. Riječ je o trening projektu, posvećenom izradi materijala i tečajeva za obuku korisnika EUMETSAT satelitskih podataka i produkata. Materijal predviđen za učenje putem računala dostupan je na internetskoj stranici: [eumetrain.org](http://eumetrain.org). U aktivnosti projekta uključeno je i organiziranje tečajeva putem interneta, posvećenih različitim temama iz područja satelitske meteorologije te redovitog mjesečnog „Weather Briefinga“ – analize trenutačne



meteorološke situacije u koju se putem interneta mogu uključiti zainteresirani iz cijelog svijeta. U 2019. godini DHMZ će raditi na pripremi i provedbi tematskih tjedana on-line predavanja na temu 'Convection', 'Road Weather' i 'Cloud Physics'. Također, sudjelovat će i u izradi simulatora i meteoroloških predavanja koji će služiti za obuku u polju satelitske meteorologije, a bit će dostupni na internet stranici projekta. U DHMZ-u je na projektu zaposlen jedan djelatnik kao tehnička i trening podrška projektu, a u radu sudjeluje još dvoje djelatnika Službe za vremenske i pomorske analize i prognoze.

5) Projekt OPERA – u području radarske meteorologije DHMZ nastavlja suradnju u projektu Opera posvećenom standardizaciji radarskih produkata na području Europe i izradi kompozitne radarske slike europskih radara. U rad projekta uključena su tri djelatnika DHMZ-a, i to na definiranju programskih alata, asimilaciji podataka te na održavanju baze podataka.

6) Pridruživanje ESA-i – DHMZ ima preko 10 godina iskustva u Svemirskom sektoru koje će i u 2019. godini koristiti pri savjetovanju na nacionalnoj razini, osobito pri Ministarstvu Znanosti i Obrazovanja koje predvodi napore Hrvatske na putu pristupanja Europskoj Svemirskoj Agenciji. Ova se suradnja provodi primarno kroz rad Referentne skupine za svemir.

7) DriDanube projekt – Rizici od suše u Dunavskoj regiji – Interregov projekt DriDanube provodi se od 2017. do polovine 2019. godine s ciljem jačanja kapaciteta zemalja Dunavske regije za upravljanje rizikom od suša. DHMZ je partnerska institucija na projektu te je grupa zaposlenika uključena u provedbu. Iako je težište projekta na harmonizaciji procjene rizika i jačanju potpore donositeljima odluka, monitoring suše uvelike će se oslanjati na korištenje satelitskih pokazatelja.

8) Znanstveni rad – znanstvena istraživanja na području satelitske meteorologije usmjerena su uglavnom na proučavanje konvektivne aktivnosti na području Srednje Europe pri čemu se osim satelitskih i radarskih podataka koriste i podaci o atmosferskom električnom pražnjenju, odnosno munjama. U suradnji s Geofizičkim zavodom PMF-a u Zagrebu u tijeku je jedan diplomski rad u kojem se koriste podaci o munjama. U 2019. godini započet će i švicarsko-hrvatski projekt 'SWALDRIC' (Severe Weather over the Alpine-Adriatic region in a Changing Climate), u okviru kojeg se planira jedan doktorski rad u kojem će se osim modelskih simulacija za analizu konvektivne aktivnosti i tučonosnih oblaka koristiti i daljinska mjerenja. Satelitski produkti o stanju tla analizirat će se u okviru projekta Hrvatske zaklade za znanost "Agro-Drought-Adapt" – Procjena adaptabilnosti hrvatskog sortimenta kukuruza i soje u funkciji oplemenjivanja za tolerantnost na sušu.

### **Sekcija za arheologiju i povijesno nasljeđe** (pročelnik sekcije: dr. sc. *Bartul Šiljeg*)

Plan je raditi na zračnoj arheologiji na prostoru istočne Slavonije, Baranje te Like. Većina rada bi se ostvarila kroz program Ministarstva kulture za 2019. go-

dinu. Pregledavale bi se snimke DGU, mrežne stranice sa zračnim snimkama AR-KOD, Geoportal, Informacijski sustav prostornog uređenja (ispu.mgipu.hr), Google Earth i Bingmaps. Proučavanjem geodetskih Vojnih izmjera Habsburškog carstava te katastarske izmjere s početka 20 stoljeća pokušali bi pojedine značajke na kartama i katastrima povezati s arheološkim ostacima koristeći već uočene pojavnosti. Koristili bi bespilotne letjelice za proučavanje arheoloških ostataka na područjima istraživanja Instituta za arheologiju (otkrivanje novih lokaliteta, praćenje pojedinih lokaliteta kroz višekratno snimanje). U planu je sudjelovanje na nizu znanstvenih međunarodnih kongresa te objava radova sa temom zračne arheologije.

**Sekcija za vegetaciju, šumarstvo i poljoprivredu** (pročelnik: dr. sc. *Ante Selektović* i izvjestitelj: dr. sc. *Renata Pernar*)

Za 2019. godinu planiraju se provesti istraživanja vezana uz ispitivanje racionalizacije troškova izmjere šumskih sastojina primjenom metoda daljinskih istraživanja. Veliku pozornost pri istraživanju izmjere šuma metodama daljinskih istraživanja u posljednjih par godina, za dobivanje 3D podataka, predstavlja oblak točaka dobiven digitalnom stereofotogrametrijom i drugim metodama daljinskih istraživanja. Primarni zadatak ovog istraživanja je ispitati metode izmjere, obrade i analize podataka dobivenih metodama DI (foto RGB/IR i LIDAR, bespilotna letjelica), te primjeniti 3D oblake podataka iz različitih izvora pri izmjeri šuma, s ciljem poboljšanja učinkovitosti i ekonomičnosti postojećih terenskih istraživanja. Za potrebe ovog istraživanja koristit će se postojeće digitalne infracrvene aerosnimke (ICK) područja nizinskih šuma hrasta lužnjaka, konkretno područje gospodarske jedinice "Josip Kozarac", kao i lidarske snimke istog područja, a u planu je i snimanje istog područja bespilotnom letjelicom (dron). Na snimkama će se na postavljenom sistematskom uzorku, upotrebom digitalne fotogrametrijske stanice, obavljati fotogrametrijska izmjera struktumih i sastojinskih parametara, a rezultat će se usporediti sa podacima dobivenim terenskim istraživanjima (mjerenjima), lidarskim mjerenjima, na istim plohama i na temelju toga će se procijeniti pogreške pri izmjeri kao i pouzdanost dobivenih podataka. Izradit će se digitalni model reljefa (DMR) i digitalni model visine krošanja (DMVK) područja istraživanja iz različitih produkata daljinskih istraživanja (aerosnimke, lidarske snimke, snimke dobivene pomoću bespilotne letjelice), kao podloga za fotogrametrijsku izmjeru i usporedbu sa terenskim podacima. Ispitat će se i točnost izrađenih DMR-a i DMVK-a. Izradili bi se i modeli za procjenu biomase šumskih sastojina na temelju podataka terenskih istraživanja i produkata daljinskih istraživanja.

## **ZNANSTVENO VIJEĆE ZA DRŽAVNU UPRAVU, PRAVOSUĐE I VLADAVINU PRAVA**

U 2019. Znanstveno će vijeće nastaviti s dosadašnjom praksom održavanja okruglih stolova i objavljivanjem knjiga. Planira se, ovisno o okolnostima, održati ove okrugle stolove:

- Djelotvornost hrvatskog pravosuđa
- Javni bilježnici u europskom kontekstu
- Izazovi migracija i integracije za javnu upravu
- Položaj migranata u Republici Hrvatskoj u međunarodnom i europskom pravu
- Lokalna i regionalna samouprava u Republici Hrvatskoj
- Osobni podaci na razmeđi osobnosti i komercijalizacije
- Međunarodno privatno pravo - interakcija međunarodnih, europskih i domaćih propisa
- Izazovi digitalizacije u poreznom pravu
- Konstitucionalizacija ljudskog prava na vodu u Republici Hrvatskoj
- Hrvatsko obiteljsko pravo u europskom kontekstu

Okrugle stolove koji se ne uspiju održati u 2019. planirat će se za održavanje u 2020. godini. Uz to će se po potrebi, na obrazloženi prijedlog članova Znanstvenog vijeća, održati okrugli stolovi u okviru javne rasprave o prijedlozima zakonodavnih promjena.

Namjerava se objaviti knjige s okruglih stolova održanih u 2018. koje još nisu objavljene i knjige s okruglih stolova koji će se održati u 2019. godini.

Očekuje se da bi u 2019. godini bila objavljena 50. knjiga u nakladničkom nizu *Modernizacija prava*. U tom slučaju svečano bi se predstavilo cijeli nakladnički niz.

## **ZNANSTVENO VIJEĆE ZA EKONOMSKA ISTRAŽIVANJA I HRVATSKO GOSPODARSTVO**

U 2019. godini Znanstveno vijeće za ekonomska istraživanja i hrvatsko gospodarstvo primarno će se baviti teorijskim istraživanjima ekonomskog razvoja i ekonomske politike Hrvatske. I nakon osam godina od izbijanja ekonomske krize u svijetu i Hrvatskoj, hrvatska ekonomska politika nije našla pouzdan put oporavka i dugoročno održivog rasta. Ostala su otvorena mnoga pitanja temeljnih faktora razvoja i redosljeda pristupanja pojedinim problemima (reindustrijalizacije, regionalne politike, izvozne, monetarne i fiskalne politike, zaposlenosti i nezaposlenosti, sustava upravljanja poduzetništva).

Vijeće planira organizirati rasprave o pojedinim navedenim pitanjima, ali i inicirati teorijske rasprave o karakteru i smjerovima razvoja Hrvatske u okviru europskih i svjetskih

## **ZNANSTVENO VIJEĆE ZA GRADITELJSTVO, OBNOVU I RAZVOJ**

Znanstveno vijeće za obnovu, graditeljstvo i razvoj planom za 2019. god predviđa:

1. reorganizaciju rada, sukladno sa novim pravilnikom o radu Znanstvenih vijeća
2. javno se založiti za položaj, rad i djelovanje arhitekata u društvu
3. nastaviti sa afirmacijom velikih razvojnih projekata /na pr. projekt Sava/ kao osnove dugoročnog razvoja zemlje

## ZNANSTVENO VIJEĆE ZA ISTRAŽIVAČKU INFRASTRUKTURU

Znanstveno vijeće za istraživačku infrastrukturu Hrvatske osnovano je odlukom Predsjedništva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u svibnju 2011. godine. Stavovi Vijeća došli su do izražaja u izjavi Predsjedništva Akademije *Važnost znanja i primjene znanja za izlazak iz krize i razvoj Hrvatske* iz studenoga 2011. godine u kojoj je istaknuto da povezivanje i umrežavanje hrvatskog istraživačkog prostora zahtijeva izgrađenu djelotvornu e-infrastrukturu povezanu s europskim istraživačkim prostorom.

Okrugli stolovi i rasprave vođene u okviru Vijeća pridonijele su oblikovanju preporuka za uspostavu hrvatske istraživačke e-infrastrukture u *Smjernicama za strategiju obrazovanja, znanosti i tehnologije* iz travnja 2012. godine te u *Strategiji obrazovanja, znanosti i tehnologije* usvojenoj u Hrvatskom saboru u listopadu 2014. godine. Temeljem strateških odrednica u dokumentu *Plan razvoja istraživačke infrastrukture u Hrvatskoj* iz lipnja 2016. godine predviđen je projekt *Hrvatski znanstveni i obrazovni oblak – HR-ZOO* u okviru kojeg treba izgraditi hrvatsku istraživačku e-infrastrukturu. Konačno, u srpnju 2018. godine potpisan je ugovor o dodjeli bespovratnih europskih sredstava za izgradnju te infrastrukture koja bi u organizaciji Srca trebala biti u potpunosti izgrađena do 2021. godine.

Znanstveno vijeće za istraživačku strukturu Hrvatske usmjerit će svoje aktivnosti u predstojećoj 2019. godini na promicanje saznanja o uporabivosti infrastrukturnih računalnih i komunikacijskih resursa u znanstvenoj i obrazovnoj zajednici. Razmatrat će se uloga infrastrukture u istraživačkom i inovacijskom ekosustavu Hrvatske i to za vrhunska istraživanja, za istraživanja usmjerena na povećanje industrijske kompetitivnosti, za razrješavanje društvenih izazova te za sveopću digitalizaciju proizvodnih i društvenih procesa.

## ZNANSTVENO VIJEĆE ZA KAZALIŠTE, FILM, RADIO I TELEVIZIJU

Znanstveno vijeće za kazalište, film, radio i televiziju u godini 2019. planira organizirati ukupno tri rasprave, po jednu iz područja kazališta, filma i medija. Na njima bi se raspravile ove teme:

**Preobrazbe kazališne kritike** (u suradnji s Hrvatskim društvom kazališnih kritičara i teatrologa):

- Kako kazališna kritika može opstati i djelovati u suženom prostoru koji danas u javnim glasilima dobiva?
- Nudi li Internet bolje uvjete kazališnoj kritici – profesionalnoj i neprofesionalnoj – i hoće li se ona posve preseliti na njega?

### **Kuda se sve kreće suvremeni hrvatski film?**

3. Kulturno-ekonomska stvarnost i perspektive audiovizualne kulture (pitanje proizvodnje, prikazivanja, gledanosti ..., pod novim tehnološkim i kulturološkim okolnostima)
4. Stvaralački trendovi u različitim područjima filma: igranom filmu, dokumentarnom, eksperimentalnom, animaciji...)
5. Problemi audiovizualnog obrazovanja i «pismenosti». (obrazovne razine i modaliteti; problem publike – njezine kulture ili kultura.

### **Muzej medija**

- Zašto se i radi čega predlaže osnivanje Hrvatskoga muzeja medija?
- Koja bi se građa čuvala u Muzeju i kako bi ju trebalo prezentirati javnosti?
- Moguća uloga Muzeja u povećanju medijske pismenosti, prije svega mladih, te razvijanju kritičkog odnosa prema medijima.

Osim toga, Vijeće u suradnji s udrugom Prokultura – Opservatorij kulturnih politika (Split), s kojom je u 2018. godini već organiziralo jednu javnu tribinu, kani nastaviti suradnju na projektu *Baština i lokalni razvoj*.

## ZNA NSTVENO VIJEĆE ZA KRISTALOGRAFIJU -- HRVATSKA KRISTALOGRAFSKA ZAJEDNICA

Znanstveno vijeće za kristalografiju HAZU – Hrvatska kristalografska zajednica (HKZ) sudjelovat će u organizaciji Dvadesetsedmog slovensko-hrvatskog kristalografskog sastanka (27<sup>th</sup> Slovenian-Croatian Crystallographic Meeting, SCCM27), koji će se održati u Sloveniji u lipnju 2019. Hrvatsko-slovenski / Slovenko-hrvatski kristalografski sastanci održavaju se od 1992. naizmjenice u Republici Hrvatskoj i Republici Sloveniji, a priređuju ih HKZ i Slovensko kristalografsko društvo. Program SCCM27 sadržavat će pozvana predavanja istaknutih znanstvenika iz Hrvatske, Slovenije i trećih država, te usmena znanstvena priopćenja sudionika iz Hrvatske, Slovenije i ostalih, posebice srednjoeuropskih, država. Teme pozvanih predavanja i kratkih priopćenja odnosit će se na suvremeni razvoj kristalografije i bliskih znanstvenih područja, kemije, fizike, mineralogije, te medicine i farmaceutike. Nastojat će se da na znanstvenom skupu i 2019. godine sudjeluje što više znanstvenih novaka i mlađih istraživača, što je iznimno važno za promicanje kristalografije i prirodoslovlja u Hrvatskoj. Objavit će se Knjiga sažetaka. Ti znanstveni skupovi su iznimno prepoznatljivi u međunarodnoj znanstvenoj zajednici na osnovi svojega kontinuiteta i visoke razine te se referiraju u međunarodnim glasilima.

HKZ će poticati i promicati kristalografska istraživanja u Hrvatskoj te suradnju s međunarodnim kristalografskim središtima. Održat će se predavanja, u strukovnim udrugama, na fakultetima i u školama, o kristalografiji i njenom značaju u suvremenoj znanosti. Članovi HKZ-a nastavit će znanstvena istraživanja, u okviru projekata svojih zavoda, fakulteta i instituta, ugovorenih s Hrvatskom zakladom za znanost, ili u okviru postojećih domaćih i međunarodnih projekata i raznolike suradnje. HKZ je punopravni i aktivni član Europske kristalografske zajednice (European Crystallographic Association, ECA) i Međunarodne unije za kristalografiju (International Union of Crystallography, IUCr) te će i nadalje sudjelovati u djelatnostima tih udruga. Predstavnici HKZ-a sudjelovat će na 32. Europskom kristalografskom sastanku (32<sup>nd</sup> European Crystallographic Meeting, ECM32) koji će se održati u Beču od 18. do 23. kolovoza 2019. Tijekom tog skupa održat će se i sjednica Savjeta ECA. Naša članica izv. prof. dr. sc. Marjana Đaković koja je od ove godine potpredsjednica Izvršnog odbora Europske kristalografske zajednice sudjelovat će u radu tog odbora. O djelatnostima HKZ-a redovito se objavljuju prikazi u glasilima međunarodnih udruga (IUCr Newsletter, ECA e-Newsletter). Pojednosti o djelatnostima, povijesti, članstvu i Odboru HKZ-a nalaze se na mrežnoj stranici [www.hazu.hr/kristalografi](http://www.hazu.hr/kristalografi).

## **ZNANSTVENO VIJEĆE ZA MIR I LJUDSKA PRAVA**

Znanstveno vijeće za mir i ljudska prava HAZU čiji su članovi istaknuti znanstvenici koji se bave raznolikom problematikom i aspektima održavanja svjetskog mira i ostvarivanja ljudskih prava i pravnih okvira za njihovu učinkovitu zaštitu - u 2019. će godini nastaviti razmatrati raznovrsne teme iz područja očuvanja mira i zaštite ljudskih prava.

Sljedeće godine u Znanstvenome vijeću planira se organizacija skupova na kojima će se razmatrati ove teme:

- "Jačanje mira - revizija Povelje Ujedinjenih naroda",
- "Međunarodno sudovanje",
- "Oružanje u svijetu i međunarodni mir",
- "Načelo samoodređenja naroda i načelo o poštivanju teritorijalne cjelovitosti država",
- "Ustavni sud i poštivanje prava čovjeka".

## **ZNANSTVENO VIJEĆE ZA NAFTNO-PLINSKO GOSPODARSTVO I ENERGETIKU**

Znanstveno vijeće za naftno-plinsko gospodarstvo i energetiku Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti organizira rad Vijeća koji se temelji na radu pripadajućih 7 Sekcija.

To su:

1. Sekcija za geologiju, geofiziku i geokemiju
2. Sekcija za naftno rudarstvo
3. Sekcija za preradu nafte
4. Sekcija za petrokemiju
5. Sekcija za proizvodnju, prijenos i distribuciju energije
6. Sekcija za obnovljive izvore energije, energetska učinkovitost i zaštitu okoliša
7. Sekcija za energetska planiranje i ekonomiku energetskog gospodarstva



Tijekom 2019. godine Znanstveno vijeće za nafto-plinsko gospodarstvo i energetiku Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti nastavit će s uobičajenim aktivnostima koordiniranja pripreme znanstveno – stručnih radova vezanih za razvoj naftno-plinskog gospodarstva i energetike u cjelini.

Teme za održavanje znanstvenih skupova, okruglih stolova i predavanja odabirat će se u skladu s trenutnim stvarnim stanjem u naftno – plinskom gospodarstvu i energetici te da su zanimljive znanstveno – stručnoj javnosti u cilju optimalnog dugoročnog strateškog tehnološkog razvoja ove industrijske - energetske grane.

Izvršni odbor ZVNPGE u 2019. godini planira održati nekoliko sjednica na kojima će se analizirati rad Znanstvenog vijeća, te koordinaciju rada sekcija.

U okviru znanstvenih skupova, okruglih stolova i predavanja obradit će se aktualne teme vezane na naftno-plinsko gospodarstvo, odnosno za cjelovitu primarnu energiju i energetiku u cjelini.

Među aktivnostima i temama su:

1. Kako postići visok stupanj energetske neovisnosti u strateškom gospodarskom razvoju RH? Okrugli stol planiran sa ciljem analize zaliha primarnih oblika energije u Hrvatskoj, zatim analiza potencijalnih izvora energije i potražnja iste u Republici Hrvatskoj do 2030. godine.
2. Sudjelovanje u organizaciji i pripremi SED 2019 / Summit energetske demokracije, Pula, travanj 2019. godine.
3. Sudjelovanje u organizaciji i pripremi 10. Međunarodne konferencije i izložbe o naftno-plinskom gospodarstvu i energetici u cjelini, Šibenik, listopad 2019. godine.
4. Sudjelovanje u organizaciji i radu XXXIV. Međunarodnog znanstveno-stručnog susreta stručnjaka za plin u Opatiji u svibnju 2019. godine.
5. Suradnja Vijeća sa HRO CIGRE u organiziranju okruglih stolova ili radionica o temama koje se pokazuju kao najaktualnije za područje energetike, a osobito elektroenergetike.
6. Analiza trenutnih ulaganja i potrebna nova ulaganja u istraživanje, obnovu postojećih te posebice istraživanje novih zaliha ugljikovodika u Hrvatskoj u cilju smanjenja ovisnosti o uvozu istih.
7. Mogućnost razvoja i uvođenja tehnologija istraživanja i proizvodnje ugljikovodika iz nekonvencionalnih ležišta u svjetlu njihovog utjecaja na okoliš i ekonomsku isplativost.
8. Analiza potrebe za obnovom i razvojem prijenosne i distribucijske energetske infrastrukture u RH u cilju povećanja sigurnosti i ekono-

mičnosti opskrbe potrošača elektroenergijom.

9. Analiza utjecaja uvođenja naprednih koncepcija i tehnologija (npr. Internet of Things (IoT)) vezanih uz distribuiranu proizvodnju i pametne mreže na razvoj elektroenergetike općenito i implikacije na RH.
10. Analiza potencijala različitih tehnologija za proizvodnju električne energije u borbi protiv klimatskih promjena i smanjenju njihovih posljedica na društvo i okoliš.
11. Cjelovita i trajna analiza stanja energetike i energetske odnosa u svijetu, u Republici Hrvatskoj i u okruženju te pružanje stručnih informacija državnim dužnosnicima zaduženim za područje energetike.
12. Analiza i iznalaženje optimalnog odnosa "Razvoja slobodnog energetskeg tržišta" i ovlasti Vlade Republike Hrvatske za kontrolu vlastitih energenata i energetike u cjelini, budući da je energetika okosnica sigurnosti i gospodarskog razvoja svake države pa i Republike Hrvatske.
13. Sudjelovanje u organizaciji (HDKI) znanstveno-stručnog skupa "VII. hrvatski simpozij o kemiji i tehnologiji makromolekula" (Split, 2019.).
14. Organizacija znanstveno-stručnih predavanja na temu: "Niskouglična energetska budućnost" (vodikova energija, petrokemija i polimeri) te unaprjeđenje postojećih i pokretanje novih proizvodnih procesa RH.
15. Nastavak suradnje s Petrokemijom Kutina kroz primanje novih članova i inicijaciju i održavanje simpozija posvećenog unaprjeđenju procesa proizvodnje amonijaka (100. godina industrijske proizvodnje amonijaka).
16. Organizacija tematskog dana posvećenog suradnji Vijeća i FKIT-a koji obilježava 100. godišnjicu kemijsko-inženjerskog studija (2019.)
17. Okrugli stol: "Cijene energije kao orijentacije energetskeg planiranja i promjena strukture potrošnje energije".
18. Okrugli stol: "Razvitak novih tehnologija i novih tvrtki u energetskeg sektoru" (u dogovoru s Hrvatskom gospodarskom komorom i Fakultetom za elektrotehniku i računalstvo).
19. Primanje novih članova uključivši prikladna pristupna predavanja.
20. Uključivanje ZV i članova ZV i njihov doprinos izradi/pregledu nove "Energetske strategije Republike Hrvatske", kako bi svojim znanjem i iskustvom pridonijeli kvaliteti strategije te pomogli primjeni iste u praksi.
21. Znanstvena suradnja u energetskeg području sa znanstvenim vijeći-

ma (odjelima) u BiH (ANUBIH), Crnogorskoj (CANU) i Makedonskoj (MANU) akademiji znanosti i umjetnosti.

Sve aktivnosti ZV i pripadajućih sekcija odvijat će se u sukladnosti Razreda za tehničke znanosti HAZU.

## ZNANSTVENO VIJEĆE ZA OBRAZOVANJE I ŠKOLSTVO

Znanstveno vijeće za obrazovanje i školstvo HAZU ima 9 redovitih članova akademika i 145 članova suradnika (15 članova iz HAZU-a te znanstvenici i profesori s instituta i sa sveučilišta kao i školskih ustanova). U 2019. godini Vijeće će nastaviti okupljati najrelevantnije znanstvenike, školske i sveučilišne nastavnike kao i druge stručnjake za pojedine teme. Unutar Vijeća rad će se odvijati na sjednicama, a u sljedećoj godini predviđa se da će ih se održati pet. Vijeće planira i dalje pratiti događanja vezana uz Cjelovitu kurikularnu reformu i u skladu s njima određivati teme sjednica. Teme će biti usmjerene na predmete vezane uz prirodoslovno-matematičko te društveno-humanističko područje i umjetnost u osnovnoj i srednjoj školi. U okviru svojih nadležnosti Vijeće će odobravati planove i prihvaćati izvješća o radu svojih sekcija. U okviru Vijeća djeluje deset sekcija. U 2019. godini provodit će se izbori za novoga predsjednika Vijeća i pročelnika 1. sekcije za hrvatski jezik.

Vijeće planira daljnje razmatranje i predlaganje kurikulnih promjena u hrvatskome školstvu u funkciji razvoja odgoja i obrazovanja, gospodarstva i društva kao i razmatranje uloge temeljnih prirodoslovno-matematičkih i društveno-humanističkih znanja. Vijeće planira sudjelovanje stručnjaka u izradi strateških dokumenata o unapređenju i razvoju hrvatskoga školstva te razmatranje i predlaganje interdisciplinarnih i integrativnih veza u školskim sadržajima. U skladu s Planom rada HAZU-a Vijeće će promicati i unapređivati svoju otvorenost javnosti sudjelovanjem u raznim događanjima i stručnim skupovima, okruglim stolovima, predavanjima, predstavljanju knjiga i drugim manifestacijama te nastaviti dobru suradnju s fakultetima, osnovnim i srednjim školama, znanstvenim i umjetničkim organizacijama udrugama i medijima, a posebice s Ministarstvom znanosti i obrazovanja, nadležnim tijelima Hrvatskoga sabora te prof. dr. sc. Radovanom Fuchsom, posebnim savjetnikom predsjednika Vlade za koordinaciju rada ERS-a. Svojim mišljenjima i stavovima Vijeće će aktivno sudjelovati u svim bitnim pitanjima društva i posebno aktualne problematike reforme školstva i rada na prijedlozima nacionalnih kurikula pojedinih nastavnih predmeta i koncepciji strukovnoga (dualnog) obrazovanja uz važnost konsenzusa Ekspertne radne skupine i Znanstvenoga vijeća za obrazovanje i školstvo HAZU-a.

U planu je u 2019. godini nastaviti s najavljenim kurikulnim temama poput: metodologije, satnice, primjerenosti sadržaja, zastupljenosti sadržaja, povezanosti s drugim odgojno-obrazovnim područjima, međupredmetnim temama, vrednovanjem i ocjenjivanjem, programom visokoškolskih ustanova koje obrazuju odgojitelje, učitelje i nastavnike te ostalim bitnim pitanjima o kojima treba u odgojno-obrazovnoj reformi voditi računa poput: trajnoga stručnog usavršavanja nastavnika, međunarodne mobilnosti, uvjeta rada, privlačnosti struke i potreba društvene valorizacije nastavnih kadrova, licenciranja ravnatelja, sustava kontrole u odgojno-obrazovnome sustavu, vrednovanja i kvalitete nastavnih sredstava i pomagala, nagrađivanja pa i sankcioniranja učitelja/nastavnika. Metodologija izrade kurikula kroz tablice s ishodima učenja (a posebno četiri razine usvojenosti koje se najčešće poistovjećuju s ocjenama) neprovjerena je u nastavnoj praksi i neprikladna za nastavu temeljnih znanja iz društveno-humanističkih, umjetničkih, prirodoslovno-matematičkih te tehničkih i biotehničkih područja. Ukupni tekst predloženih kurikulnih dokumenata treba svesti na znatno manji opseg (po uzoru na srednjoeuropske kurikule) s obzirom da su mnogi dijelovi teksta teško razumljivi i nejasni (i za nastavnike i za učenike) pa ih treba bitno revidirati. Izbornost na kojoj se inzistira u dokumentima CKR-a nije obrazložena i nisu navedeni ciljevi koji se njome žele postići, stoga je stav Vijeća da izbornost treba smanjiti na razumnu mjeru i prilagoditi uvjetima i tehničkoj opremljenosti hrvatskih škola s posebnim naglaskom na područje prirodnih, tehničkih i matematičkih znanosti (STEM), koje je od vitalnoga značenja za gospodarski razvoj Hrvatske.

Eksperimentalna školska godina prilika je da se analizira stanje školstva i odredi prema tržištu rada (posebice potrebe strukovnoga obrazovanja). Reforma školstva imperativ je vremena – obrazovanje za digitalno doba. Potrebno je preispitati ukupni predviđeni sadržaj znanja koje učenici trebaju svladati da se ne bi dogodilo da su neka znanja izostala, a potrebna su za izazove budućnosti. S obzirom da se ukupni fond sati ne može bitno mijenjati, treba odrediti način kojim bi se omogućilo uvođenje novih znanja. Nastavnici u hrvatskim školama u ovom trenutku nisu dovoljno osposobljeni, a ne postoje ni materijalni i tehnički preduvjeti za velike i nagle promjene u postojećemu sustavu obrazovanja. Također postoji opasnost da će kompetencije i znanja učenika na kraju srednjoškolskog obrazovanja biti u neskladu s očekivanjima visokih učilišta na kojima mogu nastaviti studij.

Vijeće smatra da je hrvatski standardni jezik osnova u pisanju svih dokumenata CKR-a kao i u svim udžbenicima i ostalim nastavnim sredstvima. Posebno treba izbjeđavati nepotrebne tuđice, počevši od naziva kurikulum umjesto hrvatskoga naziva kurikulum (nastavni uputnik). Vijeće stoga planira sastavljanje Izjave o hrvatskome jeziku, svojevrzne zbirke uputa koje bi pomogle autorima kurikula za Hrvatski jezik u preradi i izradi toga dokumenta nakon postupka recenzija (problematika načina normiranja ishoda učenja) uz preporuke za postizanje ciljeva učenja (definiranje sadržaja i pitanje identiteta naroda i društva – materinski jezik i nacionalna povijest). Razred za filologiju HAZU i Predsjedništvo HAZU kao i članovi Sekcije za jezik ovoga Vijeća izrazili su podršku zamisli da se obnovi rad

na ponovnoj uspostavi Vijeća za normu hrvatskoga standardnog jezika, a njegove ovlasti prenesu na Razred za filologiju HAZU. Također, Vijeće smatra da se u svim spisima CKR mora pridržavati hrvatskih i međunarodno usvojenih normi o jedinicama, nazivima i ostalim odredbama tako da će i dalje širiti podlogu za javnu raspravu o jedinstvenom sustavu označavanja decimalnih brojeva (Hrvatski zavod za norme). Vijeće se i dalje zauzima da naglasak u CKR-u treba dati sadržajima iz područja STEM-a, nacionalne povijesti, hrvatskoga jezika i književnosti te kulture.

Svojim stavovima Vijeće će tvoriti vrijednosni i teorijski okvir na kojima bi trebao počivati odgoj i obrazovanje. Znanstveno-istraživačkim pristupom pratit će i utvrditi kakvo je stanje u hrvatskome školstvu te koje vrijednosti razvijaju djeca i mladi. Reforma školstva je nužnost, ali joj treba pristupati postupno i nakon temeljite analize postojećega stanja te uz stalni nadzor najvišega državnog tijela, Sabora Republike Hrvatske te nadležnih odbora i povjerenstava, posebice Odbora za obrazovanje, znanost i kulturu Sabora RH. Vijeće će proaktivno djelovati u društvu – poštivati legislativu i reagirati na dopune zakona i propisa koji su u etapi donošenja te sugerirati nužne promjene u propisima i predmetnim kurikulumima u skladu s važećom zakonskom regulativom te u skladu s etičnošću struke.

Plan rada Znanstvenoga vijeća za obrazovanje i školstvo HAZU za 2019. evaluirao Razred za matematičke, fizičke i kemijske znanosti HAZU. Na znanje dano Razredu za filološke znanosti HAZU.

## **ZNANSTVENO VIJEĆE ZA POLJOPRIVREDU**

### **I ŠUMARSTVO**

#### **Sekcije za preradu poljoprivrednih proizvoda i biotehnologiju**

Članovi Sekcije za preradu poljoprivrednih proizvoda i biotehnologiju u 2019. godini nastavljaju s intenzivnim istraživanjima na međunarodnim i nacionalnim istraživačkim projektima kojih su voditelji ili istraživači suradnici, te objavom dobivenih rezultata istraživanja u vrhunskim znanstvenim časopisima.

Također su aktivno uključeni kao članovi organizacijskih ili znanstvenih odbora u organizaciju međunarodnih znanstvenih kongresa koji će se održati u 2019. godini u Republici Hrvatskoj, a na kojima će prezentirati rezultate svojih znanstvenih istraživanja i to:

1. 54. Hrvatski i 14. Međunarodni simpozij agronoma, koji će se održati u veljači 2019. godine u Vodicama,

2. 1. Međunarodnu konferenciju i izložbu o rakiji, koja će se održati u ožujku 2019. godine u Puli,
3. 10. Međunarodni i 12. Hrvatski kongres "Brašno-Kruh '19", koji će se održati u lipnju 2019. godine u Osijeku

Sekcija za preradu poljoprivrednih proizvoda i biotehnologiju će nastaviti poticati prijavljivanje i rad na interdisciplinarnim domaćim i nacionalnim projektima svojih članova, stalnom razmjenom informacija o aktivnim domaćim i međunarodnim natjecajima za znanstvene i stručne projekte. Također će poticati objavljivanje znanstvenih knjiga i udžbenika članova Sekcije, te razvoja mladih i perspektivnih znanstvenika kroz različite fondove stipendiranja.

U 2019. godini planira se održati dva sastanka Sekcije: ožujak i rujan, na kojima će se prezentirati najznačajnija postignuća članova u protekloj godini, te raspravljati o mogućnostima unaprjeđenja djelovanja članova Sekcije.

### **Sekcija za stočarstvo**

Pročelnik i članovi sekcije za stočarstvo angažirani su u organizaciji 54. Simpozija agronoma koje će se održati od 17. do 23. veljače 2019. godine u Vodica-ma, a osobno sam tajnik navedenog simpozija. Znanstveni radovi iz područja animalnih znanosti bit će prezentirani (usmeno ili putem postera) unutar sekcije Stočarstvo. Godinama su članovi sekcije vrlo aktivni ne samo u organizaciji navedenog simpozija nego i u prezentaciji najnovijih znanstvenih i stručnih spoznaja iz područja uzgoja domaćih životinja, hranidbe, genetike i selekcije te tehnologije proizvodnje i prerade stočarskih proizvoda. Članovi sekcije za stočarstvo aktivni su i u organizaciji znanstveno stručnog skupa "Peradarski dani" koji će se održati u Poreču od 8. do 11. svibnja 2019. godine te znanstvenog simpozija Krmiva koji će se održati u Opatiji od 5 do 7. lipnja 2019. godine. Plan sekcije je u 2019. godini organizirati u Hrvatskoj dvodnevnu radionicu asocijacije Europske mreže nacionalnih koordinatora za genetske resurse (European Regional Focal Point; ERFP) u razdoblju od 26. do 27. kolovoza 2019. godine. U mjesecu travnju 2019. godine u Zagrebu će biti organizirana radionica radne skupine European Regional Focal Point (ERFP) Ex-situ na Sveučilištu u Zagrebu Agronomskom fakultetu. Planiramo i slijedeće godine organizirati znanstvenu konferenciju: "Agro startup Tehnology and Inovation". Uz navedeno, članovi sekcije za stočarstvo tijekom slijedeće godine sudjelovat će u organizaciji više znanstvenih i stručnih simpozija, kao npr. Savjetovanje uzgajivača ovaca i koza u Republici Hrvatskoj te drugim sličnim stručnim skupovima. Zadaća članova sekcije je i u 2019. godini aktivno sudjelovati u izradama specifikacija za zaštitu različitih stočarskih proizvoda.

Sekcija za stočarstvo i dalje će poticati prijavljivanje i rad svojih članova na interdisciplinarnim domaćim i međunarodnim projektima, stalnom razmjenom informacija o aktivnim domaćim i međunarodnim natjecajima za znanstvene i

stručne projekte. Također će se poticati objavljivanje znanstvenih knjiga i udžbenika članova Sekcije te razvoja mladih i perspektivnih znanstvenika kroz fond Stipendija HAZU-a. Uz to, sudjelovat ćemo u organizacijama stručnih putovanja, "okruglih stolova", radionica, tribina i dr., a u svrhu pravovremenog prijenosa znanja i informacija. U 2019. godini organizirat ćemo stručno putovanje u neku od mediteranskih zemalja u cilju upoznavanje s uzgojem i sustavima uzgoja izvornih pasmina te proizvodnje autohtonih proizvoda (mesa, mlijeka, sira, pršuta i dr.), kao i drugih stručnih i znanstvenih simpozija iz područja stočarstva. U sklopu navedenoga stručnog putovanja planira se i boravak na jednom Agronomskom fakultetu i/ili poljoprivrednom institutu. Uz to, članovi sekcije za stočarstvo nezostavni su u radu Povjerenstava za ocjenjivanje stoke na različitim domaćim (lokalnim) i međunarodnim izložbama, a navedene aktivnosti predviđene su i u 2019. godini. Članovi sekcije za Stočarstvo i u 2019. godini sudjelovat će kao urednici i/ili članovi uređivačkih odbora u uređivanju nacionalnih i međunarodnih znanstvenih časopisa.

### **Sekcija za šumarstvo**

Tijekom 2019. godine Sekcija za šumarstvo Znanstvenoga vijeća za poljoprivredu i šumarstvo sudjelovat će u radu asocijacije Pro Silva koja promiče očuvanje i gospodarenje prirodnim šumama te surađivati s Akademijom šumarskih znanosti i Hrvatskim šumarskim društvom u aktivnostima promicanja šuma i šumarstva u Republici Hrvatskoj. Sekcija će pripremiti za objavu zbornik radova znanstvenog skupa Gospodarenje šumama u uvjetima klimatskih promjena i prirodnih katastrofa održanog u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti 20. travnja 2018. godine.

### **Sekcije za gospodarenje poljoprivredom**

Članovi sekcije za gospodarenje poljoprivredom sudjelovat će u organizaciji, plenarnim i znanstvenim izlaganjima te na stručnim (okruglim) stolovima 54. Simpozija agronoma koje će se održati od 12. do 16. veljače 2019. godine u Vodicama, a voditelj sekcije je u funkciji člana znanstvenog odbora. Znanstveni radovi iz područja gospodarenja poljoprivredom bit će prezentirani unutar zasebne sekcije Agrarna ekonomika.

Članovi sekcije će tijekom slijedeće godine sudjelovat u organizaciji i s izlaganjima na više znanstvenih i stručnih simpozija u organizaciji Agronomskog fakulteta i suradničkih institucija kao što je Hrvatska poljoprivredna agencija te Savjetodavna poljoprivredna i šumarska služba. Tako će već tradicionalno imati izlaganja na savjetovanje uzgajivača ovaca i koza u Republici Hrvatskoj, Savjetovanje uzgajivača goveda te drugim sličnim stručnim skupovima u organizaciji HPA. Za savjetodavce u Savjetodavnoj službi će provesti tematske edukacije iz područja agrarne politike i menadžmenta.

Pročelnik i nekoliko članova Sekcije aktivno će sudjelovati u aktiviranju Hrvatske agronomske komore koja bi trebala promovirati i definirati ovlaštenja agronomske struke u Hrvatskoj.

Jedna od aktivnosti članova sekcije u 2018. godini bit će aktivno sudjelovanje u više povjerenstava koja su organizirana pri Ministarstvu poljoprivrede vezano uz ruralni razvoj i poduzetništvo.

Sekcija za gospodarenje poljoprivredom će tijekom 2019. godine poticati prijavljivanje i rad svojih članova na interdisciplinarnim domaćim i međunarodnim projektima, stalnom razmjenom informacija o aktivnim domaćim i međunarodnim natjecajima za znanstvene i stručne projekte.

## **ZNANSTVENO VIJEĆE ZA POMORSTVO**

Predsjednik akademik *Ivo Senjanović*

Djelatnost Znanstvenog vijeća za pomorstvo odvija se kroz rad pet sekcija:

- Sekcija za morsko brodarstvo,
- Sekcija za morsku brodogradnju,
- Sekcija za morske luke,
- Sekcija za morsku tehnologiju,
- Sekcija za hrvatsku pomorsku baštinu.

### **Sekcija za morsko brodarstvo**

Pročelnik prof. dr. sc. *Damir Zec*, Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci

Tijekom 2019. godine, osim pojedinačnog sudjelovanja u znanstvenim i stručnim projektima podržanim od nadležnih ministarstava ili gospodarstva te nastupa članova Sekcije na savjetovanjima u zemlji i inozemstvu kao i javljanja u znanstvenim i stručnim časopisima predviđaju se skupne aktivnosti na sljedećim temama:

- Brodovi bez posade - Trenutno stanje razvoja, očekivani pravci razvoja, ograničenja u primjeni, utjecaj na obrazovni proces.
- Onečišćenje zraka s brodova – sprečavanje, pravni okvir, tehnološke mogućnosti, utjecaj na poslovnu sposobnost i učinkovitost brodarar.
- Balastne vode – tehnologija, ekonomski i radni učinci mjera predviđenih BWM konvencijom, ograničenja.



- "Ultra-large-shipping" – očekivani razvoj i utjecaj vrlo velikih kontejnerskih i drugih brodova na svjetsku trgovinu, i posebice na tržišta koja opslužuju luke u koje ovakvi brodovi ne mogu uploviti.

### **Sekcija za morsku brodogradnju**

Pročelnik prof. emeritus *Vedran Žanić*, Fakultet strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu

Istraživanja u okviru HRZZ projekta Sustav potpore odlučivanju za zeleniju i sigurniju plovidbu brodova (DESSERT) ići će u smjeru razvoja učinkovitog sustava potpore odlučivanju (Decision Support System - DSS) kapetanima broda, kao i zapovjednicima stroja, a koji bi doprinio "zelenijoj" i sigurnijoj plovidbi brodova. Krajnji učinak takvog DSS bilo bi svodenje ljudske pogreške na što manju mjeru, odnosno pružanje odgovornim osobama na brodu maksimalno vjerodostojne podatke i smjernice tijekom plovidbe kako bi se smanjilo onečišćenje okoliša i kako bi ljudi i teret bili što sigurniji.

Sudjelovanje u istraživačkom radu na Tematskom području projekta CEKOM (čije se osnivanje očekuje u 2019. godini) vezanom uz primjenu višekriterijskog projektiranja, prilagodbu matematičkih modela za rad na HPC infrastrukturi te razvoj kolaborativnih inženjerskih okruženja za CAD/CAM/CAE koji omogućuju savladavanje postavljenih projektnih zahtjeva te razvoj kompleksnih plovniha objekata konkurentnih na globalnom svjetskom tržištu.

Sudjelovanje u istraživačkom radu (EU i šire) kroz samostalne ili zajedničke projekte znanstvenih, istraživačkih i obrazovnih institucija u našoj zemlji i to:

Sudjelovanje u istraživačkom radu u međunarodnom klasteru SHILOPT za 'Reliability Based Design Optimization' s partnerima DRS (SAD), BV, NDAR, CATIA (svi iz Francuske), Pusan National University (Republika Koreja), Technical University Hamburg-Harburg (Njemačka), te iz Hrvatske: Uljanik d.o.o., Brodarski institut d.o.o. u suradnji sa Sveučilištem u Zagrebu. Članovi klastera rade na prijedlogu velikog dvogodišnjeg projekta OPTSHIP u okviru teme H2020 MG-2.4-2017 (komplementarno klasteru SHILOPT).

Rad na međunarodnom projektu "Structural Analysis of Ships and Offshore Floating Units", koji su 2001. godine oformili Bureau Veritas, Marine Division - Pariz i Centar za transfer tehnologije Fakulteta strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu – u svrhu analize sigurnosti brodskih i pomorskih konstrukcija za potrebe odobrenja tehničke dokumentacije za gradnju objekata u klasi Bureau Veritasa.

Suradnja s Bureau Veritasom u istraživanju hidroelastičnoga problema njihanja, valnog opterećenja, čvrstoće, vibracija, zamora materijala, te pouzdanosti i sigurnosti velikih kontejnerskih brodova i brodova za prijevoz ukapljenog plina (LNG).

Rad na projektu «Matematički modeli brodova za promet Jadranskim morem». Rad na projektu osnivanja i organizacije DIV akademije cjeloživotnog obrazovanja. Sudjelovanje u projektnom timu za analizu preinake postojećih pogona na diesel gorivo u pogon na ukapljeni prirodni plin.

Nastavak rada na projektu 06201-GCRC-SOP "Technology for onboard equipment – induced underwater radiation noise analysis and evaluation", prema ugovoru sklopljenom između The Institute for Research & Industry Cooperation, Pusan National University i Fakulteta strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu, u okviru National Research Foundation of Korea, koji financira Vlada Republike Koreje.

Suradnja s Norwegian University of Science and Technology, AMOS - Centre for Autonomous Marine Operations and Systems, Norwegian Center of Excellence, Trondheim i sa University of Kobe, Japan, na problemima procjene pada brzine brodova i emisije ugljičnog dioksida na ekstremnim stanjima mora.

Nastavak suradnje s Instituto Superior Tecnico iz Lisabona i Università di Trieste na problemima dodatnog otpora te razvoja modela planiranja rute i sustava podrške kapetanu pri plovidbi nemirnim morem. Unaprjeđivanje organizacijskog djelovanja Udruge "International Maritime Association of the Mediterranean" (IMAM) preko predstavnika članova seniora (FSB-Zagreb, BI-Zagreb i TF-Rijeka). Rad na pripremi osnivanja Udruge brodograditelja Mediterana (SNAMED) u okviru IMAM-a radi podizanja konkurentnosti Mediteranske regije u projektima H2020.

Sudjelovanje na projektu SOPHYA pod vodstvom Università di Trieste, čiji je cilj optimizacija pomorstvenosti brzih glisirajućih formi. Rad na projektu s Bureau Veritasom na razvoju numeričkih metoda za određivanje valnog opterećenja uslijed vode na palubi koristeći računalnu dinamiku fluida. Rad na projektu s Bureau Veritasom na istraživanju i razvoju numeričkih modela turbulencije za strujanja sa slobodnom površinom. Rad na projektu s Hyundai Heavy Industries na razvoju softvera računalne dinamike fluida za svakodnevnu uporabu u fazi projektiranja broda, s naglaskom na dodatni otpor na valovima. Sudjelovanje u radnoj grupi NATO Applied Vehicle Technology (AVT) broj 252, 253, 280 i 301, na uspostavi numeričkih alata za proračune upravljivosti vojnih brodova. Suradnja sa University of Stavanger u Norveškoj na problemima valnih opterećenja uslijed slamajućih valova sa utjecajem stlačivosti zraka.

Organizacija mini-konferencije Naval Hydro Day na Fakultetu, 28-29 siječanj 2019. godine, s pozivom Prof. Xia, Harbin University, Kina. Dogovori oko početka suradnje sa institucijom MARIC u Kini, te University of Harbin, na projektu "China Numerical Wave Tank".

Sudjelovanje u tehničkim komisijama Uprave sigurnosti plovidbe pri Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture te stručnim komisijama International Maritime Organization (IMO). Sudjelovanje u kreiranju normi Hrvatskog zavoda za norme, tehničkog odbora HZN/TO8 Brodogradnja, Zagreb. Sudjelovanje u radu i projektima Hrvatskog klastera konkurentnosti pomorske industrije (MarC).

Sudjelovanje u znanstvenim, stručnim i staleškim međunarodnim i domaćim institucijama i skupovima kao što su ISSC, SNAME, ISOPE, SNH, MARINE, OMAE, IACS, ISO, DNV-Oslo, BV-Pariz, IST-Lisabon, HAA, HDOI, CROSSIM, SORTA, NuTTS, WINKLER, "INAUTICA", Rijeka Nautic Show, Pula Boat Fair, Biograd Boat Show.

Sudjelovanje u uređivanju i izdavanju časopisa Ships and Offshore Structures (Taylor and Francis), Journal of Marine Science and Application (Harbin Technical University) te "Brodogradnja". Suradnja u časopisima , European Journal of Operational Research, Strojarstvo, Naše more, Ukorak s vremenom i Kapetanov glasnik.

Rad na projektima novih ribarskih brodova, brodova za podršku morskim vjetroelektranama, brodova za obalnu stražu, putničkih brodova kao i suradnja s razvojnim odjelom Rolls-Royce-a u području sustava za pohranu energije , sustava pogona na prirodni plin i autonomnih brodova.

Sudjelovanje na projektu brodogradilišta „Brodotrogira“ Polar Cruiser duljine 80m i 40 putnika te aktivnostima na novim projektima i novogradnjama brodogradilišta. Sudjelovanje u stalnom nadzoru nad novogradnjama i pružanje konzultantskih usluga u nadzoru izrade projekta i dokumentacije putničkog broda. Izrada projekta i dokumentacije za gradnju putničkog broda duljine 80 m i 88 putnika . Suradnja s graditeljima malih brodova i nadzor nad objektima u gradnji.

Popularizacija brodograđevne struke i hrvatske pomorske baštine u nautičkim i srodnim časopisima. Sudjelovanje u razradi i prijedlogu strategije očuvanja i revitalizacije hrvatske pomorske baštine. Sudjelovanje u izradi prijedloga strategije i kriterija u inicijativi za upis hrvatske pomorske baštine u registar hrvatske materijalne i nematerijalne baštine. Sudjelovanje u organizaciji 6. Ljetne škole male brodogradnje.

Članovi Sekcije sudjelovat će u organizaciji The 7th International Conference on Marine Structures, MARSTRUCT, Dubrovnik, 2019. Za organizaciju ove već tradicionalne konferencije izborio se Fakultet strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu.

### **Sekcija za morske luke**

Pročelnik prof. dr. sc. *Čedomir Dundović*, Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci

Planom rada Sekcije za morske luke za 2019. godinu obuhvaćene su brojne aktivnosti članova koje će se realizirati kroz izradu znanstvenih i stručnih projekata, znanstvenih radova te kroz sudjelovanje na nacionalnim i međunarodnim znanstvenim i stručnim skupovima.

I u sljedećoj godini, najvažniji zadatak članova Sekcije za morske luke bit će

aktivnosti na promicanju razvitka i unaprijeđenja hrvatskih morskih luka. Članovi Sekcije sudjelovat će i u izradi stručnih i razvojnih projekata hrvatskih morskih i riječnih luka i Lučkih uprava te u izradi elaborata i studija razvitka luka nautičkog turizma.

Pored navedenog, planom su predviđene i sljedeće aktivnosti:

1. Suradnja s ostalim Sekcijama u Znanstvenom vijeću za pomorstvo HAZU,
2. Provedba zaključaka i smjernica sa zajedničke sjednice svih Sekcija Znanstvenog vijeća za pomorstvo HAZU,
3. Sudjelovanje u izradi strategija razvoja hrvatskih morskih luka.

### **Sekcija za morsku tehnologiju**

Pročelnik prof. emeritus *Julijan Dobrinić*, Tehnički fakultet Sveučilišta u Rijeci

Prema karakteru Sekcije program Sekcije je načelno dvojak. Jedan vid rada je u području djelovanja većine članova na zajedničkom planu. Drugi je dio skup pojedinačnih programa rada njezinih članova i njihovih suradnika u znanstvenim područjima od interesa za Sekciju.

#### **A. Na razini Sekcije kao cjeline**

Za 2019. godinu u Sekciji se planira nastaviti dosadašnje aktivnosti u svezi organizacije i održavanja 8. Savjetovanja o morskoj tehnologiji – in memoriam akademiku Zlatku Winkleru. Također nastavit će se aktivnost k podizanju Savjetovanja na međunarodnu razinu. U tom smislu već započeti kontakti s relevantnim pojedincima i institucijama u inozemstvu, nastojat će se i realizirati. Organizacijski odbor će u suradnji s Uredničkim odborom pripremiti materijale za pripremu Zbornika radova savjetovanja, koji će se tiskati kao posebno izdanje časopisa Pomorski Zbornik. Što se tiče kategorizacije Zbornika kao relevantnog znanstvenog časopisa, očekuje se ulazak u još jednu referalnu bazu. Na tome rade, ne samo članovi Uredničkog odbora Pomorskog zbornika, već i niz članova Sekcije. Pročelnik Sekcije, s ostalim članovima, svojim će sudjelovanjem u radu tijela Sekcije djelovati na okrupnjavanju projekata koji se dotiču morske tehnologije, te u tom smislu djelovati i na Sveučilištu u Rijeci i šire. To uključuje bolju i plodniju suradnju s Udrugom za proučavanje i razvoj pomorstva.

#### **B. Na razini pojedinačnog ili združenog djelovanja članova Sekcije**

Kao i dosada, članovi Sekcije objavljuivat će radove u domaćoj i inozemnoj periodici, među kojim planiranim i pripremljenim radovima veći broj zahvaća pojedine segmente Morske tehnologije. Također u domeni nastavnog rada će i nada-

lje djelovati k osuvremenjivanju nastave i nastavnih sadržaja suvremenim temama iz područja djelovanja Sekcije. Popis relevantnih radova bit će dat u Izvješću o radu za 2019. godini.

### **Sekcija za hrvatsku pomorsku baštinu**

Pročelnik prof. dr. sc. *Robert Mohović*, Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci

Tijekom 2019. godine, osim pojedinačnog sudjelovanja u znanstvenim i stručnim projektima, te nastupa članova Sekcije za hrvatsku pomorsku baštinu na savjetovanjima u zemlji i inozemstvu kao i u javljanjima u znanstvenim i stručnim časopisima predviđaju se sljedeće skupne aktivnosti:

- Rad na razradi i prijedlogu strategije očuvanja i revitalizacije hrvatske pomorske baštine.
- Prijedlog strategije i kriterija u inicijativi za upis hrvatske pomorske baštine u registar hrvatske materijalne i nematerijalne baštine.
- Organizacija rasprava na temu hrvatske pomorske baštine.
- Sudjelovanje u raznim događanjima vezanim uz hrvatsku pomorsku baštinu.

## **ZNANSTVENO VIJEĆE ZA PRIRODOZNASTVENA ISTRAŽIVANJA JADRANA**

Vijeće za prirodoznanstvena istraživanja Jadrana će u 2019. godini nastaviti istraživanja i objavljivanje radova u skladu sa Strategijom zaštite okoliša i održivog razvitka u jadranskom području Hrvatske (HAZU, 1996), te Strategijom i akcijskim planom biološke i krajobrazne raznolikosti Republike Hrvatske (1999):

- a) oceanološka (fizikalna, kemijska, biološka, geološka) istraživanja jadranskog prostora,
- b) istraživanja biološke raznolikosti i zaštitu organizama u Jadranu, što je obveza države prema potpisanoj međunarodnoj konvenciji o zaštiti biološke raznolikosti,
- c) koordinirano djelovanje u području urbanizma, građevinarstva, vodoprivrede, turizma, prometa, šumarstva, prava u priobalju,
- d) zaštitu od zagađenja krških voda i mora,

- e) javno pozicioniranje Vijeća - sprega između prirodnoznanstvenih spoznaja i privrednih aktivnosti na Jadranu,
- f) organiziranje znanstvenih i stručnih predavanja te skupova u skladu s aktualnim potrebama ili pojavom kriznih situacija vezanih uz Jadran.

Kvaliteti rada Vijeća doprinijet će i aktivnost pojedinih članova koji u 2019. godini nastavljaju ranije započete ili nove, odobrene projekte i inicijative:

1. Projekt ADRIAMED "Scientific Cooperation to Support Responsible Fisheries in the Adriatic Sea",
2. Projekt nacionalni monitoring Jadrana - Uspostavit će se program praćenja i promatranja stanja Jadrana u okviru Okvirne direktive o morskoj strategiji (ODMS, Marine Strategy Framework Directive - MSFD: 2008/56/EC). Sve zemlje članice EU trebaju organizirati mjere za postizanje ili održavanje dobrog stanja u morskom okolišu najkasnije do 2020. godine. ODMS je zakonodavni okvir koji povezuje ribarstvo, poljoprivredu, turizam, pomorstvo i sl. Za morske vode svaka država članica razvija morsku strategiju koja će istovremeno biti specifična u smislu uvažavanja osobitosti pojedinih morskih voda, ali istodobno i opća, izražavajući perspektivu dotične morske regije i podregije. Svaka država članica je do srpnja 2014. godine trebala osmisliti Nacionalni monitoring i započeti s njegovom primjenom. Republika Hrvatska je u okviru uspostave ODMS izradila monitoring program koji se temelji na ranije utvrđenom stanju morskog okoliša, vodeći računa o utjecajima i pritiscima kojima su pojedina područja izložena. Monitoring će poslužiti kontinuiranoj procjeni stanja, a budući da se procjena stanja u okviru ODMS najvećim dijelom zasniva na ekspertnoj procjeni i raspravi među stručnjacima koji se bave istraživanjem mora,
3. Projekt ADRIATIC+ - Prekogranična razmjena iskustava u upravljanju morskim i obalnim područjem Jadranskog mora (APlus) - ADRIATIC + kapitalizira rezultate dobivene kroz pet projekata IPA Adriatic prekogranične suradnje (CBC): NETCET, SHAPE, HAZADR, DEFISHGEAR i BALMAS,
4. Projekt MICROGLOB – Marine microbial food web processes in global warming perspective (HRZZ),
5. Projekt AQUAPOP- Aquaculture impact on wild marine populations (HRZZ),
6. Projekt AnGEI – Anisakis spp Genomic epidemiology (HRZZ),
7. Projekt RH i EU - Nacionalni program prikupljanja podataka o ribarstvu Republike Hrvatske "Fisheries Data Collection Framework (DCF)",
8. Projekt SYNTHESYS the European Union-funded Integrated European infrastructure for work in leading European natural history collections "Taxonomic revision of the genus *Gobius* (Teleostei: Gobiidae)",

9. Projekt "Nurse Fish Priobalna rastilišta: obrasci i procesi demografske varijabilnosti morskih riba uzduž istočnojadranske obale" (HRZZ),
10. Projekt MANTIS Marine protected Areas Network Towards Sustainable fisheries in the Central Mediterranean,
11. Projekt "Uvjeti, resursi, neprijatelji i bioraznolikost: Sile koje oblikuju morske zajednice u plitkom Jadranskom moru" (HRZZ),
12. Projekt "Rekonstrukcija okoliša u Hrvatskoj tijekom kvartara primjenom izotopnih metoda" (HRZZ),
13. Projekt "LEK-FishRes-CRO Lokalno ekološko znanje i ribarstvena istraživanja u Hrvatskoj: promjene u ribolovnoj i biološkoj raznolikosti mora" (HRZZ),
14. Projekt "Utjecaj promjena termohaline cirkulacije u istočnom Mediteranu na planktonske zajednice u južnom Jadranu: ekološki i genetički pristup" (HRZZ),
15. Projekt "Procjena prihvatnog kapaciteta za turiste u zaštićenim područjima prirode" (HRZZ),
16. Projekt "Ekološki odziv sjevernog Jadrana na klimatske promjene i antropogeni učinak" (HRZZ),
17. Projekt "Procjena potencijala jadranskih algi za ko-generacijsku proizvodnju biogoriva 3. Generacije" (HRZZ),
18. Projekt "Klima jadranske regije u njenom globalnom kontekstu" (HRZZ),
19. Projekt NANOMIN "Nanominerale u sedimentima i tlima: formiranje, značajke i uloga u biogeokemijskim procesima" (HRZZ),
20. Projekt "Morski plankton kao alat za procjenu klimatskog i antropogenog utjecaja na morski ekosustav" (HRZZ),
21. Projekt "Sklerokronologija kao alat za otkrivanje dugoročnih okolišnih promjena u Jadranu" (HRZZ),
22. Projekt "ADIOS -Višegodišnje i dekadne oscilacije Jadranskog mora: opažanja, modeliranje i posljedice" (HRZZ),
23. Projekt "Kruženje sumpora i ugljika u morskom i slatkovodnom okolišu" (HRZZ),
24. Projekt "Istraživanje dinamike Jadrana pomoću naprednih mjerenja i metode asimilacije podataka" (HRZZ),
25. Projekt "Primjena metode scenarija u planiranju i razvoju ruralnih područja Hrvatske" (HRZZ),

*Projekt ARIEL - Promoting small scale fisheries and aquaculture transnational networking in adriatic-ionic macroregion interreg Adriatic-Ionian Programme – ADRION.*

Ostale aktivnosti koje se mogu vezati uz rad Vijeća:

- 1) Sudjelovanje u radu poslijediplomskog doktorskog studija iz Oceanologije (PMF-IOR-IRB-Sveučilište u Dubrovniku), te doktorskog studija Zaštite prirode i okoliša na Sveučilištu u Osijeku,
- 2) Tiskanje monografije "Ihtiofauna Jadranskoga mora" (izdavač: Golden marketing-Tehnička knjiga, Zagreb),
- 3) Tiskanje monografije "New fishes and decapod crustaceans in the Adriatic Sea" u suradnji sa FAO AdriaMed (izdavač: FAO, Rome),
- 4) Tiskanje "CIESM Atlas of exotic species Fishes" (izdavač CIESM, Monaco; glavni urednik: Frederic Briand).

## **ZNANSTVENO VIJEĆE ZA PROMET**

Prema ustroju Znanstveno vijeće za promet u svom sastavu ima deset sekcija: Sekciju za cestovni i gradski promet, Sekciju za željeznički i intermodalni promet, Sekciju za zračni promet, Sekciju za informacijsko-komunikacijski i poštanski promet, Sekciju za vodni promet, Sekciju za međunarodnu suradnju, Sekciju za prometnu infrastrukturu i prostorno planiranje, Sekciju za ekologiju u prometu, Sekciju za medicinu i sigurnost u prometu i Sekciju za ekonomiku i pravo u prometu.

Fokus istraživanja Znanstvenog vijeća za promet u 2019. godini je na (re)valorizaciji geoprometnog položaja Hrvatske, pozicioniranju strateških prometnih pravaca s ciljem povezivanja Dunavske makroregije i Jadransko-jonske makroregije te konekcije na Baltičko-jadranski koridor, kao i na Sjevernomorsko/Istočno-mediteranski koridor. Hrvatska na međunarodnom planu treba artikulirati prioritet uspostave Jadransko-jonskog koridora i njegovog uključivanja u mrežu transeuropskih prometnih koridora TEN-T. Na taj način će se valorizirati potencijali jadranskih luka. Također, razvojna projekcija koridorske ekstenzije Jadran-Podunavlje osigurala bi prometno povezivanje rubnih područja Hrvatske i Europske unije – istočne i južne Hrvatske, kao i revitalizaciju regionalnih prometnica u zaletu jadranskih luka.



Tijekom 2019. Znanstveno vijeće za promet sudjelovat će u pripremi međunarodnog znanstvenog skupa Prometno povezivanje Baltika, Jadrana i Crnog mora. Kod planiranja prometne mreže Europske unije treba voditi računa o tome da se oblikuje koridorski spoj zemalja između Baltika i Jadrana, s tendencijom koridorskih ekstenzija do obala Jonskog i Crnog mora. Za Hrvatsku je u tom smislu od važnosti uspostava partnerstva, osim sa Poljskom i zemljama Višegradske skupine, i sa Crnom Gorom i Albanijom, kako bi zajednički afirmirali inicijativu uspostave Jadransko-jonskog koridora.

Znanstveno vijeće za promet će u 2019. sudjelovati u organizaciji znanstvenog skupa Prometni razvoj zagrebačkog prstena. Prometni čvor Zagreb uvršten je u nacionalni strateški plan, kao i suptorni ciljevi razvoja gradskog prometa, a također je usvojena Strategija razvitka Urbane aglomeracije Zagreb. Ta dva svodna dokumenta podloge su za cjelovitu valorizaciju položaja grada Zagreba – i kao čvora u osnovnoj trans-europskoj prometnoj mreži, i kao metropolitanske regije.

Vezano za postavljeni plan rada u 2019., članovi Znanstvenog vijeća za promet angažirat će se u pripremi znanstvenih studija i radova te uz nastavak stručne djelatnosti – održavanja gostujućih predavanja, radom u uredničkim odborima znanstvenih časopisa i u organizacijskim i programskim odborima znanstvenih skupova, aktivno sudjelovati u diseminaciji rezultata tematskih istraživanja.

## ZNANSTVENO VIJEĆE ZA TEHNOLOŠKI RAZVOJ

Znanstveno vijeće ta tehnološki razvoj nastavit će u 2019. godini ostvarivati dosadašnju opću misiju i to poglavito one sadržaje koji imaju neposredan utjecaj na industrijsku proizvodnju, te povećanje proizvodnjom dodane vrijednosti i izvoza. Plan obuhvaća prvenstveno razradu teme:

Osuвременjivanje postojeće industrije, razvoj novih industrija i novog poduzetništva

Ključne tematske cjeline za raspravu, analizu i razradu jesu:

Stanje i trendovi industrijskog razvoja u svijetu.

Nove tehnologije i tehnološki razvoj.

Stanje, mogućnosti, ograničenja primjene informacijske i-komunikacijske tehnologije (ICT/IKT) u industriji, razvoj i uvođenje koncepta pametne proizvodnje (Industry 4.0).

Znanja, vještine i kompetencije potrebne za industrijski razvoj. Istraživanja i obrazovanje za tehnološki ovisno društvo znanja. Cjeloživotno obrazovanje, naročito na razini visoko obrazovanih.

Inovativni proizvodi i usluge za rješavanje nacionalnih i globalnih društvenih izazova

Formiranje lanaca i mreža znanja za industrijski razvoj.

Mudra provedba pametne specijalizacije.

U piramidi znanja raspraviti sljedeće elemente, zajedničke za prethodno navedene teme:

Očekivanja od vlastite znanosti

Očekivanja od vlastitog znanja i inovacija

Potrebe, mogućnosti i načini prijenosa znanstvenih rezultata, znanja i inovacija iz drugih sredina.

Poželjan rezultat bio bi prijedlog koherentnog skupa kratkoročnih, srednjoročnih i dugoročnih mjera za osuvremenjivanje industrije, poticanje novih industrija i novog poduzetništva te ubrzanje industrijskog razvoja.

Otvorena pitanja, problemi i sugestije - vezano uz razvoj industrije i poduzetništva:

Pokrenuti sustavno praćenje stanja i trendova industrijskog razvoja, novih tehnologija i tehnološkog razvoja u svijetu i to projektnom izradom studija koje treba povjeriti najkompetentnijim institucijama ili skupinama eksperata – znanstvenicima i stručnjacima?

Koji su stvarni hrvatski industrijski prioriteti - jesu li to oni iz Strategije pametne specijalizacije ili iz Industrijske strategije? Kako uskladiti provedbu te dvije Strategije?

Što je do sada učinjeno u njihovoj provedbi i kako mjeriti rezultate provedbe?

Poticati smišljenim mjerama i projektima povezivanje različitih znanstvenih disciplina te industrijskih sektora, kako bi se sinergijom u njihovom djelovanju došlo do novih proizvoda i proizvodnji? Uloga znanstvenih centara izvrsnosti, centara kompetencija i klastera konkurentnosti?

Koje su i kakve su poveznice industrijskog razvoja s drugim sastavnicama društvenog razvoja?

Kakvo je mjesto industrije visokih tehnologija i usluga zasnovanih na znanju u odnosu prema drugim vrstama industrijskih djelatnosti? U kojim područjima Nacionalne klasifikacije djelatnosti je uputno osnaživati implementaciju visokih tehnologija i razvoj utemeljen na inovacijama i znanju?

Definirati ključne pretpostavke intenzivnijeg uvođenja IKT u proizvodnju, a u skladu s konceptom Industry 4.0. U kojim industrijskim granama i sredinama je

potrebno i moguće ostvariti najbrže i kvalitetne pomake (primjerice je li to poljoprivredna i prehrambena industrija, drvna industrija, logistika)?

Razraditi modele uvođenja koncepta Industry 4.0 primjerenih malim poduzećima i našem industrijskom okružju.

Uspostaviti odgovorno odlučivanje o ulaganju javnih sredstava u industrijski razvoj zasnovano na kriterijima koji obuhvaćaju elemente ekonomske uspješnosti, ekološke te socijalne održivosti i zapošljavanja, a s tim u svezi i nacionalne sigurnosti? Kako usklađivati često suprotstavljene ciljeve društvene, ekološke i tehnološke održivosti?

Ojačati javna ulaganja u istraživanja vođena znanstvenim utjecajem, s unaprijed definiranim očekivanjem relevantnim za industrijski razvoj (top-down, impact-driven) i povećati ulaganje u znanstvenim interesom vođena istraživanja (bottom-up, science-driven) putem Hrvatske zaklade za znanost? Treba li uvesti natječaje za znanstvene projekte s definiranim ciljanim temama i očekivanim doprinosom vezanim uz nacionalne prioritete?

Ubrzati industrijski razvoj prijenosom znanstvenih rezultata, znanja i inovacija iz drugih sredina? Koja pritom može biti uloga znanstvenika? Kakvi bi trebali biti istraživački i razvojni kapaciteti/resursi u poduzeću da bi mogli apsorbirati prijenos znanstvenih rezultata, znanja i inovacija? Uloga znanstvenih centara izvrsnosti, centara kompetencija, klastera konkurentnosti, regionalnih razvojnih agencija i sličnih institucija?

Kako potaknuti Sveučilišta i ostala visoka učilišta na aktivnije sudjelovanje u cjeloživotnom obrazovanju, prijenosu i primjeni znanja te u ekspertizama za industriju?

Država može i mora izravno poticati inovativnost i industrijski razvoj putem javne nabave inovativnih proizvoda i usluga. Kako to provoditi?

## **ZNANSTVENO VIJEĆE ZA TURIZAM**

Rad znanstvenoga vijeća bit će u skladu s planom za 2019. godinu i djelovanjem predsjednika vijeća akademika Nikole Bašića.

## ZNANSTVENO VIJEĆE ZA ZAŠTITU PRIRODE

Rezultati - uspješnost rada Znanstvenog vijeća za zaštitu prirode (ZVZP) u narednoj godini, kao i uvijek ovisit će o angažmanu svakog člana, odnosno o rezultatima i uspjehu koji u svom tematskom području ostvari svaka sekcija. Planira se uobičajeni ritam aktivnosti, dakle obilježavanje očekivanih prigoda, kao što su dani ili jubilarne obljetnice pojedinih resursa ili događaja. Stoga računamo da će se Izvršni odbor Znanstvenog vijeća za zaštitu prirode sastajati prema potrebi, dinamikom prilagođenom potrebama rješavanja tekućih ili nekim drugim "prisilnim" razlozima.

Kako ZVZP djeluje putem svojih sekcija, u skladu s rečenim, plan rada Znanstvenog vijeća za zaštitu prirode iznosimo po djelatnosti pojedinih sekcija.

### Sekcija za vode

Pročelnik: prof. dr. sc. Gabrijel Ondrašek, e-mail: [gondrasek@agr.hr](mailto:gondrasek@agr.hr)

U okviru sekcije za vode planiraju se sljedeće aktivnosti:

- Tradicionalno obilježavanje Međunarodnog dana voda – 22. ožujka, u kojemu će na više događaja i na primjeren način sudjelovati i brojni članovi sekcije.
- Predstavljanje i promocija zbornika radova „Vodni resursi R. Hrvatske u funkciji proizvodnje hrane“ ISBN 978-953-7878-84-9 sa znanstvenog skupa održanog 2017. (urednik G. Ondrašek), koji je dostupan u e-izdanju na:  
[http://www.agr.unizg.hr/multimedia/ebooks/vodni\\_resursi\\_r-hrvatske\\_u\\_funkciji\\_proizvodnje\\_hrane.pdf](http://www.agr.unizg.hr/multimedia/ebooks/vodni_resursi_r-hrvatske_u_funkciji_proizvodnje_hrane.pdf)
- Predstavljene i promocija znanstvene knjige „Irrigation in Agroecosystems“ (urednik G. Ondrašek), ISBN 978-953-51-6428-9.
- Članovi i suradnici sekcije će raditi na uredništvu dva nova znanstvena izdanja: Drought (Aridity) i Organic Pollutants, a za koje su već pozvani brojni autori da daju svoj doprinos.
- Organizacija Znanstvenog skupa okvirnog naziva: Zaslanjivanje vodnih i zemljišnih resursa delte Neretve i njihov utjecaj na okoliš planirana je za kraj 2018 ili početak 2018- u prostorijama HAZU.

## **Sekcija za tlo**

Pročelnik: prof. dr. sc. Ivica Kisić, e-mail: [ikisic@agr.hr](mailto:ikisic@agr.hr)

U okviru sekcije za tlo planiraju se sljedeće aktivnosti:

4) U suradnji sa Hrvatskim tloznanstvenim društvom sudjelovat ćemo u obilježavanju Svjetskog dana tla, predviđeno vrijeme održavanja okruglog stola: prosinac 2018. ili siječanj 2019 u prostorijama HAZU.

5) Promocija sveučilišnog udžbenika: „Gradska poljoprivreda“ – prosinac 2018. ili siječanj 2019 u prostorijama HAZU.

6) Organizacija okruglog stola na temu: Požari otvorena prostora u Mediteranskom dijelu RH, predviđeno vrijeme održavanja okruglog stola: svibanj 2019 u prostorijama HAZU.

7) Sudjelovanje u obilježavanju 100. godina Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

8) Promocija posebnog broja časopisa: CIVITAS CRISIENSIS: Radovi zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad, Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Koprivničko - križevačke županije u Križevcima u kome će biti tiskani radovi sa znanstvenog skupa o Đurđevačkim pijescima.

9) Obilježavanje (samostalno ili u suradnji) 110. obljetnice utemeljenja Agrogeologije - Pedologije

10) Članovi Sekcija za tlo sudjelovat će još u nekim okruglim stolovima, te radionicama na temu zaštite i očuvanja tla.

## **Sekcija za klimu**

Pročelnik: dr. sc. Krešimir Pandžić, e-mail: [pandzic@cirus.dhz.hr](mailto:pandzic@cirus.dhz.hr)

U okviru sekcije za klimu planira se sljedeća aktivnost:

– Predavanje "Posebno izvješće o globalnom zatopljenju do 1.5°C" Međuvladinog panela za klimatske promjene planira se za travanj 2019. godine u prostorijama HAZU.

Međuvladin panel o klimatskim promjenama (IPCC) je pripremio "Posebno izvješće o globalnom zatopljenju do 1.5°C". Izvješće je odgovor IPCC-a na poziv UNFCCC-a (Okvirne Konvencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama) upućen IPCC-u 4. prosinca 2015. godine "da pripremi posebno izvješće o utjecaju globalnog zatopljenja do 1.5°C iznad predindustrijske razine i odgovarajućim emisijama stakleničkih plinova". IPCC prihvaća poziv na svojoj sjednici održanoj u travnju 2016. godine s težištem na prijetnju od klimatskih promjena, održivi razvoj i smanjenje siromaštva. Izvješće razmatra raspoloživu znanstvenu

literaturu za sve tri radne grupe IPCC-a to jest: ocjenu stanja klime i njezine projekcije, prilagodbu na klimatske promjene te ublažavanje klimatskih promjena. Sažeta struktura Izvješća sastoji se od četiri dijela: a) razumijevanje globalnog zatopljenja do 1.5°C i s time povezani rizici, b) projekcije klimatskih promjena, c) odgovarajuće emisije stakleničkih plinova. Osim opširnog izvješća, priređeno je sažeto izvješće za donositelje odluka te popis ključnih poruka s referenciranjem na poglavlja Izvješća i razinu njihova povjerenja.

### **Sekcija za šume**

Pročelnik: prof. dr. sc. Ivica Tikvić, e-mail: [ivica.tikvic@zg.htnet.hr](mailto:ivica.tikvic@zg.htnet.hr)

U okviru sekcije za šume planiraju se sljedeće aktivnosti:

– Znanstveno stručni skup "Prašume u Hrvatskoj" – u povodu 90 godina zaštite prašume Prašnik kod Okučana – u Novoj Gradiški. Stručni skup će biti održan u suradnji s HŠD, a vrijeme održavanja definirat će se naknadno (tijekom rujna 2019. godine).

– Predavanje na temu: "Rezultati projekta širenja dabra u RH". Predavanje će biti održano u prostorijama HAZU, a vrijeme održavanja definirat će se naknadno (tijekom ove ili početkom 2019. godine).

– Predavanje na temu: "Stanje šumskih ekosustava u Hrvatskoj, Europi i Svijetu" (u povodu Dana planeta Zemlja– 22. travnja 2019). Predavanje će biti održano u suradnji s HŠD.

Uobičajeno će se obilježiti i važniji događaji u šumarstvu Hrvatske.

### **Sekcija za gospodarenje otpadom**

Pročelnica: doc. dr. sc. Sanja Kalambura, e-mail: [sanja.kalambura@vvg.hr](mailto:sanja.kalambura@vvg.hr)

U okviru sekcije za gospodarenje otpadom planiraju se sljedeće aktivnosti:

1. Okrugli stol na temu: Znanstveni doprinos rješavanju problema otpada od hrane. Okrugli stol će biti održan u prostorijama HAZU, a vrijeme će se definirati naknadno.

2. Predavanje na temu: Procjene životnog vijeka proizvoda i gospodarenje otpadom. Predavanje će biti održano u prostorijama HAZU, a vrijeme održavanja definirat će se naknadno.

### **Sekcija za bioraznolikost**

Pročelnica: dr. sc. Jasenka Topić, e-mail: [jasenka.topic@gmail.com](mailto:jasenka.topic@gmail.com)

U okviru sekcije za bioraznolikost planiraju se sljedeće aktivnosti:

1. Predavanje: Cretovi u Hrvatskoj – nastanak i nestanak, travanj 2019. u prostorijama HAZU.
2. Predavanje: Od drona do satelita – GIS tehnologija za procjenu stanja i praćenje promjena u okolišu, rujan 2019. u prostorijama HAZU.
3. Predavanje: Prilagodbe biljaka na oprašivanje pčelama, studeni 2019. u prostorijama HAZU.
4. K svemu rečenom, valja još dodati kako će se Znanstveno vijeće za zaštitu prirode oglasiti javnosti u slučaju većih prirodnih ili čovjekom uzrokovanih događaja od utjecaja na okoliš, dakle sve resurse obuhvaćene radom Vijeća.
5. Pozivamo sve članove akademske zajednice da nam se jave sa svojim prijedlozima. Zahvaljujemo i očekujemo suradnju.

# MUZEJSKO–GALERIJSKE JEDINICE HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

## GLIPTOTEKA

Gliptoteka je muzejsko galerijska jedinica u sastavu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti od 1950. godine. Ustanova je osnovana 1937. godine pod nazivom Gipsoteka privatnom donacijom dr. Antuna Bauera gradu Zagrebu, a 1940. godine je smještena u objektu nekadašnje Tvornice kože čiji se kompleks nalazio u Medvedgradskoj ulici u Zagrebu, gdje se i danas nalazi.

U muzejskom fundusu Gliptoteke se nalazi sveukupno 11.652 muzejska predmeta; od kojih je 8.352 u statusu vlasništva i 3300 u statusu pohrane.

Muzejski predmeti su podijeljeni u zbirke:

### ***Deset zbirka u vlasništvu***

Zbirka hrvatskoga kiparstva od XIX. do XXI. st.

Zbirka medalja i plaketa

Zbirka medalja i plaketa negativni

Zbirka crteža hrvatskih umjetnika

Zbirka sadrenih odljeva antičkog kiparstva od V. st. pr. Krista do I. st. pr. Krista

Zbirka sadrenih odljeva sa nepokretnih spomenika hrvatske kulturne baštine od IX. do XV. st.

Zbirka sadrenih odljeva djela Jurja Matejeva Dalmatinca

Zbirka sadrenih odljeva zavjetnih pločica pomoraca iz Perasta, Boka Kotorska

Zbirka sadrenih odljeva stećaka od XIII. do XVI. st.

Zbirka kopija fresaka

### ***Pet zbirka sadrži djela u pohrani***

Zbirka sadrenih odljeva antičkog kiparstva od V. st. pr. Krista do I. st. pr. Krista



Zbirka medalja, plaketa i negativa Zbirka hrvatskog kiparstva od XIX. do XXI. stoljeća

Zbirka crteža

Zbirka fresaka, grobnih ploča, arhitektonskih fragmenata

Najvrijedniji predmeti zbirke izloženi su u stalnom postavu dok su preostali radovi u 27 čuvaonica.

Unutar Gliptoteke se realiziraju i samostalne, retrospektivne te tematske izložbe u četiri galerijska prostora /Galerija I., Galerija II., Galerija III., Galerija IV./ te u Parku skulptura.

Posebni značaj ima manifestacija Trijenale hrvatskoga kiparstva koja je u Gliptoteci osnovana 1982. godine.

Sveukupna površina stalnog postava, galerijskih prostora, čuvaonica, uredskih prostorija, tehničke radionice kao i Parka skulpture iznosi 12.000 m<sup>2</sup>.

### **Struktura Gliptoteke**

Muzejski odbor: akademik Đuro Seder, akademkinja Marija Ujević Galetović i Vesna Mažuran Subotić, upraviteljica Gliptoteke HAZU. Nakon smrti akademika Šime Vulasa nije imenovan novi član Odbora.

Voditelj Gliptoteke: akademik *Đuro Seder*.

Upraviteljica: *Vesna Mažuran Subotić*, muzejska savjetnica.

U Gliptoteci je zaposleno devet djelatnika: upraviteljica muzejska savjetnica Vesna Mažuran Subotić; kustosice Tihana Boban i Magdalena Getaldić, kustos Filip Turković Krnjak, viši muzejski tehničar Milena Rumiha Kanižaj; preparatori Dražen Sokolić i Josip Halić; spremačica/dostavljačica Marija Sabol, domar Luka Grgić.

Programi izložaba, digitalizacije, informatizacije i investicije se apliciraju redovito za financijsku potporu na natječaje programa u kulturi Ministarstva kulture RH i Gradskog ureda za kulturu grada Zagreba.

Djelatnost Gliptoteke može se pratiti i na stranicama [www.hazu.hr](http://www.hazu.hr), gliptoteka.hazu.hr i na facebook stranicama Gliptoteke.

### **Planirani program Gliptoteke**

Aplikacija na natječaje za 2019. godinu Ministarstva kulture RH i Gradskog ureda za kulturu grada Zagreba.

## ***I. Izložbe***

1. Izložba Gordane Bakić
2. Izložba Darka Bavoljaka
3. Izložba Maje Nejašmić
4. Izložba Ljerke Njerš
5. Izložba Ljube de Karine
6. Izložba Jelene Remetin
7. Izložba Ante Strinića
8. Izložba Palmižamske likovne heroine
9. Izložba Stećci nekad i danas
10. Izložba Nenada Fabijanića "Zalozi pamćenja – nalog sjećanja"

## ***II. Edukativna djelatnosti***

1. Pedagoški program

## ***III. Muzejske manifestacije***

1. Noć muzeja 2019. godine
2. Međunarodni dan muzeja

## ***IV. Nakladnički program***

1. Katalog – vodič Gliptoteke HAZU
2. Monografija Raul Goldoni
3. Edicija Artis Historia, knjiga V., akademik Vladimir Marković "Prošlost i promjene-crkve 17. i 18. st. u Dalmaciji"

## ***V. Zaštita muzejske građe – Preventivna zaštita muzejske građe***

1. Oprema depoa i preventivna zaštita fundusa Gliptoteke HAZU- prva etapa
2. Preparatorsko-restauratorski radovi na predmetima iz fundusa zbirka Gliptoteke HAZU

## ***VI. Ostalo***

18. Donacija Zlatka Zlatića Gradu Zagrebu smještena u Zoološkom vrtu grada Zagreba

## HRVATSKI MUZEJ ARHITEKTURE

### Siječanj

Manifestacija Noć Muzeja. Izložba u suradnji s Arhitektonskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu: "Muzeji – inovacije i digitalna budućnost". U sklopu tradicionalne manifestacije Noć muzeja, Hrvatsko muzejsko društvo u 2019. godini želi staviti naglasak na praksu hrvatskih muzeja koji u svojoj svakodnevnom djelovanju nužno susreću potrebu u sve većoj mjeri koristiti suvremene tehnologije. Nove prakse podrazumijevaju inovativno i kreativno sagledavanje muzejskih mogućnosti i veću dostupnost muzejskih sadržaja novim segmentima muzejske publike. Hrvatski muzej arhitekture HAZU želi se u 2019. godini uključiti u nove izazove razvoja digitalnih platformi, mobilnih aplikacija i alata te VR headset-a imajući na umu da komuniciranje sadržaja primjenom digitalnih tehnologija (od fundusa do mogućnosti virtualnih obilazaka arhitektonskih zdanja) otvara neslućene mogućnosti prezentacije arhitektonske baštine. Digitalni prostori omogućavaju novi pogled na baštinu koji je osobito primjeren mlađoj generaciji posjetitelja. S obzirom da publika danas traži doživljaj imanentan suvremenoj tehnološkoj razini, Hrvatski muzej arhitekture želi u Noći muzeja 2019. predstaviti nova iskustva u primjeni digitalne tehnologije i virtualno približiti djela iz svoga fundusa u suradnji s Arhitektonskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu.

Okrugli stol s međunarodnim sudjelovanjem, povodom zatvaranja izložbe u MoMA, New York: "Toward a Concrete Utopia: Architecture in Yugoslavia 1948.-1980.". Refleksije na izložbu održanu od srpnja 2018. do siječnja 2019. na kojoj je Muzej predstavio na samoj izložbi i u katalogu 31 eksponat iz fundusa Muzeja koji se nalaze pohranjeni u različitim Osobnim arhivskim fondovima. Cilj je Okruglog stola prodiskutirati značaj i ulogu arhitekture druge polovice 20. stoljeća na recentne radove koji su realizirani u Hrvatskoj u odnosu na međunarodni kontekst, s posebnim naglaskom na odmak koji je učinila jugoslavenska arhitektura u odnosu na socrealizam i tadašnji utjecaj Sovjetskog Saveza na zemlje istočnog bloka u području arhitekture.

Vodstvo kroz Muzej uz prigodno predavanje "Zaštićeno kulturno dobro Vila Ehrlich Marić" svake srijede u 17.00 sati

### Veljača

Nastavak izložbe u suradnji s Arhitektonskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu: "Muzeji – inovacije i digitalna budućnost"

Ciklus predavanja "Srijedom u Hrvatskom muzeju arhitekture" (1. predavanje u suradnji s Arhitektonskim fakultetom i Odsjekom za povijest umjetnosti Filo-

zofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu). Muzej u 2019. godini želi nastaviti u 2018. godini uspješno započet ciklus predavanja. U sadržajni okvir niza događanja pod nazivom "Srijedom u Hrvatskom muzeju arhitekture", Muzej želi uvrstiti niz pozvanih predavanja koja bi održali relevantni stručnjaci s područja arhitekture, dizajna i zaštite spomenika. Na taj način Muzej postaje platforma na kojoj se zainteresiranoj stručnoj, znanstvenoj i kulturnoj javnosti kontinuirano predstavlja teorijski rad i/ili znanstveno-stručna istraživanja, ali i zapaženi, odnosno, nagrađivani radovi. Muzej tako postaje žarišna točka također u edukativnom smislu i postaje čimbenikom valorizacije aktualnih stručnih nagrada i sličnih događanja što smatramo iznimno važnim. Na taj način Muzej planira uspostaviti čvršću suradnju s Arhitektonskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu, a pozivanjem eminentnih stručnjaka s područja povijesti i teorije arhitekture i dizajna, te zaštite spomenika usko će surađivati i s Odsjekom za povijest umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu. Ciljana publika obuhvaća studente arhitekture, povijest umjetnosti, dizajna, stručnu i znanstvenu zajednicu, kao i šire zainteresiranu javnost, što novom ciklusu predavanja daje interdisciplinaran karakter.

Vodstvo kroz Muzej uz prigodno predavanje "Zaštićeno kulturno dobro Vila Ehrlich Marić" svake srijede u 17.00 sati

## Ožujak

Izložbom iz fundusa "Arhitekt Pavao Jušić na brodu Wilhelm Gustloff" predstavlja se arhitekt Pavle Jušić (1886.-1972.). Između grade, ističe se zanimljivošću foto album-suvenir s putovanja njemačkog broda Wilhelm Gustloff u Portugal i Italiju u lipnju 1938. Wilhelm Gusstloff bio je prvi od dvaju velikih putničkih brodova sagrađenih u nacističkoj Njemačkoj za državnu organizaciju *Kraft durch Freude* koja je nastojala otvoriti svijet luksuznih krstarenja njemačkom puku, ali i privući strane turiste. Pavao Jušić je kao jedan od stranih putnika putovao u kabini 230. Na fotografijama uloženim u album, također suvenirima kupljenim na brodu, prikazani su interijeri i palube broda, plesači i plesačice, te razglednice kupljene na odredištima – u Lisabonu, Madeiri i konačnom odredištu, Rimu, kao zanimljiv dokument vremena. Razdoblje između dva svjetska rata bilo je zlatno doba velikih putničkih brodova namijenjenih krstarenju, pa je toj temi londonski Victoria and Albert Museum nedavno posvetio veliku izložbu *Ocean Liners: Speed and Style*. Štoviše, veliki su putnički brodovi svojim jednostavnim i utilitarnim dizajnom utjecali na modernu arhitekturu – Le Corbusier im je 1921. posvetio jedan od tri eseja pod zajedničkim naslovom *Des yeux qui ne voient pas*. Fotografije koje detaljno prikazuju interijere i opremu jednog takvog broda, očito su bili zanimljivi i arhitektu Jušiću koji ih je prikupio, pa ih stoga želimo predstaviti javnosti na zanimljivoj izložbi manjeg formata.

Izložba studentskih radova Kolegija "Perivojno oblikovanje" Katedre za urbanizam prostorno planiranje i pejzažnu arhitekturu Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. U sklopu teme "Perivojno oblikovanje javnog prostora kroz iskustvo kretanja", student će pod vodstvom prof. dr. sc. Bojane Bojanić Obad

Šćitaroci predstaviti radove idejnog perivojnog rješenja prostora Hrvatskog muzeja arhitekture HAZU izrađene u zimskom semestru ak. god. 2018./19. u suradnji s Muzejem.

Ciklus predavanja "Srijedom u Hrvatskom muzeju arhitekture" (2. predavanje u suradnji s Arhitektonskim fakultetom i Odsjekom za povijest umjetnosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu)

Vodstvo kroz Muzej uz prigodno predavanje "Zaštićeno kulturno dobro Vila Ehrlich Marić" svake srijede u 17.00 sati

## **Travanj**

Izložba iz fundusa "Izbor iz nerealiziranih projekata Andrije Čičin Šaina" (1920.-2009.), bavi se djelovanjem ovoga učenika slovenskog arhitekta Jože Plečnika, poznatog prije svega po turističkoj arhitekturi koju je projektirao u sklopu svog rada u Arhitektonskom studiju. Opus Andrije Čičin Šaina retrospektivno je predstavljen u Muzeju grada Rijeke 2009./2010. godine, no izložba u Hrvatskom muzeju arhitekture usredotočila bi se na izbor građe iz fundusa muzeja koja se odnosi na arhitektove nerealizirane projekata hotela i turističkih naselja na moru: projekt okruglog hotela na pučini (1986.), čije su makete među najzanimljivijim i najatraktivnijim predmetima iz arhitektove ostavštine, sojeničko naselje Dunat u Puntu (1964.), turističko naselje na Murteru i druge. Jedna od dviju izložbenih prostorija muzeja bit će u potpunosti posvećena projektu hotela na pučini iz 1986, zbog zanimljivosti projekta i atraktivnosti maketa kao likovnih djela. Druga prostorija bit će posvećena ostalim Čičin-Šainovim nerealiziranim projektima turističke arhitekture na moru; bit će izložene originalne fotografije i grafički dokumenti iz fundusa muzeja, te uvećane kopije odabranih fotografija i dokumenata. Uz to, u drugoj prostoriji bit će postavljen i ekran na kojem će se prikazivati kratak film s biografijom i ostalim važnim djelima arhitekta Čičin Šaina. Na taj način publici će biti predstavljeni radovi koji do sada nisu bili adekvatno naglašeni, pa stoga niti poznati zainteresiranoj javnosti.

Ciklus predavanja "Srijedom u Hrvatskom muzeju arhitekture" (3. predavanje u suradnji s Arhitektonskim fakultetom i Odsjekom za povijest umjetnosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu)

Vodstvo kroz Muzej uz prigodno predavanje "Zaštićeno kulturno dobro Vila Ehrlich Marić" svake srijede u 17.00 sati

## **Svibanj**

Nastavak izložbe iz fundusa: "Izbor nerealiziranih projekata arhitekta Andrije Čičin-Šaina".

Tematska izložba "Le Corbusier i mi" u suradnji s Institutom za povijest umjetnosti u Zagrebu. U MAO u Ljubljani je 2015. održana konferencija "Wes-

tern Temptations in Cold War times. International Influences in Yugoslav Architecture (1945-1990)" na kojoj je održano izlaganje "In Le Corbusier in Person – Hosting the Exhibition 'Le Corbusier' in Yugoslavia in 1952 – 1952." koje postaje tematskom okosnicom izložbe "Le Corbusier i mi". Izložba će biti koncipirana u dvije cjeline: dokumentiranje Le Corbusierove izložbe (plakat izložbe, katalog, pozivnica, fotografije, prikazi u dnevnim i periodičkim tiskovinama; projekcija Le Corbusierovih radova predstavljenih na izložbi), te njezine izravne refleksije na arhitektonsku i urbanističku produkciju u nas (originalni nacrti iz arhiva HMA kao izložci, projekcija drugih realiziranih projekata, publikacije o Le Corbusierovom radu – knjige i časopisi koji su u opticaju). Dokumentacija će biti zatražena i od Arhiva za likovne umjetnosti HAZU, Kabineta grafike HAZU, Hrvatskog državnog arhiva, te arhiva Udruženja hrvatskih arhitekata. Treća cjelina sadržavat će projekcije koje daju pregled produkcije od 1930-ih do 1960-ih godina, odnosno, svih dionica pod izravnim utjecajem Le Corbusiera – od novog građenja, preko Marseilleskog bloka do brutalizma (kuća Kraus, Ernest Weissmann; stambena zgrada Kemikalije na Svačićevom trgu, Drago Galić; kompleks Elektroslavonije u Osijeku, Boris Krstulović)..

Ciklus predavanja "Srijedom u Hrvatskom muzeju arhitekture" (4. predavanje u suradnji s Arhitektonskim fakultetom i Odsjekom za povijest umjetnosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu)

Vodstvo kroz Muzej uz prigodno predavanje "Zaštićeno kulturno dobro Vila Ehrlich Marić" svake srijede u 17.00 sati

## **Lipanj**

Znanstveni skup s međunarodnim sudjelovanjem "Drago Ibler". U okviru muzejskih manifestacija planiramo organizirati jednodnevnu, međunarodnu znanstvenu konferenciju "Drago Ibler". U okviru pedagoško-edukativne djelatnosti koja se provodi u Hrvatskom muzeju arhitekture HAZU koja se oslanja na muzejske zbirke i djelovanje arhitekata u muzeju, aktivnost Drage Iblera je posebno značajna. Godine 1952. započinje s radom Majstorska radionica za arhitekturu Drage Iblera koju je vodio do pogibije 1964. godine u zgradi današnjeg Hrvatskog muzeja arhitekture HAZU. Godine 1975. Majstorska radionica pripojena je tada Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti, te postaje dio današnje Akademije i samog muzeja. Stoga je potrebno detaljno istražiti njegovo djelovanje budući se u zbirci muzeja nalazi opsežna građa koja kroz prizmu znanstvene obrade postaje temelj nacionalne kulture.

Vodstvo kroz Muzej uz prigodno predavanje "Zaštićeno kulturno dobro Vila Ehrlich Marić" svake srijede u 17.00 sati

## **Srpanj**

Manifestacija "Dvorišta" u vrtu Muzeja.

## **Rujan**

Ciklus predavanja "Srijedom u Hrvatskom muzeju arhitekture" (5. predavanje u suradnji s Arhitektonskim fakultetom i Odsjekom za povijest umjetnosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu)

Vodstvo kroz Muzej uz prigodno predavanje "Zaštićeno kulturno dobro Vila Ehrlich Marić" svake srijede u 17.00 sati

## **Listopad**

Izložba iz fundusa "Bernardo Bernardi i TVIN" nastala je kao rezultat međumuzejske suradnje s Gradskim muzejem Virovitica i Muzejem za arhitekturo in oblikovanje u Ljubljani. U Hrvatskom muzeju arhitekture HAZU pohranjeni su originalni nacrti i fotodokumentacija; u Gradskom muzeju Virovitica čuva se izvorno proizveden uredski namještaj, dok je uz Ljubljanu vezano ime arhitekta Nike Kralja kao prvog dizajnera na tom području. Rezultati ove međumuzejske suradnje prikazani su na izložbi održanoj u Gradskom muzeju Virovitica od prosinca 2017. do travnja 2018. godine, a izložbu nadalje želimo predstaviti i zagrebačkoj publici, te obogatiti originalnim nacrtima i dokumentacijom iz fundusa Hrvatskog muzeja arhitekture HAZU, kao i kratkim filmom u produkciji Muzeja. Ovaj tematski triptih koji uključuje tri grada i tri muzeja zaključit ćemo Okruglim stolom, odnosno, predavanjima koja valoriziraju vlastitu dizajnersku baštinu u međunarodnom kontekstu modernizma.

Ciklus predavanja "Srijedom u Hrvatskom muzeju arhitekture" (6. predavanje u suradnji s Arhitektonskim fakultetom i Odsjekom za povijest umjetnosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu)

Vodstvo kroz Muzej uz prigodno predavanje "Zaštićeno kulturno dobro Vila Ehrlich Marić" svake srijede u 17.00 sati

## **Studeni**

Nastavak izložbe: Bernardo Bernardi i TVIN, izložba iz fundusa Muzeja (u suradnji s Gradskim muzejem Virovitica i Muzejem za arhitekturo in oblikovanje u Ljubljani)

Ciklus predavanja "Srijedom u Hrvatskom muzeju arhitekture" (7. predavanje u suradnji s Arhitektonskim fakultetom i Odsjekom za povijest umjetnosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu)

Vodstvo kroz Muzej uz prigodno predavanje "Zaštićeno kulturno dobro Vila Ehrlich Marić" svake srijede u 17.00 sati

## Prosinac

U sklopu muzejskog programa "Nove akvizicije" bit će održana u suradnji s akademikom Brankom Kinclom čijom će ljubaznošću biti izloženi crteži više hrvatskih arhitekata koji se nalaze u njegovoj privatnoj zbirci.

Ciklus predavanja "Srijedom u Hrvatskom muzeju arhitekture" (8. predavanje u suradnji s Arhitektonskim fakultetom i Odsjekom za povijest umjetnosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu)

Vodstvo kroz Muzej uz prigodno predavanje "Zaštićeno kulturno dobro Vila Ehrlich Marić" svake srijede u 17.00 sati

Tijekom cijele godine provodit će se mjere preventivne zaštite muzejskog fonda. Očekuje se nabava bezkiselinskih košuljica, te nabava ladičara za pohranu zbirke.

## HRVATSKI MUZEJ MEDICINE I FARMACIJE

Hrvatski muzej medicine i farmacije osnovan je s ciljem prikupljanja, čuvanja, stručne obrade i prezentiranja hrvatske medicinske i farmaceutske baštine, a počeo je s radom od ožujka 2015. godine kada je nastupila na dužnost upraviteljica Muzeja *Silvija Brkić Midžić*, viša kustosica, za sada jedina djelatnica Muzeja.

Muzejsko vijeće djeluje u sastavu: akademik *Marko Pećina*, tajnik Razreda za medicinske znanosti, voditelj Muzeja i predsjednik Muzejskog odbora; akademik *Vjekoslav Jerolimov*; akademik *Slobodan Vukičević*; prof. dr. sc. *Nikola Kujundžić*; prof. dr. sc. *Stella Fatović-Ferenčić*, upraviteljica Odsjeka za povijest medicinskih znanosti HAZU; *Marina Štancl*, dipl. iur., tajnik HAZU; *Silvija Brkić Midžić*, prof., upraviteljica Muzeja. Muzej je upisan u Očevidnik muzeja pri Ministarstvu kulture RH i u Registar hrvatskih muzeja, galerija i zbirki pri MDC-u. Inicijalni fondus Muzeja čini Zbirka za povijest medicine i farmacije Odsjeka za povijest medicinskih znanosti. Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti namijenila je za Muzej prostor površine oko 350 m<sup>3</sup> u prizemlju zgrade Gundulićeva 24.

Budući da nam je glavni strateški cilj otvaranje Muzeja za javnost do 2020. godine, u 2019. godini planira se izrada izvedbenog rješenja likovnog postava Hrvatskog muzeja medicine i farmacije HAZU kao neophodna osnova za uređenje budućeg stalnog postava Muzeja i njegovo otvaranje za javnost. Projekt će se izvoditi u partnerstvu s Odsjekom za povijest medicinskih znanosti HAZU, te u suradnji s vanjskim suradnicima – konzervatorom, dizajnerom, prevoditeljicom i stručnjakom za digitalizaciju. Muzeološku koncepciju Hrvatskog muzeja medic-



ne i farmacije, koja je odobrena 2. veljače 2017. od strane Hrvatskoga muzejskog vijeća, razradio je stručni tim u sastavu: Silvija Brkić Midžić, viša kustosica, upraviteljica Muzeja; prof. dr. sc. Stella Fatović-Ferenčić, upraviteljica Odsjeka za povijest medicinskih znanosti HAZU i Želimir Laszlo, konzervator savjetnik iz tvrtke "Conservum d.o.o.". Isti stručni tim izradio je scenarij stalnog postava na kojemu su surađivali i dr. sc. Martin Kuhar, znanstveni suradnik u Odsjeku za povijest medicinskih znanosti, i Tomislav Slavić, mag. pov. umj., kustos na stručnom osposobljavanju u Hrvatskom muzeju medicine i farmacije. Arhitektonski projektni zadatak i natječajnu dokumentaciju pripremila je Aleksandra Stuparić, dipl. ing. arh., pomoćnica tajnika za zaštitu i održavanje imovine i kulturnih dobara HAZU. Arhitektonsko idejno rješenje izradila je Radionica arhitekture d.o.o. pod vodstvom arhitekta Gorana Rake. Sredstvima Grada Zagreba u 2017. godini izrađen je glavni projekt, troškovnik, projekt fizike zgrade i izvedbeni projekt te je u 2018. godini ishođena građevinska dozvola. U 2019. godini program će obuhvaćati pripremu i restauriranje muzejske građe za budući stalni postav, redakturu tekstualnih sadržaja (u partnerstvu s Odsjekom za povijest medicinskih znanosti, prijevod na engleski: vanjski suradnici), pripremu digitalnih sadržaja (vanjski suradnik: stručnjak za digitalizaciju Goran Vržina), izradu izvedbenog rješenja likovnog postava s troškovnikom (vanjski suradnik: Ante Rašić, red. prof. art., Studio Rašić) te prijavu na natječaj Europskih fondova za rekonstrukciju, obnovu i adaptaciju prostora za Muzej te uređenje stalnog postava.

### **Prikupljanje građe**

Uspostavljena je suradnja s muzejskim, zdravstvenim i znanstvenim ustanovama zbog evidentiranja, vrjednovanja i odabira predmeta medicinske i farmaceutске baštine, tj. građe koja se nalazi u vlasništvu institucija i pojedinaca. Predmete za budući stalni postav Muzeja nabavljat ćemo i nadalje putem donacija ili trajne posudbe.

### **Dokumentacija**

Planira se izrada zapisnika o reviziji Zbirke za povijest medicine i farmacije o kojoj je ranije vodio brigu Odsjek za povijest medicinskih znanosti. Izdvajat će se oštećena građa te će se izraditi popis građe za restauraciju (po prioritetu) i prijedlog građe za otpis. Nastavit će se rad na računalnoj inventarizaciji građe. U 2019. godini planira se dovršetak inventarizacije Otorinolaringološke zbirke, Zbirke ljekarničkih stojnica i Zbirke ljekarničke opreme i utenzilija, kako bismo ih prijavili za upis u Registar pokretnih kulturnih dobara RH pri Ministarstvu kulture.

### **Preventivna zaštita muzejske građe**

Nastavit će se aktivnosti na opremanju i uređenju privremenih čuvaonica za muzejsku građu (u prostorijama Odsjeka za povijest medicinskih znanosti u Gun-

dulićevoj 24/III i u prizemlju Gundulićeve 24) koje zbog izostanka financijske potpore nisu provedene u 2018. godini. Na prozore sobe na III. katu stavit će se zaštitne folije protiv UV zračenja. Papirnata muzejska građa opreemat će se bezki-selinskim papirom i spremati u ladičar. Predmeti od stakla, keramike i drva malih i srednje velikih dimenzija oblagat će se zaštitnim materijalima. Prema stručnom mišljenju i restauratorskim smjernicama Hrvatskog restauratorskog zavoda planira se provođenje postupka preventivne zaštite – dezinsekcije ljekarničkog namještaja, prije nego se pristupi planiranju restauratorskih zahvata.

### **Restauriranje muzejske građe**

U skladu sa smjernicama i uputama koje smo dobili od stručnih savjetnika konzervatora i restauratora, izrađen je plan konzervatorsko-restauratorskih zahvata na muzejskoj građi. Zbog osjetljivosti materijala, stupnja i vrste oštećenja nastavit će se izvoditi konzervatorsko-restauratorski zahvati na diplomama i poveljama koje su najugroženije. Planira se restauriranje u MK knjigovežnici i kartonaži: 13 diploma i povelja na papiru, koje su znatnije oštećene. Planiraju se konzervatorsko-restauratorski zahvati na dvjema slikama – portretima hrvatskih ljekarnika u suradnji s restauratoricom Jasminkom Podgorski, mag. art.

### **Stručni i znanstveni rad**

Upraviteljica Muzeja Silvija Brkić Midžić u suradnji s prof. dr. sc. Stelom Fatović-Ferenčić, upraviteljicom i zamjenicom voditelja Muzeja, dr. sc. Martinom Kuharom iz Odsjeka za povijest medicinskih znanosti i vanjskim suradnicima nastavit će stručni rad u sklopu pripremnih radova za stalni postav: istraživanje fundusa HMMF te relevantne arhivske i knjižnične građe Odsjeka za povijest medicinskih znanosti HAZU; istraživanje izvora i građe na terenu; valorizaciju i stručnu obradu muzejske građe; izradu izvedbenog rješenja stalnog postava; predstavljanje projekta javnosti.

Silvija Brkić Midžić nastavit će također i s aktivnim sudjelovanjem u programima Hrvatskoga muzejskog društva i kao pomoćnica urednice stručnog glasila *Vijesti muzealaca i konzervatora*. Sudjelovat će s izlaganjima na muzejskim stručnim skupovima, radionicama i manifestacijama te surađivati s prof. dr. sc. Stelom Fatović-Ferenčić na stručnim člancima vezanim za povijest zbirke i muzejsku građu.

### **Izložbena i nakladnička djelatnost**

Planira se studijska izložba iz fundusa pod naslovom „Diplome i povelje hrvatskih farmaceuta iz zbirke Hrvatskog muzeja medicine i farmacije“. Autorice koncepcije izložbe su prof. dr. sc. Stella Fatović-Ferenčić, upraviteljica Odsjeka za povijest medicinskih znanosti HAZU i Silvija Brkić Midžić, viša kustosica, upraviteljica Hrvatskog muzeja medicine i farmacije HAZU. Pripremni radovi iz-

vodit će se od siječnja do rujna 2019. godine, a izložba će biti postavljena u rujnu 2019. godine u Gliptoteci HAZU u Zagrebu. Na izložbi će biti predstavljene 54 diplome i povelje, pretežito digitalizirana građa u obliku postera s tekstualnim legendama, a po mogućnosti i projekcije digitalnih fotografija na LCD ekranu. Deset primjera izvornih dokumenata – restauriranih diploma i povelja – bit će izloženo u zatvorenim vitrinama i uz njih restauratorski posteri koji riječju i slikom prikazuju zatečeno stanje i izvedene zahvate na građi. Katalog izložbe sadržavat će stručno-znanstveni uvodni tekst pod naslovom *Farmaceutska edukacija u Hrvatskoj do kraja 19. stoljeća* te cjelovit katalog farmaceutskih diploma i povelja iz zbirke Hrvatskog muzeja medicine i farmacije.

### **Promotivne aktivnosti**

Muzej će nastaviti s marketinškim aktivnostima u cilju okupljanja potencijalnih donatora i sponzora od kojih očekujemo financijsku potporu za realizaciju muzejskih programa, osobito stalnog postava. Osim pismene korespondencije sa suradnicima i poslovnim partnerima, povremeno ćemo organizirati sastanke i prezentacije u svrhu predstavljanja historijata, dosadašnjeg rada, ciljeva i planova Muzeja. U svrhu informiranja šire javnosti i stvaranja angažirane publike, Muzej je pokrenuo razvoj, izradu i implementaciju osnovnog modula *web* sjedišta Hrvatskog muzeja medicine i farmacije HAZU te izradu aplikacije za interaktivni program, uz potporu udruge ACAP (Association of Croatian American Professionals) i u suradnji s tvrtkom Equus Group: Brand and Marketing Consultancy, te u 2019. godini planira postaviti i održavati vlastitu internetsku stranicu.

## **KABINET GRAFIKE**

U skladu s prijavljenim planom i programom, na natječaje Ministarstva kulture Republike Hrvatske, Gradskoga ureda za obrazovanje, kulturu i sport za 2019. godinu (računajući i s vlastitim приходima) Kabinet grafike Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (ovisno o prilivu novca i odobrenju Uprave) tijekom 2019. godine realizirat će programe iz područja zaštite građe, izložbene, izdavačke djelatnosti i program otkupa građe.

### **1. Zadaci iz područja čuvanja i zaštite muzejske građe**

- restauriranje grafičkih matrica, opremanje i odlaganje u specijalne ormare

- preventivna zaštita građe (opremanje umjetnina u trajnu muzejsku opremu: ovisi, pasparti, mape, reorganizacija građe u čuvaonici I)

## 2. Izložbene aktivnosti

1. Izložba Tomislav Buntak
2. Izložba i grafička mapa Celestina Vičević
3. Izložba Juraj Dobrović / retrospektiva grafike
4. Izložba i grafička mapa Hamo Čavrak
5. 8. hrvatski trijenale grafike

## 3. Izdavačke aktivnosti

1. izdavanje kataloga izložbi
2. izdavanje grafičkih mapa izabranih autora u ediciji Argola
3. izdavanje crtačkog dnevnika 3. Tomislav Buntak u ediciji Crtački dnevnik hrvatskih autora

## 4. Otkupi građe

1. Otkup Grafičke zbirke iz ostavštine Zlataka Latkovića

Program rada realizirat će stručni tim Kabineta grafike: upraviteljica, muzejska savjetnica, mr.s c. *Slavica Marković* (kreatorica i koordinatorica realizacije programa) te izvršitelji: muzejska savjetnica Vesna Kedmenec Križić, viša kustosica Ružica Pepelko, kustosica Ana Petković –Basletić, viša muzejska tehničarka Tanja Lisec, preparator Ivo Ćurić i vanjski suradnici.

Voditelj akademik *Igor Fisković*.

## **Čuvanje i zaštita muzejske građe**

Postupno opremamo građu iz fundusa u skladu sa suvremenim europskim standardima čuvanja i zaštite muzejske građe. Očekujemo sredstva za nastavak radova. Projekt čišćenja opremanja i arhiviranja 1000 grafičkih listova, zamišljen je kao suradnja unutar Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (Laboratorija za restauriranje rukopisa i Kabineta grafike). Nastavak čišćenja restauriranja i zaštite grafičkih matrica (oko 50 kom) realizirali bismo u suradnji s umjetnicom grafičarkom Renatom Ladović Meštrović i Vesnom Kedmenec Križić, kustosicom Zbirke. Restaurirane i zaštićene grafičke matrice odlagali bismo u specijalne arhivske ormare, koje su nam posebno izradili u firmi Matmetal prema nacrtu upraviteljice Kabineta grafike mr. sc. Slavice Marković, 2013. godine. Ormari su kupljeni u svrhu čuvanja i zaštite muzejske građe, namjenskim sredstvima Ministarstva kulture Republike Hrvatske i Hrvatske akademije.

## **Izložbena djelatnost**

Tijekom 2019. planiraju se izložbe:

### ***Tomislav Buntak / izložba recentnoga crteža***

Dobitnik nagrade Kabineta grafike na 4. hrvatskom trijenalu crteža 2008. godine Tomislav Buntak iznimno je ime hrvatske suvremene umjetnosti.

Veliki dio opusa Tomislava Buntaka (1971.) jednoga od najznačajnijih suvremenih hrvatskih sliko-crtača, označujemo pojmom čudesno u umjetnosti. Izložbom u Kabinetu grafike Buntak ostvaruje posve novi ciklus sliko-crteža manjom, vještinom, vrsnosti izvedbe primjeren visokom izlagačkim standardima ustanove. Nenametljivo i sa marom Buntak ciklusom Vodeni orkestar posvećenom Mojsijevom - izvađen iz rijeke - spašavanju iz Nila rukama Faraonove kćeri, svjedoči osobno religijsko, gotovo panteističko osjećanje svijeta. Slaveći taj trenutak, Buntak trubljam, božanskom glazbom i vodenim orkestrom stvara osobni ikonografski program satkan tradicijom i odmakom od nje. Prvotno uvećanom dvodijelnom multifiguralnom kompozicijom prikazuje "arheološko-izmaštani" čin starozavjetna svjedočenja. To potom u dvorednim formatima provlači izložbenim prostorom načelom filmskih kadrova ili dvorednim frizom strip sličica koje razdjeljuje u niz povezanih i razrađenih oblikovno-motivskih scena što tvore čudnovatu crtačko - filmsku sekvencu. Dvodijelnim i trodijelnim načelom sliko-crteža ostvarenih vlastitim crtačkim kanonom Buntak slavi život, radost bivanja, glazbu, ples, igru... svevremenske, vječne i osviještene slobode. Impozantna sekvencom satkana izložba svjedoči o Buntakovu osobnom osjećanju vjere i o posvećenosti mediju u kojem stvara. U sklopu hrvatske umjetnosti taj je izraz vjerodostojan jer je osoban, a autor je prošao dug put individuacije i zrenja do takva sveukupna likovnog iskaza.

### ***Celestina Vičević / Život***

Riječka grafičarka Celestina Vičević jasno je profilirana umjetnica, posebno senzibilizirana za osobno prirodno okruženje i skaliranje emocija. U realizaciji svojih grafičkih listova vrlo često koristi grafičke tehnike dubokoga tiska (bakropis u boji, akvatintu, suhu iglu ...) koji joj omogućuju tananu gradaciju osobnih spoznaja (ljubav, nježnost, tišinu duše, krhkost, jasnoću emocija. Izložba i grafička mapa pod nazivom Život elaborirat će suptilne vizije koje prožimaju njezino biće.

### ***Juraj Dobrović / retrospektiva grafike***

Juraj Dobrović istaknuti je hrvatski predstavnik neokonstruktivizma, stožerna figura Novih tendencija, važno ime Zagrebačke serigrafije.

Iako je nagrađivan 5 puta na zagrebačkim izložbama jugoslavenske grafike (u Planovi rada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za 2019.

organizaciji Kabineta grafike) pa i unatoč premiji JAZU koju je dobio 1982. godine, grafički opus Jurja Dobrovića u Zagrebu nije cjelovito, samostalno izlagan.

Razgovor na temu izložbe Zagrebačka serigrafija u kojoj je predstavljen kao iznimno važna osobnost stasala u tom mediju sedamdesetih godina prošloga stoljeća, potaknuo je autora da pripremi donaciju svih serigrafija koje je realizirao tijekom svoga bogatoga umjetničkoga rada.

Retrospektiva Dobrovićeve serigrafije uključit će prvu grafiku, tiskanu u studiju Brane Horvata 1965., sadržaje grafičkih mapa Polja kroz koje se predstavlja kao izraziti predstavnik hrvatske optičke umjetnosti, preko brojnih pojedinačnih listova kojima pokazuje otklon u područje primarnih formi proizašlih iz kvadrata. Taj raspon obuhvaća osamdesetak grafičkih listova koji nastaju u vrijeme kad je Dobrović zaokupljen promišljanjima i otkrivanjima zakonitosti prostornih racionalnih struktura, što je razlog više da uz grafiku izložimo i one objekte koji korrespondiraju s radovima realiziranim u mediju serigrafije.

Juraj Dobrović, rođen je u Jelsi 1928. godine. Nakon osnovnoga i srednjega obrazovanja u Jelsi, Bolu, Splitu, studirao je na Ekonomskom i Filozofskom fakultetu (povijest umjetnosti) u Zagrebu gdje je i diplomirao. Sudionik je međunarodnoga pokreta Nove tendencije. Samostalno je izlagao u Hrvatskoj (od 1962.) i inozemstvu (Venecijanski bijenale 1972., Bijenale u Sao Paulu 1973. godine)

Njegova djela čuvaju se u fundusima poznatih domaćih, europskih i svjetskih muzeja i zbirki.

### ***Hamo Čavrk / Carta incognita***

Profilirani grafičar Hamo Čavrk prisutan je na hrvatskoj umjetničkoj sceni od 1980-ih godina, prepoznatljiv po svojem dominantnom ciklusu Carta Incognita u kojem je prostor i percepcija istog glavna grafičareva preokupacija. Hamo Čavrk vrsni je grafičar u domeni tradicionalne grafike. Na svojim radovima otiskuje sugestivne iluzije prostornih dubina u tehnici bakropisa i akvatinte autentično prepoznatljiva metjerskog izraza – geometrijsko-linijskih struktura unutar transparentnih planova. Zadnjih nekoliko godina Čavrk je pomaknuo fokus sa dvodimenzionalnih plošnih vizura na medij kiparskih prostornih rješenja. Svoje linijske strukture aplicirao je u digitalnom printu na transparentnu površinu objekta od plexiglasa – light-boxa. Uz predstavljanje grafičke mape i recentnog grafičkog ciklusa, na izložbi će biti predstavljeni Čavrkovi objekti kao vizualna komponenta njegova prostornog razmišljanja.

### ***8. hrvatski trijenale grafike i prateće izložbe***

Hrvatski trijenale grafike velika je nacionalna i reprezentativna izložba najboljih grafičkih ostvarenja nastalih u posljednje tri godine. Ova specifična i dinamična manifestacija duge tradicije sastoji se od nekoliko dionica. I ove će godine obuhvatiti već prije ustanovljen konceptijski okvir sastavljen od dvije središnje

dionice, a to su dionica pozvanih i dionica odabranih umjetnika. Prvu čine autori koje Kabinet grafike poziva na Trijenale, a radi se o autorima nagrađenim na prošlim trijenalima kao i onima čiji rad je po svojoj vrsnosti i kvaliteti bio posebno značajan u posljednje tri godine u mediju grafike. Drugu dionicu čine umjetnici koji su se javili na javni natječaj, a njihove grafike odabire odbor za izbor radova koji čine istaknuti likovnih kritičari, umjetnici i akademici.

Kao treću dionici ovogodišnjeg Trijenala najavljujemo izložbu pod nazivom Izmaknuta stvarnost. Ta bi izložba predstavila izbor radova desetak grafičara različitih poetika koji promatrajući prirodni i urbani okoliš kao i život u njima s elementima iz društvene ili osobne svakodnevnice oblikuju novi vizualni diskurs izmaknut od stvarnosti. Autori iz vlastite prepektive odabirom predmeta s kojima se susrećemo svakodnevno kao i sagledavanjem zatečenih prirodnih nepromjenjenih stanja kao i onih izmjenjenih ekspanzijom grada, rastom stanovništva ili zanemarivanjem okoliša artikuliraju novi vizualni kontekst i otvaraju polja drugačijeg viđenja, kritike ili polemike. Na aluzivni, enigmatični, intrigantan ili simbolični način oblikuju i stvaraju nove scenarije te pokazuju kako elementima iz stvarnog života i/ili neposredne okoline participiraju u novom, drugačijem i suvremenom pogledu na umjetnost. Propitujući stvarnost, egzistenciju i umjetničku projekciju realiziraju radove u tradicionalnom i eksperimentalnom grafičkom procesu koristeći se različitim matricama i grafičkim tehnikama.

Četvrtom dionicom Trijenala, izložbom Ivane Franke, prezentirat ćemo dobitnicu Premije Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti na 7. hrvatskom trijenalu grafike.

Diplomirala 1997. na Akademiji likovnih umjetnosti (prof. M. Šutej) u Zagrebu. Usavršavala se na studijskim istraživačkim programima Centra za suvremenu umjetnost Kitakyushu (2001./2002.) i Instituta za prostorne eksperimente u Berlinu (2009./2010.), kao i na drugim rezidencijalnim programima uključujući PS1 New York, Nordijski institut za suvremenu umjetnost Helsinki te Isabella Stewart Gardner Museum Boston.

Uz već navedene dionice za vrijeme trajanja Trijenala održala bi se i panel diskusija pod naslovom Umjetnički identitet u globalnoj stvarnosti.

Izložbe Trijenala održavat će se u prostorima Kabineta grafike i Gliptoteci

Izdavačka djelatnost / katalog, pozivnica, grafičke mape, crtački dnevnik  
(urednica svih izdanja mr.sc. Slavica Marković)

Tomislav Buntak / izložba recentnoga crteža, katalog, pozivnica, plakat

Edicija: Crtački dnevnik hrvatskih autora /Tomislav Buntak, crtački dnevnik, pozivnica

Grafička mapa Celestina Vičević /grafike, katalog, pozivnica, plakat

Juraj Dobrović / retrospektiva grafike, katalog, pozivnica, plakat

Grafička mapa Hamo Čavrk / grafike, katalog, pozivnica, plakat

Grafička mapa Ivana Franke / grafike, katalog, pozivnica, plakat

8. hrvatski trijenale grafike / katalog, pozivnica, plakat

### ***Edicija Argola***

Edicija Argola originalan je projekt proizašao iz specijalističke, hrvatske muzejsko galerijske institucije, po mnogočemu jedinstvene u Hrvatskoj. Osim stručne muzejske djelatnosti koja obuhvaća širok raspon poslova i zadataka prikupljanja, istraživanja, obrade i inventiranja, zaštite i čuvanja građe poznati smo po izložbenim aktivnostima u kojima prezentiramo autorske, tematske, problemske izložbe iz bogatih zbirki (crteža, grafika, umjetničkih plakata) a suvremeno stvaralaštvo u mediju crteža i grafike prezentiramo na autorskim i tematskim izložbama te Hrvatskom trijenalu grafike i Hrvatskom trijenalu crteža.

Naša izdavačka djelatnost (katalozi, monografije, crtački dnevници, multimedijске publikacije) dopunjena je 2013. godine edicijom grafičkih mapa Argola.

Kroz 16 izdanja, Argola je dopunjavana mapama autora različitih generacija, koju smo i pokrenuli s namjerom intenzivnije komunikacije sa suvremenim hrvatskim grafičarima, promocije njihovih recentnih poetika, poticanja primjene plemenitih grafičkih tehnika i oblikovanja hrvatskoga grafičkog kolaža, stvaranja svojevrsnoga dijagrama koji detektira i iscertava pulsiranje hrvatske grafičke scene. Nizanjem aktualnih poetika vitalnih kreatora hrvatske grafike, izgradit ćemo zajedno, tijekom narednoga perioda, živo grafičko polje u kojem komuniciraju doajeni hrvatske grafičke umjetnosti s novim valom darovitih mladih grafičara koji danas vitalno stasaju u sva četiri hrvatska umjetnička središta. Autorica projekta je mr.sc. Slavica Marković, muzejska savjetnica.

### ***Grafička mapa Celestina Vičević / Život*** (izložba i grafička mapa)

Umjetnička mapa edicije Argola Kabineta grafike Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

U sklopu projekta edicije Argola nastavljamo promovirati hrvatsko recentno grafičko stvaralaštvo izdanjem mape darovite mlade riječke grafičarke Celestine Vičević. Uz predstavljanje grafičke mape Život organizira se popratna izložba grafika koja otkriva nove umjetničine suptilne vizije osobnog prirodnog okruženja.

Riječka grafičarka Celestina Vičević jasno je profilirana umjetnica, posebno senzibilizirana za osobno prirodno okruženje i skaliranje emocija. U realizaciji svojih grafičkih listova vrlo često koristi grafičke tehnike dubokoga tiska (bakropis u boji, akvatintu, suhu iglu ...) koji joj omogućuju tananu gradaciju osobnih spoznaja (ljubav, nježnost, tišinu duše, krhkost, jasnoću emocija). Izložba i grafička mapa pod nazivom Život elaborirat će suptilne vizije koje prožimaju njezino biće.



### ***Grafička mapa Hamo Čavrk / Carta incognita*** (izložba i grafička mapa)

Umjetnička mapa edicije Argola, Kabineta grafike Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

Hamo Čavrk rođen je 1950. godine u Sarajevu. Diplomirao je 1977. na Akademiji likovnih umjetnosti u Sarajevu. Bio je suradnik Majstorske radionice Antuna Augustinčića od 1977. do 1979. godine u Zagrebu. Magistrirao je grafiku 2007. na Akademiji likovnih umjetnosti u Ljubljani u klasi prof. Branka Suhyja. Do 2015. godine radio je kao redovni profesor na Akademiji primijenjenih umjetnosti u Rijeci.

Profilirani grafičar Hamo Čavrk prisutan je na hrvatskoj umjetničkoj sceni od 1980-ih godina, prepoznatljiv po svojem dominantnom ciklusu Carta Incognita u kojem je prostor i percepcija istog glavna grafičareva preokupacija. Hamo Čavrk vrsni je grafičar u domeni tradicionalne grafike. Na svojim radovima otiskuje sugestivne iluzije prostornih dubina u tehnici bakropisa i akvatinte autentično prepoznatljiva metjerskog izraza – geometrijsko-linijskih struktura unutar transparentnih planova. Zadnjih nekoliko godina Čavrk je pomaknuo fokus sa dvodimenzionalnih plošnih vizura na medij kiparskih prostornih rješenja. Svoje linijske strukture aplicirao je u digitalnom printu na transparentnu površinu objekta od plexiglasa – light-boxa. Uz predstavljanje grafičke mape i recentnog grafičkog ciklusa, na izložbi će biti predstavljeni Čavrkovi objekti kao vizualna komponenta njegovog prostornog razmišljanja.

### ***Grafička mapa Ivana Franke / grafike***

Umjetnička mapa edicije Argola Kabineta grafike Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

Ivana Franke dobitnica je Premije HAZU na 7. hrvatskom trijenalu grafike 2016. godine. Ta istaknuta vizualna umjetnica iz Zagreba već duže vrijeme živi u Berlinu. Predstavljala je Hrvatsku na 52. Venecijanskom umjetničkom bijenalu 2007. godine sa samostalnom izložbom Latency, te na 9. Venecijanskom bijenalu arhitekture s projektom Frameworks (u suradnji s P. Mišković, L. Pelivan i T. Plejčić). Druge izložbe uključuju Halle14 / Centru sa suvremenu umjetnost u Leipzigu; Neuenational Galerie u Berlinu; Sharjah Art Foundation u Sharjahu; Muzeju suvremene umjetnosti u Zagrebu; MoNA Muzeju u Hobartu; Muzeju suvremene umjetnosti u Wroclawu, PS1, MoMA u New Yorku. Unutar istraživačkog projekta Seeing with Eyes Closed uz izložbe je suorganizirala interdisciplinarnu simpozije/panel diskusije u Peggy Guggenheim u Veneciji, Deutsche Guggenheim u Berlinu i Laubi u Zagrebu. U suradnji sa znanstvenikom Bilge Sayimom sudjelovala je na Europskoj konferenciji vizualne percepcije (ECVP) u Liverpoolu, te na konferenciji The Science of Consciousness u Tucsonu, Arizona.

Ivana Franke studirala je grafičke discipline u klasi prof. Miroslava Šuteja što će bitno utjecati na njezinu umjetničku orijentaciju. Privlačni su joj prostori u ko-

jima gradi nove ili instalira tuđe već postojeće, a grafičkim intervencijama oblikuje diskretne ambijente.

Model grafičkog ponašanja u prostoru baštinila je od umjetnika koji su se tijekom šezdesetih susretali na izložbama zagrebačkih Novih tendencija. Europski modernisti su tada svojim optimizmom i velikom vjerom u iscjeliteljsku moć arhitekture zarazili čitav svijet. Stoga nije čudno što je Ivana Franke, s obzirom na to da je preuzela nekadašnju modernističku optiku, istodobno preuzela važniji dio te strategije – vjeru u arhitekturu koja liječi, provocira, mijenja percepciju i društveni kontekst.

U *Argoli* Ivana se vraća mapiranoj grafici i priprema projekt koji bi trebao očitovati njezin aktualni likovni govor.

### ***Edicija: Crtački dnevnici hrvatskih autora / Tomislav Buntak***

U Hrvatskoj ne postoji sličnih edicija. Vrlo vrijedni intimni zapisi hrvatskih umjetnika nedostupni su širokoj publici, pa čak i znalcima, jer su čuvani u ladica-ma po ateljeima umjetnika

Crtački dnevnik Tomislava Buntaka nakon Nives Kavurić Kurtović i Ane Feiner Žalac, treći je u spomenutoj ediciji. Jedinstven, likovno i umjetnički probran sadržaj ovoga autora kvalitativna je dopuna hrvatskom izdavaštvu umjetničkih publikacija. U podebeloj crtačkoj knjizi povijesti umjetnosti Tomislava Buntaka (1971.) isprepliću starovjekovno i religiozno osjećanje čovjeka i svijeta, magijsko i mitsko, dalekoistočni i utjecaji primitivnih kultura, takozvano nisko (kultura stripa, filma, avanturističke književnosti...) i visoko u umjetnosti - estetska arka-dijska utopija koju tipski pratimo od načina i motivike pretpovijesnoga doba i prvih civilizacija staroga vijeka, pa sve do duha simbolske, promjenjive ljepote kraja IX. i početka XX. stoljeća isprepletene tradicije i modernosti, a koju Buntak preobražava i privodi suvremenim svjetovima umjetnosti.

Za Dnevnik crteža u ediciji Kabineta grafike izabrano je 110 crteža iz zlatno-srebrnih bilježnica ostvarenih maniri stripovskoga crteža koji slijedom prate jedno mistično putovanje. Imaginacijskim, psihološkim odrednicama iluzije u umjetnosti, i suvremenim odklonima od njih, raznolikim razinama fascinacije umijećem, strašću, čuđenjem prema svijetu i zvijezdama koju nosimo još od djetinjstva, a koje samo umjetnici i pjesnici znaju - protkan je Buntakov crtački dnevnik. Njime se može opisati osobna povijest muške fantazije začete u djetinjstvu, izrasle na čitanju lijepe i napete književnosti te čitanju i gledanju stripa: Tarzan, Princ Valiant, Poručnik Blueberry i Corto Malteze; Karl May: legendarni likovi - Winnetou i Old Surehand...; čudesni naslovi i likovi koje su voljele mnoge generacije, kao i vječna strast za stripom i filmom: medijima u kojima je bit svakoga kvadrata, svakoga kadra, opet slika. Statična - stripa koja je potencijalno dinamična i dinamična - filma koja je potencijalno statična. Ostalo je tromost oka, sjećanje, zrcalni neuroni, vještina i imaginacija autora. Stoga je Dnevnik crteža Tomislava Buntaka univerzalan. Dotiče moderno i suvremeno, arhaisko i arhetip-

sko, fantazijsko, ujedno: biološko i kulturno u čovjeka, kao i iskonsko duhovno - ezoterično, mitsko i posvećeno osjećanje - crtačevu predodžbu i realizaciju imaginarnoga svijeta ukoričenu u vrlo vrijedno verbo-vizualno izdanje.

Crtački dnevници osebujna su umjetnička vrsta u tome opusu i dragocjen prinos hrvatskoj suvremenoj umjetnosti. S obzirom na osobitost rukopisa i vrijednost donacije Kabinetu grafike, bit će to jedan od načina prezentacije skrivenoga blaga iz našega fundusa.

## **Otkupi građe**

### ***Otkup Grafičke zbirke iz ostavštine Zlatka Latkovića***

Sa svrhom kvalitativnog popunjavanja muzejske zbirke, Kabinet grafike Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti predložio je Ministarstvu kulture i Gradskom uredu za kulturu otkup kulturnoga dobra Grafičke zbirke iz ostavštine Zlatka Latkovića (oznaka dobra u Registru: Z-2298) procijenjenog na iznos od 665 000,00 kn. Prema Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara Kabinet grafike, specijalizirana muzejsko-galerijska institucija koja baštini građu na papiru, stranka je s pravom prvokupa.

Grafička zbirka iz ostavštine Zlatka Latkovića pokriva najvažnije grafičke europske nacionalne škole starih majstora i majstora 19. stoljeća kao i izvan-europsku umjetnost od 18. do 20. stoljeća te brojne autore osobite važnosti. Radi se o iznimno vrijednoj zbirci umjetnina na papiru koja bi morala naći svoje mjesto unutar Kabineta grafike Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti koje baštini srodnu građu kako bi se nadopunile liste umjetnika i/ili proširili opusi već postojećih autora, odnosno kako bi se bolje valorizirali i trasirali dosezi europskog razvoja i povijesti grafičke umjetnosti u našoj specijaliziranoj muzejsko-galerijskoj instituciji, zbog čega je njezin otkup već duže vrijeme visoko na listi prioriteta.

Svećenik, slikar i kolekcionar Zlatko Latković (r. u 1928. Berkasovu kraj Šida – u. 1999. u Krapinskim Toplicama.) sustavnim sabiranjem za berlinskog boravka (1963. – 1981.) – i poslije po povratku u Hrvatsku praćenjem domaće umjetničke scene, oblikovao je iznimno vrijednu zbirku umjetnina na papiru za koju je priželjkivao da postane dio fundusa Kabineta grafike, gdje bi se prema suvremenim muzejskim standardima dostojno čuvala, proučavala te izlagala i tako bila dostupna javnosti. Grafička zbirka iz ostavštine Zlatka Latkovića (Z-2298) trenutno je pohranjena u Grkokatoličkom sjemeništu sv. Ćirila i Metoda u Zagrebu. Prema oporuci zbirka je u 90% vlasništvu Križevačke biskupije (upravlja Povjerenstvo za ostavštinu svećenika Zlatka Latkovića), a 10% vlasništvo dijele nasljednici Ratimir Pogarčić, Nives Missoni te Slavica Čabrić. Svi vlasnici suglasni su da se cjelokupna zbirka proda Kabinetu grafike HAZU u iznosu od 665 000, 00 kn. Ponuda za otkup (u navedenom iznosu) oslanja se na procjenu Povjerenstva za procjenu grafičke zbirke pok. Gosp. Zlatka Latkovića u sastavu mr. sc. Mikica Maštrović, dr. sc. Milan Pelc, mr. sc. Slavica Marković (10. 06. 2003.) te stručnog Elaborata procjene autentičnosti i materijalne vrijednosti zbirke Latković muzej-

ske savjetnice Margarite Sveštarov Šimat (provedene od kraja 2002. do srpnja 2003.).

Riječ je o vrijednoj zbirci umjetnina na papiru koja obuhvaća vremenski raspon od gotovo pet stoljeća i broji oko 903 jedinice. Zbirka je sistematizirana u sedam cjelina. S jedne strane pokriva europske nacionalne škole starih majstora i majstora 19. stoljeća – (1) stari njemački majstori iz zbirke Latković (99 jedinica) koju nadopunjava izdvojena zaokružena monografski koncipirana cjelina (2) zbirka bakropisa Daniela Chodowieckog (287 jedinica), (3) stari nizozemski majstori iz zbirke Latković (66 jedinica), (4) stari francuski majstori iz zbirke Latković (147 jedinica), (5) stari talijanski majstori iz zbirke Latković (125 jedinica). S druge strane građa je artikulirana u (6) zbirku miscellanea (112 jedinica) u kojoj je okupljena grafika domaćih i europskih umjetnika 20. stoljeća (Menci Klement Crnčić, Ivan Meštrović, Johnny Friedlaender, Marc Chagall, Georg Grosz, Otto Dix itd.) s iznimkama (stari majstori – Andrija Medulić, Federik Benković i Jose de Ribera zvani lo Spagnoletto) te (7) zbirku japanskih i kineskih crteža i drvoreza (67 jedinica) koja pokriva vanevropsku umjetnost od 18. do 20. stoljeća (među autorima su i poznata imena poput predvodnika Škole Tosa, Mitsunki Tosa iz 17. stoljeća ili kineskog umjetnika s početka 20. stoljeća Chi Pai-Chia).

Grafička zbirka iz ostavštine Zlatka Latkovića popisana je, kataloški obrađena prema standardima muzeološke obrade za papirnu građu, izvršena je provjera autentičnosti, stanja ušćuvanosti te procjena materijalne vrijednosti. Premda je materijalna vrijednost zbirke umanjena u jednom dijelu procjene autentičnosti naslijeđene iz inventarizacije građe pok. Zlatka Latkovića otkrivanjem kopista, treba istaknuti da su to djela majstora koji su iz vremena ili bliski vremenu nastanka originala, te da su u najvećem djelu već priznati i sami kao majstori zbog čega imaju svoju vrijednost (Johannes Mommard, Ambrosius Holbain isl.). Unatoč parcijalnoj promijeni atributivnih odrednica, zbirka i dalje sadrži brojne iznimne autore različitih europskih nacionalnih škola i umjetničkih krugova od osobite važnosti – Albrecht Dürer, Lucas Cranach, Heinrich Aldegrever, Daniel Chodowiecky, Ferdinand Kobell te Adolf Menzel; Marco Raimondi, Marco da Ravenna zvan il Dente, Jacopo Caraglio, Luca Ciamberlano, Guido Reni, Stefano della Bella; Lucas van der Leyden; pripadnici triju ključnih grafičko-izdavačkih obitelji (obitelj Galle, obitelj de Passe, obitelj Sadeler); Hendrick Goltzius, Lucas Vorsteman i Paulus Pontius, Rembrandt Harmensz van Rijn; Wenzel Hollar, Jacob Houbracken i Cornelis Ploos van Amstel; Michael Gerard, Francois Boucher, Pierre Francois Basan, Nicolas Perelle te Honore Dumier; Jose de Ribera; ili bitna domaća imena kao Andrije Medulića i Federika Benkovića (još nezastupljen u fundusu) – kojima bi se popunila lista umjetnika i/ili proširio opus već postojećih autora te se obogatila po karakteru gotovo stagnirajuća, registrirana Stara zbirka i zbirka 19. stoljeća (2012., broji 3269 jedinica). Skupina nizozemskih majstora (braća Sadeler, Ph. Galle, J. de Gheyn), francuskih krajolika 18. st., talijanskih majstora 15. i 16. st. (Maestro del Poliphilo, M. Dente, M. Raimondi, G. Ghisi, Maestro del Dado, G. Reni, Carraccijevi), zbirka Daniela Chodowieckog, te grafički listovi njemačkih majstora iz 16. st (iz kruga A. Dürera, H. Burgkmaiera),

kao i bakropisi Federica Benkovića te Andrije Medulića cjeline su koje imaju iznimnu vrijednost za fundus Kabineta grafike, zbog čega je njezin otkup već duže vrijeme visoko na listi prioriteta.

Elaborat procjene autentičnosti utvrdio je kako je 70% zbirke važan za fundus Kabineta grafike (30% zbirke umjetnički izuzetno bitno za fundus, a 40% građe umjetnička je i kulturno-povijesna nadopuna u trasiranju europskog razvoja i povijesti grafičke umjetnosti), dok tek 30% je kvantitativna popuna. Slijedom, Povjerenstvo za procjenu grafičke zbirke iz ostavštine Zlatka Latkovića zaključilo je da se zbirka treba u cijelosti otkupiti, jer sadržaj ne kolidira s fundusima drugih grafičkih zbirki u Zagrebu i Hrvatskoj, s toga integralno sačuvana ona je komplementarna nadopuna sveukupnoj grafičkoj građi u našim muzejima.

Zbirka iz ostavštine Zlatka Latkovića kulturno je dobro visoke umjetničke i kulturološke vrijednosti od europskog i nacionalnog značenja i kao takva bila bi kvalitativan i kvantitativan doprinos ne samo fundusu Kabineta grafike, već ukupnoj domaćoj baštini jer obogaćuje i dopunjava građu grafičkih zbirki u Hrvatskoj.

## **STROSSMAYEROVA GALERIJA STARIH MAJSTORA**

### **Redovita djelatnost**

#### **1. Stalni postav**

Djelatnici Strossmayerove galerije obavljat će stručna vodstva u Galeriji za visoke goste Akademije, stručnjake srodnih institucija iz zemlje i inozemstva, studente visokoškolskih institucija s područja umjetnosti.

#### **2. Inventura**

Potrebno je obaviti inventuru zbirke Vanka na Korčuli te utvrditi stanje umjetnina.

Redovita inventura fundusa Strossmayerove galerije obaviti će se u prosincu 2019. godine.

#### **3. Restauriranje i zaštita**

## *Slike*

Potrebno dati na uvez-restauraciju u Hrvatski restauratorski zavod Strossmayerov časoslov Liber Beate Marie Virginis iz XV. stoljeća, jer je stanje uveza, zbog učestalosti baratanja prilikom pripreme oko izdavanja njegova faksimila, prilično alarmantno.

Također bi trebalo restaurirati dvije slike iz zbirke Vanka na Korčuli, "Igrači biljara" i "Portret Emericha", za koje je napravljen troškovnik glede potrebnih restauratorskih zahvata, a koje već nekoliko godina čekaju na restauraciju u Hrvatskom restauratorskom zavodu.

Uz suglasnost voditelja Galerije, akademika Vladimira Markovića, a u suradnji sa stručnjacima iz Hrvatskog restauratorskog zavoda, tijekom godine restaurirat će se prema planu prioriteta umjetnine iz stalnog postava Galerije. Radovi su planirani na tri slike na dasci : 1. Raffaelino da Garbo, Bogorodica s Djetetom, svetim Ivanom i anđelom (SG-104), 2. Bastiano Mainardi, Bogorodica s Djetetom (SG-92), 3. Theodore Rousseau, Pejzaž (SG-597).

## *Galerija*

### *Uređenje galerijskog prostora*

Na ulazu u X. Dvoranu, poradi reguliranja mikro klime, potrebno je ugraditi staklena vrata.

Prijeko je potrebno u suradnji s Gradskim zavodom za zaštitu spomenika kulture i prirode te Hrvatskim restauratorskim zavodom izraditi projekt za adaptaciju Galerije. Ovaj bi arhitektonski zahvat uključivao zamjenu zidnih draperija adekvatnim vatro-otpornim materijalom, te instalaciju novog alarmnog sustava, jer dosadašnji ograničava pomicanje i razmještaj slika, što dakako utječe i na samu koncepciju stalnog postava. Istom bi trebalo riješiti mikroklimatske uvjete u Galeriji instalacijom jedinstvenog klima uređaja, te riješiti problem rasvjete.

Idejnom rješenju uređenja galerijskog prostora prethodio bi preliminarni muzeološki program i koncepcija likovnog postava.

Projekt uređenja Galerije podrazumijeva i nabavku adekvatnih vitrina za slike manjeg formata koje su uklonjene iz stalnog postava zbog neprimjerenog smještaja ponad izvora topline.

Kako se već niz godina ukazuje, postojeće garniture za sjedenje potrebno je obnoviti te presvući novim materijalom.

## **Znanstvena, stručna i redovna djelatnost**

Znanstveni i stručni djelatnici Galerije Ljerka Dulibić, Iva Pasini Tržec i Borivoj Popovčak radit će na kritičkom katalogu Strossmayerove galerije, te uz suradnju akademika Radoslava Tomića, prof. dr. sc. Sanje Cvetnić, dr. sc. Višnje Bra-

lić, i dr. sc. Zoraide Demori-Staničić.

Rad na katalogu predviđen je u Nacrtu strateškog plana Galerije koji je predan Ministarstvu kulture RH.

*Ljerka Dulibić* će kao glavni istraživač projekta TransCultAA za Hrvatsku s ostalim glavnim istraživačima sudjelovati u radu međunarodnog istraživačkog konzorcija projekta TransCultAA i voditi projektne aktivnosti hrvatskog dijela projekta. Pratit će i koordinirati istraživački rad svih članova hrvatskog istraživačkog tima kako bi se osigurala planirana i kvalitetna provedba projektnih aktivnosti i ciljeva. Organizirat će i koordinirati sudjelovanje članova hrvatskog istraživačkog tima na projektnim sastancima i završnoj konferenciji (München, 20.-23. veljače 2019.) te pripremu i realizaciju završne izložbe (dvorana za povremene izložbe Strossmayerove galerije, rujna 2019.) i objavljivanje knjige kojom će biti obuhvaćeni najvažniji rezultati istraživanja u Strossmayerovoj galeriji (rujan 2019.) Po isteku projekta (jesen 2019.) izradit će završna projektna izvješća.

Dulibić, Pasini Tržec, Ferenčak i Fabijanić pripremit će prijavu projektnog prijedloga na prvi sljedeći natječajni rok Hrvatske zaklade za znanost za financiranje znanstveno-istraživačkih projekata.

Dulibić će nastaviti s redovitim objavljivanjem znanstvenih radova o pojedinim slikama iz zbirke i/ili istraživačkim temama vezanim uz zbirni fond Galerije te sudjelovati na znanstvenim i stručnim skupovima čiji će se program podudarati s planom rada Galerije odnosno područjem kojeg obuhvaća zbirni fond i djelatnost Galerije, te s planom rada projekta TransCultAA.

Uz završnu izložbu projekta TransCultAA u rujnu 2019. bit će objavljen depljan/brošura izložbe i znanstvena knjiga TransCultAA – Istraživanja u Strossmayerovoj galeriji (autori: istraživački tim projekta TransCultAA u Strossmayerovoj galeriji: Dulibić, Pasini Tržec, Ferenčak, Fabijanić).

U lipnju 2019. godine Dulibić će kao Invited Speaker sudjelovati na 7th International Conference on Nazi looted art u Pragu.

Dulibić će u ljetnome semestru 2018./2019. izvoditi nastavu iz kolegija Ikono grafija umjetnosti zapadnoga kruga na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, te sudjelovati u Poslijediplomskom studiju "Humanističke znanosti" Sveučilišta u Zadru u svojstvu mentorice doktoranada Ivana Ferenčaka i Bartola Fabijanića.

*Pasini Tržec* nastavit će provoditi istraživanje prijenosa umjetnina i vlasništva tijekom i nakon Drugog svjetskog rata s težištem na umjetninama u zbirnom fondu Strossmayerove galerije

– fotografiranje poledina svih transferiranih/translociranih umjetnina koje se danas nalaze u Strossmayerovoj galeriji

- prikupljanje i obrada relevantne literature
- istraživanje u arhivskim fondovima u Zagrebu (muzejska dokumentacija Strossmayerove galerije, Arhiv HAZU, Arhiv za likovne umjetnosti HAZU, Hrvatski državni arhiv, Državni arhiv u Zagrebu, Ministarstvo kulture, Gradski zavod za zaštitu spomenika kulture i prirode, Odjel za dokumentaciju, Hrvatski restauratorski zavod)
- obrada prikupljenih dokumenata za TransCultAA repository
- obrada dokumenata za Primary Source Edition

Pasini Tržec sudjelovat će na završnoj konferenciji u Münchenu (20.-23. veljače 2019.).

Radit će na završnoj izložbi projekta TransCultAA u Strossmayerovoj galeriji (autori: istraživački tim projekta TransCultAA), rujan 2019.

U koautorstvu s Lj. Dulibić osmislić će i realizirati treću TransCultAA online izložbu (srpanj 2019.).

Pasini Tržec nastaviti će s redovitim objavljivanjem stručnih i znanstvenih radova o pojedinim slikama iz zbirke i/ili istraživačkim temama vezanim uz fundus Galerije te sudjelovati na znanstvenim i stručnim skupovima čiji će se program podudarati s planom rada Galerije te s planom rada projekta TransCultAA.

Pasini Tržec očekuje objavljivanje nekoliko ranije priređenih i za tisak prihvaćenih znanstvenih radova:

Iva Pasini Tržec, *Contentious Musealisation Process(es) of Jewish Art Collections in Croatia*, *Studi di Memofonte* (siječanj, 2019.)

Iva Pasini Tržec 'Private Collections of Public Interest' in Zagreb and Their Destiny under Socialism, *Acta historiae artis Slovenica* (proljeće, 2019.)

U koautorstvu s Lj. Dulibić:

– Ljerka Dulibić, Iva Pasini Tržec, *The Pre- and After- Lives of Transferred Museum Objects: On the Exchange of Two Paintings from the Strossmayer Gallery in Zagreb for a Baptismal Font from the Venetian Museo Correr, 1942*, zbornik radova s konferencije *Art and Politics*.

*Borivoj Popovčak* će u prvom redu obavljati poslove navedene u opisu radnog mjesta upravitelja Galerije, a što uključuje pripremu izvještaja o radu i planove rada za Upravu Hrvatske akademije, Muzejsko dokumentacijski centar, natječaja za sredstva Ministarstva kulture RH, očevidnike muzeja, te ugovora za posudbu umjetnina, itd. Prema potrebi sudjelovat će u radu Akademijinih komisija i tijela.

Davat će stručna mišljenja i informacije o likovnim djelima u posjedu privatnih osoba ili zbirki izvan ustanove. Stručni rad poglavito će se ticati zbirke francuskih majstora koja mu je povjerena te će glede toga kontinuirati rad na istoj, što



podrazumijeva praćenje recentne i relevantne literature i periodike koje se odnose na to područje. Istom će glede informacija u svrhu atribucijskih potvrda kontaktirati relevantne muzejske ustanove i stručnjake u inozemstvu.

Tijekom godine obavljat će pripreme radove vezane za knjigu Joyce i Zlatko Baloković – donatori Strossmayerove galerije starih majstora (nadzirati fotografiranje djela iz donacije, lekturu tekstova, grafičko oblikovanje i prijelom) kako bi se knjiga mogla objaviti u prosincu 2019. Također će nastaviti rad na katalogu Zbirke francuskih majstora u Strossmayerovoj galeriji.

U sklopu redovne skrbi o povjerenim zbirkama kustosica Ivana Gržina sustavnije će se posvetiti istraživanju umjetnina iz Memorijalne zbirke Vanka. U tu svrhu nastojat će namaknuti sredstva za izradu kvalitetnih fotografija umjetnina, neophodnih za njihovu seriozniju analizu. Gržina planira istražiti i kontekst gradnje korčulanske vile u kojoj je smještena spomenuta zbirka. Nastavit će projekt inventariziranja cjelokupnoga fonda Fotoarhiva Galerije. Zadatak podrazumijeva komparativna istraživanja u nizu domaćih baštinskih institucija i sveučilišnih sastavnica. Sastavni dio projekta je i skeniranje negativa, dijapozitiva i fotografskih otisaka (uključujući i njihove poledine te eventualne sekundarne podloge). Dio materijala skenirat će se na Galerijinu uredskom skeneru, u suradnji s muzejskim dokumentaristom Antonijem Blažijem, a dio izvan Galerije. Ivana Gržina sudjelovat će u radu radne grupe profesionalaca iz baštinskih institucija koji će, pod vodstvom docenta Gorana Zlodija s Odsjeka za informacijske i komunikacijske znanosti, pristupiti izradi smjernica za upravljanje fototečnim gradivom. S kolegicom Indinom Šamec Flaschar, Gržina će privesti kraju realizaciju projekta "Biskup Josip Juraj Strossmayer i svečanost otvorenja Akademijine galerije slika 1884. godine – virtualna izložba povodom 135. godišnjice osnutka", za što je sredstva osigurala Zaklada HAZU. U okviru pedagoških djelatnosti Galerije kustosica I. Gržina planira niz aktivnosti: tematsku edukativnu publikaciju iz serije "Pismom i slikom o Strossmayerovoj galeriji"; edukativni program vezan uz travanjsko-svibanjsku godišnju akciju Sekcije za muzejsku pedagogiju i kulturnu akciju Hrvatskoga muzejskog društva, sa zadanom temom (Pre)hrana; povremene radionice i predavanja o stalnom postavu ili tekućim izložbama, organizirane na zahtjev i u skladu s potrebama korisničkih skupina. Kolegica Gržina će i nadalje redovito obavljati stručna vodstva za goste Akademije te za grupe građana, učenika i studenata. U kontekstu akademskih interesa, Ivana Gržina nastavit će istraživanja o problematici fotoarhiva i općenito fotografije u muzejskoj zajednici.

Voditeljica knjižnice Galerije *Indira Šamec Flaschar* će u okviru redovnog poslovanja provoditi stručne postupke inventarizacije, katalogizacije prinovljenih monografskih i serijskih publikacija te dijela neobrađene stare knjižne građe matičnoga fonda. Nastavit će poslove računalne obrade knjižničnoga fonda: katalogizaciju monografskih i serijskih publikacija, klasifikaciju te analitičku obradu pojedinih časopisa. Izgradnja stručnoga knjižničnoga fonda ostvarivat će se nabavom recentnih izdanja publikacija (knjiga i časopisa): kupnjom (ovisno o raspolo-

živim financijskim sredstvima), razmjenom sa srodnim muzejsko-galerijskim ustanovama u zemlji i inozemstvu te poklonima. Nadalje, izradit će detaljan plan provođenja revizije knjižnične građe i započeti provođenje iste.

Indira Šamec Flaschar će pružiti informacije o fondu korisnicima Knjižnice pretraživanjem knjižničnog *online* kataloga (osobno, telefonom i elektroničkom poštom) te prema zahtjevima stručnoga galerijskoga osoblja i vanjskih korisnika (studentima, postdiplomantima za potrebe studijskog obrazovanja te ostalim korisnicima) osiguravati uslugu kratkoročne posudbe knjiga i časopisa. Nadalje, pružat će informacije (telefonom, elektroničkom poštom) o fotodokumentacijskoj cjelini Schneiderovu fotografijskom arhivu te će ugovarati termine posjeta Akademiji uz izvođenje programa stručnih vodstava u atriju palače Akademije namijenjenog djeci i mladima svih uzrasta (od starije predškolske dobi do viših razreda srednje škole), odraslima te korisnicima s posebnim potrebama.

Indira Šamec Flaschar planira u narednoj godini objaviti nove digitalne objekte na repozitoriju Digitalna zbirka HAZU (<http://dizbi.hazu.hr>) koje će u procesu njihova pohranjivanja opisati odgovarajućim skupom metapodataka. Sukcesivno će nadopunjavati slijedeće digitalne zbirke Strossmayerove galerije:

a) digitalnu »Zbirku starih majstora« dopunit će digitalnim zapisima – fotografskim reprodukcijama umjetničkih djela iz fundusa Galerije.

b) digitalnu zbirku »Hemeroteka i katalozi Strossmayerove galerije« obogatit će novim digitalnim preslikama članaka, novinskih vijesti i sl. koje problematiziraju povijest nastanka Strossmayerove galerije.

c) digitalnu zbirku »Schneiderov fotografijski arhiv« dopunit će novim digitalnim preslikama fotografskih reprodukcija objekata hrvatske spomeničke baštine.

Povodom 135. godišnjice osnutka Strossmayerove galerije starih majstora realizirat će s kolegicom kustosicom Ivanom Gržina virtualnu izložbu "Biskup Josip Juraj Strossmayer i svečanost otvorenja Akademijinije galerije slika 1884. godine".

Indira Šamec Flaschar će i nadalje redovito obavljati tekuće administrativne poslove vođenja urudžbenoga zapisnika, odlaganja arhive, otpreme pošte, dopisa, prijepisa, vođenja priručne blagajne za potrošni materijal, skladišta publikacija i ulaznica, vođenja i obračuna galerijske blagajne, statističke izvještaje o radu i posjetiteljima Galerije te svakodnevne kontrole sredstava za rad.

Indira Šamec Flaschar će aktivno sudjelovati u radu Komisije za muzejsko-galerijske knjižnice pri Hrvatskom knjižničarskom društvu, a kao članica uredništva u radu na projektu MDC - "Portal muzejskih knjižnica".

Dokumentarist *Antonio Blaži* će u 2019. godini obavljati poslove dokumentarista sukladno potpisanom Aneksu ugovora o radu od 5. listopada 2018., a u dogovoru s upraviteljem Strossmayerove galerije nastaviti će obavljati dosadašnja zaduženja vezana i uz radno mjesto muzejskog tehničara: kao dokumentarist započeti će organizaciju i uspostavljanje sadržaja i načina vođenja muzejske dokumentacije o muzejskoj građi i muzejskoj djelatnosti prema Pravilniku o sadržaju i načinu i vođenju muzejske dokumentacije o muzejskoj građi.

Započet će usklađivanje vođenja dokumentacije s ostalim Akademijinim muzejsko – galerijskim jedinicama i drugim muzejskim ustanovama kako bi isti bio kompatibilan sa sustavima muzejske dokumentacije u Republici Hrvatskoj; obavljat će formalnu kontrolu zapisa muzejske građe koju je stvorilo stručno muzejsko osoblje u postupku inventarizacije muzejske građe, brinut će o pravovremenom upisivanju i cjelovitosti zapisa muzejskog predmeta u inventarnoj knjizi i ostalim knjigama evidencija dokumentarnih fondova.

Voditi će knjige sekundarne dokumentacije, inventarnih zapisa vizualnih fondova te fizičko organiziranje jedinica građe – dokumentaciju o izložbama, izdavačkoj djelatnosti, publicističkoj djelatnosti, o odnosima s javnošću te marketinškim aktivnostima, o znanstvenom radu i sudjelovanju na znanstvenim i stručnim skupovima i poslovima djelatnika Galerije; prikupljati će i organizirati te digitalizirati materijale za hemeroteku i fototeku te dio materijala za fotoarhiv Strossmayerove galerije, raditi na pripremi i unosu ostalih podataka i materijala u bazu S++.

*Ivan Ferenčak*, suradnik na međunarodnom znanstveno-istraživačkom projektu *Transfer of Cultural Objects in the Alpe Adria Region in the 20th Century (TransCultAA)*,

će nastaviti provoditi istraživanje donacije umjetnina Ante Topića Mimare Strossmayerovoj galeriji starih majstora.

– prikupljanje i obrada relevantne literature o umjetninama i komparativnim primjerima te o njemačkome tržištu umjetnina

– istraživanje u arhivskim fondovima u Zagrebu (arhiv Strossmayerove galerije, Pismohrana HAZU, Hrvatski državni arhiv, Gradski zavod za zaštitu spomenika kulture i prirode, IPU)

– obrada prikupljenih dokumenata za TransCultAA Repository.

Ferenčak će sudjelovati na završnoj konferenciji projekta u Münchenu, veljača 2019.

Ferenčak će u sklopu poslijediplomskog studija »Humanističke znanosti« napisati seminar i odraditi samostalno istraživanje vezano uz Mimarinu donaciju Strossmayerovoj galeriji, izraditi kvalifikacijski rad i sinopsis te pristupiti obrani sinopsisa doktorske disertacije.

Ferenčak će nastaviti s objavljivanjem stručnih i znanstvenih radova o pojedinim umjetninama iz Mimarine donacije te temama vezanim uz donaciju.

*Bartol Fabijanić*, suradnik na međunarodnom znanstveno-istraživačkom projektu Transfer of Cultural Objects in the Alpe Adria Region in the 20th Century (TransCultAA), provodit će istraživanje umjetnina koje su u zbirni fond Strossmayerove galerije starih majstora dospjele za vrijeme i neposredno nakon Drugog svjetskog rata:

- prikupljanje i obrada relevantne literature o umjetninama
- istraživanje u arhivskim fondovima u Zagrebu (muzejska dokumentacija Strossmayerove galerije, pismohrana HAZU, Arhiv HAZU, Arhiv za likovne umjetnosti HAZU, Hrvatski državni arhiv)

- obrada prikupljenih dokumenata za TransCultAA Repository

Sudjelovat će na projektnim sastancima i konferencijama projekta TransCultAA.

Izvršavat će sve obaveze propisane poslijediplomskim studijem, slijedom individualnih izvedbenih planova za pojedine semestre.

### **Galerijske aktivnosti**

Povodom međunarodnog Dana muzeja u svibnju mjesecu 2019. godine Galerija će sudjelovati u akciji svih zagrebačkih muzeja i galerija, s prigodnom radnom bilježnicom za polaznike osnovnih škola.

Povodom Dana otvorenih vrata Hrvatske akademije Galerija će organizirati prigodan program. Galerija će također sudjelovati u akciji Noć muzeja u siječnju 2019. koju organizira Hrvatsko muzejsko društvo, te u akciji Zagrebački Donji grad.

## KABINET ZA ARHITEKTURU I URBANIZAM

### ARHIV ZA LIKOVNE UMJETNOSTI

#### Organizacija jedinica

##### KABINET ZA ARHITEKTURU I URBANIZAM

Kabinet za arhitekturu i urbanizam istražuje kulturno povijesno naslijeđe iz područja arhitekture, čuva i obrađuje gradivo o našim arhitektima (posebice u planoteci), i kao takav čini referentno mjesto za djelovanje arhitekata članova Razreda za likovne umjetnosti pri realizaciji njihovih znanstvenih projekata i istraživačkih studija. U sklopu Kabineta djeluje Arhiv za likovne umjetnosti, u kojem se prikuplja, čuva i obrađuje gradivo o domaćim likovnim umjetnicima (slikarima, kiparima, arhitektima) XIX. – XXI. st..

Voditelj Kabineta je akademik *Velimir Neidhardt*.

##### ARHIV ZA LIKOVNE UMJETNOSTI

Popis zaposlenih u Arhivu za likovne umjetnosti:

Više stručne suradnice: Andreja Der-Hazarijan Vukić, Jasenka Ferber Bogdan, Darija Alujević

Administratorica: Nives Kuvačić.

#### Stručni rad

U 2019. Arhiv će nastaviti s obradom dnevnog tiska i stručne periodike, a u cilju kontinuiranog praćenja i evidentiranja izložaba (likovnih i arhitektonskih) u zemlji i inozemstvu, uz izradu bibliografije (upis u informatičku bazu): Andreja Der-Hazarijan Vukić, Jasenka Ferber Bogdan, Darija Alujević.

Nastavit će prikupljanje i evidentiranje kataloga izložaba (recentnih i naknadno prikupljenih): Nives Kuvačić.

Planira se nastavak prijenosa podataka iz kartoteke autora u informatičku bazu podataka, uz dodatni unos podataka iz Zbirke fototeke i korespondencije: Andreja

Der-Hazarijan Vukić, Jasenka Ferber Bogdan, Darija Alujević.

Nastavit će se s unosom Zbirke kataloga u informatičku bazu: Nives Kuvačić.

Upis izložaba i kataloga u kartone autora: Nives Kuvačić.

Redovito održavanje i dopunjavanje Zbirke dokumentacije autora: Nives Kuvačić.

Rad s korisnicima: Andreja Der-Hazarijan Vukić, Jasenka Ferber Bogdan, Darija Alujević.

Priprema dokumentacije i posudba materijala za izložbe: Andreja Der-Hazarijan Vukić, Jasenka Ferber Bogdan, Darija Alujević.

Obzirom na popunjenost svih prostornih kapaciteta, Arhiv će pristupiti reviziji postojeće građe, uz otpis viškova. Slijedi uređenje knjižnice, nakon što se Arhiv opremi već naručenim funkcionalnijim policama, koje će privremeno riješiti problem pohrane velikog broja neraspodijeljene knjižne građe (časopisi, monografije).

Nastavit će se suradnja s galerijskim i muzejskim ustanovama, kako stručnom podrškom njihovim izložbenim projektima, tako i prikupljanjem popratnog materijala.

Zahvaljujući novčanim sredstvima dobivenim iz Zaklade HAZU nastavlja se sa digitalizacijom građe Arhiva za likovne umjetnosti, druge faze digitalizacije građe Arhiva Salona Ullrich (knjige inventara).

### **Znanstvenoistraživački rad**

Jasenka Ferber Bogdan nastavit će suradnju s prof. dr. sc. Stelom Fatović Ferrenčić (Odsjek za povijest medicinskih znanosti) u višegodišnjem istraživanju hrvatske ljekarničke baštine. Nastavit će i istraživanja unutar teme poslijediplomskog studija "Ivan Benković – život i djelo".

# JEDINICE U SASTAVU STRUČNIH SLUŽBI HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

## ARBORETUM TRSTENO

### Organizacija jedinice

Arboretum Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Trstenom kraj Dubrovnika na svojoj površini od 28 ha objedinjuje više različitih sadržaja: renesansni perivoj s ljetnikovcem Gučetić-Gozze, romantičarski perivoj na Drvarici, zbirku kultiviranog drveća i grmlja, stari maslinik, rasadnik te površine pod prirodnom vegetacijom, što određuje i različite vrste djelatnosti Arboretuma. Zbirka od 470 kultiviranih vrsta drveća i grmlja smještena je najvećim dijelom na površinama renesansnog i romantičarskog perivoja.

Rad u Arboretumu odvija se u okviru Razreda za prirodne znanosti, voditelj Arboretuma je akademik *Igor Anić*, upravitelj je dr. sc. *Ivan Šimić*, a ukupno je zaposleno 15 djelatnika.

### Znanstvenoistraživačka djelatnost

Nastavit će se praćenje (monitoring) promjena biljne raznolikosti na cjelokupnoj površini Arboretuma s posebnim obzirom praćenja biljnih sukcesija prirodne obnove opožarenog dijela Arboretuma.

Također će se nastaviti rad na istraživanju i praćenju invazivnih i subspontanijih vrsta u Arboretumu, te iskušavanju odgovarajućeg načina iskorjenjivanja i kontrole nad njima.

Nastavit će se istraživanja povijesnog razvoja perivoja, te praćenje uloge ishrane bilja na revitalizaciju određenih biljnih vrsta.

### Stručna i edukacijska djelatnost

Nastavit će se rad na stvaranju zbirke samoniklih ljekovitih i aromatičnih biljnih vrsta Dubrovačkog primorja čiji su prirodni lokaliteti većinom uništeni i oštećeni u mnogim uzastopnim požarima. Stvaranjem navedene zbirke u Arboretumu se provodi zaštita ex-situ, kao mjera za očuvanje komponenata biološke raznolikosti izvan prirodnih staništa uz etnobotanički i edukacijski smisao zbirke.

Edukacijska će se djelatnost provoditi kroz predavanja za vrijeme vođenja specijalnih učeničkih, studentskih i posebno organiziranih grupa posjetitelja, a obuhvaća područje kulturno-povijesne i prirodne baštine Arboretuma.

U sklopu predstojećeg 9. Tjedna botaničkih vrtova i arboretuma na nivou cijele Hrvatske, u Arboretumu će se organizirati razne radionice osnovnih i srednjih škola, te održati stručna vođenja učeničkih i grupa za građane od strane stručnih djelatnika Arboretuma.

U sklopu predstojećih Dana otvorenih vrata Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti planirana su stručna predavanja te organizacija stručnih vođenja za zainteresirane posjetitelje.

Planirana je izrada stotinjak novih tablica za označavanje biljaka od eloksiranog aluminija. Novoizrađene tablice će biti usklađene s popisanim i numeriranim biljakama u dovršenoj Studiji postojećeg stanja.

### **Rad na obnovi i održavanju površina i građevina Arboretuma**

Rad u renesansnom perivoju odvijat će se kroz redovne poslove vrtlarskog i tehničkog održavanja kultiviranih površina. Posebni i povremeni poslovi obuhvaćat će odstranjivanje i kontrolu invazivnih biljaka, čišćenje i njegu pojedinih starih stabala, te uređivanje lovorova gaja čišćenjem i kultivacijom.

Rad u romantičarskom perivoju na Drvarici odvijat će se kroz poslove uzgoja i održavanja mladih nasada.

Poslovi obnove starog maslinika provodit će se primjenom odgovarajućih agrotehničkih mjera.

Na rasadnicima se nastavlja uzgoj sadnica biljaka potrebnih za redovitu obnovu postojećih starih nasada.

Sve travnate površine Arboretuma održavat će se košnjom, a putovi i šetnice nasipanjem, čišćenjem i redovnim održavanjem.

Nastavit će se provedba projekta pod nazivom "Arboretum i ljetnikovac Trsteno u Dubrovniku – obnova i revitalizacija petstogodišnje ladanjske cjeline" koji je prihvaćen na pozivu "Priprema i provedba integriranih razvojnih programa temeljenih na obnovi kulturne baštine" pri Ministarstvu regionalnog razvoja i fondova Europske unije. Projekt je započeo 1. listopada 2017. i traje do 1. prosinca 2019. Projektom je predviđena obnova i revitalizacija povijesnih građevina i pejzažnog sklopa na području Arboretuma Trsteno u svrhu promocije lokaliteta te njegove prilagodbe prihvatu posjetitelja.

Planirana je provedba projekta pod nazivom "Povijesni vrtovi dubrovačkog područja" koji je prihvaćen na pozivu "Promicanje održivog razvoja prirodne baštine" pri Ministarstvu regionalnog razvoja i fondova Europske unije, a kojeg je Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti prijavila u suradnji s Rezervatom Lokrum, Turističkom zajednicom grada Dubrovnika i Udrugom DART. Razdoblje



provedbe projekta je od 1. prosinca 2018. do 30. studenog 2021. U ovom projektu uz izradu manjih projekata uključena je i izgradnja građevine Pojata u sklopu Arboretuma Trsteno gdje će biti smješteni novi uredi Arboretuma. Preseljenje sadašnjih ureda iz ljetnikovca Gučetić će omogućiti realizaciju primarnog cilja svih naših prijava na natječaje Ministarstva i Europskih fondova, kompletnu obnovu i revitalizaciju samog ljetnikovca Gučetić, kako bi se prikazala naša bogata kulturna arhitektonska baština s kraja 15. stoljeća (izgrađenog 1494. godine i obnovljenog nakon katastrofalnog potresa 1667. godine u današnjim gabaritima).

Planirana je obnova krovišta mlinice prema izrađenom izvedbenom projektu obnove zgrade mlinice od strane Hrvatskog restauratorskog zavoda. Radove obnove krovišta Akademija je prijavila u sklopu Prijavnica za programe zaštite i očuvanja nepokretnih kulturnih dobara za 2019. godinu pri Ministarstvu kulture Republike Hrvatske.

Nastavit će se obnova perivoja na Drvarici prorjeđivanjem gustog sklopa čempresa.

Ispred Neptunove fontane planirana je daljnja obnova vrtne površine i vraćanje izvorne perivojne kompozicije i atmosfere.

Nastavit će se obnova odrine ispred ljetnikovca Gučetić kao i obnova vrtних terasa s istočne i zapadne strane paviljona.

Tijekom godine je planirano izvršiti u više navrata preventivnu zaštitu visokih stabala kanarske datulje (*Phoenix canariensis*) protiv štetnika crvene palmine pipe, te zaštitu starih živica šimšira (*Buxus sempervirens*) od šimširovog moljca.

### **Čuvarska i protupožarna zaštita**

Arboretum će biti otvoren za posjetitelje tijekom cijele godine.

Protupožarno dežurstvo obavljat će se danonoćno tijekom cijele godine, a posebno pojačano u razdoblju požarno opasne sezone.

Uz redovne poslove protupožarne zaštite, na protupožarno važnim zonama vršit će se radovi čišćenja i održavanja protupožarnih putova i pomoćnih prosjeka.

## ARHIV

### HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

Rad Arhiva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti odvija se u skladu s odredbama Pravilnika o organizaciji i radu Arhiva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Pravilnika o zaštiti arhivskog i registraturnog gradiva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Zakona o arhivskom gradivu i arhivima.

Arhiv stručno skrbi o arhivskom gradivu:

1. Središnje zbirke koja sadrži rukopise i isprave, privatne ostavštine, arhiv Jugoslavenskog odbora, administrativnu pismohranu HAZU, filigranološku zbirku, zbirku zemljopisnih karata, diploma, svečanih adresa, sigilografski materijal i druge manje cjeline.

2. Orijentalne zbirke koja sadrži arabičke rukopise pisane na arapskom, perzijskom i turskom jeziku i osmanske isprave.

3. Raznim zbirkama koje na temelju odluke Predsjedništva Akademije mogu imati Akademijine jedinice u Zagrebu i izvan njega.

U sastavu Arhiva djeluju laboratorij za restauraciju i konzervaciju, fotolaboratorij i knjigovežnica.

Trenutno je u Arhivu HAZU zaposleno 7 djelatnika i to: upravitelj (viši arhivist), jedan arhivist, jedan arhivski tehničar, viši znanstveni suradnik u Orijentalnoj zbirci, restaurator, knjigoveža i fotograf.

Arhiv Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti djeluje u Zagrebu na adresi Strossmayerov trg 2.

Uredovno vrijeme za stranke je svakog radnog dana od 9-15. Brojevi telefona: +385 14 895 106, +385 14 895 107, za korisnike Orijentalne zbirke +385 14 895 161 i e-mail: [arhiv@hazu.hr](mailto:arhiv@hazu.hr).

#### **Preuzimanje arhivskog gradiva i nadzor nad zbirkama**

U 2019. godini preuzet će se arhivsko gradivo koje bude ponuđeno Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti od strane akademika ili drugih istaknutih osoba iz znanosti i kulture o čemu će odluku donijeti Uprava Akademije. (M. Vuković)

Jedinicama HAZU, ako to zatraže, pomagat će se stručnim savjetima u odabiranju trajnog arhivskog gradiva od registraturnog i izlučivanju registraturnog gradiva s ograničenim rokom čuvanja na način kako je to propisano Pravilnikom o

zaštiti i obradi arhivskog i registraturnog gradiva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Posebnim popisom dokumenata s rokovima čuvanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, koji je sastavni dio Pravilnika. (M. Vuković).

Nastavit će se svakodnevni nadzor nad arhivskim gradivom pohranjenim u spremištima Arhiva što obuhvaća praćenje i evidentiranje fizikalno-kemijskih i drugih uvjeta sigurnog čuvanja te poduzimanje potrebnih mjera za otklanjanje uočenih nepravilnosti. (M. Vuković, I. Burnać, i N. Kangler).

### **Arhivističko sređivanje fondova i zbirki i opis gradiva**

1. Nastavit će se arhivističko sređivanje osobnog arhivskog fonda Ante Tresića Pavičića; 1867/1949: kut. 32, 3,20 d/m.

Nakon obavljenog sređivanja i izrade analitičkog inventara popunit će se matični list fonda i unijeti podaci u dosje fonda. (M. Vuković)

2. Nastavit će se arhivističko sređivanje osobnog arhivskog fonda Jakova Sirotkovića (1922.-2002.); kut. 50, 5,00 d/m.

Nakon obavljenog sređivanja i izrade sumarnog inventara popunit će se matični list fonda i unijeti podaci u dosje fonda. (I. Burnać)

3. Unos podatka o fondovima i zbirkama Arhiva HAZU u nacionalni arhivski računalni sustav ARHINET (I. Burnać)

4. Nastavit će se računalni unos i uređivanje podataka sumarnog popisa arhivskih fondova i zbirki Arhiva HAZU (I. Burnać, T. Paić-Vukić, M. Vuković)

5. Završit će se rad na priređivanju za objavljivanje Kataloga arapskih djela iz rukopisa Orijentalne zbirke, koji je sastavio M. Ždralović. (T. Paić-Vukić)

### **Revizija arhivskih fondova i zbirki i prekartoniranje**

U 2019. godini nastavit će se revizija i prekartoniranje gradiva osobnih fondova iz običnih kutija u beskiselinske arhivske kutije. Po završetku revizije gradivo će se preseliti iz radnih prostorija u arhivska spremišta.

1. Nastavit će se pregled i prekartoniranje fonda Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, signatura HR-AHAZU-2, knj. 51, kut. 121; 15,40 d/m. (I. Burnać, N. Kangler, M. Vuković)

2. Nastavit će se pregled, prekartoniranje i odabir gradiva za restauraciju fonda Josipa Jurja Strossmayera, HR-AHAZU-59, kut. 51, mapa 5; 6 d/m. Gradivo se često traži za korištenje, a u nekim serijama fonda je dosta oštećeno. (I. Burnać, N. Kangler)

Po završetku revizije navedenih fondova i zbirki iste će se preseliti u trezor. (N. Kangler)

### **Rad s korisnicima**

Rad s korisnicima obuhvaća poslove kao što su korespondencija s korisnicima, pružanje stručnih usluga i informacija o građi i načinu njenog korištenja kako je to regulirano u Pravilniku o korištenju arhivskog i registraturnog gradiva Arhiva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Pravilnika o radu čitaonice Arhiva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

U 2019. godini planira se da će oko 400 korisnika koristiti arhivsko gradivo u čitaonici Arhiva i da će se za njih pripremiti od 1500 do 2000 jedinica arhivskog gradiva.

Primat će se zahtjevi za skeniranje gradiva, restauraciju i uvezivanje i o tome će se voditi propisane evidencije. (N. Kangler, T. Paić-Vukić, I. Burnać)

### **Znanstveno - istraživačka djelatnost**

Planira se objavljivanje znanstvene monografije na hrvatskom i engleskom jeziku o osmanskim privatnim bilježnicama iz fonda Orijentalne zbirke i drugih zbirki. (T. Paić-Vukić)

Nastavit će se započeta suradnja s Odsjekom za etnologiju HAZU na objavi rukopisne ostavštine Luke Lukića „Klakarje – narodni život“. (M. Vuković)

Planira se rad na neobjavljenim rukopisima iz osobnog arhivskog fonda Ante Tresića Pavičića. (M. Vuković, I. Burnać)

Stručni i znanstveni djelatnici Arhiva sudjelovat će na znanstvenim i stručnim skupovima.

### **Ustrojavanje obveznih arhivskih evidencija**

U 2019. godini nastavit će se započeto ustrojavanje Općeg inventara (našastar) Arhiva HAZU. Unosit će se svi poznati podatci, a za podatke koji se traže a nisu poznati bit će potrebno provesti istraživanje. (M. Vuković)

### **Kulturno - prosvjetna djelatnost Arhiva**

Djelatnici arhiva uključit će se kao stručni suradnici i u ostale izložbe koje budu organizirali pojedinci, institucije, ustanove ili udruge, na kojima će biti prezentirano arhivsko gradivo iz fondova i zbirki Arhiva HAZU.

Za manifestaciju "Dani otvorenih vrata" planira se održavanje javnih predavanja o arhivskoj djelatnosti i radu Arhiva s naglaskom na neprocjenjivom bogatstvu arhivskih fondova i zbirki koje se čuvaju u Arhivu HAZU. Pojedini primjerci, koji su više poznati široj javnosti, bit će prezentirani na adekvatan način. (M. Vuković, T. Paić-Vukić, I. Burnać)

Izvodit će se nastava arapskog jezika na Katedri za turkologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (T. Paić-Vukić)

Izvodit će se nastava na kolegiju Hrvatska etnologija na Katedri za kroatologiju Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu. (M. Vuković)

### **Laboratorij za restauraciju i konzervaciju**

U 2019. godini planira se restauriranje sljedećeg arhivskog gradiva:

– Nastavit će se restauracija arhivskog fonda Brački arhiv, oko 1300 listova. (S. Gonzi)

– Planira se nastaviti restauracija arhivskog gradiva arhivskog fonda Josipa Juraj Strossmyera prema prioritetu nakon obavljene revizije. (S. Gonzi)

– Za potrebe Kabineta grafike nastavit će se radovi na preventivnom opremanju i restauriranju grafika, oko 600 listova. (S. Gonzi)

– Restaurirat će se i ostalo gradivo koje će biti posuđivano za razne izložbe. (S. Gonzi, E. Marojević)

### **Knjigovežnica**

Za potrebe Arhiva HAZU planira se uvezivanje knjiga i brošura, konzerviranje i manje zahtjevno restauriranje, izrada mapa, fascikala i kutija, kaširanje fotografija i plakata. Isti radovi bit će obavljeni i za potrebe Uprave Akademije, njenih odjela i zavoda, muzejskih i drugih ustanova za njihove izložbene projekte i za potrebe stranaka, po njihovom zahtjevu. (E. Marojević)

Za Zavod za povijesne i društvene znanosti u Rijeci HAZU, Odsjek za povijesne znanosti u Zagrebu HAZU i Knjižnicu HAZU obaviti će se uvezivanje knjiga i manje zahtjevno restauriranje. (E. Marojević)

### **Fotolaboratorij**

Fotografske usluge (fotografsko snimanje, obrada snimaka, izrada fotografija, skeniranje i digitalno snimanje):

– Planira se fotografiranje svih događanja koja će organizirati Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, oko 100 različitih događaja. (G. Kos)

– Planira se nastaviti digitalizacija arhivske zbirke HR-AHAZU-70, Zbirka latinskih isprava (XI. – XVI. stoljeće). (G. Kos)

– Digitalizacija i umnožavanje snimaka prema zahtjevu korisnika, oko 1200 kom. (G. Kos)

– Izrada fotografija prema zahtjevu korisnika i Uprave HAZU. (G. Kos)

– Skeniranje i digitalno snimanje oko 1000 kom. (G. Kos)

## KNJIŽNICA

### HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

#### **Organizacija rada i osoblje**

Očekuje se da će u Knjižnici od 15 stalno zaposlenih djelatnika puno radno vrijeme raditi 13 djelatnika te 1 djelatnica skraćeno 4 sata dnevno. Vjerojatno će se produžiti višegodišnje bolovanja pomoćne knjižničarke Ljiljane Bugarin. Akademijina Knjižnica će i u 2019.g. imati znatno povećanje opsega poslova. Nastavit će se iznimno složen posao implementacije novog softvera za knjižnično poslovanje INDIGO u Akademijinim jedinicama koje do sada nisu uopće obrađivale knjižnu građu. Radi se o 22 jedinice s najmanje oko 160.000 sv. neobrađenih sv. knjiga i časopisa.

U svojstvu jednogodišnjeg stručnog osposobljavanja bez zasnivanja radnog odnosa očekuje se da će tijekom godine raditi 1 mag. knjižničarstva.

U 2019.g. sudjelovat će se u radu Hrvatskoga knjižničarskog društva te će se pratiti rad Udruženja europskih znanstvenih knjižnica - LIBER te po potrebi davati stručne savjete. U travnju 2019. g. planira se panel raspravom obilježiti 10 godina Digitalne zbirke HAZU, kojom svih godina koordinira Knjižnica.

#### **Popisi Akademijinih izdanja**

Nastavit će se prikupljanje i analitička obrada Akademijinih izdanja koja će se objavljivati tijekom 2019. godine. Obrada će se po prvi puta obavljati samo na platformi INDIGO u repozitoriju DiZbi.HAZU, u kojem se od studenoga 2018.g. nalazi i katalog Knjižnice i Digitalna zbirka HAZU. Koncem godine će se izraditi popis Akademijinih izdanja objavljenih u 2019. godini, koji će biti tiskan naredne godine kao prilog u Ljetopisu.

Odjel za izdavačku djelatnost nastavit će sustavnu pohranu digitalnih zapisa novih Akademijinih izdanja u repozitoriju DiZbi.HAZU, započetu 2016. g. Obrađu i objavu na internet sukladno autorskopravnom statusu novih izdanja obavljat će i nadalje Knjižnica također u repozitoriju DiZbi.HAZU. Redovito će se svim znanstvenim člancima i priložima u zbornicima radova dodjeljivati DOI oznaka. Monografije su za sada izuzete iz dodjele DOI oznaka.

## **Izgradnja knjižničnog fonda i razmjena publikacija**

Očekuje se da će se fond knjiga i časopisa i nadalje popunjavati gotovo isključivo razmjenom i darovima. Ukoliko ne dođe do povećanja sredstava za kupnju knjiga, u 2019.g. će se kupiti dva do tri sveska enciklopedije u pretplati Allgemeines Künstlerlexikon (sv. 93 i dalje). Posebna pažnja posvetit će se prikupljanju radova naših akademika, uglavnom iz darovanih izvora i razmjenom. Dio prinova i nadalje će sačinjavati darovane knjige, koje Knjižnica dobiva na dar od Uprave Akademije te znanstvenika iz Hrvatske i inozemstva.

Plan nabave pretplate časopisa najvjerojatnije će ponovno izostati, s obzirom na oskudicu novčanih sredstava koju predviđamo. Nabavit ćemo najvjerojatnije nekoliko domaćih časopisa. Ne očekujemo da ćemo nabavljati strane časopise i elektroničke baza podataka.

Razmjena Akademijinih periodičkih izdanja odvijat će se sa stranim institucijama isključivo u e-okruženju, a na osnovi pohranjenih primjeraka u repozitoriju DiZbi.HAZU. Monografske publikacije neće se razmjenjivati sa svijetom ni zemaljskom poštom niti elektroničkim putem. U Hrvatskoj će se Akademijina izdanja i dalje slati poštom. S partnerima iz Zagreba nastojat će se dogovoriti da sami preuzimaju knjige u Priručnoj knjižari.

## **Obrada knjižničnog fonda**

Svakodnevno će se raditi na katalogizaciji i klasifikaciji knjiga i časopisa koji pristižu putem darova i zamjene, te retrospektivnoj konverziji kartičnoga kataloga tj. prijenosu kartičnog kataloga u računalnu bazu podataka. U 2019. godini se planira rekatalogizirati manje naslova (oko 4000 naslova), s obzirom da će na tom poslu raditi dva dipl. knjižničara, od kojih jedan na stručnom osposobljavanju. Jedan katalogizator redovito će obrađivati sve novonabavljene knjige, tj. darovane knjige i one koje pristižu razmjenom. Prvenstveno će raditi na donaciji akademika Vladimira Stipetića.

U 2019. će se raditi na deduplikaciji zapisa importiranih u novi program INDIGO iz svih 7 knjižnica (Središnja Knjižnica, Odsjek za povijesne znanosti u Zagrebu, Odsjek za povijest hrvatske glazbe, Jadranski zavod, Zavod za paleontologiju i geologiju kvartara, Strossmayerova galerija starih majstora i Zavod za povijesne znanosti u Zadru). Obrada novih Akademijinih izdanja obavljat će se u istom programu INDIGO u kojemu radi digitalni repozitorij DiZbi.HAZU. Središnja Knjižnica će jedina obrađivati Akademijina izdanja, a ostale knjižnice će unositi samo holding podatke o svojim primjercima (inventarni broj, signatura itd.).

Za obradu do sada neobrađenih knjiga i časopisa u Akademijinim jedinicama u Zagrebu i u Hrvatskoj koristit će se Indigo Cataloguing Assistant (ICA) koji će pomoću pametnog telefona omogućiti skeniranje bar koda na knjizi odnosno naslovne stranice i njezin OCR. Na taj će se način moći pretražiti i preuzeti kataložni

zapis iz nekog od pretraživih kataloga velikih knjižnica u svijetu. Svakoj istraživačkoj jedinici bit će dodijeljen mentor-redaktor zapisa (dipl. knjižničar središnje Knjižnice), koji će pregledavati zapise i objavljivati ih u repozitoriju.

Središnja Knjižnica započet će edukaciju o novom programu INDIGO i ICA modulu, u kojoj će trebati sudjelovati odabrani djelatnici iz istraživačkih jedinica koje nemaju knjižnično osoblje.

## **Trezor**

Nastavit će se katalogizacija neobrađenih starih knjiga te rekatalogizacija odnosno retrospektivna konverzija zapisa iz kartičnog kataloga u računalnu bazu. U planu je fizičko objedinjavanje svih knjiga koje imaju signature sa sufiksom "-R" i "-Rn". Radi se o knjigama koje su naknadno povučene u trezorsku zbirku.

U 2019. god. sredstvima Ministarstva kulture ponovno su planirani isti konzervatorsko-restauratorski radovi na četiri knjige, kao i u 2018.g., kada sredstva za to nisu bila dodijeljena: 1. Transit sv. Jerolima (Senj, 1508., sign.: R-732); 2. i 3. Summa nauka christianskoga P. Kanisija u prijevodu Šime Budinića iz 1583. god. (latinično i ćirilično izd., sign.: R-1630 i R-1634) i 4. Suse sina rasmetnoga Ivana Gundulića (Venecija, 1650?, sign.: R-142). Knjige se nalaze unutar zaštićenog fonda Zbirke knjiga 16. i 17. st. u Knjižnici HAZU. Sredstvima grada Zagreba planiraju se nabaviti dvije specijalne vitrine za staru knjigu, kako bi se trezorski fond i restaurirane knjige mogle izložiti i pokazati posjetiteljima Knjižnice. Planiraju se organizirati kvartalne edukativne radionice o staroj knjizi namijenjene učenicima i studentima, ali i široj publici, bude li se uočilo njihovo zanimanje za ovu problematiku.

Uobičajene mjere zaštite građe provodit će se svakodnevno. Valjat će nastojati da se uređaji za vlaženje i odvlaživanje prostora redotivo servisiraju.

## **Digitalizacija, repozitorij DiZbi.HAZU i projekti**

Sredstvima Zaklade HAZU i Grada Zagreba, ukoliko nam budu dodijeljena, započet će se digitalizacija sljedeće građe: 1. Hrvatski latinisti. - Knj. 1(1951)-8(1980); 9(1978); 2. Djela JAZU 1886-1937 (32 sv.). Sredstvima Grada Zagreba predviđeno je digitalizirati i 49 svezaka časopisa Encyclopedia moderna.

Nastavit će se sustavno pohranjivanje i obrada novih Akademijinih izdanja iz 2018. godine u repozitorij DiZbi.HAZU.

U 2019. g. će se nastaviti suradnja na projektu tematskog portala Znameniti.hr te će se prirediti metapodaci koji opisuju postojeće digitalizirane radove znamenitih osoba koje obilježavaju značajnu godišnjicu u 2019. godini (Vatroslav Lisinski, Sidonija Rubido, Oton Iveković, Ante Kovačić, Viktor Kovačić, Ferdo Livadić, Luka Sorkočević i dr. )

Tijekom 2019. g. Knjižnica će surađivati na međunarodnom tematskom portalu  
200 Planovi rada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za 2019.



lu EminentPeople.eu, koji se razvio iz međunarodnog projekta koji je završio u studenome 2018. g. Cooperation Framework of Digital Infrastructure in the Region - Opportunities and Needs in Case of Material Concerning Famous People in Science and Culture (Okviri suradnje digitalnih infrastrukture u regiji – mogućnosti i potrebe na primjeru građe o znamenitim ličnostima znanosti i kulture). Na ovom portalu će se objavljevati svi zapisi koji su objavljeni i na portalu Znameniti.hr.

Knjižnica će koordinirati radom 15 Akademijinih jedinica uključenih u DiZbi.HAZU i održavati jednom na mjesec sastanke tima. Nastavit će se s organiziranjem radionica o korištenju repozitorija DiZbi.HAZU za pretraživanje digitalnih preslika i svih knjižnih fondova u Akademiji.

Prema raspoloživim sredstvima planira se daljnji razvoj repozitorija DiZbi.HAZU u cilju razrade jednostavnog, personaliziranog sučelja za prikaz Akademijinih jedinica i članova Akademije te istraživača, kako bi se omogućio pregled svih fondova u nekoj Akademijinoj jedinici odnosno pregled i pristup svim radovima članova Akademije u punom tekstu.

Očekuje se da će započeti projekt nacionalne digitalizacije predviđen dokumentom Strategija digitalizacije kulturne baštine 2025. u Ministarstvu kulture RH, u okviru kojega će se inicirati do sada neriješeno pitanje agregiranja u Europeanu. Planira se za oko 250 novih Akademijinih izdanja znanstvenih članaka i priloga u zbornicima dodijeliti DOI oznake. S obzirom na vrlo složeni postupak prikupljanja članaka i cjelovitih brojeva časopisa prije tiska, od 2019.g. će se DOI oznake dodjeljivati nakon što se časopis otisne u tiskari. Tako DOI oznaka neće više biti otisnuta i na tiskanom izdanju.

### **Revizija posudbe, pohrana i zaštita fonda**

Ponovno će se potaknuti vraćanje dugovanja knjiga iz stare kartoteke posudbe, koja nakon revizije u 2015. godini i na dalje sadrži nešto manje od oko 500 nevraćenih reversa (oko 600 knjiga), iz razdoblja do 2009. godine. Redovito će se slati opomene za nevraćenu građu, koja je od trenutka uvođenja računalne evidencije posudbe svedena na minimum.

Klimatski uvjeti u spremišnim prostorima redovito će se kontrolirati, posebno u trezoru gdje temperatura povremeno prelazi preporučene vrijednosti, osobito ljeti.

### **Izložbe i manifestacije u Knjižnici**

U Knjižnici će se kvartalno prirediti izložbe knjiga te ad hoc kraće prigodne izložbe na pokretnim stalcima, a u izložbenoj vitrini za staru knjigu bit će izlagani primjerci knjiga iz trezora. Odsjek za povijest hrvatske glazbe HAZU priredit će u listopadu 2019. izložbu radnog naslova Vatroslav Lisinski – u povodu 200. godišnjice skladateljeva rođenja. Izložba će moći biti otvorena do kraja 2019.g.

U atriju Akademijine Palače na Zrinskom trgu 11 u siječnju 2019. Knjižnica će prirediti izložbu Akademijinih izdanja objavljenih u 2018.g.

Nastavit će se promovirati rad Knjižnice na svim razinama, od usmenog kontakta, obavijesti elektroničkom poštom te obavijestima na web stranici Knjižnice i Facebook-u.

## **ODBORI I DRUGA TIJELA**

### **HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI**

#### **EDICIJA "HRVATSKA I EUROPA"**

Francusko izdanje IV. sveska edicije *Hrvatska i Europa* posve je urednički pripremljeno i može se slati u tehničku obradu (na slaganje s ilustracijama) i izdavanje.

Englesko izdanje IV. sveska u uredničkom je postupku. Uređuje ga akademik Stanislav Tuksar nakon što je svezak prošao lekturu na engleskome.

U radu na petome svesku edicije *Hrvatska i Europa. XX. stoljeće* (od 1918.) urednički se je posao gotovo priveo kraju. Još se radi na likovnoj opremi i pišu se legende uz ilustracije. Na tome rade zaduženi suradnici. Tekstovi četiriju od sedam blokova poslani su urednički obrađeni u lekturu, ostali će čekati spremni kada se ovi vrate lektorirani.

#### **HRVATSKO POVJERENSTVO**

#### **ZA GEODEZIJU I GEOFIZIKU**

Hrvatsko povjerenstvo za geodeziju i geofiziku (HPGG) Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti potiče i koordinira znanstvene aktivnosti u području geodezije i geofizike u Republici Hrvatskoj te vodi brigu o članstvu Republike Hrvatske u Međunarodnoj uniji za geodeziju i geofiziku (International Union of Geodesy and Geophysics – IUGG). Aktivnosti IUGG-a odvijaju se u četverogodišnjim ciklusima koji su definirani generalnim skupštinama IUGG-a. Najnoviji takav ciklus započeo je 2015. godine Generalnom skupštinom koja je održana u Pragu (Republika Češka). Hrvatski su geodeti i geofizičari pribivali toj skupštini, za koju su pripremili i objavili izvješće o svom djelovanju u prethodnom razdoblju. Iste je godine izabran novi Izvršni odbor HPGG-a, a njegov je predsjednik imenovan hrvatskim delegatom pri Vijeću IUGG-a čime je, prema novim statutarnim odredbama IUGG-a, stekao pravo glasovanja u razdoblju od 1. prosinca 2015. do sljedećeg zasjedanja tog vijeća u srpnju 2019. godine.

Tijekom 2019. godine održavat će se veze s IUGG-om s jedne strane te s članicama HPGG-a s druge strane. Tako će hrvatski delegat pri Vijeću IUGG-a redovito sudjelovati u aktivnostima tog vijeća, a – osim toga – nastojat će se održati stalnost uplate hrvatske članarine IUGG-u. Niz će aktivnosti biti povezan s Generalnom skupštinom IUGG-a, koja će se pod naslovom "Beyond 100: The next century in earth and space science" održati od 8. do 18. srpnja 2019. u Montrealu (Kanada). S tim u vezi planira se priprema izvješća o djelovanju hrvatskih geodeta i geofizičara u razdoblju od prethodne skupštine (tj. od 2015. godine), priprema prezentacija i sudjelovanje hrvatskih znanstvenika u radu skupštine, te sudjelovanje predsjednika HPGG-a u zasjedanjima Vijeća IUGG-a. Kad je riječ o aktivnostima u Hrvatskoj, očekuje se daljnji angažman članova Izvršnog odbora HPGG-a u organiziranju radionica posvećenih aktualnim problemima hrvatske geodezije i geofizike. Dosadašnje su se radionice bavile klimatskim promjenama, hidrološkom prognozama, satelitskim praćenjem pomaka tla te meteotsunamijima. Temu nove radionice odabrat će članovi Izvršnog odbora HPGG-a tako da bude komplementarna dosadašnjim temama, a izbor predavača ovisit će o sredstvima koja se prikupe članarinom. Uz uvjet da financijski uvjeti budu na razini dosadašnjih, može se očekivati da će pozvani inozemni predavač prikazati temu s globalnog stajališta, da će domaći predavač obraditi temu u njenom regionalnom, ponajprije hrvatskom kontekstu, te da će skup završiti diskusijom svih sudionika radionice.

## **NACIONALNI ODBOR INQUA**

Sukladno osnovnoj djelatnosti Odbora planira se daljnje upoznavanje s rezultatima istraživanja geologije kvartara na području Hrvatske, s ciljem razvijanja i osnaživanja suradnje domaćih istraživača i znanstvenika, i poticanja multidisciplinarnosti. Redovito će se pratiti aktivnosti i postignuća krovne asocijacije INQUA – Međunarodne unije za istraživanje kvartara.

Nastavit će se razvoj suradnje sa slovenskim INQUA odborom. U planu je sudjelovanje u organizaciji Hrvatskog geološkog kongresa, te suorganizacija međunarodne terenske radionice iz područja geoarheologije.

I dalje će se raditi na jačanju interesa studenata diplomskih studija za istraživanjem kvartara, pa je sukladno tome u planu niz stručnih i znanstvenih predavanja koja će održati članovi Odbora i suradnici iz različitih institucija.

Početkom 2019. godine u planu je održavanje redovite godišnje skupštine. U 2019. godini obilježit će se 20 godina rada i djelovanja Nacionalnog odbora INQUA.

## **ODBOR ZA KOORDINACIJU RADA ZNANSTVENOISTRA- ŽIVAČKIH I UMJETNIČKO-GALERIJSKIH JEDINICA**

Odbor će nastaviti rad na koordinaciji rada znanstvenoumjetničkih i muzej-skogalerijskih jedinica Akademije u skladu s potrebama i zahtjevima Uprave kao i jedinica. U 2019. bit će potrebno imenovanje novoga predsjednika.

## **ODBOR ZA MEĐUNARODNU SURADNJU**

Tijekom 2018. godine Odbor za međunarodnu suradnju djelovao je u sastavu: akademkinja *Milena Žic Fuchs*, predsjednica Odbora, akademik Davorin Rudolf, akademik Mladen Žinić, akademik Vlatko Silobrčić, akademik Dragan Dekaris, akademik Mislav Ježić, akademik Mladen Machiedo, akademik Velimir Neidhardt, prof. dr. sc. Vjera Katalinić, akademik Božidar Liščić te kao dodatni članovi akademik Ivo Šlaus i akademik Dario Vretenar. Budući da mandat šest članova Odbora istječe krajem siječnja 2019. godini, gornji sastav Odbora bit će izmijenjen te će Predsjedništvo imenovati nove članove krajem siječnja 2019.

Tijekom 2019. godine nastavit će se sudjelovanje članova Odbora za međunarodnu suradnju, kao i drugih članova Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u daljnjem razvoju međunarodne suradnje te u radu raznih međunarodnih organizacija i odbora.

Akademik *Pavao Rudan* do rujna 2019. godine obnaša funkciju predsjednika Euro mediteranske akademske mreže (Euro Mediterranean Academic Network - EMAN), te je u pregovorima za održavanje EMAN konferencije u 2019. (Ohrid, Dubrovnik ili Lisabon). Ovisno o ishodu pregovora, u 2019. godini sudjelovat će u organizaciji znanstvenog skupa u Hrvatskoj, u zajednici s Académie des sciences de L'Institut de France pod radnim nazivom "Cultural and environmental issues for small Mediterranean islands" u Dubrovniku, "Migrations Humaines et diversité linguistique" u Lisabonu ili "Interkulturalizam, informatičko društvo (ili nove tehnologije ili novi mediji), humanizam" u Ohridu.

Predsjednik udruge EMAN kao član Scientific Advisory Committee sudjelovat će i u radu znanstvenog skupa pod nazivom "Frontiers in Heritage Science" u suorganizaciji IPANEMA i L'Institut de France, od 14. do 16. veljače 2019. godine.

Akademik *Ivo Šlaus* završio je rad u tijelu Europske komisije *Research, Innovation and Science Policy Experts (RISE) High Level Advisory Body (HLAB)*. No i dalje ostaje predstavnik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Savjetodavnom vijeću europskih akademija znanosti (*European Academies Science Advisory Council – EASAC*). U jesen 2019. godine Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti obavezna je organizirati sastanak EASAC-a u Zagrebu. Sastanci se organiziraju uoči predsjedanje države Europskom unijom.

Akademik *Nenad Cambi* i dalje će vršiti funkciju predstavnika Hrvatske akademije u Međunarodnoj uniji akademija (*International Union of Academies – IUA*).

Predsjednica Odbora za međunarodnu suradnju, akademkinja Milena Žic Fuchs u 2019. godini nastavit će djelovati u svojstvu članice Savjetodavnog odbora NET4SOCIETY (*Transnational Cooperation among National Contact Points for Socioeconomic Sciences and Humanities*), Upravnog odbora programa HERA (*Humanities in the European Research Area*), Znanstvenog savjetodavnog odbora CLARIN - ERIC-a (*Common Language Resources and Technology Infrastructures*), Radne skupine HERCULES (*Higher Education Research and Culture in European Society*) Academie Europee te Savjetodavnog odbora *Europeanae*.

Rad, započeo u 2017. godini, u *High Level Group on maximizing the impact of EU Research and Innovation programmes* (tzv. Lamy skupina), tijelu Europske komisije koje je izradilo preporuke za novi okvirni program Europske komisije (*Framework Programme 9*), nastavit će se i u 2019. godini, s glavnim zadatkom promocije preporuka.

Akademik *Dario Vretenar*, dodatni član Odbora za međunarodnu suradnju, nastavit će sudjelovati u radu Odbora te članove izvještavati o radu i aktivnostima u *Science Europe*, na čije sastanke odlazi do imenovanja novog Upravnog odbora Hrvatske zaklade za znanost.

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti kao koordinator programa HERA (*Humanities in the European Research Area*) i u 2019. godini nastavlja rad koji će se temeljiti na pripremi za peti krug natječaja za projekte te organizaciji završne konferencije "Uses of the Past" i konferencije kojom će se predstaviti novi projekti programa Public Spaces: Culture and Integration in Europe“.

Od ostalih međunarodnih organizacija, planira se sudjelovanje u radu organizacije All-European Academies (ALLEA), posebno u okviru projekta "Science Advice for Policy by European Academies (SAPEA)", kao i odlasci na skupštine i sastanke ostalih međunarodnih znanstvenih organizacija, a sve u okviru raspoloživih financijskih sredstava.

U okviru međunarodne suradnje Hrvatske akademije u 2019. administrativno će se provoditi dva strukturna projekta i to "Arboretum i ljetnikovac Trsteno – obnova i revitalizacija petstogodišnje ladanjske cjeline" i "Povijesni vrtovi dubro-

vačkog područja". Oba projekta sufinancirana su sredstvima Europskog fonda za regionalni razvoj.

Razvoj međunarodne suradnje će se i dalje nastojati poticati, a to će uvelike ovisiti o odobrenim financijskim sredstvima za 2019. godinu. Ako će financijska sredstva u 2019. godini ostati na istoj razini ili se čak možda smanjiti, mnoge aktivnosti, a pogotovo bilateralna suradnja neće se razvijati.

Odbor također planira daljnje razvijanje međunarodne znanstvene suradnje te suradnje s Nacionalnim vijećem za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj, sveučilištima u Republici Hrvatskoj, Hrvatskom zakladom za znanost te Ministarstvom znanosti i obrazovanja.

## **ODBOR ZA NAGRADE**

Po raspisanom natječaju (u studenome 2018.) za dodjelu nagrada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti Odbor za nagrade u ožujku 2019. utvrdit će prijedloge (nakon što će oni biti razmatrani u Razredima) za dodjelu nagrada za najviša znanstvena i umjetnička dostignuća u Republici Hrvatskoj u 2018. i uputiti ih Predsjedništvu Akademije radi donošenja odluke.

U studenom 2019. Odbor za nagrade raspisat će i objaviti u dnevnom tisku natječaj za dodjelu nagrade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za 2019. godinu.

Odbor za nagrade od 25. veljače 2015. radi u sastavu: predsjednica Odbora akademkinja *Alica Wertheimer Baletić*, akademkinja Koraljka Kos, akademkinja Anica Nazor, akademik Marko Tadić, akademik Slavko Matić, akademik Josip Madić, akademik Zvonimir Mrkonjić, akademik Igor Fisković i akademik Božo Udovičić.

Mandat Odbora istječe 25. veljače 2019. godine.

Tajništvo Odbora vodi *Alenka Smrečki*, dipl. iur.

## **ODBOR ZA OBNOVU I RAZVITAK ARBORETUMA TRSTENO**

U 2019. godini Odbor će nastaviti s radom na realizaciji projekta "Arboretum i ljetnikovac Trsteno - obnova i revitalizacija petstogodišnje ladanjske cjeline" sufinanciranoga sredstvima Europskoga fonda za regionalni razvoj, te će ga u planiranom roku dovršiti krajem godine. Projekt uključuje izradu projektne dokumentacije potrebne za obnovu ljetnikovca.

Također će započeti s radom na novom odobrenom projektu "Povijesni vrtovi dubrovačkoga područja" koji uz niz manjih projektnih segmenata obuhvaća i dovršenje izgradnje "Pojate", zgrade u koju će biti smještena uprava Arboretuma. Preseljenjem Uprave iz povijesne zgrade ljetnikovca na novu lokaciju omogućit će radove na njezinoj obnovi i muzejskoj postavi u njezinim prostorijama. Navedeni projekt također je sufinanciran sredstvima Europskoga fonda za regionalni razvoj.

Istodobno će se traženim sredstvima od Ministarstva kulture RH pristupiti hitnoj obnovi krovišta Mlinice da bi se spriječilo propadanje osobito vrijednog, stoljećima starog postrojenja za proizvodnju maslinova ulja, koje će nakon obnove mlinice biti muzejski prezentirano.

Ostvarenje predviđenih aktivnosti bit će važan doprinos predstojećoj prezentaciji kulturno-povijesne cjeline Arboretuma i njezinih spomeničkih vrijednosti

## **ODBOR ZA STATUT**

Odbor za statut Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti djeluje na sjednicama i sastaje se po potrebi na zahtjev Predsjedništva ili Uprave Hrvatske akademije.

U 2019. Odbor ne planira održavanje sjednica osim ako to od njega zatraži neko od spomenutih tijela Akademije.



## **ODBOR ZA SURADNJU S HRVATSKIM SVEUČILIŠTIMA**

Tijekom 2019. godine očekuje se donošenje ključnih temeljnih zakona: Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, a vjerojatno i Zakona o kvaliteti u visokom obrazovanju. Obzirom da postoje različiti pristupi tim dugoročno prisutnim problemima visokog školstva i znanosti, Odbor će aktivno sudjelovati u raspravama o tim ključnim zakonima te surađivati sa sveučilištima i znanstvenim institutima. Poseban problem je rad Nacionalnog vijeća za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj čije je postojanje upitno u nekim varijantama zakona, što bi moglo ugroziti neovisnost i stručnost odlučivanja i donošenja kriterija u znanosti i visokom obrazovanju. Nadalje, provođenje tzv. kurikularne reforme nastavlja se i očekuju se stavovi HAZU u svim fazama reforme obrazovanja. U ovom trenutku praćenje Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije, kao i Akcijskoga plana za provedbu je u zastoju i Odbor će se uključivati ovisno o daljnjim aktivnostima drugih institucija na tom području. Posebno značajno područje djelovanja Odbora bit će nove europske strategije znanosti i uključivanje u europski znanstveni prostor, gdje planiramo organizaciju okruglog stola.

Načini djelovanja Odbora: intenzivna komunikacija s Predsjedništvom HAZU, suradnja s Odborom za međunarodnu suradnju HAZU, suradnja sa Znanstvenim vijećem za obrazovanje i školstvo, tematska konferencija sa sveučilištima.

## **ODJEL ZA ZAŠTITU I ODRŽAVANJE IMOVINE I KULTURNIH DOBARA HAZU**

U 2019. godini, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti predviđa kao i prethodnih godina, iz zasebne stavke Državnog proračuna RH – tekuće i investicijsko održavanje - obavljati manje, nužne građevinske, obrtničke i instalaterske zahvate, sanacije nastalih građevinskih oštećenja na zgradama i kvarova na instalacijama zbog upotrebe zgrada. Međutim s obzirom na ponovljeno, i u puno većoj mjeri nego prošlih godina, izraženo ograničenje godišnjih predviđenih sredstava iz Državnog proračuna, sve će se aktivnosti odvijati u smanjenom obujmu u odnosu na protekle godine. Građevine u vlasništvu Akademije pretežno su zaštićene

građevine kulturne graditeljske baštine, te će se takvo reducirano održavanje nužno znatno odraziti i na kvalitetu održavanja zgrada, što smatramo krajnje negativnom okolnošću obzirom na vrijednost, značaj, te vijek trajanja građevina o kojima vodimo brigu s naslova tekućeg održavanja. U okviru navedenog tekućeg održavanja Akademijinih zgrada, bit će obuhvaćeno kao i svih prethodnih godina, kontinuirano tehnološko održavanje svih sistema instalacija kao i njihovo servisiranje i periodične kontrole, u skladu sa zakonskim propisima.

Odjel za zaštitu i održavanje aktivno će i u 2019. god. sudjelovati pri provedbi i realizaciji dodijeljenog nam projekta od strane Europskog fonda pod nazivom "Arboretum i Ljetnikovac Trsteno – obnova i revitalizacija petstogodišnje ladanjske cjeline" čija provedba je planirana do kraja 2019. godine. Projekt uključuje izradu projektne dokumentacije, uz pripadajuću provedbu procedura javne nabave u skladu sa Zakonom o javnoj nabavi. Također će u sudjelovati u radu tima za realizaciju, novog prihvaćenog projekta "Povijesni vrtovi dubrovačkog područja" koji u ovom slučaju uključuje uz izradu manjih projekata i izgradnju građevine "Pojata" kompleksa Arboretum Trsteno, u kojoj će u konačnici biti smješteni uredi Arboretuma. Preseljenje ureda će omogućiti realizaciju primarnog cilja svih naših prijava na natječaj Ministarstva i Europskih fondova, kompletnu obnovu i revitalizaciju samog Ljetnikovca Gučetić, kako bi se prikazala naša bogata kulturna arhitektonska baština s kraja 15. stoljeća. (Ljetnikovac je izgrađen 1494. godine i obnovljen nakon katastrofalnog potresa 1667. godine u današnjim gabaritima.) U 2019. godini u Odjelu će se nastaviti sa započetim pripremama tehničkih podataka i dokumentacije za sudjelovanje i natjecanje u postupcima za osiguranje sredstava pri mjerodavnim Ministarstvima i Europskim fondovima.

Za financiranje obnove pročelja Palače Drašković od strane Grada Zagreba, postignut je načelni dogovor i u tijeku je izrada tehničke dokumentacije i biti će ishođeno odobrenje Gradskog zavoda za zaštitu spomenika kulture, temeljem kojeg će biti moguće ostvariti financiranje i izvesti radove.

Već spomenuto značajno ograničenje sredstava Državnog proračuna odnosi se i nadalje prvenstveno na kapitalne projekte koje je Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti bila prisiljena u 2012. pa sve do 2018. godine obustaviti, iako je realizacija bila započeta i to kao višegodišnji planirani Kapitalni projekti.

## **POVJERENSTVO ZA DEFINIRANJE I PROMICANJE ZNANOSTI OD NACIONALNOG ZNAČAJA**

1. Predložit će se Predsjedništvu HAZU održavanje tematske skupštine Akademije na kojoj bi se raspravljalo o znanstvenim domenama od posebnog nacionalnog značaja: definiranje domena, kriterijima vrsnoće, publiciranju, financiranju. 2. Na osnovu rasprava izradit će se prijedlog dokumenta o znanstvenim domenama od posebnog nacionalnog značaja. 3. Potaknut će se redefiniranje strategije znanstvenog rada u RH, s posebnim uvažavanjem domena od nacionalnog značaja u skladu s europskim znanstvenim smjernicama.

## ZAKLADA HAZU

Zaklada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u 2018. godini radit će na poticanju znanstvenoistraživačkog i umjetničkog rada u Republici Hrvatskoj i ostalih aktivnosti, u skladu s ciljevima iz Statuta Zaklade.

U 2018. godini raspisat će se 21. Javni natječaj za dodjelu sredstava Zaklade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Odluka Upravnog odbora Zaklade o raspisu natječaja za 2019. bit će, kako je to uobičajeno donesena tijekom prosinca 2018. godine.

U lipnju 2019., na sastanku Upravnog odbora Zaklade, utvrdit će se dobitnici planiranih sredstva, a isti će se raspodijeliti tijekom mjeseca rujna/listopada 2019. godine.

Očekivani tekući prihodi za 2019. bit će manji nego u prethodnim godinama zbog nepovoljne situacije na tržištu kapitala tako da će Zaklada Hrvatske akademije svoje zakladne aktivnosti za ovu godinu trebati prilagoditi raspoloživim financijskim sredstvima. Za očekivati je da će visina sredstava za dodjelu financijske potpore za zakladne programa biti manja nego u ranijim godinama.

U sklopu općeg raspisa natječaja Zaklade, a u skladu s odredbama pojedinih darovnih ugovora, uz opći raspis objavljuju se dva Natječaja iz posebnih fondova. *Natječaj iz fonda Dragutina Tadijanovića*, iz kojeg će se u 2019. godini dodijeliti po dvanaesti put Pjesnička nagrada Dragutina Tadijanovića, uz dvije studentske stipendije za studente književnosti iz Brodsko-posavske i Ličko-senjske županije. U 2019. godini, po četvrti put, dodijelit će se *Književna nagrada Stipana Bilića-Prečića*, kao i dvije potpore iz istog fonda ponajboljim učenicima gimnazije u Imotskom.

Zaklada će osigurati nove izvore sredstava za Zakladu te iznaći puteve kako bi sredstva koja će se dodjeljivati u 2019. godini približno ostala na razini prethodne godine.

Obzirom na naznake moguće izmjene Zakona o zakladama u RH, Zaklada HAZU, prilagodit će se novim odredbama Zakona, te uskladiti akte i poslovanje u ovim novim uvjetima.

## SADRŽAJ

### UVOD

Akademik Zvonko Kusić, predsjednik HAZU.....	3
RAZREDI .....	9
Razred za društvene znanosti.....	9
Kabinet za pravne, političke i sociološke znanosti "Juraj Križanić" .....	10
Razred za matematičke, fizičke i kemijske znanosti.....	10
Odbor za biološku fiziku i bioinformatiku .....	11
Odbor za nuklearnu, atomsku i molekularnu fiziku.....	11
Odbor za kemiju.....	12
Odbor za visokoenergijsku fiziku i kozmologiju.....	12
Odbor za fiziku kondenziranih stvari.....	12
Razred za prirodne znanosti.....	13
Odbor za primijenjenu genomiku.....	13
Razred za medicinske znanosti.....	14
Odbor za genomiku i proteomiku u onkologiji.....	15
Razred za filološke znanosti.....	15
Odbor za dijalektologiju.....	16
Odbor za etimologiju.....	17
Odbor za hrvatski latinitet.....	17
Odbor za leksikografiju .....	17
Odbor za onomastiku.....	18
Odbor za orijentalistiku.....	18
Razred za književnost.....	19
Razred za likovne umjetnosti.....	19
Razred za glazbenu umjetnost i muzikologiju.....	20
Razred za tehničke znanosti.....	21
ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKE JEDINICE.....	22
Antropološki centar .....	22
Centar za znanstveni rad – Vinkovci .....	25

Jadranski zavod.....	29
Zavod za biomedicinske znanosti – Rijeka.....	34
Zavod za imunologiju i genetiku tumora.....	35
Zavod za istraživanje korozije i desalinaciju – Dubrovnik .....	36
Zavod za lingvistička istraživanja.....	37
Zavod za ornitologiju.....	41
Zavod za paleontologiju i geologiju kvartara .....	45
Zavod za povijesne i društvene znanosti – Rijeka s područnom jedinicom u Puli .....	48
Zavod za povijesne i društvene znanosti .....	53
Odsjek za povijesne znanosti .....	53
Odsjek za arheologiju.....	60
Odsjek za etnologiju.....	63
Odsjek za ekonomska istraživanja.....	65
Zavod za povijesne znanosti – Dubrovnik.....	66
Muzej i zbirka Balda Bogišića u Cavtatu .....	69
Zavod za povijesne znanosti – Zadar .....	70
Zavod za povijest i filozofiju znanosti .....	75
Odsjek za povijest prirodnih i matematičkih znanosti.....	75
Odsjek za povijest medicinskih znanosti .....	77
Odsjek za filozofiju znanosti .....	77
Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe .....	80
Odsjek za povijest hrvatske književnosti .....	80
Odsjek za povijest hrvatskoga kazališta.....	86
Odsjek za povijest hrvatske glazbe.....	89
Zavod za promet.....	94
Zavod za znanstveni i umjetnički rad – Đakovo.....	95
Zavod za znanstveni i umjetnički rad – Osijek.....	96
Zavod za znanstveni i umjetnički rad – Požega .....	106
Zavod za znanstveni i umjetnički rad – Split.....	106
Zavod za znanstveni rad – Varaždin.....	108
Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad – Bjelovar.....	116
Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad – Križevci.....	118
Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad – Velika Gorica.....	120
Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad – Vukovar.....	121

ZNANSTVENA VIJEĆA.....	123
Znanstveno vijeće za antropologijska istraživanja.....	123
Znanstveno vijeće za daljinska istraživanja.....	125
Sekcija za snimanje, opću interpretaciju i GIS.....	125
Sekcija geologiju i geofiziku.....	126
Sekcija za oceanografiju.....	126
Sekcija za zaštitu okoliša i prostorno planiranje.....	127
Sekcija za hidrometeorologiju.....	128
Sekcija za arheologiju i povijesno nasljeđe.....	129
Sekcija za vegetaciju, šumarstvo i poljoprivredu.....	130
Znanstveno vijeće za državnu upravu, pravosuđe i vladavinu prava..	131
Znanstveno vijeće za ekonomska istraživanja i hrvatsko gospodarstvo.....	132
Znanstveno vijeće za graditeljstvo, obnovu i razvoj.....	132
Znanstveno vijeće za istraživačku infrastrukturu .....	133
Znanstveno vijeće za kazalište, radio, film i televiziju.....	133
Znanstveno vijeće za kristalografiju – Hrvatska kristalografska zajednica.....	135
Znanstveno vijeće za mir i ljudska prava.....	136
Znanstveno vijeće za naftno-plinsko gospodarstvo i energetiku.....	136
Znanstveno vijeće za obrazovanje i školstvo.....	139
Znanstveno vijeće za poljoprivredu i šumarstvo .....	141
Sekcija za preradu poljoprivrednih proizvoda i biotehnologiju.....	141
Sekcija za stočarstvo.....	142
Sekcija za šumarstvo.....	143
Sekcija za gospodarenje poljoprivredom.....	143
Znanstveno vijeće za pomorstvo.....	144
Sekcija za morsko brodarstvo .....	144
Sekcija za morsku brodogradnju.....	145
Sekcija za morske luke.....	147
Sekcija za morsku tehnologiju.....	148
Sekcija za hrvatsku pomorsku baštinu.....	149
Znanstveno vijeće za prirodnoznanstvena istraživanja Jadrana .....	149
Znanstveno vijeće za promet.....	152
Znanstveno vijeće za tehnološki razvoj.....	153

Znanstveno vijeće za turizam.....	155
Znanstveno vijeće za zaštitu prirode.....	156
Sekcija za vode.....	156
Sekcija za tlo.....	157
Sekcija za klimu.....	157
Sekcija za šume.....	158
Sekcija za gospodarenje otpadom.....	158
Sekcija za bioraznost.....	158
MUZEJSKO–GALERIJSKE JEDINICE.....	160
Gliptoteka.....	160
Hrvatski muzej arhitekture.....	163
Hrvatski muzej medicine i farmacije.....	168
Kabinet grafike.....	171
Strossmayerova galerija starih majstora.....	181
KABINETI.....	189
Kabinet za arhitekturu i urbanizam.....	189
Arhiv za likovne umjetnosti.....	189
JEDINICE U SASTAVU STRUČNIH SLUŽBI.....	191
Arboretum Trsteno.....	191
Arhiv Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.....	194
Knjižnica Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.....	198
ODBORI I DRUGA TIJELA.....	203
Edicija "Hrvatska i Europa".....	203
Hrvatsko povjerenstvo za geodeziju i geofiziku.....	203
Nacionalni odbor INQUA.....	204
Odbor za koordinaciju rada znanstvenoistraživačkih i muzejsko–galerijskih jedinica.....	205
Odbor za međunarodnu suradnju.....	205
Odbor za nagrade.....	207
Odbor za obnovu i razvitak Arboretuma Trsteno.....	208
Odbor za statut.....	208
Odbor za suradnju s hrvatskim sveučilištima.....	209
Odjel za zaštitu i održavanje imovine i kulturnih dobara.....	209

Povjerenstvo za definiranje i promicanje znanosti od nacionalnog značaja.....	210
Zaklada HAZU.....	211